

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MEGA Π BAR Π A R D

İletişim Botu: @cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirikitaplarsohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Çeviri Kitaplar Yorum + Öneri
<https://t.me/cevirigilleryorum>

Not: Türkiye’de basılmamış kitapların ya da yarım kalmış serilerin yapay zeka çevirisini paylaşan bir topluluğuz. Kitaplarımız paylaşılacak içindir.Ama lütfen emeklerimizi hiçe sayarak kendi oluşumunuz gibi yansıtmayınız. Çok fazla zaman ve emek verilerek oluşturulmuş bir arşivimiz mevcut.Lütfen anlayışlı olunuz.

Sevgiler.

Çevirigiller Ekibi.

Kış Tanrıçası için Övgüler

"*Kış Tanrıçası* aşk, kayıp, güç ve ölümsüzlüğün bedelini irdeleyen sürükleyici ve acı-tatlı bir hikâye. Megan Barnard'ın ikinci romanı soğuk kış geceleri için mükemmel bir okuma. Elimden bırakamadım."

-Genevieve Gornichec, *The Weaver and the Witch*'in çok satan yazarı
Kraliçe

"Kadim geçmişimizin tanrı ve tanrıçalarının en iyi masallarında olduğu gibi bize insan olmanın ne demek olduğunu gösteren güzel ve canlı bir masal. Pırıl pırıl bir nesirle, zengin ve yankı uyandıran katmanlarla anlatılan bu kitap, İrlanda mitolojisinin dokunaklı ve anlamlı bir yeniden anlatımı."

-Nikki Marmery, *Lilith*'in yazarı

"Son derece büyüleyici. *Kış Tanrıçası*, insan olarak yaşamakla lanetlenmiş bir *tanrıça* olan Cailleach'in unutulmaz bakış açısıyla okuru İrlanda mitolojisinin derinliklerine çekiyor. Barnard'ın romanı muhteşem bir düzyazı, karmaşık ilişkiler ve keskin bir içgörü sunarak insan deneyiminin güzelliğini ve kırılganlığını kışın keskin ısırganıyla eşleştiriyor. Sonuç, her yerdeki mitoloji severlerin kaçırmak istemeyeceği büyüleyici ve duygusal bir destan!"

-A. D. Rhine, *Daughters of Bronze* kitabının yazarı

"Hayatın her mevsiminde anlam bulmaya dair güzel, düşünceli bir yeniden anlatım. Böylesine büyüleyici ve sürükleyici bir hikâye anlatımıyla Cailleach'i okumakla kalmadım, onun yerine geçtim."

-Lauren J. A. Bear, *Mother of Rome* kitabının yazarı

"Eski İrlanda mitolojisine heyecan verici ve fantastik bir bakış. Barnard, sayfaları çeviren bu romanında İrlanda'nın tanrıçalarının ve ölümlü kadınlarının gücünü inceleyerek hayal gücü yüksek bir dünya yaratıyor. Bu konuda yetenekli

efsane kadınları sayfada canlandırıyor. Juliet Marillier ve *Avalon'un Sisleri*'ni sevenler için mükemmel bir okuma."

-Molly Aitken, *Bright I Burn* kitabının yazarı

Jezebel'e Övgüler

"Tarihi detaylarla zengin.... taze ve ikna edici bir bakış açısı. Pek çok güçlü kadın gibi Jezebel de sevilir, korkulur ve nefret edilir, özellikle de hükmettiği erkekler tarafından. Megan Barnard'ın *Jezebel*'i aynı zamanda güçlü, kararlı ve becerikli... Tarihi kurgunun en iyisi."

-Louisa Morgan, *A Secret History of Witches* kitabının yazarı

"Megan Barnard'ın ilk romanı *Jezebel*'de, İncil'deki kötü kraliçeye ruhani bir makyaj yapılıyor.... Barnard'ın yıkıcı karşı anlatımı.... romanı kadınların güçsüzleştirilmesine dair yıpranmış kalıplardan kurtarıyor. Bu sesli kitap, doğuştan gelen duyulma hakkına bir saygı duruşu niteliğinde."

-*The New York Times Book Review*

"Çarpıcı bir ilk roman... Her hikâyenin iki tarafı olduğu fikrini pekiştiren sürükleyici bir hikâye. Barnard'ın etkili bir dille kaleme aldığı bu ilk romanı Madeline Miller'ın *Kirke*'sini ya da *Aşil'in Şarkısı*'nı sevenler için ideal."

-*Library Journal* (yıldızlı eleştirisi)

"İddialı... kışkırtıcı bir konsept."

-*Publishers Weekly*

PENGUIN KİTAPLARI

KIŞ TANRIÇASI

Fotoğraf: Alexandra Perry

Megan Barnard, antik mitlere, güçlü kadınlara ve unutulmuş seslere olan takıntısından doğan romanların yazarıdır. Yazmadığı zamanlarda, araştırmanın tavşan deliklerine düşüyor ve bazıları zaman zaman yazılarına bile ilham veren birçok rastgele gerçeği paylaşabiliyor. Maryland'de kocası ve yavru köpeği Pippin ile birlikte yaşıyor.

MEGAN BARNARD DA YAZIYOR

Jezebel

wincee Tanrıça

BEN GAN
BARNARD

PENGUIN KİTAPLARI

PENGUIN KİTAPLARI

An imprint of Penguin Random House LLC 1745
Broadway, New York, NY 10019
penguinrandomhouse.com

Telif Hakkı© 2025 yazan Megan Barnard

Penguin Random House telif haklarına değer verir ve destekler. Telif hakkı yaratıcılığı besler, farklı sesleri teşvik eder, ifade özgürlüğünü destekler ve canlı bir kültür yaratır. Bu kitabın yetkili bir baskısını satın aldığınız ve herhangi bir bölümünü izinsiz olarak çoğaltmayarak, taramayarak veya dağıtmayarak telif hakkı yasalarına uduğunuz için teşekkür ederiz. Yazarları destekliyor ve Penguin Random House'un her okuyucu için kitap yayınlamaya devam etmesini sağlıyorsunuz. Lütfen bu kitabın hiçbir bölümünün yapay zeka teknolojileri veya sistemlerinin eğitimi amacıyla kullanılmayacağını veya herhangi bir şekilde çoğaltılamayacağını unutmayın.

Kapak tasarımı ve illüstrasyon: Jim Tierney

Sabrina Bowers tarafından tasarlandı, e-kitap için uyarlandı

KONGRE KÜTÜPHANESİ YAYIN VERİLERİNDE KATALOGLAMA

İsimler: Barnard, Megan, yazar.

Başlık: Kış tanrıçası / Megan Barnard. Açıklama:

New York : Penguin Books, 2025.

Tanımlayıcılar: LCCN 2024037446 (basılı) | LCCN 2024037447 (e-kitap) | ISBN 9780143137689 (ciltli) | ISBN 9780593511800 (e-kitap)

Konular: LCGFT: Mitolojik kurgu. | Romanlar.

Sınıflandırma: LCC PS3602.A83355 W56 2025 (baskı) | LCC PS3602.A83355 (e-kitap) | DDC 813/.6-dc23/eng/20240819

LC kaydı <https://lccn.loc.gov/2024037446> adresinde mevcuttur LC e-kitap kaydı <https://lccn.loc.gov/2024037447> adresinde mevcuttur

Ebook ISBN 9780593511800

Ürün güvenliği ve uygunluğu için AB'deki yetkili temsilci Penguin Random House Ireland, Morrison Chambers, 32 Nassau Street, Dublin D02 YH68, İrlanda, <https://eu-contact.penguin.ie> adresidir.

Bu bir kurgu eseridir. İsimler, karakterler, yerler ve olaylar ya yazarın hayal gücünün ürünüdür ya da hayali olarak kullanılmıştır ve yaşayan veya ölmüş gerçek kişiler, işletmeler, şirketler, olaylar veya yerlerle olan benzerlikler tamamen tesadüfidir.

ep_prh_7.1a_150485231_c0_r0

İçindekiler

Adanmışlık

Kış

Öncesi

Öncesi

Öncesi

İlk Hayat İlk

Hayat İlk Ölüm

İkinci Hayat İkinci

Hayat İkinci Ölüm

Bahar

Üçüncü Hayat

Hayat Üçüncü

Üçüncü Hayat Üçü

ncü Ölüm

Yaz

Dördüncü Yaşam

Dördüncü Yaşam

Dördüncü Ölüm

Sonbahar

Beşinci Yaşam

Beşinci Ölüm

Kış

Altıncı Hayat

Fionn'un

Hikayesi Altıncı

Hayat Yedinci

Yedinci Altıncı

Altıncı Altıncı

Ölüm Hayat

Hayat Hayat

Hayat Yedinci

Hayat

Bahar

Brigid

Teşekkür

Tyler için (her zaman, her şey için) - bana kışı sevmeyi öğreten

Kış

Önce

(Başlangıçta karanlık vardı.

Sonra, Danu.

Tanrıça Danu değil, anne Danu. Benim annem.

Yeşil gözleri her zaman beni izledi - düşünceli, meraklı ve sorgulayıcı, her zaman sorgulayıcı, sanki bir şey olmamı bekliyormuş gibi - daha fazla, daha az. Farklı. Olduğumdan farklı.

Bunu hiç kar yağdığı gün hissettiğim kadar hissetmemiştim.

Kaç yaşındaydım bilmiyorum ama hâlâ bir çocuktum ve Danu'yla birlikte ormanın derinliklerinde Tara'ya doğru yürüyorduk. Elini tutuyordum ve o da şundan bundan bahsediyordu -Danu her zaman konuşurdu- küçük bir tepenin yamacını aşır devasa köknar ağaçlarıyla çevrili bir açıklığa girdiğimizde. Yüzümü gökyüzünü sıyrıyor gibi göründükleri yere doğru eğdim ve bir şeyin dalların en tepelerine sürtünmesini izledim - beyaz, yumuşak ve büyüleyici bir şey. *Kar*, daha önce hiç görmemiş olmama rağmen bir şekilde anlamıştım.

Kar giderek daha hızlı yağmaya, etrafımda dönmeye, kirpiklerime yapışmaya ve uzattığım kollarıma konmaya başladığında Danu'nun elini bıraktım. İlk başta tenim her zaman olduğu gibi kaldı -Danu'nunki gibi hafifçe altın rengi- ama kar taneleri düşmeye devam ettikçe bedenim değişmeye başladı. Mavi parmaklarımın ucundan başladı, tırnaklarım bir kış gecesi kadar karardı, çivit rengi nehirler kollarımdan yukarı doğru ve cerulean'den safire kadar mavinin tonlarıyla benek benek olana kadar vücudumu sardı. Artık sadece manzaranın içinde durmuyordum, bir şekilde manzaraya dönüşmüştüm ve kollarımı salladığımda bedenim etrafımdaki ışık ve gölge çizgilerine uyacak şekilde dönüyor ve yer değiştiriyordu.

Kıkırdadım, karnımdan neşeli bir gurultu fişkırdı ve anneme ne olduğunu göstermek için döndüm, ama Danu'nun beklediğim gibi gülümsemediğini, bunun yerine gözlerinde yaşlarla umutsuzlukla bana baktığını gördüm. Annemi ilk kez bu kadar kederli görüyordum.

"Hoşuna gitmedi mi?" Sesim yumuşaktı. Rüzgâra kapıldı ve aniden her yerdeydi; hışırdayan ağaçlarda, mavi gölgelerde, düştükçe düşen, kollarıma ve omuzlarıma yerleşen, saçlarımı ve kirpiklerimi buzlandırıran gümüş pullarda - ama Danu'nun altın ışıltısından uzaklaştılar. Onu rahatlatmak, ne kadar muhteşem olduğunu göstermek umuduyla ona doğru bir adım attım ama yaklaşır yaklaşmaz başıma biriken kar erimeye başladı, gözyaşı gibi yüzümden aşağı aktı ve tereddüt ederek bir adım geri attım. Ya onun altın ışığı benim de tenimdeki maviyi eritirse? Ya tekrar altın rengine bürünene kadar benden süzülüp giderse? Nedeninden tam olarak emin olmasam da bunu istemediğimi biliyordum.

"Mavi kalacak," derken bile Danu'nun gözlerinde sitem vardı. Tüm tanrıların bir şeylere yakınlığı vardır. Dünyanın onları çağıran bir parçası. Manannán'ın denizi var ve benim de hayatın cömertliği ve-" Başını sallayarak sözünü kesti. "Sen kış tanrıçası olacaksın." Bana doğru dikkatli bir adım attı. "Eğer istersen bunu sana vereceğim. Buzun ve soğğun, ısırın rüzgârların ve yumuşak beyaz karın hâkimiyetini sana vereceğim."

Bunu istemekten vücudum patlayacakmış gibi hissediyordum, bu yüzden konuşmadım, sadece başımı salladım. Danu'nun gözlerinde tuhaf bir ifade vardı; üzüntü ya da pişmanlık olabilir mi? Ama yine de uzandı ve nazik bir parmağını yanağımda gezdirdi. Bana dokunduğu anda kışa *dönüştüm*: buz kemiklerime işledi, soğuk kuzey rüzgârları göğsümdeki boşlukları doldurdu ve bir yerlerde karın yağmaya başladığını hissettim.

Bir an için bu kış hissini kendime yakın tuttum ve sonra ellerimi uzatarak dışarı gönderdim ve ayaklarımızın altındaki zemini buzla kapladım, etrafımızdaki ağaçları kemiklerimi kaplayan aynı buzla kapladım. Gözlerimi kapattım ve ağır gri bulutları yeryüzüne yaklaşmaya çağırdım. Göğsümdeki soğuk rüzgârlara fısıldadım, onları dışarı ve içeri çektim, isimleri *mistraldi*,

bora, levanter, buran, pampero, kafamın içinde bir şarkı gibi. Seslerine, dokunuşlarına güldüm, parmaklarıma dolanırken, saçlarımin arasından eserken.

Danu ise hâlâ altın rengi bir ışık havuzunun içinde duruyordu. Soğuk ve kar ona ulaşmıyordu ve bu hediyeye onun de benim sahip olmam doğru gelmiyordu. Bana verdiği şeyin *sevincini* anlamasını istiyordum, bu yüzden gözlerimi kapatıp kışı çağırdım ve tekrar açtığımda Danu'nun etrafı karla çevriliydi. Onun da bana gülümsemesini, hediyemle övünmesini bekleyerek gülümsedim ama bunun yerine adımı haykırdı, "Cailleach!" sesi o kadar yüksek, öfke ve kızgınlıkla o kadar parlak ve sıcaktı ki açıklıktaki karlar yok oldu, ayaklarımin dibinde su birikintilerine dönüştü.

Yüzündeki öfkeye, birdenbire sert yeşil sarmaşıklar ve dikenlerle dolan, hatta bazıları ellerinden gelse beni yiyip bitirecekmiş gibi bana doğru yılan gibi kıvrılan açıklığa bakınca sendeleyerek geri çekildim. Bana daha önce hiç böyle bakmamıştı, yeşil gözleri ateş gibi parlıyordu, yumuşak etten değil de taştan yapılmış gibi dimdik duruyordu ve anneme değil de bir tanrıçaya, ilk ve son tanrıçaya, hepimizi yaratana baktığımı fark ettim ve dizlerimin üzerine çöktüm, cezalandırılmayı bekleyen bir köpek gibi.

Eli ona bakmak için çenemi yukarı çektiğinde ürperdim ama sonunda bakışlarıyla buluştuğumda gözlerindeki ateşin söndüğünü, yüzünün yumuşadığını gördüm. "Aşkım. Öyle olmak istememiştin - sadece sizi çekenin soğuk olacağını düşünmemiştim. Benimkinden çok farklı..." Sustu, artık yeşil olan açıklığa baktı ve başını salladı. "Bunun bir önemi yok. Sen hâlâ benim kıızımsın. Şimdi Tara'ya dönelim mi?"

Açıklıktan ayrılmak istemiyordum, kalmak ve kışı tekrar yakınıma çekmek istiyordum, ama onu kızdırmak da istemiyordum, bu yüzden bana uzattığı eli tuttum, şimdi garip olsa da, çok sıcak ve yumuşak. Yürürken, daha önce hiç garip olmamasına rağmen, kenetlenmiş ellerimizi rahatsız edici bir şekilde kaydırmaya ve bükmeye devam ettik.

Ertesi sabah uyandığımda tek düşündüğüm temizliğime geri dönmekti; kar ve soğuk. Yatağımdan fırladım ve Danu'nun kapısına giden yolu yarılamaştım ki durdum. Belki de tek başıma gitmek daha iyi olabilirdi. Danu soğuğu anlamıyordu ve soğuk da onu anlamıyordu. Tek başıma gidersem, açıklığın ortasına oturabilir ve beyaz pulların etrafıma yumuşak bir şekilde düşmesine izin verebilirdim. Gözlerimi kapatıp rüzgârı ve ağaçları dinleyebilirdim ve onları açtığımda tenimin kayışını ve girdabını izleyebilirdim. Ama daha önce annem olmadan hiçbir yere gitmemiştim ve bu düşünce midemin belirsizlik ve biraz da korkuyla kıvrılmasına neden oldu. Onunlayken kim olduğumu biliyordum. Ama yalnız yürürsem kim olurum?

Ben kararımı veremedim Danu odasından çıktı. Her zamanki gibi ölümlü yüzünü takınmıştı: geniş yanaklı, kare çeneli, uzun kahverengi bir örgü. Sadece yeşil gözleri aynı kalmıştı. Beni gördüğünde her zamanki gibi gülümsedi ama bakışları mavi tenime kaydı. "Gel." Elini uzattı ve ben de daha önce hep ona uzandığım için -ormandaki o geceye kadar hep- elini tuttum.

Tara, mevsim ne olursa olsun çimen ve kır çiçekleriyle kaplı, hafifçe yükselen bir tepenin üzerinde duruyordu. Genellikle yola çıktığımızda doğuya, sahile doğru giderdik ama bugün Danu batıya, iç kesimlere giden patikaya döndü. "Açıklığa geri dönmek istiyorum." Kuzeyi işaret ettim. uzaklarda beyaz tepeler görüyorum.

Danu beni tepenin diğer tarafından aşağıya doğru çekti, avuçları sıcacıktı. "Bugün başka planlarımız var."

"Ama ölümlülerin yaşadığı yer orası." Gerçekten anlamadığım halde "ölümlü" kelimesini onun gibi söyledim. Onları elbette *biliyordum* -diğer tanrıların Danu onlara tanrısallık vermeden önce yaşadıkları hayatlar hakkında iç çekip anımsadıklarını duymuştum ama kendim hiç biriyle tanışmamış, Danu'yla yürürken onlara uzaktan bir bakış atmaktan fazlasını yapmamıştım.

"Biliyorum." Danu'nun sesi hafıftı ama elimi tutuşu oldukça sertti. "Ve onların arasında yürümenin zamanı geldi."

"Ama neden?" Annemi üzecek olsa bile daha erken kalkıp soğuk mavi açıklığa kaçmayı dileyerek mızımızlandım. "İstemiyorum."

Danu güldü. "Biz bu dünyada, onların arasında yaşıyoruz. Onlarla tanışmalısın, nasıl yaşadıklarını görmelisin." Sesi büyülenmişçesine heyecanlıydı, adımları hızlandı, ben yetişmek için tırıs gitmek zorunda kaldım. "Ölümlüler bizim gibi değil. Ellerini salladıklarında, bir ziyafet öylece ortaya çıkmaz. Tohumları bulmalı, sonra toprakla çalışmak için aletler yapmalı, sonra doğru zamanda toprağı kazmalı, bitkilerini dikkatlice sulamalı ve büyümelerini ummalılar." Sesi coşkuyla taştı, kelimeler neredeyse birbirine karışana kadar taştı. "Ama yağmur çok yağabilir ya da az yağabilir, bir fırtına çıkabilir ya da bir hırsız yaptıklarını çalabilir. Ve tüm bunlar daha sonra hasat etmek, dövmek ve ekmek haline getirmek zorunda oldukları tahıl için!" Danu'nun gözleri geniş ve özlem doluydu. "Kendi ellerimle yaptığım ekmeğin tadını *hâlâ* hatırlıyorum. Havadan yarattığım tüm ziyafetlerden daha tatlıydı."

Bana birçok ölümlünün yaşadığı bir tepe kalesi olan Mooghaun'a gideceğimizi söyledi. Oradaki insanlar onu şifalı iksirler ve otlar getiren bilge bir kadın olarak tanıyordu; bir dahaki gelişinde kızını da getireceğine dair onlara söz vermişti.

"Neden onlara bir tanrıça olduğunu söylemiyorsun?" Onun ölümlü yüzüne bakarak sordum.

"Tanrılardan korkuyorlar," dedi Danu. "Bizim hakkımızda çok az şey biliyorlar, sadece onlardan farklı olduğumuzu, ölümsüz ve güçlü olduğumuzu biliyorlar ama bu onların korkması için yeterli. Aralarında bir tanrıça olarak yürürsem, bana bir zamanlar onlardan biri değilmişim gibi, bir yabancı gibi davranacaklarından endişeleniyorum. Aralarında bir zamanlar olduğum gibi yürümeyi tercih ederim." Danu'nun yüzü yumuşadı ve bir parmağını alnında gezdirdi. "Tanrıça olmadan önce böyle görünüyordum."

"*Benim* bir tanrı olduğumu bilmeyecekler mi?" Mavi tenime bakarken Danu'nun anımsamalarını duymazdan geldim.

"Seni bir ölümlü olarak görmelerini sağlayacağım," dedi Danu ve kaşlarını çattım.

"Ama ben istemiyorum-"

"Bu önemli, Cailleach." Danu benim üzerimden konuştu. "Bir gün nedenini anlayacaksın. Bana güvenmelisin, aşkım."

Tatmin olmamıştım ama başka ne diyeceğimi, sadece bir günlüğüne sahip olmuş olsam da mavi tenimin silinmez, değerli olduğunu nasıl açıklayacağımı bilmiyordum. Bir an bile saklanmaması gereken bir şeydi.

Danu bana kalenin ölümlüler tarafından bir mucize olarak görüldüğünü, büyük güç ve kudrete sahip bir yer olduğunu söylemişti, ama şimdi ona baktığımda, kudretli ya da muhteşem görüldüğünü düşünmüyordum. Tara gibi Mooghaun da bir tepenin üzerindeydi ve etrafı büyük bir ahşap duvarla çevriliydi. Tepenin etrafındaki yığma toprağın dalgalar gibi eş merkezli daireler halinde yükseldiğini görebiliyordum. Yaklaştıkça hava keçi melemeleri, köpek havlamaları ve tekrar tekrar yankılanan seslerin mırıltısıyla doldu. Acı içinde ve aniden oradan ayrılmak, ormandaki o sessiz açıklığa geri dönmek istedim ama Danu elimi sıkıca kavradı ve ikimizi de daha yakına çekti.

Kapılara yaklaştığımızda "Korkma," dedi.

Korkmuyordum, rahatsızdım; gürültüden ve burnumu rahatsız eden kokulardan hoşlanmıyordum. Danu'nun bana zorla giydirdiği donuk ölümlü derisi rahatsız edici, kaşıntıverici ve ağırdı, sanki sırtımda bir ağırlık taşıyormuşum gibi. Ama itiraz edemedim kapılara ulaşmıştık.

Danu normalde uzun boyluydu. İstese diğer tanrılardan herhangi birinin üzerinde tehlikeli bir şekilde yükselebilirdi - ağaçlardan daha yükseğe, dağlardan daha yükseğe ulaşabilirdi - ama şimdi ona baktığımda küçüktü, duvardan daha küçüktü, kapıyı koruyan sert yüzlü adamlardan bile daha küçüktü.

İnsanlar -gördüğüm ilk ölümlüler- çocuk gözlerim için bir hayal kırıklığıydı. Danu'nun ve diğer tanrıların onlardan bahsetme biçiminden hem daha fazlasını hem de daha azını beklemiştim: Kırmızı tenlerinin yaşam çabasıyla parlayacağını, vücutlarının ölümlülüklerinin gerektirdiği kalp atışları altında çalışacağını düşünmüştüm ama aynı zamanda onları vahşi gözlü, saçlarında yapraklar ve dişlerinde kanla, Danu'nun onları bizden çok farklı kıldığını söylediği *hayatla* eğlenirken hayal etmişim.

Bunun yerine, karşıımızdaki adamlar yorgun ve kirli görünüyordu; yüzleri, giydikleri kötü deriler gibi buruşmuş ve sertleşmişti. Ve bize benziyorlardı. Daha doğrusu biz onlara benziyorduk. Beni gerçekte olduğum gibi görmedikleri düşüncesiyle yüzümü buruşturdum ve Danu'nun kolunu çekerek gözlerindeki buğuyu gidermesini talep etmek için harekete geçtim, o sırada aniden onu gördüler ve

yorgun yüzler değışti. Tek yaptıkları onun yaklaşmasına gülümsemekti ama bu onları tamamen farklı gösteriyordu. Yanakları dolgunlaştı, gözleri kırıştı, sevinçle doldu - o açıklıkta durduğumu, saçlarımda kar olduğunu düşündüren parlak, ışıltılı bir şey ve Danu aşağı bakıp elimi sıkarken neredeyse refleks olarak ben de gülümsedim.

"Danu, senin güzel yüzünü görmeyeli çok uzun zaman oldu." Konuşan adamın tatlı ve genç görünen bir yüzü vardı, dişleri bembeyaz parlıyordu.

"Ronan." Danu genç olana gülümseyerek karşılık verdi ve kolunu okşadı. "Ve Cormac." Yaşlı adama doğru döndü ve sanki onu iyi tanıyormuş gibi yüzünde nazik bir sıcaklık vardı. "Sağ salim döndüğünüzü gördüğüme sevindim." Öne doğru eğildi, sanki ona uzanacaktı ama sonra beni hatırlar gibi oldu ve beni önüne itti. Ben adamlara bakarken, "Kızım," dedi.

"Ah, küçük Cailleach!" Yaşlı adam yüzü benimkiyle aynı hizada olacak şekilde toprağa diz çöktü ve bu jest hoş ve nazikti, bu yüzden küçük bir parçam ölümlü bir adama bu kadar yakın olmaktan korksa da ona başımı salladım. Bakışları tekrar benimkine yerleşmeden ve elimi tutmadan önce izin istercesine Danu'ya hızlıca baktı. "Senin hakkında çok şey duyduk genç kız." Kokusunu keskin bir şekilde alabiliyordum; toprak, kavrulmuş et ve deri karışımı bir koku ve bu kadar yakından dişlerinden birinin çürük olduğunu ve sakalının kırmızıyla beneklendiğini görebiliyordum. Kendi saçımla aynı hissi verip vermediğine bakmak için elimi uzatmak üzereydim ki, "Benim de bir kızım var. Enya. Senden sadece birkaç yaş büyük. Belki bugün onunla tanışırın, sanırım annen karımı görmeye gidiyor." Ayağa kalktı ve kızının adını söylerken yumuşak olan gözleri, az önce bir şahin çığlığı duymuş bir tavşan gibi ürktü. "Sorcha size kendisi söylemeyecek ama bebek ona sorun çıkarıyor. Neredeyse her zaman acı çekiyor ve ben..." Adamın yüzü kızarmıştı ama Danu sadece başını , sesi yumuşaktı.

"Önce onu ziyaret edeceğim, eminim çantamda yardımcı olacak bir şey vardır."

Cormac'ın yüzü tekrar yumuşadı ve kapıyı açıp bizi kalenin içine sokmadan önce bir an için elini Danu'nun eline bastırdı.

"Şu adam, Cormac, senin arkadaşın mı?" Danu'nun bir *arkadaşı olduğunu* bilmiyordum.

ölümlü dostlar. Bunu düşünmek garipti.

Danu arkasına baktı. "Onu gençliğinden beri tanırım." Yüzü yumuşadı. "Sorcha'nın kocası olmadan önce. Tanıdığım ölümlüler arasında en iyilerinden biridir." Ellerini birbirine vurdu. "Ama seni bir taneden fazlasını görmek için getirdim. Etrafımıza bakın!"

Danu'nun dediği gibi baktım ve ezici bir çeşitlilik gördüm. Hepimiz Tara'da toplandığımızda bile sadece altı kişiydik ama burada nereye baksam nefes alan, tüküren ve hareket eden başka bir ölümlü vardı. Burnuma binlerce koku doldu: sidik ve bira, kızarmış kuzu ve hayvan dışkısı. Ve Danu'ya sorana kadar özel bir koku daha. Güldü. "Bu ölümlülerin kendisidir."

"Kokuyorlar mı?" İğrenir gibi bir yüz ifadesi takındım.

"Vücutları bir koku yayıyor," dedi Danu. "Tüm hayvanlar gibi. Ayrıca biz de kokarız."

"Hayır," dedim. "Çimen gibi kokuyorsun çünkü bunu *istiyorsun*, çimen kokusunu seviyorsun." Burnumu kıvırdım. "Bu şekilde kokmak istediklerini sanmıyorum."

"İşte bu yüzden onlarla tanışmanı istedim." Danu'nun gözleri parlak ve heyecanlıydı. "Bize çok benziyorlar ama bizden çok farklılar. Onları izle." Yanlarından geçtiğimiz insanların ayaklarını işaret etti ve yürürken eteklerine toz yapıştığını, bacaklarına çamur parçaları düştüğünü ve saçlarına saman parçalarının uçuştüğünü gördüm. Buna Danu ve ben ayaklarımızla hiçbir şeyi bozmuyorduk, her zaman olduğumuz gibi temiz ve bozulmamıştık.

"İşte," dedi Danu tepeye doğru yürüdükten sonra, tümsekli toprak duvarlardan birine yaslanmış küçük yuvarlak bir eve dönerek. Danu karanlık içeriye girerken onu takip ettim. Zemin topraktan yapılmıştı ve odanın ortasında bir ateş yanıyordu, çatıdaki bir delik dumanın dışarı çıkmasını sağlıyordu. Sıkışık ve pis kokuluydu ama Danu burnunu kırıştırmak yerine, "Sorcha! Sana o kazanı kaldırmayı bırakmanı söylemiştim."

Ateşin içinden siyah bir tencere çıkaran kadın bize doğru döndü, yanakları ateşten kıpkırmızıydı. "Danu." Kadının gülümsemesi kısıktı ve *acı* hissedip hissetmediğini merak ettim, tanrıların bahsettiği başka bir şeydi bu

ölümlü bir bedene zarar vermekten geliyordu - ama bunun ne anlama geldiğini anlamamıştım. "Yemeğin yanmasına izin veremem ve Enya yine ormanda oynamak için kaçtı."

Danu iç çekti. "Bugün onu yanımda getirmemiş olsaydım benim kız da böyle yapıyor olacaktı," diyerek beni ileri doğru itti.

Kadın, Sorch'a, beni sessizce inceledi. "Senin olduğunu asla bilemezdim" - önce Danu'ya sonra bana baktı - "eğer o yeşil gözler olmasaydı. Seninkiler gibi gözleri daha önce hiç görmemiştim ama onda da var."

"Nasıl görünürse görünsün o benim." Danu'nun sesi sert, neredeyse sıcaktı, sanki Sorch'a'nın sözleri onu kızdırmıştı, ama kimse başka bir şey söyleyemeden, nefes nefese kalmış, yanaklarında ve burnunda pembe bir parlıltıyla bir kız koşarak eve girdi.

"Özür dilerim anne." Sesi hızlıydı. "Bu kadar uzun süre yok olmak istemezdim ama kıyıda buz vardı ve bu yüzden-" Kız bizi görünce sözünü kesti ve şaşkınlıkla gözlerini kırıştırdı. Sırtında uzun siyah bir örgü vardı ve aşağıdaki muhafız Cormac gibi yumuşak kahverengi gözleri vardı. Benden birkaç yaş büyük görünüyordu, çocukla kadın arasında bir şeydi ama beni görünce gözleri parladı.

"Cailleach, sonunda," bağırdı, sanki beni hayatı boyunca tanıyormuş gibi, koşarak yanıma geldi ve elimi tuttu. "Buzlar erimedenden gelmelisin."

Daha önce hiçbir ölümlüye dokunmamıştım ve o kısa temasta... *her şeyi* hissettim: kızın kalp atışlarının gümbürtüsünü, mavi damarlı bileğinin altında akan kanı, parmak uçlarındaki çizgilerden oluşan bir takımyıldızını. İçimdeki heyecan başımı döndürdü. Ölümlü bir dünyada tanrıça olmak böyle bir şey miydi? Tanrıların eski ölümlülükleri için iç çekmelerinin nedeni bu muydu, derilerinin altındaki sıcaklığı, kalplerinin çarpmasını, ciğerlerinin yükselip alçalmasını özledikleri için mi? Özlemini duydukları şey bu muydu?

Enya'nın peşinden kapıdan çıktım, tıpkı bir gün önce maviye çalan tenimin gözümü kamaştırdığı gibi. Kaleden aşağıya doğru koşarak çıktık ve biz giderken hâlâ nöbet tutan babasının yanından geçtik. Yanından geçip gittiğimizi görünce hafifçe güldü ve rüzgârda kaybolan bir şeyler sayıkladı.

"Annen uzun zamandır senden bahsediyor," dedi Enya beni kalenin batısına, geniş, karanlık bir ormana doğru götürürken. Ayakları çıplaktı ama dalların üzerinde çitirdayarak yürürken ve yaprakları tekmelerken bile aldırıyor gibiydi. "Yakında gelmeni umuyordum. Son üçü gömüldüğünden beri artık kendi küçük kız kardeşlerim yok ve bu yüzden en sevdiğim yerleri gösterecek kimsem yok. Diğerleri kışın dışarı çıkmayı sevmiyor, kurtların onları yakalayacağını söylüyorlar. Ama ben henüz hiç kurt görmedim. Sadece seslerini duydum." Enya bana sırttı ve sonra başını havaya kaldırarak gökyüzüne doğru uludu.

Sesi havada yüksek ve gevşekti, bana kışı, kırbaçlanan rüzgarların vahşiliğini düşündürdü ve bu düşünce beni zevkle kızarttı. Ne olduğunu anlamadan ben de başımı kaldırıp ulumaya başladım ve neredeyse kahkahalarla yere yığılıyorduk, sesin şiddetinden karnım ağrıyordu.

Birkaç dakika yürüdükten sonra donmuş bir dereye vardık. Buz kristalleri üst üste yığılmış, su, kalede kadınların giydiğini gördüğüm pelerinlerden birine benzeyene kadar üst üste tüylenmişti. Bir parmağımı uzatıp dokundum; onu toplayıp üzerime biliyordum. Keşke Enya'ya gösterebilseydim, keşke yeteneğimin mucizesini görebilseydi, ama Danu'nun büyüsünü nasıl bozacağımı bilmiyordum, bu yüzden onun yerine "Kışı seviyorum" dedim.

"Ben de istiyorum." Enya sırttı. "Annem deli olduğumu düşünüyor."

"Benimki de öyle." Aramızdaki benzerlikler parmaklarımı karıncalandırdı. "O baharı tercih eder. Yazın güneşin sıcaklığını." Soğuk, kalın buzun üzerine uzandım ve gri bulutlarla kaplı gökyüzüne baktım. "Ben üşümeyi severim." Bileğimi buza sürttüm. "Başımı döndürüyor..."

Enya yanıma uzandı. "Kar yağdığında kanımın pompalandığını, kalbimin hızla çarptığını ve rüzgârın uğuldadığını hissedebiliyorum; sanki kışın ta kendisiyim."

Gözlerim yaşlarla dolarken üzerimdeki gökyüzü bulanıklaştı. Enya'nın söyledikleri tam da açıklıkta hissettiklerimdi. Danu anlamamıştı ama bu ölümlü kız, Enya . Belki de ölümlüler Danu'nun düşündüğü kadar özeldi. "Arkadaş olacağımızı biliyordum." Enya'nın sesi o kadar kendinden emindi ki, daha önce hiç arkadaşım olmamasına rağmen başımı salladım. Bu kelimeyi duyduğumdan bile emin değildim,

Ama Enya'nın dudaklarından çıkar çıkmaz onun haklı olduğunu anladım, biz arkadaşlık. Her zaman da öyle olacaktık.

Danu'nun korktuğunu ilk kez Sorcha'nın çocuğunu doğurduğu gün gördüm.

Orada olmamız bile benim hatamdı. Dışarıda bir kar fırtınası esiyordu ve Danu, her zaman olduğu gibi mevsimi dışında açan çiçeklerin bulunduğu, her daim sıcak olan Tara'dan ayrılmak istememişti. Ama o sabah erken saatlerde tepenin dibinde fırtına başladığı andan itibaren, fırtınanın içinde olmak için kaşınan, ezici bir istek duymuştum.

"Enya ve Sorcha'yı görmeye gidebiliriz." Varır varmaz Enya'yla birlikte ormana kaçabileceğimizi bildiğinden sesim hırıltılıydı. "Çok uzun zaman oldu."

"mi?" Danu hamakta yayıldığı yerden durgun gözlerle bana baktı. Onları son gördüğümüzden bu yana ne kadar zaman geçtiğini bilmesem de başımı salladım.

"Tamam o zaman aşkım," diye iç geçirdi Danu ve elime uzandı. Dokunuşunun sıcaklığıyla bir ürperti hissettim, sanki dışarıdaki fırtınanın bir kısmını, içimdeki kışın bir kısmını eritmişti, ama bu hissi görmezden gelip elini elimde tuttum ve aniden Sorcha'nın ön kapısının önünde durduk.

Kaşlarımı çattım çünkü kaleye yürümek istemiştım, uğuldayan rüzgârın içinden yürümek istemiştım ama itiraz edemeden omzuma sert bir şey çarptı. Arkamı döndüm ve Danu'nun gülerek elindeki karın tozunu aldığını görünce şaşırdım. Karın ona yapıştığını görmek o kadar güzeldi ki ben de güldüm ve kendi topumu yapmak için tırmandım. Topu ona doğru fırlattım ve uzun kahverengi örgüsünün üzerinde kırıldı; o karşılık veremeden, beni saklamaları için fırtınalara seslenerek dans ederek uzaklaştım. Planım işe yaradı ama sadece bir an için. Ne de olsa ben hâlâ bir çocuktum ve Danu bana kışın kontrolünü vermiş olsa da hâlâ bana hükmedebiliyordu, bu yüzden beni kollarına çağırırdı

sadece çok kolay. Güldü ve beni kendine çekti. "Sanırım bu kadar yeter. Hadi gidip Sorcha'yı bulalım."

Kapı hızla açılarak Enya'yı gösterdi ve kalbim sevinçle çarptı. Ancak yüzü solgun ve buruşuktu, tuhaf görünüyordu. "Danu." Sesi rahatlamıştı ama elini uzattığı kişi bendim. "Annem doğuruyor."

Küçük ev kadınlarla doluydu; bazıları ateşin başında, bazıları masada oturuyor, ikisi de Sorcha'nın yanında duruyordu. Birini kız kardeşi, diğerini de köyün ebesi olarak tanıdım. Danu'ya baktım, Sorcha'ya doğru ilerlemesini bekliyordum ama onun yerine odanın ortasındaki doğum taburesinde oturan Sorcha'ya bakarak geri çekildi Yüzü şiş ve kızarıktı, elleri tavandan sarkan bir ipi sıkıyordu. Bağırды ama sesi alçak ve sertti, kendi sesi gibi çıkmıyordu. Hayvani bir sesle Danu'ya doğru geri çekildim, bana sarılmasını ve her şeyin yoluna gireceğini söylemesini bekliyordum ama onu düşündüğüm yerde bulamadım. Kapıya doğru çekilmişti. Danu'dan Sorcha'ya baktım, gözlerim kocaman ve şaşkındı, o kadar korkmuştum ki ne yapacağımı bilemiyordum.

Neyse ki Enya yanımda kalmıştı. Sesi titrek çıksa da elimi sıktı. "Annem iyi olacak. Birçok çocuk doğurdu."

"Ölü çocuklar," diye fısıldadı Danu sessizce, sadece bir tanrının, sadece benim duyabileceğim kadar sessizce ve Enya'nın sözünü ettiği kız kardeşleri, ölü kızları düşündüm. Bunun ne anlama geldiğini, ölümün ne demek olduğunu *gerçekten* anlamamıştım ama bunun Sorcha'nın sonu anlamına gelebileceğini biliyordum ve belki de bu, buradaki ziyaretlerimizin sonu anlamına gelecekti ve ellerimi uzatarak ileri atıldım. Ben bir tanrıçaydım. Sorcha'yı iyileştirecek, *sonunun* gelmemesini sağlayacaktım.

"Hayır, çocuğum." Ebe beni nazikçe itti. "Korkmana gerek yok," dedi ama yalan söylüyordu çünkü Enya bana daha geçen gün o baharda doğum sırasında ölen üç kadından bahsetmişti. "Bu çok doğal," diye devam etti. "Acı, kan." Kanı fark etmemiştim ama o bunu söyler söylemez görebildiğim tek şey kandı, yerdeki samanların üzerine saçılmıştı, kokusunu alabiliyordum, havada yoğun ve metalik bir koku vardı ve birden dehşete kapıldım, Sorcha'nın da diğer kadınlar gibi ölmesinden korktum. I

Yalvaran bakışlarımı yakalayan Danu'ya baktı ve tereddütle ilerledi.

"Bende bir şeyler var, yardımcı olabilirler." Danu'nun çantasından şişeler ve otlar çıkarmasını, Sorcha'nın yanına yaklaşp bir an için omzunu sıkmasını izledim. Annemin ellerinin titrediğini daha önce hiç görmemiştim.

Sorcha'nın doğumu ilerledikçe Enya ve ben bir köşeye çekildik, Danu ise onun yanında kaldı. Onu izlerken Danu'nun belki de kandan hoşlanmadığını, belki de ölümlülükle ilgili hoşlanmadığı tek şeyin bu olduğunu düşündüm, ama kana baktığında yüzü solsa da, ellerine, giysilerine sıçradığında bile arkasını dönmedi.

Saatlerce izledikten sonra, sonunda Enya ve ben ateşin yanında birbirimize sarılmış halde uyuyakaldık. Ellerimiz birbirine kenetlenmişti ve annesi her ağladığında uykuda bile elleri geriliyordu. Ne kadar uyuduğumuzu bilmiyorum ama odadaki tüm havayı çekip alan bir çığlıkla ikimiz de sıçrayarak uyandık. Sorcha çığlık atıyordu, başı acıyla geriye dönmüş, vücudu kamburlaşmıştı. Enya'nın eli titredi ve gözlerini annesinden ayırmadan ağlamaya başladı. "Daha önce hiç bu kadar uzun sürmemişti, en bile." Yalvarırcasına Danu'ya baktı, Sorcha'ya yardım etmesini istiyordu ama Danu geri çekilmişti. Danu'nun diğer kadınlardan daha fazla bir şey yapmadığını, gücü olduğu halde arkadaşını iyileştirmek için harekete söyleyebilirdim ve nedenini anlamıyordum. Ama ne Enya'nın ne de benim bakışlarımla karşılaştı, gözleri Sorcha'da sabitti.

Sonunda Sorcha bir nefes verdi ve bacaklarının arasından kırmızı ve çürümüş bir şey kaydı. Kısa bir sessizlik oldu ve sonra kırmızı çürümüş şey ağlamaya başladı, Sorcha gülüyordu ve Enya koşarak annesine ve yeni kardeşine sarıldı ve bir an sonra Cormac eve koşarak geldi, gözleri parlıyordu, oğluna uzanırken yanaklarından yaşlar süzülüyordu.

Danu ve ben bebek doğduktan kısa bir süre sonra ayrıldık, köyün içinden geçip uğuldayan fırtınanın içine doğru yürüdük. Uzun, derin bir nefes aldı. Ben de öyle yaptım, soğuk kar kokusunun kan, ter ve saman kokusunun yerini almasına izin verdim ama Danu elime uzanmadan önce bir süre fırtınanın içinde durdu. Biz

"Neden ona yardım etmedin?" diye sorduğumda, Tara'ya dönmek için yolu yarılanmış, sessizce yan yana yürüyorduk.

"Karışmak bize düşmez." Danu başını salladı. "Çok kısa yaşıyorlar. En uzun ömürlü olanlar bile bizim için bir nefes gibidir."

"Ama o senin arkadaşın. O Enya'nın annesi." Sesim titredi. "Ve ölebilirdi."

"Cailleach, aşkım." Danu dizlerinin üzerine çöktü. "Ölümlülüğün sadece küçük anlarına tanık oldun ve bunların hepsi Enya ve Sorcha'ya olan aşkınla renklendi. Büyüdükçe anlayacaksın ki, ölümlülerin hayatları bir gül kadar güzel olsa da, bir o kadar da kısadır. Hepsini kurtaramayız. Sevdiklerimizi bile."

"Ama isteseydi," dedim. "Onu kurtarman için sana yalvarsaydı, kurtarır mıydın?"

Danu başını iki yana sallayarak tepedeki kaleye doğru baktı. "O iyi ve nazık biri ama onların çoğu da iyi ve nazık. Onu nasıl diğerlerinden üstün tutabilirim? Onu iyileştirip doğudaki bir kadının ölmesine izin mi vermeliyim?"

"İkisini de iyileştir!"

Gülümsemesi acı vericiydi. "Tanrıça olmanın anlamı bu değil, Cailleach. Bunu bir gün öğreneceksin."

"Onu bir tanrıça yapabilirsin." Sadece Sorcha'yı değil, Enya'yı da düşündüm. Danu, Dagda, Morrigan ve Lug, Manannan'a verdiği gibi ikisine de tanrılık verebilirdi. Bunu onlar için yapabiliyorsa, neden arkadaşlarımız için yapmasındı?

Danu başını iki yana salladı. "Hayır," dedi.

"Hayır." "Ama neden-"

"Herkes kurtarılamaz, Cailleach!" Danu'nun sesi aniden bir demirci ateşi gibi sıcak ve altın rengine büründü. "Ölümden kaçınmak için her ölümlüyü bir tanrıya dönüştürmemi mi istiyorsun? Ve nasıl seçim yapmamı isterdin? Sorcha'ya kocasını, köyünü ve bir sonrakini değil de tanrılığı verseydim, o zaman ne olurdu?"

Bir kez daha bana kışı verdiği açıklıktaki gibi görünüyordu, tehlikeli ve korkutucuydu ve bir parçam küçülmek istese de

Ondan uzaklaşırken aklıma Enya geldi ve çenemi cesurca kaldırdım. "Ama neden olmasın? Ne olacağını düşünüyorsun?"

Danu'nun bu soruya kızmasını beklerdim ama onun yerine iç çekti. "Bir ölümlüyü tanrıya dönüştürmek, bir asmayı güle dönüştürmeye benzemez. Ne zaman bir şey versem -tanrılık, yiyecek, yağmur- bir parçam zayıflıyor. Ya tüm gücüm tükenene kadar vermeye devam edersem?" Sesi fısıltıya dönüştü ve sanki düşüncelere dalmış gibi sessizleşti. Bir süre sonra elini yanağıma koydu. "Anla, Cailleach. Sorcha'yı iyileştirmiş olsam bile, yine de eninde sonunda ölecekti. Ve eğer başkaları onun için yaptıklarımı duyarsa, aynı şeyi kendi anneleri, kocaları ve oğulları için de isteyeceklerdir. Tüm günlerimi onların çağrılarını duyarak geçirirdim."

Anlamamıştım. "Bu kötü mü olur?"

Yüzü düşünceli bir hal aldı. "Belki de hayır. Belki karşılığında bir şey teklif ederlerse, karşılığında bir miktar güç verecek bir şey, belki o zaman..." Sustu. anlamamıştım ama bunun bir önemi yoktu çünkü eve döndüğümüzde kafasında bir plan vardı.

Ölümlüleri Tara'ya getirdi ve onlara hikayesini, diğer tanrıları nasıl yarattığını anlattı. Önündeki ölümlülere hikayelerimizi yaymaları için onları seçtiğini, kendilerine druid diyeceklerini ve insanlara bize nasıl tapacaklarını öğreteceklerini söyledi. Bize dualarını ve seslerini sunacaklar, ormanlarında, tarlalarında ve evlerinde bize sunaklar kuracaklar ve hasatlarının, hayvanlarının, altınlarının seçkin parçalarını bize vereceklerdi ve karşılığında biz de onları dinleyecektik. Onlara rehberlik edecek, onları koruyacak ve iyileştirecektik.

Çok geçmeden ölümlüler aramaya başladı.

Lug'dan zenginlik, Manannán'dan denizlerde güvenlik ve balık dolu ağlar istediler. Dagda'dan din ve sağlıklı ocuklar, Morrígan'dan savaşın gidişatını değiştirmesini, mızraklarını düşmanlarınınkinden daha keskin yapmasını istediler.

Ve Danu'dan her şeyi istediler. Uzun ve altın rengi hasat için, baharın yumuşak yağmurları için, çiçekler için, sağlık ve güvenlik için ve

Sevgi. *Bizi sev*, dediler Danu'ya. *Yüce ana tanrıça, sev bizi, çünkü biz seni seviyoruz.*

Gerçi adımı pek sık anmazlardı. Ölümlüler uğuldayan rüzgârlar, buz ve karla ne yaparlardı ki? Onlar benim gibi soğuk mavi yerleri özlemiyorlardı. Ama ben aldırmadım.

Enya, Sorchu ve Danu vardı. Yeterince vardı.

Önce

Bikimizin annesi de çocuğa aşıktı, ama ne Enya ne de ben onunla fazla zaman geçirmeyi umursuyorduk. Cathal zamanını çığlık atarak ya da Dudakları açgözlülükle Sorcha'nın meme ucuna yapışmıştı. O geldiğinden beri herkes nereye gittiğimizle daha az ilgileniyordu; Cormac bile Cathal'ın nasıl olduğunu sadece yanından geçip ormana gittiğimizde sordu.

Hasat sona ermişti ve biz donmuş nehrin üzerinde uzanıyorduk. Yarı uykulu bir halde, buzun altında hâlâ hareket eden suyun şırıltısını dinledim ve sonunda dirseğimin üzerinde doğrulup esnemeye başladım. Elbette esnemek *zorunda değildim* ama son zamanlarda Danu'yla birlikte farklı ölümlü davranışlarını taklit etme oyununa başlamıştık; hapşirmalar, öksürmeler, esnemeler, bilinçli olarak düşünmeden yaptıkları her şey. Tara'ya geri dönerken bu konu hakkında konuştuk, ne kadar ilginç, ne kadar tuhaf *oldukları* konusunda birlikte güldük.

"Cathal gittikçe çirkinleşiyor," dedi Enya bir gün ormanda birlikteyken.

O sabah Danu'nun eteğine damlattığı salyaları ve kırmızı suratıyla attığı çığlığı düşünerek, "Çok çirkin," dedim.

"Annem dişlerinin çıkmaya başladığını ve ona karşı sabırlı olmamız gerektiğini söylüyor. Babam bile ona kızgın görünmüyor ve babam yüksek seslerden nefret eder." Enya içini çekti ve ben de bunu not ettim, omuzlarının nasıl hafifçe gerildiğini, vücudunun nefesi etrafında çökmeden önce karnının nasıl yuvarlaklaştığını izledim. "Umarım bebeklerim daha az ağlar."

"Bebekler mi?" Kaşlarımı çattım ve doğruldum; buz biraz kırıldı. "Senin bebeğin yok."

"Hayır, henüz değil. Ama geçen ay kanadım, yani yakında kanayacağım."

Elini kendime çektim, mavi damarlara baktım ama hiç kan görmedim.

Enya kucağına baktı. "*Şu anda* kanamam yok. Ama eminim annen sana bütün kadınların kanaması olduğunu söylemiştir. Kanadığımız zaman bebek sahibi olabiliriz."

Elbette Danu bana böyle bir şey söylememiştir. Tanrıların kanı akmaz. "Ama sen bebek istemiyorsun."

"Hayır..." Enya dedi ki. "Bütün günümü küçük bir çiftlikte yemek pişirerek ve onları besleyerek... çığlıklarını dinleyerek geçirmek zorunda kalırdım." Titredi. "Cathal *sürekli* ağlıyor. Annem farkına bile varmıyor."

Bunun mükemmel bir çözüm olduğunu düşünerek, "Eğer bebeğiniz olursa, onu annenize verebilirsiniz," dedim. "O alabilir."

"Bunu yapamazdım!" Enya irkilmiş görünüyordu. "Neden yapamazsın?"

"Eğer bir bebeğim olsaydı, bu *benim* bebeğim olurdu," diye açıkladı Enya. "Anneler çocuklarını öylece veremezler."

Sorcha'nın Cathal'la ne kadar meşgul olduğunu düşünerek yine kaşlarımı çattım. Çocuğu olsa Enya'nın bana ayıracak zamanı olur muydu? "O zaman hiç çocuğun olmayacak."

Enya içini çekti. "Babam eninde sonunda biriyle evlenmemi isteyecek ve kocam da çocuk isteyecek."

"Ama baban seni seviyor. Ona hayır de."

Enya'nın gözleri hüznünlüydü. "*Yapamam*, Cailleach. Sen de yok, anlamıyorsun."

Cormac'ı düşündüm, komik ve nazikti. "Seni zorlamaz. Danu onun harika bir adam olduğunu söylüyor."

"Ama herkesin eninde sonunda çocuğu olur."

"Ebe değil." Sorcha'nın doğumuna yardım eden kadını düşündüm.

"Çünkü *yapamadı*." Enya bu sözleri sanki tehlikeliymiş gibi yarı fısıldadı. "Annem herkesin bu konuda konuştuğunu söylüyor."

"O zaman sen de onun gibi olabilirsin."

"Ama nasıl yapacağımı bilmiyorum..." Enya dudağını ısırды. "Bir bebeğin doğmasını nasıl durduracağını biliyor musun?"

"Hayır..." Danu'nun bilip bilmeyeceğini merak ederek sözümü yarıda kestim. "O zaman bir koca bulmamalısın. Bebekleri nasıl önleyeceğimizi bulana kadar olmaz."

"Ben istemiyorum." Enya'nın sesi daha önce hiç duymadığım bir şekilde hırçındı. "Annem ben ve Cathal hariç bütün bebekleri gömdü. Ölü bebekleri çamura gömmek istemiyorum."

"Ben de bilmiyorum," dedim. "Olmayacak. Asla bebeğimiz olmayacak. Sonsuza dek birlikte, sadece biz olarak kalacağız." Enya umutlu görünmüyordu. "Babanla konuş." Cormac'ın yumuşak kahverengi gözlerini düşündüm. "Dinleyecektir. Bizi her zaman dinler." Enya yavaşça başını salladı. Güldüm ve ellerimi etrafımızdaki ormana doğru salladım. "Ona benimle ormana gelmeye devam etmek istediğini söyle."

Enya elimi sıktı ve ikimiz de gökyüzüne baktık, kocalar ve bebekler gibi aptalca ölümlü kaygılardan uzağa.

Enya ve ailesiyle ilk tanışmamın üzerinden üç yıl geçmişti ama bu onlarla kutladığımız ilk kış gündönümüydü ve gözlerim kamaşmıştı. Büyük bir ziyafet verildi ve tepe kalesinde yaşayan herkes en iyi kıyafetlerini giyerek geldi: tilki kürküyle süslenmiş pelerinler, kırmızı kuşaklar, prenslerinin boynunda altın bir meşale. Kalabalık gülüyor, gülümsüyor, birbirlerinin yanaklarını öpüyor, ellerini sıkıyor ve benim boyumun iki katı yüksekliğindeki kükreyen ateşin etrafında dans ediyordu. Onları izlerken heyecandan karnıma ağırlar girdi ve Enya'ya doğru koştum.

Dans etmeye başladık, ayaklarımız vuran davullara, çalan flütlere ve çalan kemanlara eşlik ediyor, dönüyor ve koşuyordu. Enya'nın başı dönüp mola vermek için yalvarıncaya ve beni ateşin yanına oturmaya çekinceye kadar dönüp durmak heyecan vericiydi.

Yanımda bir ses duydum ve Danu'nun bize, müzisyenlere baktığını gördüm, yanağından uzun bir gözyaşı süzülüyordu. "Çok şey hissediyorlar," diye fısıldadı Danu bana, sesi kendinden geçmişti.

Ölümlülerle vakit geçirdikçe fark etmiştim ki, ben Enya'yı ve ailesini sevmeye başlamışken, Danu onlara -tüm ölümlülere- birer oyuncak gibi bakıyordu. Onlarla konuşuyor, gülüyor ve hatta onlarla birlikte ağlıyordu ama

Bunu Tara'daki kendi büyük kedileriyle konuştuğu gibi yaptı. Onlara tapıyor, acılarına ve sevinçlerine iç geçiriyor olabilirdi ama onlara gerçekten ciddiyetle ya da saygıyla bakmıyordu. Bir önceki yaz Sorcha'nın kız kardeşlerinden biri ölmüştü ve Danu ve ben o gün Sorcha ve Enya ile birlikte ağlamış olsak da, ertesi gece Danu'nun hikayeyi Dagda'ya anlattığını, hayatlarının kısalığıyla, ne kadar kırılgan ve zayıf olduklarıyla alay ettiğini duymuştum. Danu'nun Sorcha ile birlikte döktüğü gözyaşlarının sahte olduğunu, sanki sadece onun acısını önemsiyormuş gibi davrandığını .

O anda Enya'nın bana uzanmasına sevindim, Danu'yu unutup ormana doğru dönebildiğim için sevindim ama biz ayrılamadan Cormac elini Enya'nın omzuna koydu ve bize gülümsedi. "Bu gece ailemize katılmanızdan onur duyduk." Danu'nun önünde eğildi. "Sorcha'mın hayatını kurtarmaya yardım ettiniz ve bunun için her zaman minnettar olacağım." Cormac nazikçe karısının yanağına dokundu ve Danu'nun gözlerinin yaşlarla dolduğunu gördüm. Bir ayağımdan diğerine geçtim, onu izlerken tedirgindim, şimdi ölümlülerle ağlasa da daha sonra tanrılarla tekrar gülüp gülmeyeceğini merak ediyordum. "Ayarlamaların tamamlandığını size ilk söyleyen ben olmak istedim. Enya'mız bu akşam Aedan'la evlenecek."

Danu'nun ağzı sevinçten açık kaldı ve benim vücudum donarken o da alkışladı. Yüzü buz gibi solgun Enya'ya baktım ve orada olduğumu göstermek için elini sıkıca kavradım. Beni hiç fark etmemiş gibiydi; dehşet içinde babasına bakıyordu.

"Ama Da-" Enya ateşin karşısında daha önce hiç görmediğim kır saçlı bir adama baktı. "Sana söyledim" -sesini alçalttı ama ben yine de onu duydum- "İstemiyorum."

"Aptal olma, Enya. Artık büyüdün. Zamanı geldi."

"Ama Aedan'ın zaten dört çocuğu var ve üçü benden büyük." "En küçükleri için bir anneye ihtiyacı var." Cormac'ın sesi yürekliydi ama Gözleri Enya'ninkilerle buluşmadı. "Ve yakında kendi bebeklerine sahip olacaksın."

Enya bana döndü ve gözlerindeki dehşeti gördüm, ölü bebekleri gömmekten bahsettiğini hatırladım ve omuzlarımı dikleştirerek arkadaşımın önüne geçtim. "Onları istemiyor." Cormac'a ters ters baktım.

Cormac bana baktı ve yumuşak bir kahkaha attı. "Ne kadar vahşi bir kızsın sen."

"Hayır!" Ava çıkmış bir kurttan daha yüksek sesle uludum ve sesimin keskin çatırtısıyla tüm açıklık aniden sessizliğe gömüldü. Cormac'ın gözleri kocaman açılmıştı ve ağzı açılıp kapanmasına rağmen hiçbir ses çıkmıyordu. Parmağımla Cormac'ı işaret ettim ve buz ayaklarından yukarı doğru kaymaya başladı. "Yapamazsın, o istemiyor-" Derim girdaplar çizerek yer değiştirdi ve sanki buzun kendisiymişim gibi hissettim, sanki şaşkınlıktan ve öfkeden paramparça olup parçalara ayrılıyordum, çünkü Cormac böyle bir şeyi nasıl yapabilirdi? Eğer Enya'yı korumayacaksa, onu kurtaracaktım, arkadaşımı istemediği hayattan, onu benden almakla tehdit eden hayattan kurtaracaktım. Elimi uzatmış, uluyan bir fırtınayı çağırmak üzereydim ki Danu aniden beni kucakladı ve Cormac'ın bacaklarındaki buzı çözerken beni kendine doğru çekti. Sonra beni ölümlülerden uzaklaştırırken ılgık ılgığa bağırıyordum.

Enya'dan uzakta.

O gece evlendiler ve Enya birkaç ay içinde hamile kaldı.
Sonra Enya öldü, kordonlu oğluyla birlikte.

Ondan sonra artık ölümlülerin işleriyle ilgilenmedim.

Önce

(Ben) sonraki yüzyılları dünyanın sessiz, durgun yerlerinde geçirdim ve Danu'nun hâlâ yaltaklandığını ve üzerine titrediğini bilmeme rağmen, insanlardan çok az şey gördüm.

Onlar, en sevdiği oyuncakları. Bazen onları uzaktan fark ederdim: Ormanda geyik avlarken fener ışığında parlayan ürkek bir yüz. Küçük oğluna kar topu fırlatan bir kadının geniş gülümsemesi. Yüzdüğüm gölün üzerinden geçen bir teknenin gölgesi.

Onlar da beni nadiren gümüş rengi saçlarım, yeşil gözlerim ve mavi tenimden daha fazla görüyorlardı ve gördüklerinde bile beni tanımıyorlardı. Benim ufukta kayan bir yıldız, yeşil yapraklar üzerindeki bir ışık dalgası, ara sıra karanlık gökyüzünü aydınlatan dans eden renkler olduğumu söylediler. Bu bir bakıma doğrudu, çünkü onlar için bir titreşimden, bir andan başka bir şey değildim - geçici ve ay ya da rüzgar gibi bilinemez.

Danu ölümlülere dönmediğim için beni hiç kınamamıştı ama yine de onlara eskiden duyduğum ilgiyi duymamı dilediğini biliyordum. Tara'yı her ziyaret ettiğimde, sanki beni onlara geri döndürmeyi umuyormuş gibi bana onların son maceralarını ve icatlarını anlatırdı. Sanki böyle bir şey tekrar aralarında dolaşmak istememi sağlayacakmış gibi, onlar için düzenlediği bir festival için Tara'ya dönmemi rica etmişti. Geldim ama Danu'yu memnun etmek için değil. Kuzey ormanlarındaki koruluğumu ziyaret etmeyeli uzun zaman olmuştu ve son zamanlarda oraya, tenimin maviye dönüştüğü, kışın gerçek neşesini ilk kez hissettiğim yere dönmeyi arzuluyordum.

Saraya döneli henüz bir gün olmasına rağmen kendimi kafese kapatılmış gibi hissediyordum ve bu yüzden avluda Dagda'yı görene kadar koridorları arşınladım, odalara girip çıktım. "Ne dokuyorsun?" Goblene yakından bakarak sordum.

"Başlangıcımızın hikâyesi." Dagda bir elini alnında gezdirdi, yüzyıllardır tanrı olmasına rağmen asla vazgeçmediği bir yorgunluk hareketiydi bu. "Danu bunu ölümlülere sunacağını umuyordu." Gobleni işaret etti.

Bu filmde Danu mavi, soğuk bir dünyada tek başına bir tanrı olarak dolaşıyor, orada burada ölümlülerle karşılaşılıyor, ama her zaman çok farklı, onu kabul edemeyecekleri kadar tuhaf oluyordu. Sonunda Tara tepesine yerleştiğini; beyaz duvarlı sarayı inşa ettiğini, pembe günbatımlarını, altın gündeğumlarını ve gümüş ay ışığını duvarlara dokuduğunu; sevgili arı kovanlarını yarattığını, ellerinden altın bal damladığını gösteriyordu. Dagda, yarattığı her şeye baktığında ve hala yalnız olduğunu gördüğünde yüzündeki umutsuzluğu yakalamayı başarmıştı. Goblen, elini yüz­süz bir ölümlüye uzatmasıyla sona eriyordu; onu da kendisi gibi bir ölümlüye dönüştürürken parmak uçlarından ışık fışkırıyordu. Bir tanrıya. Dokuma çok güzeldi ama tabii ki başlangıcımızın hikâyesi değildi. Danu'nun hikayesiydi. Bizi yaratmadan önce onun hikayesiydi.

"Ama neden *dokuyorsun*?" diye sordum. "Buna gerek yok. Sadece elini sallayabilirsin ve hayal ettiğin gibi görünür."

"Bu işi seviyorum." Dagda'nın elleri Danu'nun buklelerini gölgelemekle meşguldü, böylece bukleler parlıyor gibi görünüyordu.

"Bu aptalca bir dürtü." Tanrıların ikiyüzlülüğüne sinirlenerek kaşlarını çattım. Ölümlü jestler kullanıyorlar, ölümlü şarkılar söylüyorlar, acı ve kalp ağrısından özlemle söz ediyorlardı çünkü çocukken gördüğüm ölümlülük gerçeğini hatırlamıyorlardı ya da hatırlamamayı tercih ediyorlardı. Bir ineğin taze ve sıcak kaymağından bahsettiler ve onun ne kadar sık kesilip ekşidiğini hatırlamadılar. Kendi elleriyle yetiştirdikleri çileklerin tatlılığından bahsettiler ve asmadan çürümüş meyvelerin ekşi hayal kırıklığını hatırlamadılar. Şişman göbekli kadınları öperken, aynı kadınların gri ölü yüzlerini, ölü çocuklarının mavi dudaklarını hatırlamadılar.

Enya'nın beyaz ve soğuk yüzü aklıma geldi ve başımı sallayarak uzun zaman önce ölmüş olan kızın düşüncesinden sıyrıldım. Enya sadece gençti. Ölümlüler büyüdüklerinde zalimleşir, bencilleşir, birbirlerine ihanet ederlerdi.

Cormac'ın yaptığı gibi, hem büyük hem de küçük eylemlerle. Bir daha onların hayatına girmeyecektim.

"Sen ölümlü değilsin ve hiçbir zaman da olmadın, Cailleach." Dagda, ben Enya'yı düşündüğümde gobleninin üzerinde uçuşan kar tanelerini sildi. "Danu'nun hikâyesini dokumak beni memnun ediyor. Bu benim için yeterli. Gördüklerinde hayrete düşecekler, düşmeleri gerektiği gibi. Danu'nun hikâyesini daha sık anlatması gerektiğini hep söylemişimdir."

Danu genellikle insanların arasında ölümlü yüzünü takınırdı, ama şimdi bize yaklaştıklarında, tepeyi aşırp Tara'ya vardıklarında onlara hiç benzemiyordu. Onların en uzun boylu adamından daha uzun duruyordu, güneş ışınları gibi altın sarısı saçları sırtından ayaklarına kadar iniyordu. Güller saçlarına dolanıyor, bir kafes gibi tırmanıyor ve başını pembe ve beyaz tomurcuklarla taçlandırıyor. Gözleri yeşil ve yumuşaktı ve sanki aramızda yürüyen bir güneşmiş gibi tüm varlığı altın renginde parlıyordu.

"Hoş geldiniz ölümlüler." Onlara doğru bir el salladı, sesi bir yaz meltemi kadar yumuşaktı ve nasıl memnun olabildiğini anlamasam da memnunmuş gibi gülümsedi; insanlar saraya adım attıkları anda kokularından boğulmaya başladım. Çok uzun zamandır koklamamıştım, Mooghaun'da Danu ve Enya ile geçirdiğim o günlerden beri. O zamanlar buna alıştığımı, kısa sürede fark etmeyi bıraktığımı hatırlıyordum ama şimdi koklayabildiğim tek vücutlarının ekşi sirke kokusuydu. Kaçmayı, bir kez daha ormana gitmeyi diledim ama Danu'ya geleceğime söz vermiştim ve onu kızdırmak istemedim, bu yüzden orada durup onları izledim. Çok yorgun görünüyorlardı.

-Çocuklar bile ölümlülüklerini ağır bir şekilde taşıyorlardı. Tanrılara dua etmelerine rağmen, hayatları hâlâ zorluklarla dolu görünüyordu.

Bir arada kümelenmişlerdi, belki yüz kişiydiler ve bizden çok daha küçük olmalarına rağmen sarayı tıkamış gibiydiler. Bir kadın elini saçlarında gezdirdi ve bir tutam saç tertemiz zemine döküldü.

Yaşlı bir adam öksürdü, elini duvara dayadı ve arkasında lekeli bir el izi bıraktı. Bir çocuk feryat etti ve sesi duvarlarda yankılanıp durdu. Bu ihlalleri umursayan tek kişi benmişim gibi görünüyordu, bu yüzden hiçbir şey yapmadım, sessizce Danu ve ölümlüleri avluya takip ettim. Burası hep birlikte Tara'dayken zamanımızın çoğunu geçirdiğimiz yerdin ve altın kabuklu huş ağaçları, mavi-yeşil köknarlar, rowanlar ve kızılâğaçlarla dolu bir bahar ormanındaki açıklığa benziyordu. Zemin, süngerimsi serpiştirilmiş mermer karoların bir karışımıydı ve ortasında bir kaynak fokurduyordu. Bu gece ağaçların üzerinde sarı, beyaz ve mavi yıldızlar usulca parıldıyordu. Danu zemini çeşitli parlak ve şaşırtıcı renklerde minderlerle doldurmuş ve uzun masalara yiyecekler sermişti. Çocuklar huş ağaçlarının kabuklarını soyuyor, çiçekleri saplarından koparıyor, ebeveynleri ise ağır adımlarıyla çimenleri dümdüz ediyor, şarabı dikkatsizce pınara döküyordu.

Avluya girip tüm meraklı gözlerin üzerimde olmasını istemedim, bu yüzden Danu hayran kalabalığından ayrılıp yanıma bir kadeh şarap getirene kadar kapıda bekledim.

"Festival neden burada? Taht odası daha uygun olmaz mıydı?"

Danu omuz silkti. "Bizden o kadar korkmalarını istemedim ki orada öylece durup gevezelik etsinler. Tanrıların ve ölümlülerin bir zamanlar bizim yaptığımız gibi kaynaşmasını istiyorum." Sesi hüzünlüydü ve midem suçluluk ve öfkeyle burkuldu. Elimi elinde tutmayı özlediğini, Tara'ya doğru yürürken ölümlülerin jestlerine birlikte gülmeyi özlediğini biliyordum ama artık çocuk değildim. Ve gerçekten özlediği şeyin *ben* değil, bir zamanlar sağladığım eğlence ve hayranlık olduğunu biliyordum - şimdi ölümlülerin yaptığı gibi. Ve tekrar onların arasında olmak istemesem de, bu onlara gülmek istediğim anlamına da gelmiyordu. Sadece yine onlardan uzakta, hem gürültülerinden hem de kırılganlıklarından uzakta olmak istedim.

Danu düşüncelerimi okumuş olmalı, çünkü yüzü buruştu. "Hâlâ Enya'nın yasını tuttuğunu biliyorum ama bu *çok* uzun zaman önceydi. Ve yeni biriyle tanışabilirsin. Ondan aldığınız keyfi başka bir ölümlüden alın." Onlara eliyle işaret etti ve yaşlı bir adam yüzünü kaşırken bile sözlerinde ciddi olduğunu anlayabiliyordum.

ve bir çocuk pınara bir kaşık tükürdü. Danu kaşlarını çattı. "Onlar... alışkanlıklarından daha fazlasıdır. Onların hikâyelerini dinleyebilirsiniz. Aralarında yürüyün ve nasıl yaşadıklarını yeniden öğrenin."

"Nasıl yaşadıklarını gördüm." Sesim düzdü. "Benim için hiçbir şey ifade etmiyorlar."

O gece, diğer tanrılar ölümlüler için büyük bir gösteri yaptılar. Dagda onların suretlerini çiçeklere ve yapraklara işledi ve onlar da şaşkınlıkla haykırdılar. Manannán odayı karanlığa boğdu, sonra baharı sıçrattı ve dans ettirdi, damlacıklardaki yıldız ışığını yakaladı, böylece yıldızların arasında duruyormuşuz gibi göründük.

Danu elbette her yerdeydi; çocukları kucağına alıyor, kadınlarla gülüyor, erkeklerle zar atıyordu. Ondan ışık yayılıyordu ve ölümlülerin gözlerinin bu altın dalgayı takip ettiğini, nerede olduğunu ve nereye gittiğini işaretlediğini gördüm. Konuşmak istedikleri, dertlerini anlatmak istedikleri kişi oydu ve gece ilerledikçe onlar için mucizeler yaratmaya başladı. Bir kadının karnına dokundu ve gözlerimizin önünde bir çocukla şişti. Kolu kırık bir adamın üzerine elini koydu ve kolu düzeldi. Pınarın suyunu şaraba çevirdi ve geri getirdi ve gerçekleştirdiği her mucizede gücü bir anlığına azaldı, altın ışık bir nefesten daha kısa bir süre için kayboldu. Danu'nun herhangi bir şekilde zayıfladığını hiç görmemiştim ve bu endişe vericiydi, ama başka kimsenin fark ettiğinden emin değildim, ölümlüler daha fazlasını istemek için onlara döndüğünde ışıldayan diğer tanrıların bile.

Dagda -ellerini yalvarırcasına uzattılar- Dagda, ağlarımı kutsar mısın?

Morrígan, savaşta beni güvende ve kansız tutacak mısın?

Manannán, denizde bize ödül verecek misin?

Lug, cüzdanımı altınla doldurur musun?

Sonunda uzun siyah saçlı bir kadın adımı söyledi. "Cailleach." Elini uzattı, ben de farkında olmadan Enya'ya uzandığım gibi ona uzandım, ama sonra elim onunla buluştu ve parmak uçlarındaki ince çizgileri hissedebildim, tabii ki o Enya değildi. Benden bir şeyler istemeye, benden bir şeyler almaya çalışan ölümlü bir kadındı sadece, tıpkı Cormac'ın Enya'dan aldığı gibi.

Arkadaşımı *benden* koparmıştı ve elimi onunkinden çekip arkamı döndüm, Danu beni durduramadan saraydan dışarı çıktım. Danu'yu yatıştırmak için bile olsa Tara'ya dönmemeliydim. Ölümlüler sadece zorluk getirirdi. Onlarla daha fazla işim olmazdı.

Kuzeye, Tara'dan uzağa doğru yürüdüm, dünyanın bu bölgesinden temelli ayrılmadan önce son bir kez açıklığımı ziyaret etmeye kararlıyım.

İlk fark ettiğim şey kokuydu. Karanlık bir ormanda yürüyordum ve havada çam ve balçık olmasına rağmen, başka bir şey daha vardı; ölümlülerle ilişkilendirdiğim ekşi bir rutubet. Kaşlarımı çatıp adımlarımı hızlandırdım ve çok geçmeden ağaçlar seyrelti ve geniş, temiz bir araziye çıktım.

Bir heykel gibi hareketsiz durdum, karşımda ne gördüğümü anlayamadım.

Açıklığının bulunduğu ormanın tüm bölümü kesilmişti. Bir tümseğe doğru yükselen çorak topraktan başka bir şey kalmamıştı. Ama bu *benim* tepem değildi. Ölümlülerin yaptığı bir tepeydi. Biliyordum, çünkü pürüzsüz beyaz taşlarda, toprakta ve hatta soluduğum havada onların ellerinin kokusunu alabiliyordum. Bu ezici kokuda boğuldum ve dizlerimin üzerine çöktüm, korku boğazıma kadar tırmandı.

Açıklık boştu ama ölümlüleri her şeyde görebiliyordum: höyüğün etrafındaki ezilmiş otlı patikada, keskin kesikleri ve aletleriyle ısırıkları taşın üzerindeki izlerde. Benim olanı almışlar ve kendilerinin olarak işaretlemişlerdi. Derimin maviye dönüştüğü ilk yer olan açıklığımı almışlar ve onu gökyüzüne doğru kırmışlardı, böylece derim ay ışığının ve gölgenin şaftlarına uyacak şekilde kayamaz ve bükülemezdi.

Höyüğün ortasına doğru açtıkları tüneli uyuşuk bir şekilde takip ettim. Tünel kıvrıla kıvrıla sonunda beni merkezi bir odaya götürdü ve orada açıklığımı daha da kirlettiklerini, bir ölüm yerine dönüştürdüklerini gördüm. Çünkü orta odada ölümlülerin çok özlediği şeylerle dolu beyaz kemikler vardı: altın torklar, mücevherli diademler ve silahlar, bıçaklar, kılıçlar ve parlak zırhlar, seramik kaseler ve taşı yontmak için kullandıkları taş aletler - bir zamanlar höyüğü çevreleyen güçlü ormanı yıkmak için kullandıkları aletler. saygısızlığa bakarken gözlerim yaşlarla doldu. Onlar benim

Ağaçlar ve mavi gölgelerim, taşları kırmışlar ve toprağı çalkalamışlardı, peki ne için? Bir çukuru ölümler için güzel hazinelerle doldurmak için mi?

Birdenbire çürümüş kemiklerin, güçlü demirin ve ekşi ölümlülüğün kokusundan bunaldım ve dışarı kaçarak höyüğün tepesine tırmandım. Dizlerimin üzerine çöktüm ve ağladım, bir zamanlar burada nasıl durduğumu hatırladım, toprak ayaklarımın altında sert ve derindi, kaybetmeyi bilmeden önce, Danu ve kendimden başka bir şey bilmeden önce tenimin maviye dönüşünü ve kollarımın kar toplamasını izledim. Ve bunu geri istedim, tekrar istedim ama Danu'nun gücüne sahip değildim; elimi uzatıp ağaçların geri dönmesini sağlayamazdım.

Bu yüzden yas tuttum, parıldayan kar taneleri üzerime düşmeye başladığında bile ağladım, beni yumuşak beyaz bir örtüyle kapladı, beni manzaranın bir parçası haline getirdi ve dünya bir kez daha tersine dönene kadar, bu kadar çok şeyi mahveden, düşünmeden alan ve alan ölümlüler ölüp gidene kadar, altımda yatan kemikler kadar beyaz olana kadar sonsuza dek orada yatabilmeyi diledim.

Hala kokularını alabiliyordum.

Orada uzandım ve karın yağmasına ve yağmasına izin verdim, sonunda, yavaşça, onların kokuşmuş kokularını uzaklaştırmaya başladı; yeşil tepeler beyazlaştı ve manzara yumuşak ve şekilsiz hale geldi ve vücutları soğudu, çok soğudu ve sonra artık alamadılar, ne ağaçlardan, ne kızlarından ne de benden.

Orada ne kadar yattığımı bilmiyorum, kışı sımsıkı tutarken, onu avucumun içinde sıkıca kavrarken saatler mi, günler mi yoksa aylar mı geçti bilmiyorum, böylece kar yığılmaya, rüzgarlar uğuldamaya devam etti.

Sonunda Danu geldi.

"Çocuk," dedi, aniden önümde belirerek. Kar hâlâ yağıyor olsa da onun üzerine düşmemişti. Danu elini uzattı ve ben de anlayış bekleyerek beni ayağa kaldırmasına izin verdim. Belki de yardım. Ölümlülerin yaptıklarına üzülme. Bunun yerine sertçe konuştu: "Kızım." Kafamı kaldırdığımda yüz ifadesi ciddiye.

"Hava çok soğuk." Danu kolunu salladı ve üzerinde durduğumuz tümsek değişti. Bir an önce beyazdan başka bir şeyin olmadığı yerde

Şimdi ölümlülerin inşa ettiği yeşil tepenin üzerinde duruyordum. Bedenim sanki taşa dönüşmüş gibi uyuşmuştu ve ona dik dik baktım, bizi akraba olarak gösteren tek şey gözleriyle buluştum; onunkiler yeni çimenlerin bahar yeşili, benimkiler ise köknar dalları kadar koyu olmasına rağmen. Birdenbire ona olan bu küçük benzerlikten bile nefret ettim. Eğer annemin gözleri olmasaydı, kendimden başka bir şeye ait olduğumu unutabilirdim. Bana bunu yapan, o köknarları yerle bir eden ölümlüleri nasıl seçebilir, *onları* nasıl sevebilirdi? Onların kokusunu tekrar alabiliyordum ve altımdaki beyaz kemikleri düşündüm, Enya'nın beyaz yüzünü düşündüm ve dişlerimi sıktım ve sonra bir kez daha kar fırtınasının içinde durduk, dönen kar ve rüzgar ölümün anısını ve kokusunu yırtıp atıyordu. Elimi çektim ve bir adım geri attım.

"Her şeyi mahvettiler," diye mırıldandım. Sesim yalvarır gibiydi ve ağlamaktan boğuklaşmıştı. "Açıklığımı benden çaldılar. Tanrı olduğum yeri. Bana kışı verdiğin yeri." Ama tüm ölümlülere, onların emeklerine ve yüklerine, savaşlarına ve düğünlerine merhamet duyan Danu, bana hiç merhamet duymadan baktı.

"Baharın vakti geldi, Cailleach." Sesi sertti. "Bu kış çok uzun sürdü, çok derin geçti. Şimdiden binlercesi öldü. Eğer baharın gelmesine izin vermezsen, hepsi yok olacak. Ekinleri kuruyacak. Çocukları son nefeslerini verecek. *Daha çok* çocukları," dedi, yanağından bir damla gözyaşı süzülerek.

"Kış uzun olsa da olmasa da ölüyorlar." Danu'nun tüm dünyaya yaymak istediğini bildiğim bahar sıcaklığını engellemeye çalışırken ellerim yumruk oldu.

"Kimse kalmayacak. Eğer bu kış bitmezse, dünyayı gömeceksiniz ve sadece biz kalacağız."

Biz. Sadece tanrılar. Gürültü ve pis koku yok.

Ölümlüler yok.

"Sen onların arasında yürüdün," dedi Danu. "Nasıl olduklarını biliyorsun -"

"Ölümlüler arasında dolaşmayalı yüzyıllar oldu Danu. Çocuktum ve o zaman bile açgözlülük, kıskançlık ve ölümden başka bir şey görmedim." Başka görüntüler önünden geçerken bile gözlerimi kapattım: Enya dönüyordu

Ateş ışığından bir çember, Sorcha'nın saçlarını ören sıcak elleri, bebek Cathal'ın gürleyen kıkırdaması. Onları bir kenara ittim.

Danu iç çekti ve ben de iç çekişlerini mükemmelleştirmek için haftalar harcadığımız zamanı hatırladım. Enya'nın vücudunun gerilmesini, sonra da nefeslerinin ağırlığı altında çöküşünü izlediğimi hatırladım. Son nefesini verişini de hatırladım, vücudunun düştüğü ve bir daha kalkmadığı anı.

"Eğer kışı kendin bitirmeyeceksen, o zaman bir şeyler yapılmalı." Kelimeleri yavaşça söyledi ve sonra üzerimde yükseldi, artık ölümlü teninde değil, nadiren gördüğüm tanrı formundaydı, gözlerinde acımasız bir kararlılık vardı. Yapraklar başının etrafında dönüyordu ve hava ışığın gücüyle çatırdıyordu, sanki tüm dünyanın alev almasına ramak kalmış gibiydi. "Tara'ya geri döneceksin." Sesi . "Tanrıların önünde duracak ve yaptıklarının hesabını vereceksin."

Yüzyıllardır taht odasına kendi isteğimle girmemiştim ama onca zaman içinde hiç değişmemişti: hâlâ saçma bir şekilde büyüktü, tonozlu tavanları her adımın ve sesin sanki altı değil de yüz kişi varmışız gibi yankılanmasına neden oluyordu. Duvarları kabuk ya da çiçek yaprakları olabilecek pembe ve yanardöner bir şeyden yapılmıştı ve odanın ortasından geçen büyük, dar havuz her şeyi baş döndürücü ve nahoş bir şekilde yansıtıyordu.

Tahtlar da aynıydı, sarmaşıklar birbirine dolanarak büyük sandalyelere dönüşmüştü. Danu onları yaratmış, hiçbirimiz diğer tanrılardan üstün olmadığımız için onların da aynı olmasını istediğini söylemişti ama bu tamamen yapmacıktı. Danu nihai otoriteydi. Diğer tanrılar her şeylerini ona borçlu hissediyorlardı. Ona sadakat, bağlılık, sevgi verdiler. Ben hariç hepsi.

"Cailleach." Danu'nun sesi her zamanki tınısına geri dönmüştü. O da yüzünü değiştirmiş, o çok sevdiği ölümlü yüzüne geri dönmüştü. Bir keresinde bana, bir zamanlar biri olduğunu kendine hatırlatmak için bu yüzü taktığını söylemişti,

Kaybettiği şeyin. "Yaptıklarının hesabını vermen için seni buraya çağırdık."

"Kar gönderdim. Soğuğu. Her zaman yaptığım gibi."

"Onları gömdünüz." Danu'nun sesi hüzünlüydü. "Onlar öldü. Onlar ölüyor."

"Sana söyledim Danu, tek yol bu."

"Ne için tek yol?" Morrigan tahtında öne doğru eğildi. "Almaktan vazgeçmelerini sağlayacak tek yol." Sesim sessizdi.

Bir an sessiz kaldılar ve kendi ölümlü hayatlarını düşünüp düşünmediklerini merak ettim. Ölümlülüğün açlığını, tüketme ihtiyacını hatırlıyorlar ?

"Sen kim oluyorsun da onların neyi alıp alamayacağına karar veriyorsun?" Danu'nun sesi şiddetliydi. "Biz onların koruyucularıyız. Onların rehberleri ve dostlarıyız. Onları öldürmeyiz."

Güldüm. "Morrigan sürekli yaptığı savaşlarda onları hep öldürür. Mızrağıyla ezip geçtiği adamların hikâyeleriyle bizi sık sık eğlendirir, bağırsaklarını yere döktüğünü anlatırdı."

Morrigan başını salladı, ışık koyu tenine ve altın sarısı buklelerine vuruyordu. "Aynı şey değil. Tanrı formumda değil, onlardan biri olarak ve sadece onlar çağırdığında savaşıyorum. Ölümlüler için ve onların eliyle öldürüyorum."

"Farklı olmamızın bir başka yolu. Hepinizin bir tanrı formu ve bir de ölümlü formu var. İki yüzünüz var. Benim yok. Ben hiçbir zaman gerçek benliğimden başka bir şey olmadım. Belki de bu yüzden ben gerçeği görebiliyorum ve siz göremiyorsunuz."

"Çok fazla kişi öldü, Cailleach." Dagda Danu'yu yineledi, yüzü kederle buruşmuştu.

"Eninde sonunda hepsi ölecek. Şimdi ya da yirmi yıl sonra ya da yüz yıl sonra ölmelerinin ne önemi var?"

Danu üzgün görünüyordu. "Bir zamanlar böyle bir şeye inanmazdın. Bir zamanlar onlar için yas tutardın."

Gözlerimi ondan kaçırdım. "Gençtim." Sesim taş gibi sertti. "Ölümlülerin ne olduğunu şimdi anlıyorum." Sonunda, daha iyi olurdu, eğer ben

Enya ile hiç tanışmamış olsaydım. O zaman bir ölümlüyü sevmenin ne demek olduğunu asla bilemezdim. Ölümün kederini asla bilemezdim.

"Belki de haklısın." Danu'nun parmakları tahtına vuruyordu. "Hepimiz bir ölümlüyü öldürmenin neye mal *olduğunu* biliyoruz çünkü biz de bir zamanlar ölümlüydük." Danu'nun yüzü kararlıydı. "Tekrar onların arasında yürümenin vakti geldi."

Onun sözleriyle sırtımdan aşağı bir korku ürpermesi geçti ve gençliğimdeki o anı düşündüm, Danu'nun yüzü sıcak ve parlaktı, karı eritip su derelerine dönüştürüyordu.

Danu ayağa kalktı ve ışığı o gün açıklığı doldurduğu gibi odayı da doldurdu. "Sana bir ölümlü formu verilecek. Bir ölümlü *olmanın* ne demek olduğunu anlayana kadar onların arasında yaşayacaksın. Neden davrandıklarını. Anlayana kadar yaşayacak ve öleceksin. Size verdiğim ceza budur. Hükmümün adaletsiz olduğunu düşünen var mı?" Diğer tanrılara zar zor baktı. O da benim gibi biliyordu ki, hiçbiri onun aleyhinde konuşmayacaktı. Dagda'ya baktım ve yüzünün üzüntüyle buruştuğunu gördüm ama bakışlarını kaçırmadan önce tek yaptığı başını bana doğru hafifçe sallamak oldu.

Danu elini kaldırdı ve bana kışı verdiğinden beri bedenimi dolduran soğuk bir anda yok oldu. Damarlarımda dolaşan buz buharlaştı, kemiklerimi birbirine bağlayan kırağı eridi ve mavi tenim sanki ölmüşüm gibi solgun ve beyaz oldu.

Sanki ölümlüymüşüm gibi.

İlk Yaşam

(Gözlerimi kırpıştırarak gökyüzüne baktım. Bir an önce Danu'nun önünde duruyordum, parmağı beni gösteriyordu, sarayın duvarları parlıyordu şafakla birlikte.

Şimdi yeryüzünde duruyordum ama her zamanki gibi insan pisliğinden ve sefaletinden korunmuş bir şekilde durmuyordum. Bunun yerine ayak parmaklarım çamurla kaplıydı ve giydiğim beyaz elbiseye bile sıçramıştı. Daha da kötüsü, gökyüzünden yağan yağmur yüzünden tenim karıncalanıyor ve titriyordu. Kafamı kaldırdım ve küfretmeye başladım. Onlara küfürler savurdum, kollarımı meydan okurcasına açtım. Uyarı olarak. Ben de onlar gibi bir tanrıydım, gücüm, kuvvetim vardı. Derin bir nefes aldım ve ayaklarımı toprağa bastım, gözlerimi kapattım ve uluyan rüzgârların beni aralarına çekmesini, kollarımdaki karın ağırlığını, soğuğun nefeslerime yerleşmesini bekledim. Kış için.

Yüzyıllar sonra ilk kez gelmedi.

Bedenimden bir ürperti geçti. Enya'nın öldüğü an hissettiğim gibi, ölümlülerin takasına ne yaptığını gördüğümde hissettiğim gibi hissettim: keder, derin ve sonsuz, vücudumun üzerinde yuvarlanan bir çığın ağırlığı. Umutsuzluğa kapılmak, dizlerimin üzerine çökmek istedim, karın rahatlığı için çaresizdim. Bunun yerine yağmur üzerime yağdı, gözlerime çarptı ve neredeyse beni kör ediyordu. Daha önce hiç bilmediğim bir şey olan bu rahatsızlık beni bir sığınak aramaya itti.

İlk defa beni sürgün ettikleri yeri gördüm. Yuvarlak, köhne bir kulübe, sazdan çatısında geniş delikler açılmış. Ona bakarken, burayı evim olarak düşündüklerini anladım. Belki de en azından sıcak olurdu. Ona doğru bir adım attım, ancak daha önce bana hiç gerçekten dokunmamış olan çamura alışık değildim ve bu yüzden kayarak sırt üstü düştüm. Nefesim bedenimi terk etti ve

Uzun bir an için bu hayatın çoktan sona erdiğini, ölümle karşılaşmadan önce bir adım bile atamadığımı düşündüm.

Ama ben ölmedim. Sadece sıırıslıklam oldum ve su üzerime düşmeye devam ederken başımı kaldırıp baktım. Öksürmeye başladım ve önce dirseğimin üzerinde doğruldum, sonra nihayet dizlerimin üzerine çöktüm. Ayağa kalkarsam tekrar düşeceğimden korktum, bunun yerine sürünerek kulübeye gittim ama kapısının olmadığını gördüm. Sadece ne soğuğu, ne hayvanları, ne de ölümlüleri dışarıda tutan yırtık pırtık bir bez parçası vardı. Öfkeyle ayağa kalktım ve bezi çekip indirdim, bir kenara fırlattım ve barınağı gümüş rengi yağmura açık bıraktım.

Barınakta çok az şey vardı: bir ocak, siyah bir kazan, üzerinde battaniye olan bir palet ve sandalyesi olmayan yuvarlak bir masa, sadece kırık, üç ayaklı bir tabure. Masanın üzerinde kahverengi ve sert bir somun ekmek ile büyük, sarı bir mum duruyordu. Danu'nun ballı altın kovanlarından yapılmış bir muma benziyordu. Normalde yaptığım gibi elimle bir fiske vurdum ama tabii ki yanmadı. Ölümlüler ateşi tanrılar gibi parmak uçlarında tutmazlardı. Sorcha'nın ateşin üzerine eğildiğini ve ne yaptığını hayal ettim... ne yapmıştı? Bir çubukla kömürlerin yerini mi değiştirmişti? Kütükler mi eklemişti? Çok uzun zaman önceydi ve Enya'nın ölümünden beri onları hatırlamak için kendime neredeyse hiç izin vermemiştim. Danu gerçekten de onların arasında birkaç kısa yıl geçirdiğim için bir ölümlü olarak hayatta kalabileceğimi mi düşünüyordu? Ellerimi yumruk yaptım ve ocağa baktım. Danu nasıl bu kadar zalim olabilirdi? Kendimi Sorcha'nın burada olmasını, bir ölümlünün bana ne yapmam gerektiğini göstermesini dilerken buldum ve bu düşünceye içerledim. Ölümlü bir bedenim olsa ne olurdu? Ben hâlâ bir tanrıydım. Eğer bir ölümlü ateş yaratabiliyorsa ben de yaratabilirdim.

Yakınlarda biraz çıra vardı ve onu kömürlerin üzerine attım ama ateş alev almadı. Birden Sorcha'nın alevle dönüşmeden önce onlara üflediğini hatırladım ve ben de aynısını yaptım, ama yine de alev çıkmadı. Öfkeyle karışıklığa bir çubuk daha soktum ve sonunda, nihayet, kırmızı bir parıltı gördüm. Kömürleri tekrar dürtmek için yaklaştım ve hepsi parıldamaya başladı. Onlara hafifçe üfledim, yabancı kalbim yabancı göğsümde gümbürdüüyordu ve kömürlerden küçük bir alev fişkırdı. Söneceğinden endişelenerek nefesimi tuttum, ama sonra çıraya takıldı ve büyüyerek

sıcaklığını hissettim. Topuklarımın üzerine oturdum, zafer kazanmıştım, yüzümde küçük bir gülümseme vardı.

Yine de Danu'nun beni küçük alevin üzerinde gülümserken gördüğünde yüzünün nasıl *parlayacağını* düşündüğümde zafer duygum kayboldu. Bu onun her zaman istediği şeydi. Enya'nın ölümünden beri beni ölümlüler dünyasına geri çekmeye çalışmış, bu işe yaramadığında da gücünü kullanarak beni yine de geri göndermişti, bu kez ölümlü bir bedenin aşağılamasıyla. Ama neden? Bundan ne öğreneceğimi düşünüyordu? Ölümlüler arasında zaman geçirmiştım. Neye benzediklerini biliyordum, onlardan biri olmaya gerek kalmadan nasıl düşündüklerini anlıyordum. Sorcha'nın Cathal'ı doğurmasını izlemiştim, acısını hâlâ hatırlıyordum; Enya'nın rüya gördüğünü, kanadığını ve öldüğünü görmüştüm; Cormac'ın ona ihanet ederken bile mücadele ettiğini, dövüştüğünü ve güldüğünü duymuştım; pazarlarında dolaşmıştım; alışkanlıklarını öğrenmişim; yemeklerini yemiştım. Onlardan daha fazla ne öğrenmemi bekleyebilirdi ki?

Ama birden Danu'nun zihninin rüzgâr gibi değişken olduğunu düşündüm. Eğer onun cezasına uyuyormuş gibi yaparsam, onun istediği gibi ölümlülüğü uygularsam, beni birkaç gün bu ölümlü bedenden salıverme ihtimali vardı. Bunu düşünürken ateş patladı ve bir kor ellerimi ısırdığında sıçradım.

Ellerim, mavi yerine soluk ve beyaz.

Tenimin o korulukta ilk kez dönüşmesinin üzerinden yüzyıllar geçmişti ve o ellere bakarken göğsüm ağrıyordu. O görkemli maviliği kazandığım andan beri kış *olmuştum*. Soğuk ve sert ve rüzgar gibi uğultulu ve yumuşak ve sessiz ve kar gibi nazik. Onsuz ben kimdim? Şimdi ne yapardım?

Gözlerimde yaşlar birikti ama düşmelerine izin vermedim. Danu beni izliyorsa, kederimden tatmin olmasını istemiyordum. Başımı kaldırdım ve kulübenin etrafına baktım. Eğer ölümlülük alıştırmaları yapacaksam şimdi başlamalıyım.

Biraz daha çıra bulmak için yağmurun altında dışarı çıktığımda gece yaklaşıyordu. Neyse ki çok uzağa gitmeme gerek yoktu çünkü orman neredeyse kapımın önündeydi. Birkaç kez ayağım takıldı, çamura düştüm ama sonunda bodur bir ağaçtan bir dal koparmayı başardım. Çırayı sürükleyerek

Kulübeye girdim ve ateşin yeniden kor haline geldiğini görerek küfrettim. Topladığım dallardan biriyle ateşi karıştırmak için acele ettim ve onu ateşe doğru ittim. Hiçbir şey olmadı. Uzun zaman önceydi ama Sorcha'nın ailesinin ateşini her zaman bu şekilde canlandırdığını biliyordum. Neden şimdi benim için işe yaramıyordu? Parmaklarım yanmaya başlayana kadar dalı daha da yakın tuttum ama ıslak odun yanmıyordu. Beklemekten başka ne yapacağımı bilmiyordum ve sonunda tutuştuğunda rahatladım. Ama sonra kolum da yandı. Dalı ve kıvılcımlar düşene kadar çılgınca kolumu sıvazladım, burun deliklerimde kömür kokusu ve bileğimde kabarcıklar bıraktım. Bir tanesine dokundum ve buzun ayağınızın altında aniden ve keskin bir şekilde kırılması gibi bir şey hissettim.

Acı, diye düşündüm. Az önce ilk kez *acı* hissetmiştim.

Acıyı daha önce de görmüştüm; Sorcha'nın ağır bir tencereyi ateşin üzerinden kaldırırken çenesinde, Cormac'ın bacağına kırdığında buruşan alındaki terde ve Enya öldükten sonra yeri kaplayan kanda. Ama bunu kendim hiç bilmemiştim. Bu ana kadar.

Tanrılar gülüyor muydu yoksa sempati mi duyuyorlardı? Bana yardım edip etmeyeceklerini, mumumu yakıp yakmayacaklarını, bileğimi iyileştirip iyileştirmeyeceklerini mi tartışıyorlardı? Beni izlediklerini düşünmek öfkeyle dişlerimi sıkmama neden oldu. Ayağa kalktım, mumu masadan çektim ve altın balmumu parmaklarımdan aşağı damlamaya başlarken bile ateşin üzerinde tuttum. Fital nihayet yanana kadar kıpırdamadım. Mumu masaya geri koydum ama arıların, yoncanın ve şurup gibi tatlı hanımeli damlalarının kokusu kendimi daha iyi hissetmemi sağlamadı. Bana sadece Tara'yı ve ölümsüz bedenimi, acının olmadığı bir yeri düşündürdü.

Yansa bile mum zar zor ışık veriyordu, sadece köşeleri gölgelerle doldurmaya ve karanlığı daha yakın göstermeye yetiyordu, bu yüzden masadan ekmek somununu aldım ve battaniyeyi etrafıma çekerek paletin üzerine süründüm. Hayatımda ilk kez, içkinin ya da yemeğin verdiği zevkle değil, kemiklerimi dolduran ve beni hızla karanlığa çeken derin bir yorgunlukla uykuya daldım.

Ertesi sabah uyandığımda ilk fark ettiğim Şey vücudağımı daha da fazla acının doldurduğuydu. Su toplamış bileğimde, omuzlarığımın omurgamla birleŐtiđi yerde ve hatta ayaklarığımın topuklarığında - son zamanlarda her yüzeyde, taŐta, çimenlerde veya kırık kabuklarda kolaylıkla ve hızla koşan ve bir kez bile yorulmayan veya ağrımayan ayaklarığımda.

En azından yağmur durmuŐtu. Açığ kapıdağ soluk mavi bir gökyüzü görebiliyordum. Tara'nın üzerinde yükselen gökyüzü gibi değildi ama en azından dışarı çığmak zorunda kalırsam beni ıslatmayacaktı. Yavaşça ayağa kalktım ve solgun sabah ışığında tanrıların bana ne verdiğini inceledim. Daha kötü görünüyordu. En azından yağmur ve soğukta üzerimi örtecek bir çatı, mumumu yakacak kömürler olduğu için minnettardım. *Tek* mumum. Birden bunun bir hediye değil, acımasız bir dürtme olduğundan emin oldum. Böylesi bir sefaletin ortasında bana kaybettiklerimi hatırlatacak tek bir güzellik.

Uzuvlarığımdaki sertlik nedeniyle kapıya doğru topallayarak yürüdüm ve ölümsüz , kıvrak ve esnek halimi düşünmemeye çalıştım. Kulübe, altında bir vadi, sağında deniz ve solunda bir dere uzanan bir tepenin zirvesine kurulmuŐtu. Vadideki diğer benzer yapıları görebiliyordum ve beni ölümlülerden asla uzak kalmamam için yerleŐtirdiklerini fark ettim. Bu da bir cezaydı: nereye gidersem gideyim, uzaktan da olsa onları görebilecek ve duyabilecektim.

Yakındaki çayırdaki bir tavuğun yumurtladığı yerden bir yumurta toplamayı başardım ve kulübeğe geri getirdim, ancak kömürlerin üzerinde sallanan siyah kazana koymadan önce tereddüt ettim. Karıştırdım ve yumurtaya bir Şey olmasını bekledim. Bir kez daha Sorcha'nın yemeklerine daha fazla dikkat etmiş olmayı diledim ama ailesiyle geçirdiğim zaman o kadar uzun zaman önceydi ki... ve oradayken kendimi Enya'ya kaptırmıŐtım, Sorcha'nın süpürmesini, yemek yapmasını ya da bebeğini beslemesini izlemeye değil. Bileğimin bir hareketiyle yemek ortaya çıkabiliyorken neden umursayayım ki?

Yumurtanın kabuğu çok hoş bir renkteydi, mavi benekliydi; bana kendi değişken tenimi hatırlattı. Yani. Eskiden sahip olduğuğ teni. Ellerim artık donuk, soluk ve sakardı, çünkü yumurtayı elime aldığımda çok sıkı tutmuş ve ezmiŐtim. Ellerimden aşağı balçık aktı. Hiç piŐmemiŐti, Sorcha'nın yumurtalarını servis ederken gördüğuğ yumurtalar gibi değildi, sadece

kabuğunun içinde kavrulmuştu. Yine de yemek için çaresizdim, bu yüzden çömelip parçalanmış kabuktan kalanları emdim, elimdeki sarı yumurta sarısı kalıntılarını yaladım.

Beni böyle buldular.

Onların farkına varmamın tek nedeni birinin küfür ederek beni sıçratmasıydı. Daha önce hiçbir ölümlü tarafından ürkütülmemiştim ama şimdi kapı aralığındakiler bana doğru bir hareket yapmamış olsa da ayağa fırladım. Dört kişilerdi, iki erkek ve iki kadın. Omuzlarımı geriye attım, omurgamı uzatmaya ve bir kedinin saldırmadan önce olduğu gibi ölümcül ve zarif görünmeye çalıştım. Hareketlerim onları korkutmak yerine, korktuğumu düşünmelerine neden oluyor gibiydi.

"Size zarar vermeyeceğiz." Konuşan kadının genç bir yüzü ve gür, kıvılcı saçları vardı. "Bu sabah havada duman gördük ve senin Fianna'nın yeğeni olduğunu, toprağı işlemeye geldiğini anladık."

Bir nefes çektim. Görünüşe göre Danu bu insanlara karışmış, ait olmadığım halde ait olduğumu düşünmelerini sağlamıştı.

"Aç mısın?" Gözleri kocaman açılmıştı ve sarıyla lekelenmiş ellerime, ağzımın etrafındaki sarı halkaya baktıklarında deli olduğumu düşündükleri belliydi. Adamlardan biri bir adım geri çekildi, ama konuşan kadın bana doğru bir adım attı, gözlerinde acıma vardı. "Fianna ölmeden önce kötü bir durumdaydı. Geriye pek bir şey bırakmadı." Kadın bir bezle örtülü bir sepet uzattı. Ben almadım, o da masanın üzerine koydu. "Eşyalarınızı daha iyi bir düzene sokmanıza memnuniyetle yardımcı oluruz." Gözleri odayı taradı. "Bahçe nadasa bırakılmış gibi görünüyor ama buradaki toprak sıkı çalışmanızı ödüllendirecek. Eskiden yetiştirdiği çileklerin büyüklüğüne inanamazsınız."

Çilek. Beni bu korkunç yere göndermelerinin sebebi buydu. Çilek yetiştirmek için. Bu düşünce beni öfkелendirdi, o kadar öfkелendim ki, "Yardımaınıza ihtiyacım yok. Bırakın beni." Ölümlüler huzursuzca hareket etmeye, ellerini bükmeye ve ayaklarını oynatmaya başlayana kadar bakışlarını üzerimde tuttum. Birbirlerine fısıldıyorlardı ve bir an için beni zapt etmeye çalışacaklarından ya da druidlerinden birine sürükleyeceklerinden korktum. "Deli bir kadın için endişelenecek vaktim yok," diye fısıldadığını duydum adamlardan birinin arkadaşına. "Buraya sadece Fianna için geldim. Eğer yardımımızı istemiyorsa, onu bırakırız."

Diğerleri başlarını salladı ve odadan çıktılar. Bana acıyarak bakan kadın bir süre daha oyalandıktan sonra iç çekerek odadan çıktı.

Bu iyiydi; bunu tercih ederdim. Ne yardımlarını istiyordum ne de onlardan bir şey kabul ediyordum ama bir koku alıyordum ve açlıktan midem bulanıyordu. Sepetin üzerindeki örtüyü yırttım ve altın sarısı, görkemli bir ekmek buldum. Ekmeği o kadar hızlı yedim ki öksürmeye başladım ve ağzım aniden sıcaklaştı ve su toplamış bileğim gibi yandı. Nefes nefese kalarak çiğnediğim parçayı yere tükürdüm. Ölümlüler nasıl bu kadar uzun *yaşayabiliyorlardı? Ekmek* tarafından bu kadar kolay boğulabilen boğazlarla, bu kadar çabuk yanabilen ağızlarla nasıl hayatta kalabilmişlerdi?

Yedikten sonra ne yapacağımı bilemedim. Bir tanrı olarak, aklıma geldiği anda istediğim her şeyi yapmıştım. Yemek yemek istediğimde elimi sallardım ve bir ziyafet ortaya çıkardı. Susamışsam, içmek istediğim her onu çağırırdım: bir dağ deresinden buz gibi su, altın bir kadehte şarap, menekşelerin yapraklarından sabah çiği. Koşmak istersem, koşardım. Uyumak istersem uyurdum. Hiçbir şey beni sıkamazdı; zaman anlamsızdı. Ve şimdi bu hayat benden alınmıştı.

Orada uzun süre durup kaybettiklerimin yasını tutabilirdim ama içeride kalamayacak kadar huzursuzdum, bu yüzden dışarı çıktım. Danu beni buraya ilkbaharın başlarında göndermişti ve hava ilkbaharın, ıslak toprağın ve yeni yeşil tomurcukların kokusunu taşısa da hâlâ soğuktu. Titredim, titredim ama yakındaki dereye giden yolu bulmayı başardım. Büyüktü, neredeyse bir nehir kadar büyüktü ve akıntının hızlı olduğunu söyleyebilirdim, ama temiz olmayı her şeyden çok istiyordum - önceki geceden ayaklarımda kuruyan çamuru silmek, ellerimden ve ağzımdan yumurta kalıntılarını temizlemek - ve böylece daha önce binlerce kez yaptığım gibi dereye daldım.

Nehir genişti ama düşündüğümden daha derindi ve dibi itmeye çalıştıgımda onu bulamadım: akıntı çok güçlüydü, artık hangi yolun yukarı ve aşağı olduğunu bilmeyene kadar beni yuvarladı ve yuvarladı. Elbette yüzmeyi biliyordum, ama bunu sadece tembelce, kolayca yapmıştım, tüm su sanki şık bir fok balığıymışım gibi önümden ayrılıyordu. Bacaklarım ve kollarım beni yüzeye doğru ne kadar itmeye çalışırsa çalışsın, bu nehir bana hiç aldırmıyordu ve ben

Suyu içime çektim ve boğulmaya başladım. Derenin kudretine inatla meydan okuyarak orada büyüyen bir fidana tutunmayı başaramasaydım orada boğulacaktım. Ona yapıştım, boğuldum, hıçkırdım, nehri öksürerek içime çektim, kalbim hala hızla atıyordu.

Neredeyse ölüyordum.

Daha önce hiç bu kadar korkmamıştım. Belki de hiç *gerçekten* korkmamıştım, eğer korku buysa. Enya da böyle mi hissetmişti? Aynı ezici... *sonsuz* korku. O fidana sarıldım ve acaba elini daha sıkı tutmalı mıydım, fısıldamalı mıydım diye düşündüm-

Başımı şiddetle salladım. Enya'yı tekrar takıntı haline getiremezdim. Yüzyıllar önce gitmişti.

Sonunda banktan yukarı tırmandım ve kulübeme doğru yol aldım, paletin altındaki bir sandıkta kuru, temiz kıyafetler bulduğuma minnettar oldum. Elbiseler basitti ve tenimi çiziyordu ama etek sıcak tutuyordu ve kalındı; hatta omuzlarıma sarı bir şal düğümlemeyi bile başarmıştım. Şalı bağladığımda, tıpkı ocağı nihayet alevlendirdiğimde olduğu gibi bir tatmin duygusu yaşadım ama bunu hissederken bile tanrıların beni izleyip güldüklerini hayal ettim. Danu da her şeyi görmüş müydü? Bir gece önce çamurda kayıp neredeyse boğuluyorken beni zevkle seyretmiş miydi?

Başka bir yumurta bulmak için kulübeden çıktım ve tepenin artık çançiçekleriyle kaplı olduğunu görünce şaşırmadım. Bir gün önce orada değillerdi ve bahar geldiği için mi yoksa Danu gönderdiği için mi açtıklarını bilmiyordum. Onları donla örtmek istedim ama damarlarımda güç kalmamıştı, onları ayaklarımin altında ezerken yorgun bir teslimiyetten başka bir şey hissetmiyordum, tatlı kokuları kuşların, kaba yün giysilerimin ve kendi aptal ölümlü bedenimin kokusunu bastıramıyordu.

İlk Yaşam

(Tepe onlarla olmasına rağmen bir tavşan aylamak günlerimi aldı. Onları yuvalarına girip çıkarken izlerdim ve ilk başta

Tek yapmam gerekenin elimi uzatıp bir tanesini yakalamak olduğunu düşündüm ama ellerim yavaştı ve tüm tavşanlar benden kaçtı. Neyse ki, ormanda eski bir tuzak buldum ve uzun deneme yanılmалardan sonra onu yeniden oluşturmayı başardım; çok geçmeden birkaç tane yakalamıştım. Etleri sert ve oldukça tatsızdı, ancak tavuklar tamamen onlara güvenmem için yeterince yumurtlamadı.

Bir tavşan kalbini doğrarken kullandığım bıçak kaydı ve başparmağıma doğru bir çizgi çizdi. Bir an derim bütün ve pürüzsüzdü, bir an sonra ise az önce tencereye koyduğum yaratık kadar kanlıydı. Kanın parlaklığı karşısında irkildim, parmağımdan aşağı kırmızı damlarken sadece yarığa bakabildim.

Daha önce hiç kanamamıştım; tanrılar kanamazdı. bile... Danu'nun kanının kırmızı aktığını hayal bile . *Onun kanı öz yeşil, yavaş, yapışkan ve tatlı olurdu; benimki ise gümüş, buz gibi gümüş olmalıydı ve Lug'un ki de öyle...* Başparmağım zonklamaya başlamasaydı orada aptalca durup tüm tanrıların kanını boyardım. Acıdan tısladım, hâlâ elimde tuttuğum bıçağı bıraktım ve kanama durana kadar başparmağımın etrafına sıkıca bir bez sardım. Daha sonra elimi dereden getirdiğim su dolu kovaya yavaşça kanı temizledim ama elimi kaldırdığımda bıçağın ısırdığı yerde hâlâ ince kırmızı bir kesik olduğunu gördüm. Enya bir keresinde bana dizinde ince beyaz bir yara izi göstermişti ve şimdi hatırlıyorum da teninin böyle bir izi nasıl taşıyabildiğini anlayamamıştım. Ama şimdi anlıyordum; şimdi ölümlü bedenlerin *değiştiğini* hatırlıyordum. Büyüdüler

Daha ince, daha şişman, daha gri. Hem gülümsemekten hem de ağlamaktan çizgiler oluşmuş, savaştan yara almış, düşmeler, dikenler ve bıçaklarla damgalanmışlardı.

Bundan sonra daha dikkatli davrandım ve yahniyi yavaşça bitirdim, havaya yaydığı kokudan memnun kaldım. Bu bedene girmeye zorlandığımdan beri gerçek bir yemek yememiştım ve dışarıda, yeşil bir denizle buluşana kadar uzun bir yol boyunca eğimli olan tepedeki serin bahar havasında tadını çıkarmaya karar verdim. Orada kurbağaların vıraklamasından başka bir şey olmadan oturmak hoştu, ebabiller tepemde uçuyor, yükselip alçalıyor, karınları parlıyor, güneşin son ışıklarını yakalıyorlardı.

Orada uzun süre kaldım, kuşları izlerken yüzüm yumuşadı, Danu beni buraya gönderdiğinden beri bilmediğim sessiz bir huzurla doldu. Karnım ağrımaya başlamasaydı daha uzun süre kalabilirdim. Yahni beni hasta mı etmişti? İçeri girmek istemedim ama orada acı içinde oturmak kendimi küçük ve kırılgan hissetmeme neden oldu, sanki yukarıdaki minik kuşlardan daha güçlü değilmişim gibi, bu yüzden içeri girdim ve bulanık bir uykuya daldım.

Birkaç saat sonra bacaklarımın arasında bir karıncalanma hissiyle uyandım. Aşağı uzandım ve parmaklarımı yukarı çektiğimde kanla doluydular. Enya'nın yüzyıllar boyunca yankılanan sesini duydum: *"Annen sana bütün kadınların kanaması olduğunu söylemiştir. Bir kez kanadığımızda, bebek sahibi olabiliriz."*

Titredim ve parmaklarımı palete sildim. Enya kan kaybetmiş ve sonra da . Karnındaki bebek yüzünden öldüğünü biliyordum ama kendimi, kanadığım için benim de ölüp ölmeyeceğimi merak ederken buldum. Daha da kötüsü, bu düşünceyle sırtımdan aşağı bir korku ürpermesi geçti. İçgüdüsel olarak, hayvani bir şekilde, ölümün herkes için geldiğini bilen bir bedene sahip olmak ne kadar garipti. Ama bu sadece tüm kadınların kaderi miydi? Kanamak ve hazır olarak işaretlenmek, sonra da ölene kadar kocaları için çocuk doğurmak?

Bu fikri anlayabileceğim bir şekle sokmaya çalıştım ama uyuyakalmış olmalıyım çünkü kapının çalınmasıyla aniden sıçrayarak uyandım. Perdeyi kapı çerçevesinin üzerine yeniden asmıştım, bu yüzden kulübeye kimin vurduğunu göremiyordum. İlk başta Danu olduğunu düşündüm, gece boyunca paletin içinde kan kaybedişimi izlemiş ve yeterince acı çektiğime ve artık eve dönmeme izin verilebileceğine karar vermişti. Perdeyi kapıdan uzağa fırlattım ama

Kızıl saçlı bir kadının orada durduğunu gördüm, yüzümdeki tüm hoşgörü kayboldu. O ilk sabah gelen kadındı bu. Onu aşağıdaki köyde görmüştüm, parlak saçlarından seçebiliyordum ama ne o ne de bir başkası ilk karşılaşma girişiminden sonra tepedeki kulübeme bakmamıştı bile.

"Şimdiye kadar daha yerleşmiş olursun ve biraz arkadaş istersin diye düşünmüştüm." Kadın beni iterek kulübeye girdi. "Ben Siobhan. Ve sen de Fianna'nın yeğenisin, öyle mi? Diğerleri seni yalnız bırakmam gerektiğini düşündü," diye devam etti benim yanıtları beklemeden, gözleri kulübenin içinde delici bir şekilde geziniyordu, "ama annem geldiğinde yabancılara yardım edeceğime dair bana söz verirdi."

Kaşlarımı çattım, ona acımasına ihtiyacım olmadığını söylemek üzereydim ki karnıma bir kramp girdi ve yüzümü buruşturarak elimi karnıma bastırdım.

Kadın gözlerini bana dikti, bakışları palet kaymadan önce beni bir aşağı bir yukarı süzdü. Kanlı lekeyi görünce yüzü yumuşadı. "Geldiğini hissetmedin mi, bu yüzden mi paleti kanattın?" Başımı salladım. "Ama bu senin ilk seferin değil ki? Bunun için çok yaşlısın. Sen benimle aynı yaştasın ve ben otuz yaşına yeni girdim."

İçimden gelen gülme isteğini bastırdım. En büyük akrabasından daha yaşlıyım ve ona bunu söyleyebilirdim, ama elbette bana inanmazdı, sadece ilk tahmin ettiklerinden daha da deli olduğumu düşünürdü.

"Annen sana ne yapman gerektiğini söylemedi mi?"

Danu'nun bana kan hakkında bir şeyler öğreteceği düşüncesi gülünçtü; o sadece hoş şeylerle ilgilenirdi. Kadına bunu söylemek için ağzımı açtım ama midem yine bulandı ve başımı sallayarak irkildim.

"Senden hiç hoşlanmıyorum ama seni burada tek başına, kanlar içinde bırakamam," dedi kadın. "Kurtlar kokunu alacaktır."

Kurtların tehlikeli olduğunu hiç düşünmemiştim. En büyükleri bile aralarına girdiğimde etrafımda yavru köpekler gibi oynuyor, beni olduğum gibi tanıyorlardı. Birkaç gece önce uluma sesleri duymuştum ve korkmamıştım, hatta seslerini havaya kaldırdıklarını duyduğumda gülümsemiştim ama şimdi sadece o sesi hatırlamak bile korkudan tüylerimi diken diken ediyordu.

"Uzun bir kış oldu. Birkaç yıl önce onları ormandan uzaklaştırdıktan sonra köye inmiyorlar, ama tepeye geldikleri biliniyor. Ve şimdi beslemeleri gereken yavruları var. Benim kadar ağır değilsin diye duraklayacaklarını sanmıyorum." Ateşi körükledikten sonra bana baktı. "En azından suyun var," dedi, ateşin üzerinde duran tencereye bakarak. "Ben sana ne yapacağını gösterirken sen de bunları temizleyebilirsin" -kirlenmiş iç çamaşırlarımı işaret etti-. Onları üzerimden çıkarmak istercesine uzandı ama bana dokunmasına izin vermeyerek geri çekildim. Bir kaşını kaldırdı ama sadece "Kendin çıkarabilirsin" dedi. Arkasını döndü ve ben de kanlı şeyleri çıkarıp tencereye attım. Diğer çiftimi giydikten sonra şalını etek gibi belime doladı ve beni kapıdan dışarı itti. "Annem, yeterince beslenemeyen bazı kadınların hiç kanamadığını söylerdi. Belki de sen çok zayıf olduğun için kanaman hiç gelmemiştir." Ormanın içine doğru yürüdü. "Ama şimdi başladıysa, ona nasıl müdahale edeceğini bilsen iyi olur." Onu takip etmediğimi görmek için döndü ve bana uzun, sert bir bakış attı. "Sana yardım teklif ediyorum. Ve karşılığında hiçbir şey istemiyorum."

Gözlerimi ondan kaçırdım. Öğrenmek, ölümlülerin arasında olmak *istemiyordum* ama bana nazik bir şey sunduğu doğrudu, umutsuzca ihtiyacım olan bir şey. Onun yardımına ihtiyaç duymak aptalcaydı, saçmaydı ama başka ne seçeneğim vardı ki? Bu yüzden ormana doğru yürümeye başladığında onu takip ettim. İsteksizce, "Acına iyi gelebilecek bir şey var mı?" diye sordum.

"Ormandan toplayabileceğimiz bazı bitki ve otlar sana yardımcı olabilir," dedi. "Ama önce bunu düzeltmemiz gerekiyor ki bacaklarından kan akmasın ve üzerinde doğru dürüst bir şey olmadan dolaşmayasın."

Siobhan ve ben ormanda sessizce yürüdük, ta ki yosunlu büyük bir açıklığa gelene kadar. Uzanıp bir ağaçtan büyük bir yosun parçası kopardı ve havaya kaldırdı. "Bu kanı emer. Ayrıca yumuşaktır. Hadi şimdi git, kendin topla. Yavaşça çek ki kabuğu da beraberinde kopmasın." Söylemesi yapmaktan daha kolaydı ama sonunda bir cep doldurmayı başardım.

Topladığım her şeyi ona gösterdiğimde Siobhan, "Diğeri de," dedi. "O zaman bile muhtemelen yeterli olmayacaktır. En az birkaç gün kanaman olacak. Geri gelmen gerekecek."

Günlerce, diye düşündüm inanamayarak. Ölümlü kadınlar günlerce kanar mı?

Siobhan yüz ifademi okumuş olmalı ki, "Gerçekten de hiç kadın olmadan mı büyüdün?" dedi.

Sorcha ve Enya ile geçirdiğim kısa günleri düşündüm. Tanıdığım tek ölümlü kadınlar onlardı ama çok uzun zaman önceydi. Bu yüzden, "Hayır. Biz başkalarının yakınında yaşamadık," dedim.

Kadın üzgün görünüyordu. "Yalnızlık çekmiş olmalısın."

Başımı salladım. "Hoşuma gitti." Başımı yeşil ağaçlara doğru eğdim, gözlerimin bir süre ağaçlarda oyalanmasına izin verdim. "Huzurluydu."

Beklememe rağmen Siobhan cevap vermedi ve onun sessizliği karşısında neden bir sıkıntı hissettiğimden emin değildim. Sadece bana yardım ediyordu çünkü annesi bir keresinde ona yardım etmesi gerektiğini söylemişti. Peki ben neden daha fazlasını arıyordum? Bunun bir önemi yoktu. Bir arkadaşaya ihtiyacım yoktu.

Siobhan uzun süren sessizlikten sonra, "Ayakkabıya ihtiyacın olacak," dedi. "Bahar ve yaz aylarında değil ama burada kışlar soğuk geçer."

"Öyle mi?" Sesim özlemle titriyordu, kısa bir süre önce karda çıplak ayaklarımla yürüdüğüm yumuşak, sessiz dünyayı hatırlıyordum.

"Bazen dayanılmaz oluyor." Siobhan'ın sesi sessizdi. "Ben... ben kış yüzünden bir çocuğumu kaybettim. Hiç böyle bir kış görmemiştim." Gözleri uzaklara dalmıştı, hatırlıyordu. "Evlendikten sonraki ilk yıl oldu. Belime kadar kar, nefesimi kesen bir soğuk. Bebeğim daha küçücüktü ve öksürmeye başladı. Bunu daha önce de duymuştum, bebekler soğukta nefes alamazdı ve bütün kış boyunca bahar gelene kadar onu kendime yakın tutarak bekledim. Ama o yıl... hiç gelmedi." Siobhan usulca iç çekti ve bana sırtını döndü. Gözlerini siliyor olabileceğini düşündüm.

Kutsallaştırdıkları höyük için nasıl yas tuttuğumu, öfkem ve kaybımla dünyanın etrafımda bembeyaz olmasına izin verdiğimi hatırladım, ama hatırladığımda üzüntüden daha fazlasını hissettim. Utanç duydum, yanaklarım kızardı. Benim yüzümden, benim hatam yüzünden çocuğunu kaybettiğini bilmiyordu. Birlikte ağlamış mıydık - ben ölümlülerin benden aldıkları için, o da *benim* ondan aldıkları için? Soluk beyaz ellerime baktım ve biliyordum ki ben takasımın yasını sonsuza dek tutarken o da çocuğunun yasını tutacaktı.

Utanç, diye düşündüm bir sonraki an muzaffer bir edayla. Onun çocuğunun ölümüne sebep olduğum için *utanç* duymuştum. Şimdi Danu bu cezaya son verecek miydi? Bana öğretmeye çalıştığı şeyi anladığımı bilecekti.

Gökyüzüne baktım ama hiçbir şey olmadı. Danu aşağı inip beni serbest bırakmadı. "Özür dilerim," dedim sonunda, Danu'nun bu kelimeleri yüksek sesle söylememe, bu kadına üzüntümü ifade ettiğimi *duymasına* ihtiyacı olduğunu umarak, ama hiçbir şey olmadı. Siobhan yosun toplamaya devam etti. "Özür dilerim!" Daha yüksek sesle tekrarladım ve Siobhan döndü.

"Seni duydum. Ama senin üzüntün benim küçük kızımı geri getirmeyecek, değil mi?" Gözleri sertti. "Hepsi 'Üzgünüm' diyor. Sanki kızımı tekrar kollarıma almakla aynı şey olacakmış gibi, sanki sözleri beni rahatlatacakmış gibi söylüyorlar." Siobhan bir elini saçlarında gezdirdi ve birden çok genç göründü.

"Brigid." Tanıdık bir ses konuştu. "Kızının adı Brigid'di." Danu ağaçların arasından geçip Siobhan'a yanağına dokunabileceği kadar yaklaştı ama kadın kıpırdamadı ya da Danu'nun orada olduğunu bildiğine dair herhangi bir işaret vermedi.

"Danu." İçime dolan rahatlama ellerimin titremesine neden oldu. Danu cezamı ortadan kaldırmak için gelmişti. "Özür dilerim." Siobhan'ı işaret ettim. "Kızı soğuk yüzünden öldüğü için gerçekten üzgünüm."

Danu hiçbir şey söylemedi, sadece açıklığa baktı, Siobhan'ın ceplerinden çıkan yosunlara dokundu. "Büyüleyiciler, değil mi? Her ay bacaklarının arasından kan akıyor. Ama bunu en basit şeylerle durdurmanın bir yolunu buluyorlar. Yosun." Kendi bacaklarına baktı. "Ölümlü bir kadinken kanadığımı hatırlamıyorum. Keşke hatırlasaydım."

". " İçimden bir acı dalgası daha geçerken sesim kısılmıştı. "Bu korkunç bir şey."

"Kanadın mı?" Danu'nun sesinde bir merak, neredeyse bir açgözlülük vardı.

Başımı salladım. "Kurtların üzerimdeki kokuyu almaması için onu durduracak bir şey bulmam gerekiyordu." Danu'nun bana acıyacağını umuyordum. "Acıyor."

Danu'nun gözleri parladı. "*Hissedeceksin*, Cailleach. Sana verdiğimiz hediye anlıyor musun?"

Ölümsüz formumda olsaydım, onun aptalca sorularından hızla uzaklaştırdım. Sessiz ve soğuk bir yere giderdim, karın tüm sesleri boğacak kadar yoğun olduğu bir yere. Ama o formda değildim ve onun rızası olmadan da olmayacaktım, bu yüzden başımı salladım. "Anlıyorum." Sesim sessizdi. "Ve özür dilerim. Siobhan'a üzgün olduğumu söylediğimi duydun mu?"

Başını iki yana salladı. "Hayır." Sesi mesafeliydi. "Sadece bu kadar uzun süre uzak kaldıktan sonra nasıl olduğunu görmek istedim."

"Sadece altı gün oldu."

Danu gözlerini kırptırdı. "Sadece altı mı? Ben en azından aylar oldu sanıyordum. Belki de yıllar."

Bir şekilde anladım. Bir tanrı olarak zaman farklı geçiyordu. Ölümlüler gibi zamanın geçişini işaretlemiyorduk. Ama... Hepsinin beni izleyeceğini düşünmüştüm. Nasıl gittiğimi görmek için. Öyle olmadıkları için kızgın olduğumu fark ettim. "Altı gün oldu." Sesimi yumuşak tutmaya çalıştım. Danu'nun merhametine, beni yeniden mutlu etme arzusuna ihtiyacım vardı. "Altı. Elbette Danu, beni yıllarca kalmaya mahkûm etmeyeceksin. Bu binlerce gün demek. On binlerce."

Danu'nun gözleri keskinleşti. "Altı gün hiçbir şeydir, Cailleach. Altı gün öldürdüklerinin kefareti değil. Ne yaptığını öğrenene kadar kalmalısın. Onlardan biri olmanın ne demek olduğunu anlayana kadar."

"Ama bu ölümlü için vicdan azabı çektim, çocuğu öldü. Kanadım. Acıyı bildim. Bu yeterli değil mi?"

Danu hâlâ hareketsiz duran Siobhan'a baktı. "Çocuğu ölmedi; o öldürüldü, Cailleach. Senin getirdiğin kış tarafından."

Çaresizlik içinde kolunu tuttum. "Haklıydın." Sesim yalvarır gibiydi. "Artık ölümlüleri anlıyorum. Acılarını ve korkularını anlıyorum. Kanı anlıyorum. Yaptığım şeyde hatalıydım. Lütfen Danu, kışı bana geri ver."

Danu uzun bir süre bana baktı. "Artık ölümlüleri anlıyorsun," dedi hülyalı bir şekilde, gülümseyerek ve derin bir rahatlama bedenimi doldurdu, sanki aniden büyük bir ağırlıktan kurtulmuşum gibi sarkmama neden oldu. Bana inanmıştı. Değiştiğimi görmüştü.

Sonra gülümsemesi bir bulutun ardındaki güneş gibi kayboldu. "Altı gün içinde mi? Ben aptal değilim kızım. Bu cezayı tatlı sözlerle bitiremeyeceksin," diye tersledi ve ağaçların gölgesinde kaybolmadan önce beni kör eden bir güneş ışığının içinde kayboldu. Peşinden koşmak, yalvarmak yerine çılgılık atmak, bu cezanın zalimce, adaletsizce olduğunu söylemek istedim ama gerçek halim olmadan onu takip edemedim, sadece kalbimin göğsümde güm güm attığını, yorumlayamadığım bir duygu girdabını hissedebildim.

O zaman artık Danu için rol yapmayacağıma ya da oynamayacağıma karar verdim. Ölümlü bir bedene sahip olsam da hâlâ bir tanrıyım. Ve davranacaktım. "için teşekkür ederim," dedi Siobhan, sanki az önce donup kalmamış ve dilsizleşmemiş gibi bana dönerek. Cebine son bir avuç yosun koyup kulübeye doğru yürümeye başladığında cevap vermedim. "Kızımın adı Brigid'di." Sessiz sesi Ormanın içinden. "Brigid."

Bahar ve yaz yavaş yavaş geçti, ama kolay değil. Asla kolay olmadı. Bahçemdeki yabancı otlarla, havuçlarımı ve soğanlarımı ben hasat etmeden yiyen küçük hayvanlarla mücadele ettim. Her gün kovamı suyla doldurmak için defalarca dereye yürüdüm, her akşamın sonunda sırtım ağrıyordu.

İlk başta kulübede elimdekilerle yaşayabileceğimi düşündüm ama bazı günler bir tavşan bile yakalayamadım ya da tavuklar yumurtlamadı ve yatağa aç girdim. Açlıktan daha da kötüsü, her aynı yiyeceklerin bitmek bilmeyen tekrarıydı: acemice pişirilmiş sert, gamlı tavşan; tuzsuz yumurta; çalılıktan ekşi meyveler. Bir gün yine aynı şeyleri yedikten sonra artık dayanamayacağıma karar verdim ve başka bir şeyle takas etmek için köye gittim.

Siobhan o gün ormanda bana köyden biraz bahsetmiş, küçük ve önemsiz olduğunu, yerel kral tarafından görmezden gelindiğini, sadece

Denizin sertleştirdiği kıyıları değil, bereketli i bölgeler hakkında. Orak şeklindeki küçük toprak parçası, kulübemin bulunduğu tepeyi ve altındaki köyü çevreliyordu - ne bir duvar, ne bir savunma, sadece sazdan çatıları olan yuvarlak kulübelerden oluşan sefil bir topluluk. Muhtemelen onu en çok koruyan şey, bir tarafının sık bir ormanla, diğer tarafının da dalgalı bir denizle çevrili olmasıydı.

Köyde yürürken yanlarından geçtiğim insanlar pek de dost canlısı görünmüyordu. Siobhan'ın onlara benden bahsettiğini varsayıyordum, bu yüzden beni gördüklerinde bıçaklarını çekmediler, ama yabancılara güvenmedikleri açıktı - tavşanları süt ve peynir karşılığında takas etmeye çalıştığımda daha da belirginleşti. Onları iyi temizlemiştim ve semizlerdi ama köylülerin hiçbiri onları istemedi. Siobhan'ı gördüğümde tepeye geri dönmek üzereydim. Arkasında kızıl saçlı birkaç ocuk vardı ve beni görünce elini kaldırdı. Bana ulaştığında "Sonunda aşağı indin," dedi.

"Biraz peynir ve sütle takas etmeye çalışıyordum." Yüzümü sıkı bir gülümsemeye dönüştürdüm. lmller arasında geçirdiğim zamandan çok iyi hatırladığım bir şey vardı; kalplerinde gerçek bir neşe olmasa bile birbirlerine gülümsüyorlardı.

"Takas edecek neyiniz var?" Siobhan kaşlarını kaldırdı ve ben de tavşanları göstermek için çuvalı açtım. Birini havaya kaldırdı, yumuşak tüylerini okşadı. "Onları kullanabilirim." Sesi yumuşaktı. "ocuklarımdan bu kış krk astarlı botları olmasını istiyorum."

Onu takip etmemi işaret etti ve köyün ortasındaki kulübesine doğru yürüdük. Beni içeri davet etmedi ama elinde kaymaklı süt dolu bir sürahi ve büyük bir parça sarı peynirle dışarı ıktı. Kokuyu duyunca ağzım sulandı ve tavşanları yere atıp fikrini değiştirmesine fırsat vermeden ikisini de elinden aldım. Tepeye doğru yürümek için arkamı dönmeden önce durakladım. "Neden benimle ticaret yapıyorsun? Başka kimse yapmaz. Veremeyeceklerini söylüyorlar." Bana karşı gösterdiği cömertlikten rahatsız olmuştum ve ne istediğini bilmem gerekiyordu. Bunun için ona ne borçluydum.

Siobhan bir elini alına sildi ve denize doğru baktı. "Annem çok dindardı; her gün dua ederdi ve druidlerin söylediği her sze inanırdı. Bazen tanrıların ölümlülerin bedeninde aramızda dolaştığına inanırdı." O zaman acı acı ve neşesiz bir şekilde güldüm, ama

Siobhan görünüyordu, sadece hikayesine devam etti. "Bir çocuğun dua ettiği gibi dua ettim ama ona inanmadım." Sonra balıkçıların deriyle kaplı küçük kayıklarında yüzdükleri limanı işaret etti. "Yüzmeyi çok severdim, bilirsiniz, tam orada. Bir gün her zamanki yerimde yüzerken bir dalga tarafından denize çekildim. Çok derindi ve gelgitin gücüne karşı zar zor hareket edebiliyordum. Boğuluyordum. Son nefesimi verdiğimden emindim ama sonra dalgaların arasından çekildim. Etrafımda beni kıyıya taşıyan kollar hissettim. Beni sahile yatırdılar..." Yüzü yumuşadı, neredeyse hülyalı bir hal aldı. "Yüzleri bir ölümlü gibiydi, ölümlülerin en güzeli. Bir ölümlü olamayacak kadar güzel. Ve mavi gözleri balık pulları gibi parlıyordu." O konuşurken, Manannán'ı tarif ettiğini fark ettim. Deniz Tanrısı. "O anda annemin haklı olduğundan emindim. Tanrılar yeryüzünde kılık değiştirerek dolaşıyordu ve ben ölüm tanrısı tarafından bağışlanmışım. O günden beri tüm yabancılara tanrılarım gibi davrandım." Siobhan içini çekti ve yere baktı. "Brigid'in öldüğü gece de aynı tanrının varlığını hissettim. Gitmesine izin verebilmemin tek yolu buydu. Beni kurtaran tanrının yanına gideceğini bilerek."

Hayır demek için ağzımı açmışım, onun yanında oturanın Manannán olmadığını söylemek için. Manannán onu denizden kurtarmış olabilirdi ama ölüm onların umurunda değildi. Eğer yanında bir tanrı olsaydı, bu Danu olurdu. *Ölümlülere karşı büyük şefkatiyle*, diye düşündüm ekşi *bir şekilde*. *Ve çocuğunuz nereye gittiyse, tanrılara gitmedi*. Bu düşünceyi neredeyse dile getirecektim ama sustum. Siobhan benimle değiş tokuş yapmaya istekliydi. Ona durması için bir sebep vermek istemedim. Böyle yalanlara inanmasına izin verdiğim için içimde bir suçluluk hissi oluştuysa da bunu görmezden geldim.

Ama belki de Siobhan yüzümde bir tür çatışma görebiliyordu. "Tanrılara inanıyor musun?" diye sordu.

Ne diyeceğimi bilemedim. Tanrılara *inanmak* zorunda değildim. Ama bazı ölümlülerin o kadar dindar olduklarını biliyordum ki, öyle olmayan birini bulduklarında öfkeleniyorlardı. "Druidlerin iddia ettiği gibi tanrıların tapınmaya *ihtiyacı olduğuna* inanmıyorum," dedim dikkatlice. "Bence ölümlüler ve tanrılar birbirlerini rahat bıraksa daha iyi olur."

Siobhan sözlerime şaşırarak gözlerini kırıştırdı. "Ama tanrıların tapınmaya ihtiyacı var." Sesi ısrarcıydı. "Bizi dinlemek için dualarımıza ve kurbanlarımıza ihtiyaçları var. Bu her zaman böyle olmuştur."

"Tanrıların da bir başlangıcı olmalı. Her şeyin başladığı gibi." Danu'nun tanrıların hediyelerini karşılıksız veremeyeceklerine karar verdiğini düşündüm. Tara'yı daha da parlatmak için yakılan sunular ve altın hediyeler isteyen oydu.

"Onlara tapmıyor musun?" Siobhan endişeli görünüyordu. "Annemiz Danu'ya bile mi?"

Sorusundaki ironiye kısa ve acı bir kahkaha attım. "Sanırım *öyle* Danu'yla konuşuyorum. Ama çoğu zaman beni dinlemediğini görüyorum."

Siobhan iç çekti, sanki cevabımla rahatlamış gibiydi. Ölümlüler ve tapınmaları hakkında anlamadığım bir başka şey de buydu. İnançları, imanları, bir başkasında olmaması onları bu kadar endişelendirecek kadar zayıf mıydı? Bu hiç inanç mıydı? Bir parçam orada durup Siobhan'la bu konuda tartışmak istiyordu ama onu zorlamak istemiyordum; tekrar ticaret yapmak istiyorsam ona ihtiyacım vardı ve onu üzmemek hiçbir işe . Zaten çok şey söylemiştim. Onun yerine süt ve peynir için teşekkür ettim ve Danu'nun beni dinleyip dinlemediğini merak ederek tepeye doğru tek başıma yürüdüm.

Ondan sonra birkaç günde bir Siobhan ile ticaret yapmak için köye yürüdüm. Onun ineğinden süt ve peynir karşılığında tavşan ve kuş getirdim. Beni gördüğünde gülümsüyordu ve bazen beni yanına oturmaya davet ediyordu, hatta bir keresinde bir oğlan ve iki küçük kızıdan oluşan ailesiyle birlikte yemek yemiştım. Hatta bazen ona eşlik etmek, bir süre kalıp onunla konuşmak, çocuklarıyla oynamak istiyordum ama Danu'nun aramızdaki dostluğu yumuşadığım, tanrılığımı elimden almakta *haklı* olduğu şeklinde algılayacağından endişe ediyordum ve bu yüzden Siobhan kalmamı istediğinde hep başımı sallıyordum.

Haftalar geçti. Hayatta kalmama yetecek kadar eyim vardı ama başka pek bir eyim yoktu ve sahip olduğum az şey de sürekli bakım ve ilgime ihtiyaç duyuyordu. Ağaçlar yapraklarını dökmeye başladığında nihayet bir nebze olsun rahatlamıştım. İlkbahar ve yaz aylarını hiç sevmemiştim - bunlar Danu'nun alanıydı. Onların sıcaklığına, tatlılığına gvenmezdim. Yüzüme serin bir rüzgâr estiğinde, ayaklarım yere vurduğunda kafam daha berrak oluyordu. Bazen o kiş, nihayet akşam çöktüğünde ve yapacak daha az şey olduğunda, buz tutmuş imlere uzanır ve yildızlara bakardım. Parmaklarım ve burnum donduğunda bile nemli kulübeme dönmemek için direndim, berrak geceyi tercih ettim. Eskiden olduğum gibi davranabilirdim - ben, tanrıça Cailleach, karanlık bir ormandaki bir açıklıkta yildızları seyrediyordum. O zamanlar kiş benliğime en yakın hissettiğim zamanlardı ve mutluluğun küçük bir lsyd ve bu yüzden elimden geldiğince uzun süre dışarıda kaldım - ta ki tüm vücudum soğuktan titremeye başlayana kadar.

Havalar soğuduğunda Siobhan'la botları değiş tokuş ettik. Ayakkabılar yumuşak ve tavşan krkyle kaplı olsa da onları giymekten nefret ediyordum; her adımda ayaklarımı sıkıştırıyor ve sıkıyorlardı. Ama ilk kardan sonra onlar olmadan odun toplamanın ya da tuzakları kontrol etmenin mümkün olmadığını, aksi takdirde kendimi yaralayacağımı fark etmiştim.

Ancak botlarım, rüzgar kulübemi o kadar sert dövüyordu ki, üzerime düşeceğini sandım. Her gece sahip olduğum tüm giysileri giydim ama bu beni bacadan esen cereyandan ya da gece snen ateşten tam olarak korumadı.

Odun toplamak için uzun saatler harcadım, yakınımdaki her şeyi topladığımda daha fazlasını bulmak için ormanın derinliklerine gittim. Yürürken dikkatliydim, etrafta olabilecekleri dinliyordum - ayılar için evet, ama daha çok kurtlar için, çünkü ateşim için ıra toplamak için onların bölgesine girmek zorundaydım. Bu nedenle, girmeden önce her açıklığı dikkatle kontrol ettim. Girdiğim bu açıklığın güvenli olduğunu, yalnız olduğumu düşünmüştüm ama bir parça odun almak için meldiğimde, çalıların arasından bir çift sarı göz gördüm. Kurt da çömelmişti ve o kadar yakındaydı ki kolumla kulaklarını okşayabilirdim. lmsz bedenimle ormanda koşar ve onunla birlikte geyik avlardım ama şimdi gözlerini yakaladığımda kalbim hızla çarpmaya başladı.

Kurt beyazdı ve gri benekleri vardı, karla kaplı ormana mükemmel bir şekilde uyum sağlamıştı. Şişman ve yuvarlaktı, kulakları önce öne sonra arkaya doğru sallanıyordu ama hırlamıyordu. Sürüsünün nerede olduğunu merak ettim. Nadiren yalnız bir kurt görürdüm; daha çok avlarını alt etmek için birlikte avlanırlardı. Koşarak uzaklaşmak istedim ama gözlerinin içine bakmaktan kendimi alamadım. Ona baktığımda anladığım bir şey vardı. Bu fani hayata bir son vermeyi vaat eden sessiz bir soğukluk. Ve bir an için, kısa bir an için, bunu düşündüm. Yine de bu ölümü kabul edersem acı ve kan olacağını biliyordum - artık korkmam gerektiğini bildiğim şeyler - bu yüzden bunun yerine yavaşça sopayı bıraktım ve kurdu artık göremeyene kadar açıklıktan geri çekildim. Sonra döndüm ve koşabildiğim kadar hızlı bir şekilde kulübemi geçip köyün içine, kümeslerden gelen sarı ışığa doğru koştum. Yaklaştığımda Siobhan kapısının önünde duruyordu. "Nihayet gündönümünü bizimle kutlamaya mı geldin?" Bana yanan bir meşale uzattı ama ben almadım.

"Bir kurt," diye nefes nefese kaldım. "Ormanda bir kurt gördüm."

"Şimdiden mi?" Siobhan içini çekti. "Dışarı çıkmaları için daha erken. Gelecek soğuğun kötü bir işareti." Çocuklarına baktı. Sarınmışlardı ve belli ki sıcaktılar, yanakları kızarmıştı ama Siobhan'ın yüzünde ayazın onları elinden alacağı korkusunu gördüm. Bana döndü ve meşaleyi bir kez daha uzattı. "Ama burada. Hâlâ ışığı kutlayabiliriz."

Bu gecenin yılın en uzun gecesi olduğunu ve köylülerin bunu kutlamak için bir araya geldiklerini unutmuştum. Siobhan bana birkaç gün önce şenlik ateşi yakacaklarını ve kutsal bir meşenin etrafında dans edeceklerini, bütün gece şarkı söyleyip dua edeceklerini ve gün ışıyana kadar uyumayacaklarını söylemişti. Beni de davet etmişti ama ben davetini geri çevirmiştim. Şimdi, kurdu görmekten o kadar korkmuştum ki bir an kalmayı düşündüm. Bir parçam ışığa, ateşlerinin ve şarkılarının sıcaklığına, arkadaşlığın rahatlığına özlem duyuyordu - uzun yıllardır hissetmediğim bir şey, o kadar uzun zamandır ki bir zamanlar bundan zevk aldığımı unutmuştum.

Ama sonra o geceleri kiminle paylaştığımı hatırladım. Bunlardan birinde Enya'nın geleceği nasıl elinden alınmıştı. Evleneceği yaşlı adama baktığında yüzü nasıl da solmuştu.

onu böyle bir şeye zorlamayacağına söz vermişti. Danu'nun beni çığlıklar atarak nasıl götürdüğünü hatırladım; Enya'nın cansız bedenini hatırladım. Gözlerimin dolmasını engellemek için yanağımı ısırarak zorunda kaldım. Siobhan'a döndüm ve "Hayır, eve dönmeliyim," dedim.

Ağır adımlarla tepeye geri döndüm ve ateşimi yaktım. O gün aslında hiç odun toplamadığımı unutmuştum ama şimdi gidemezdim. O sarı gözleri düşünüp duruyordum ve çok korkuyordum. Bir kez daha böyle bir yaratıktan asla korkmayacak olan tanrıça benliğimi diledim - ama tanrı formundayken ateşe hiç ihtiyacım olmazdı ve hayal kırıklığı kemiklerimi sıkıca sardı. Uyumaktan ve ısınmayı ummaktan başka yapacak bir şey olmadığına karar verdim. Bütün giysilerim üzerimde, battaniyem üzerime olabildiğince sıkı bir şekilde sarılmış bir halde yatıyordum ve hiç beklemediğim bir anda, yıllardır görmediğim bir vahşetle Enya'yı düşündüm; köy ve kutlamaları içimde bir şeyleri uyandırmıştı. Ya da belki de gecenin soğuşuydu. Kendimi onun burada olmasını, hâlâ hayatta olmasını, çocukken pek çok kez yaptığımız gibi birbirimize sarılarak uykuya dalmayı dilerken buldum. Onu o kadar çok özledim ki ağlamaya başladım. Gözyaşlarımı silme zahmetine girmedim. Ne de olsa burada onları görecekti kim vardı ki? Yalnızdım, kış bile bana teselli vermiyordu. Bu yüzden orada uzandım ve sonunda uykuya dalana kadar uzun süre hıçkırarak hıçkırarak ağladım.

Birkaç saat sonra karanlıkta uyandığımda hala gece olduğunu fark ettim. En uzun geceydi. Ateşim sönmüştü ve ayağa kalkmam, gidip onu karıştırmam, odun toplamak için ormana gitmem gerektiğini biliyordum ama bedenim çok sertti, çok soğuktu. Parmaklarımı battaniyemin etrafından açamıyor, bacaklarımı açık havaya doğru sallayamıyordum. Derede boğulmak üzere olduğum gün yaşadığım paniğin aynısıyla donup kalmıştım - dönüp duran, nefes nefese bir dehşet

-Ama bu sefer ona cevap veremiyordum, uzuvlarımı hareket ettiremiyordum, savaşmalarını sağlayamıyordum. Sadece ölmek üzere olduğumu bilerek orada uzanabildim.

Karanlık beni ele geçirmeden önceki son düşüncem, daha önce soğuktan hiç korkmadığımdı.

İlk Ölüm

Dölüm düşündüğümden daha .
Tanrıların mırıldandığını duyabiliyordum - benim hakkımda,
eminim.

kelimeleri çıkaramıyordum. Gözlerim kapalıydı ama tanrı formuma geri döndüğümü biliyordum, uzuvlarımdaki kıvraklığı, bedenimdeki gücü hissedebiliyordum, bir kez daha dağları aşabilir, denizin en karanlık kısmına kadar yüzebilirdim. Eksik olan tek şey, en çok özlediğim şey olan kıştı. Bunu fark ettiğimde gözlerimi açtım ve ayağa fırladım, Manannán'ın kızarmasına ve Dagda'nın kulaklarını kapatmasına neden olacak kadar şiddetli bir dizi küfür savurdum.

Danu'nun bana sitem edeceğini düşünmüştüm ama o hiçbir şey söylemedi, sadece ben susana kadar bekledi ve sonra tahtlarından bana bakan diğer tanrılara doğru eliyle işaret etti. "Ona ne sorunuz varsa sorun." Sanki bu hoş bir oyunmuş gibi gülümsedi.

"Nasıl hissettirdi?" Morrigan öne doğru eğildi, gözleri parlıyordu. "Ölmek mi?" "Bilmiyorum." Uzuvlarımdan felç olmasını nasıl açıklayacağımdan emin değildim, sürünen karanlığı, kalbimin yavaşladığını hissediyorum.

"Bir şeyler *hissetmiş* olmalısın." Dagda gözünden bir damla yaş akıttı. "Hissettim ve sadece izliyordum-"

"Keşke *ben* de deneyebilseydim," diye araya girdi Lug, ellerini birbirine vurarak ve sırtarak. "Sanırım ben-"

"Ne *dilediğini* bilmiyorsun," dedim acımasızca. "Sanki ben de onlardan biriymişim gibi, sanki her acı anımda, her karanlık görüşümü kapladığında, her seferinde geri dönüp sana rapor vermeye hevesliymişim gibi beni izliyor ve benimle oynuyorsun."

Tanrılar benim sözlerim üzerine bir yaygara kopardılar ama ben onların konuşmalarına bir anlam veremedim Danu elini salladı ve hepsi sustu. "Do

Görmüyor musun? Bir zamanlar bizim yaşadığımız gibi, artık yaşayamadığımız gibi yaşıyorsunuz. Bu hayatlar bir armağan olabilir, eğer izin verirsiniz." Bana baktı, bakışları sabitti. "Söyle bize, ölmeden önce ne hissettin?"

Mavi ellerime baktım ve soğuk ama yorgun bir öfke hissettim. Danu'nun iradesine karşı savaşmaya çalışmanın bir anlamı yoktu. Hiçbir zaman da olmamıştı. "Üşümüştüm. Ve kafam karıştı." *Ve yalnızdım*, demedim.

"Korktun mu?" Danu gözlerime bakmadı.

"Evet," dedim sertçe, eğer dürüst olursam her şeyin sona ereceğini umuyordum.

"Köylülerle birlikte kalsaydın, bayramlarını onlarla birlikte kutlasaydın, hayatta kalırdın. Gece boyunca seni sıcak tutarlardı."

"Hiçbir şeyi değiştirmedim." Sesim yüksek çıkıyordu. "Uzun zaman önce bir daha onların gündönümlerinden birine katılmayacağıma yemin etmiştim."

"Nedenini bilmiyorum," diye iç geçirdi Danu. "Onlar harika, dans ve şenlik dolu ve..." Öfkeli bakışlarımla karşılaşınca sustu. Birlikte geçirdiğimiz gündönümünü unutmuştu. Ne olduğunu unutmuştu. Böyle bir şey söylediğine göre unutmuş olmalıydı. Gözleri benden uzaklaştı ve geri döndüğünde sesi sanki bir konuşma yapıyormuş gibi resmiydi. "Ölümlüler hakkında ne öğrendin? Cezan sana ne öğretti?"

"Öğrendim ki," diye tükürdüm, "aptal ve yavaşlar. Kanıyorlar, canları yanıyor ve etleri baharda yeni açmış bir tomurcuktan daha zayıf." Bir an Siobhan'ın kızını, onun ölümünü öğrendiğimde duyduğum üzüntüyü düşündüm ama Danu bunu zaten biliyordu. Biliyordu ve umursamıyordu.

Bekledi ama ben başka bir şey söylemedim ve o da yorgun bir şekilde başını salladı. "Gördüğüm kadarıyla hiçbir şey öğrenememişsin. Belki bir sonraki hayatında." Parmağıyla beni işaret etti.

Uzun bir an boyunca hiçbir şey olmadı,
hiçbir ses.

Koku

yok.

Dokunma

k yok.

Hissetme

yok.

Sonra, ışık.

İkinci Yaşam

An azından Danu beni yine yağmurun altına göndermemişti. Uyandığımda yumuşak bir şeyin üzerinde yattığımı fark ettim. Duyabiliyordum.

Yakınlarda arılar ötüyordu, tatlı bir koku alabiliyordum. Gözlerimi açtım ve nerede olduğumu görünce kısa ve acı bir kahkaha attım. Danu kendini çok zeki sanıyor olmalıydı. Bahçedeki çançiçeklerini ezdiğimde beni izlediğini düşünmemiştim ama izlemiş olmalıydı çünkü çançiçekleriyle dolu bir tarlada yatıyordum. Görebildiğim kadar uzanıyorlardı, yüzüme vuran hafif altın rengi ışığı içeri alan huş ağacı kümesine doğru uzanıyorlardı, ama sıcak değildi; başımı kaldırdığımda önümde nefesimi görebiliyordum ve çançiçekleri hafifçe karla kaplıydı, bu yüzden erken ilkbahar olmalı.

Ayağa kalktım ve vücudum tanrı formumdaki kadar güçlü olmasa da en azından ilk seferki kadar yavaş görünmüyordu. Kollarımı bir kez salladım ve sonra ağaçların arasındaki boşluğa doğru yola çıktım. Beni nereye gönderdiğine dair hiçbir fikrim yoktu ama açıklıktan çıktığımda kulübemi gördüm. Ama eskisi gibi değildi. Artık çürük tahtadan değil, taştan yapılmıştı ve üzerini örten çatı sanki yağmuru gerçekten dışarıda tutacakmış gibi görünüyordu. Etrafındaki arazi de farklıydı. Yakınlarda bir yerde bir arı kovanının sesini duyabiliyordum ve bahar geldiğinde çiçek açacağını düşündüğüm birçok parlak çalı görebiliyordum ama şu anda arazi çıplaktı. Öldüğümünden bu yana uzun yıllar geçtiği belliydi.

Yani Danu tüm besin kaynaklarımı elimden almış ve beni sadece çiçeklerle baş başa bırakmıştı. Beni bu hayatta aç bırakmak mı istiyordu? *Hayır*, diye düşündüm altımdaki köye bakarken. Beni köylülerle iletişim kurmaya zorlamak istiyordu. Gözlerimi kısarak ellerimle gözlerimi gölgeledim ve kulübemi gördüm

değişen tek şey değildi. Köy de büyümüş, denize doğru uzanan kara parçası boyunca sürünerek ilerlemişti.

Danu'nun benden istediğini bildiğim için ona doğru dönmedim, bunun yerine ormana doğru yürüdüm. Eskiden neredeyse kapımın eşiğindeydi, o kadar yakındı ki uzun bir adım beni oraya götürebilirdi, ama şimdi ona ulaşmak için küçük bir çayırdan geçmem gerekiyordu. Aynı şekilde köyü de daha önce görebildiğimden daha net görebildiğimi fark ettim.

Köylüler ağaçları kesiyorlardı.

Almak, diye düşündüm acı acı. Hep almak. Ama elbette artık bu bedene geri döndüğüme göre benim de almam gerekiyordu - eğer hayatta kalmak istiyorsam. Uzaktaki küçük kulübeme baktım ve neredeyse fiziksel bir şeymiş gibi, ölümlülüğün ağırlığının tekrar omuzlarıma düştüğünü hissettim.

İlk hayatımda ölümün beni nasıl ele geçirdiğini düşündüm ve odun toplamaya karar verdim. Asla tükenmeyeceğinden emin olacaktım, ocağımın her gece yüksek olmasını sağlayacaktım. Yiyecek konusunu sonra düşünebilirdim. Açıklıkta biraz daha yürüdüm ve ölü bir odun parçasına uzandığımda bir kez daha bana bakan bir çift göz gördüğümde donakaldım. İlk günümde bir kurt tarafından öldürülmek için mi dönmüştüm? Sonra bir inilti duydum. Yaklaştım ve bir kurt değil, dikenli çalılarının arasında sıkışmış bir köpek gördüm. Tekrar miyavladı ve ben yaklaştıkça kaçmaya çalıştı, ama sadece daha fazla dikene geri döndü ve çömeliş dehşetle bana bakmadan önce acı dolu bir çığlık attı.

Elimi geri çektim. İlk hayatımdakinden daha kalın kıyafetlerle geri gönderilmiştim ama onları yırtmayı göze alamayacağımı biliyordum. Geçen sefer daha sıcak giysilerim olsaydı, kışa yenik düşmeyebilirdim. Tekrar böyle ölmek istemiyordum. Bir adım daha atacaktım ama köpek titremeye başlayınca durdum. Öldüğüm gece aynı şekilde nasıl titrediğimi hatırladım. Üşümüştüm ama daha çok soğuktan *korkmuştum*. Tıpkı önümdeki küçük köpek gibi ölmekten korkuyordum. Bu yaratığın da benim gibi güzel olması gereken bir şeyden korkarak ölmesini istemiyordum. Aniden, içgüdüsel olarak, kolum dalların arasından ilerliyor, kolumu derimi yakalasa ve kan akıtsa bile, köpeği sıkıca çekip kadar dikenleri itiyordu. Beyazdı.

ve siyah, neredeyse bir tilkininki gibi ince bir yüzü vardı ve uzun, keçeleşmiş bir kürkü olmasına rağmen ne kadar zayıf olduğunu görebiliyordum. Ben ona bakarken tekrar titremeye başladı, sonra sanki benden saklanmaya çalışıyormuş gibi küçük bir topun içine kıvrıldı. Bir deri bir kemikten başka bir şey değildi. Onu serbest bırakmış olmama rağmen hayatta kalabilecek miydi? Ateşim için odun toplamaya devam etmesi için onu bırakacaktım ki elimi yaladı. Bunu geçici olarak yaptı, sadece hızlı bir hareketi, ama o kısa temasta minnettarlığını hissettim ve onu nazikçe kaldırdım, kolumun altında salladım ve benimle birlikte kulübeye götürdüm.

Onu uyuduğum palete dikkatlice yerleştirdim. Bu hayatımda evime ilk kez giriyordum. Yatak hazırlanmıştı ama üzeri toz tabakasıyla kaplıydı; hatta ilk hayatımda yatak örtülerime bulaşan kan lekesini bile görebildiğimi sanıyordum. Ben ateşi yakarken köpek battaniyenin üzerine kıvrılmıştı ve bunu garip bir şekilde rahatlatıcı buldum.

Sepetten aldığım birkaç çıra çubuğu ve kolumun kenarındaki kumaşla küçük bir başlangıç yaptım; zaten dikenler yüzünden onarılamayacak kadar yırtılmıştı. Taşı çakmak taşına vurduğumda, bir dizi kıvılcım çıktı ve hemen kumaşa yapıştı. İlk hayatımda bunun ne kadar uzun sürdüğünü, taşları birbirine vurmak için saatlerce oturduğumu düşündüm ve sarı ateş soğuk tenime sıcaklık verirken yüzüme küçük bir gülümseme yayıldı. Yanımda bir şey hissettiğimde hafifçe sıçradım ama bunun sadece sürünerek gelen köpek olduğunu gördüm. Küçük bir iç çekti ve başını patilerinin üzerine koyarak uzandı. "Sanırım şimdi seni beslemem gerekecek." Kulübenin etrafına bakındım, gerçi artık pek öyle denemezdi. Önceleri toprak zeminli yuvarlak bir binadan başka bir şey değildi. Soluk ahşap kalaslardan oluşan bir zemin ve taş bir dış cephe ile genişletilmişti, böylece etrafımızda ısılk çalan rüzgârı duyabilsem de artık duvarlardaki çatlaklardan estiğini hissedemiyordum. Raflar çeşitli şeylerle doluydu: iplik, iğne ve iplik ve sıra sıra tombul sarı mumlar. Bu kadar çok mumla ne *yapabilirdim* ki? Sonra farkına vardım: Onları köylülerle ticaret yapmak için kullanacaktım. Tabii ki. Ve onlar bittiğinde... Dışarıda vızıldayan kovanı düşündüm. İç çektim. Bu da Danu'nun zalim oyunlarından biriydi. Tara'nın her yerinde tıpkı bunun gibi mumlar vardı, baktığı arı kovanlarından kendi yaptığı mumlar

Her gün sevgiyle. Her zaman bunları yapmayı öğrenmemi, ona yardım etmemi istemişti ama ben asla kabul etmemiştim. Şimdi istesem de istemesem de beni buna zorluyordu. O zamanlar onun bu işe olan sevgisini, bir parça peteğin inceliklerinde bulduğu neşeyi anlamamıştım. Şimdi onu daha da az anlıyordum. Zamanımı odun keserek, güveç pişirerek ve ateşi karıştırarak geçirmiştik çünkü hayatta kalmanın tek yolu buydu; çalışmaktan zevk aldığım için değil. Bu sadece Danu'nun, diğer tanrıların ve benim çocukken Danu'yla birlikte ölümlülerin arasında yürürkenki aptallığımın altını çiziyordu. Mooghaun'da geçirdiğimiz o yıllarda Sorcha ve Enya'yla birlikte çalışmıştık ama sadece dilediğimiz gibi. Zor işlerin hiçbirini yapmadık, dereden su taşımadık ya da büyük, pis kokulu çukurlarda deri tabaklamadık. Tek yaptığımız ellerimizi bir ya da iki kez yumuşak, önceden işlenmiş hamurun içine sokmak ya da kütükler yüzünden yanan ateşe bir tutam odun eklemektir, bizim değersiz adaklarımız yüzünden değil. Tanrılar sadece ağrıyan bir sırt ve donmuş ellerle yatağa girmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlayamadıkları, hayatta kalmanın çaresizliğini hatırlayamadıkları için çalışmayı - günlerini böyle bir angarya içinde geçirmeyi gerçekten istemiyorlardı.

Yine de Danu'ya ne kadar kızgın olduğum önemli değildi. Yatağın üzerinde oturup bana bakan küçük köpek gibi benim de yemek yemem gerekiyordu. yüzden birkaç mum topladım ve şalımı giyerek köye inmeye hazırlandım.

Köpeği kulübede bırakacaktım ama kapıyı açtığımda ayağa fırladı ve benimle birlikte dışarı koştu, tepeden aşağı beni takip etti.

Köye son gittiğimde benim kulübem gibi küçük ve perişan bir haldeydi ama yaklaştıkça aradan geçen yılların köye iyi geldiğini görebiliyordum. Kalın sazlarla kaplı taş çatılardan inşa edilmiş daha çok ev vardı. Denize doğru eğimli, ekilmeyi bekleyen tarlaları görebiliyordum ve yanından geçtiğim bir grup çocuk tumbul ve doyurucuydu. Bana şüpheyle bakmadılar ve köylülerin yabancılara ilk hayatımda olduklarından daha mı alışkın olduklarını merak ettim. Belki de ozanlar ve diğer gezginler buraya gelmişlerdi.

Yürürken Siobhan'ı ya da çocuklarını aradım ve kızıl saçlı birkaç kadın görsem de hiçbirinde Siobhan'ınki gibi bir parlaklık yoktu. Orada

Onun gülümsemesini bir daha asla göremeyeceğim, ona kaba davrandığımda ya da talimatlarını görmezden geldiğimde gözlerinin göğe doğru yuvarlanışını asla izleyemeyeceğim düşüncesi göğsümde bir boşluk yarattı. Siobhan ve onun nezaketi beni ilk hayatımda hayatta tutan şeydi ve ona hiç teşekkür etmediğim için utanıyordum. Etrafımda tanımadığım yüzlere bakarken, kimin benimle ticaret yapacağını, kimin benimle konuşacağını bile bilmediğimi fark ettim ve bu düşüncenin yalnızlığıyla Siobhan hakkında yanıldığımı anladım. Onu bir arkadaş olarak görmemiştim ama benimle konuşmuştu, değil mi? İhtiyacı olmadığı halde bana yardım etmişti, bir arkadaşım vardı. Artık yoktu. Ve onu bir daha asla göremeyecek, bu dostluk için ona asla teşekkür edemeyecektim ve bu beni üzüyordu. Onu kaybetmek Enya'yı kaybetmek gibi değildi -onu bu kadar iyi tanıımıyordum- ama bana aynı yerden dokundu: boğazımın boşluğuna yerleşmiş gibi görünen küçük bir keder, o kadar şaşırtıcı bir his ki bir an tökezledim ve markete devam etmeden önce nefesimi tutmak zorunda kaldım.

Limana yakındı ve balık kokusunu alan köpek havayı koklamaya başladı, daha hızlı tırıs gidiyordu. Yaklaştıkça vücudu daha çok titriyordu ve benim midem de buna cevap olarak hırıliyordu.

Küçük bir el arabasında balık satan bir kadına doğru yürüdüm ve mumlardan birini uzattım. "Takas eder misiniz?" dedim. "Bir balığa karşılık bir mum mu?"

Kadın gözlerini kısarak bana baktı. "Sen Cailleach'sin o zaman," dedi, isimimle beni o kadar şaşırttı ki neredeyse mumu düşürecektim. "Bir ozandan, Fianna'nın kuzeni olan dul bir kadının tepedeki küçük evinde yaşamaya geleceğini duydum."

Bu "Fianna"nın Danu'nun oynadığı küçük bir oyun olup olmadığını merak ettim ve daha fazlasını sormak istedim. Tam o sırada köpek kadının arabasından bir balık almaya çalıştı. Kadın hırladı ve eğer bileğini tutmasaydım ona tekme atacaktı. "Ödeyeceğim," dedim çabucak. "Mumlarla. İsteddiği tüm balıklar için." Ona baktım; yine karnının üzerine çökmüştü, kulakları arkada, korkmuş, utanmıştı. "O benim köpeğim."

Kadın homurdandı ama kabul etti. "Ona ne diyorsunuz?"

"Failinis." Bu kelimenin nereden geldiğini tam olarak bilmiyordum ama onunla tanışmakla ilgili bir şey ... kadermiş gibi gelmişti. Doğru, bir şekilde

tam olarak kelimelere dökemedim.

Kadın gözlerini kısarak ona baktı. "Daha önce gördüğüm hiçbir kadere benzemiyor ama ben de bu kelimeyi hiç sevmedim. Sahip olduğumuz tek kader tanrıların bize verdikleridir."

"Tanrılara pek ihtiyacım yok."

Söylenecek küçük bir şeydi, zararsızdı ama kadının gözleri büyüdü, neredeyse korktu. "Druid ile konuşsan iyi olur, yoksa ruhun tehlikeye girebilir." Kafamı altın sarısı saçlı bir adamın güneş ışığında durduğunu ve balıkçılardan biriyle konuştuğunu gördüm. Daha önce bir druidle hiç karşılaşmamıştım ama bir şekilde daha büyük görüneceklerini düşünmüştüm. Bu adam pek de etkileyici görünmüyordu, genç yüzü ve kahverengi cübbesi onu kendi tarikatının en küçüğü olarak gösteriyordu.

Kulübeme doğru yürürken Failinis'e küçük bir balık verdim ve sanki onu elimden alacağımdan endişelenmiş gibi hızlıca, endişeyle yedi. Nereden gelmişti? Daha önce köylülerin çoğunun köpeği vardı ama onlar daha çok ormandaki kurtlara benziyordu. Hiçbiri bu köpeğin rengine ya da uzun tüyelerine sahip değildi.

Kulübeye döndüğümde köpeğe yemesi için bir balık daha verdim, sonra geri kalanı yahniye dönüştürmeye başladım. Ateşin üzerinde hâlâ büyük siyah bir tencere sallanıyordu ve bunun daha önce kullandığımla aynı olup olmadığını merak ettim. Kaç yıl geçtiğini bilmiyordum ama köyün bu süre içinde nasıl değiştiğine bakarak en az iki kuşak geçmiş olması gerektiğini düşündüm.

Balığı tencereye attım sonra ekleyecek başka bir şeyim olmadığını fark ederek göz kırptım. Yemek yapmayı öğrenmek de ayrı bir zorluktu ama Siobhan bana bazı temel şeyleri öğretmişti; kuşları ve tavşanları nasıl kızartacağımı, havuçları ve soğanları kavurmadan nasıl pişireceğimi, yemeklerime lezzet katacak otları nerede bulabileceğimi. Küçük şeyler, tüm ölümlü kadınların nasıl yapılacağını bildiği şeyler. Şimdi, tat verecek hiçbir şeyim yoktu. Ateşe kaşlarımı çatarak baktım, sonra su almak için dışarı çıktım. En azından bahçede yuvarlak, taş bir kuyu gördüğüme sevinmiştim; artık dereye gitmek zorunda değildim. Her gün su taşımak zorunda kalmamak beni rahatlatıyordu.

Bir kovanın ucuna bağlı uzun bir ip buldum. Kovayı yere attım ve sonra tekrar yukarı çekerek uzun bir yudum aldım. Su soğuktu ve

tatlı, akarsudan daha iyi. O su çok fazla şeyin tadına sahipti; geldiği dağların, dere yatağını kaplayan alüvyonun, hatta bazen tuzun.

Kovayı Failinis'in ayaklarının dibine bıraktım ve susuzluktan o kadar uzun süre içti ki, suya çok ihtiyacı olduğunu fark ettim. İçimi çektim ve onu nazikçe okşadım. Önceki hayatımda kışı bile atlatamamıştım; ne düşünüyordum da bir köpeğe bakmaya çalışıyordum? Ama köylülerin tanımadıkları bir kadından köpek yavrusu isteyeceklerinden şüpheliydim. Yiyeceklerini çalmaya kalkarsa onu taşılayacaklarından ya da tavuklarına fazla yaklaştığını görürlerse boğacaklarından hiç şüphem yoktu. "Elimden geleni yapacağım," dedim usulca, Failinis sonunda başını kovadan kaldırıp çenesinden aşağı su akarken bana yarım yamalak bir sırıtış attı.

Toprak hala yarı donmuş olsa da biraz çaba sarf ederek erkenci yabani soğanları çıkarmayı başardım ve onları su ve balıkla birlikte tencereye attım. Daha önce niyetlendiğim odunları toplamamıştım ama kulübenin yan tarafında daha önce görmediğim bir yığının düzgünce durduğunu fark ettim ve biraz rahatladım; şu anda hava sıcak olabilirdi ama deniz kenarında hala ve geceleri soğuk olacaktı.

Güneş batmaya başlarken ve güveç fokurdarken arı kovanlarına doğru yürüdüm. Aslında iki büyük, konik şekilli kovan vardı ve altın taştan yapılmış büyük dik kavanozların içine yerleştirilmişti. İçeriden hafif bir vızıltı duyabiliyordum ve hatta yakınlarda uçan bir iki arı gördüm, belki de çan çiçeği ormanından dönüyorlardı. İçimi çektim, hayal kırıklığına uğramıştım. Arı beslemek hakkında hiçbir şey bilmiyordum, sadece Danu'nun bal ve balmumunu yılda üç kez topladığını biliyordum: Beltane'den sonra, yazın zirvesinde ve hasattan hemen sonra, Samhain'den önce. Beltane'ye kadar hayatta kalabileceğimi düşündüğüm kadar mumum vardı... ama arı beslemeyi tam olarak *nasıl* öğrenecektim? O zamana kadar onları nasıl hayatta tutacaktım? Danu'nun sonsuz sabrı vardı... ama benim ne sonsuzluğum ne de sabrım vardı.

"Danu," dedim yüksek sesle, beni kovanlara kadar takip etmiş olan köpeği ürküterek. "Danu!" diye bağırdım. Failinis beni izledi, kuyruğunu enerjik bir şekilde salladı, sonra beni zıplatan keskin, tiz bir uluma sesi çıkardı. Öyle görünüyordu ki

Tepkime şaşırıp havlayarak karşılık verince gülmekten kendimi alamadım.

"Seni mutlu görmek çok güzel." Danu aniden yanımda belirdi. "Ne sevimli bir köpek." Failinis'i işaret etti, sonra elini ona uzattı. Failinis elini kokladı, hapşırdı ve ondan uzaklaşıp bacaklarıma doğru geri çekildi.

Hayal kırıklığına uğrayan Danu ayağa kalktı ve uzun saçlarını omzunun üzerinden attı. Çok genç görünüyordu, bir çocuktan daha fazlası değildi. Kesinlikle ölümsüz bir tanrıçaya benzemiyordu. Tepenin etrafına ilgiyle baktı. "Kovanları kendim görmek istedim." Parmağını uzattı ve bir tanesinin tepesine hafifçe dokundu.

"Arı beslemeyi bilmiyorum." Sesim sert çıkıyordu. "Bunları bana sırf senden yardım dileyeyim diye mi verdin?"

"Ah, çocuğum. Ölümlüler arılar için çok şükrederler. Onlar tatlılık ve balmumu kaynağıdır. Sana bir hediye verdim." Yaz kokuyordu, yabani saman, keskin yeşil çimenler ve güller. Kucaklaşmayı beklercesine bir adım öne çıktı ama ben onun ulaşamayacağı bir yere gittim. Ağzı birden sertleşti ve artık genç bir kız gibi görünmüyordu. "Hayır, istesen bile sana yardım etmem. Tara'da sana pek çok şans verdim. Artık sen de onlar gibi bir ölümlüsün. Onlar gibi öğrenmek zorunda kalacaksın." Bana bir daha dokunmadı ama gün batımında gözden kaybolmadan önce Failinis'e veda okşaması yaptı.

"Tanrıçanın kendisiyle iletişim kuruyorsun." Köyden gelen druid'in gözlerini kocaman açarak konuştuğunu görmek için döndüm.

Nasıl cevap vereceğimden emin değildim. Sözlerini yalanlamaya çalışmalı, garip bir ışık oyunundan başka bir şey görmediğini mi söylemeliydim? Berrak gözlerindeki bir şey bana inanıp inanmayacağından emin olmamamı sağladı, bu yüzden hiçbir şey söylemedim.

"Ben Druid Dagda'yım," dedi sonunda. "Birkaç mevsimdir Daingean Uí Chúis'de yaşıyorum. Liam bana senin Fianna'nın tarlasını işlemek için burada dul bir kadın olduğunu söyledi."

"Tanrılardan birinin adını taşıdığın için mi druid oldun?" Tanıdığım Dagda'ya hiç benzemediğini düşünerek sordum - ne kalın yeşil sakalı ne de boyu vardı. Bu adam benden kısaydı, kahverengi gözleri vardı ve tanrının aksine altın rengi saçları onun tek güzellik iddiasıydı.

"Bana bir amcamın adı verilmiş," dedi druid. "Ailem hiçbir tanrıya tapmazdı. Buranın doğusundaki dağlarda, yüksek tepelerle çevrili bir vadide yaşıyorlardı. Çok az kişi gitti ve gittiklerinde de geri dönmediler. Dışarıdaki dünya hakkında hiçbir şey bilmiyorduk. Bir druid köyümüze gelip bize tanrıları öğretmeye başladığında yarı büyümüşüm. Danu, Dagda ve Lug hakkında. Ama itiraf edeyim, bugüne kadar hiç görmedim." Gözleri Danu'nun kısa süre önce durduğu yere kaydı. Artık orada gecenin kıyısında koyu mavi bir gökyüzünden başka bir şey yoktu.

İçimi çektim. Danu'yu görmediğine onu ikna edemeyeceğim açıktı. "Tanrıçayla zaman zaman konuştum," diye itiraf ettim.

"Seni çok seviyor olmalı." Dagda özlemle konuştu. "Bir zamanlar bir tanrıçayı gören sadece bir druid tanıdım. Ve o zaman bile Danu'nun kendisini değil, başka bir tanrıçayı görmüşlerdi; gümüş saçlı, mavi tenli, adımları buzdan çatırdayan ve yürüdüğü her yerde buzdan bir iz bırakan bir tanrıça." Beni tarif edişi karşısında yutkundum, çaresizlikten dizlerimin üzerine çökmek istedim. Ölümsüz bedenime, kendi tenime geri dönmeyi ani ve keskin bir çaresizlikle *arzuladım*. Karla kaplı köknarların altında yürümeyi, kaymayı buzlu nehirlerin üzerinde, ölümlülerin gözünden kaybolur.

"Belki de Danu'nun sana kendini göstermesinin nedeni gümüş saçlarındır," diye düşündü Dagda, beni soğuk anılarımdan çekip insani sefaletime, tepedeki kulübeme, eskiden bir öpücük kadar tatlı gelen ellerimin şimdi soğuktan çatlamış ve kızarmış olmasına döndürerek. "Çocukken de gri miydin?"

"Ben böyle doğdum." Ellerimi şalımın içine soktum ve üşüyen ayaklarımı yere vurdum. "Ve Danu bana iyilik yapmıyor. Aksine, bana eziyet ediyor."

Druid şaşırmış görünüyordu. "Tanrılar bize eziyet etmez," diye nazikçe azarladı, "adaklarımızı kabul eder ve dualarımızı dinlerler. Acı çektiğimiz her şey içimizden gelir."

Genç yüzüne bakarak alay ettim. Ona gerçeği, taptığı tanrılardan biri olduğumu, ölümlü bir bedenle cezalandırıldığımı söylesem ne yapardı? Bana gerçekten inanabileceğini düşündüm... ama bunu ona söylemek ne işe ki? Onun sempatisine ihtiyacım yoktu ve o da bana

yardım yok. "İnan bana, Druid. Benim işkencem tanrılar tarafından özel olarak tasarlandı." Düşünceden ve ondan uzaklaşıp kovanlara doğru döndüm. "Sizi bizimle birlikte ormanda ibadet etmeye davet etmeye geldim." Bana doğru geldi.

Dirseğimi.

"Ben tanrılara tapmam," diye cevap verdim, bir kulağımı kovana yaslayarak. Ne dinlediğimi bilmiyordum, sadece Danu'nun sık sık kovanlarını dinlediğini biliyordum. Bir ölümlünün kalp atışı gibi bir davul sesi bekliyordum ama ses bundan daha yavaş ve kıvrımlıydı. Gelgit gibi sabit bir şekilde ileri geri gidip geliyordu. Kulağımı diğer kovana dayamak için hareket ediyordum ki druid ile kafa kafaya çarpıştık. Yüzünü buruşturdu, sonra kıkırdadı. "Özür dilerim. Bu kadar yaklaşmak istememiştim." Kovanı işaret etti. "Onlar güçlü ve sağlıklı. Aksi takdirde seslerini bu kadar yüksek duyamazdınız."

Onun bu sözleri üzerine Danu'nun bana bu adamı neden gönderdiğini anladım. "Köyünüzde arı besliyor muydunuz?" Sesini alçaltarak sordum.

Başını salladı. "Druid ile ayrılmadan önce."

İlk içgüdüm onu tepeden aşağı geri göndermek ve arıları tek başıma tutmaya çalışmaktı ama o ilk hayatımda ölmemin nedeni ihtiyacım olduğunda yardım istememiş olmamdı. Danu'nun beni test ettiğini biliyordum, önceki hatamdan ders alıp almayacağımı görmek için... ve ben bunu yapmak *istemedim*. Onu memnun etmek istemiyordum. Ama kendimi ya da Failinis'i aç bırakmak da istemiyordum. Belki de Siobhan'la yaptığım gibi bu druidle de ticaret yapabilirdim. "Danu'dan sana kendini göstermesini isteyeceğim," dedim yavaşça. "Eğer bana arıları nasıl düzgün tutacağımı öğretirsen."

Druid tereddüt etti ama gözlerindeki özlemi gördüm. Danu'nun onun için ortaya çıkmasını hayatında hiçbir şeyi istemediği kadar çok istiyordu. Tüm insanlar gibi o da Danu tarafından seçilmeyi istiyordu. Bir an için ona Danu'yla ilgili gerçeği söylemeli miyim diye düşündüm, ölümlüleri ne kadar severse sevsin, onu ne kadar severse sevsin, bir başkasının hayranlığının peşinde koşarken onu çok geçmeden unutacağını söylemeli miydim? Yine de yüzüne baktığımda, ona ne söylersem söyleyeyim dinlemeyeceğini biliyordum. Ölümlüler Danu'nun iyiliğine, onlara olan sevgisine dair hikâyelerle büyüdüler; benim sesim onu ikna etmek için çok az işe yarayacaktı. Belki de yeterince iyi ve cesur olursa

Yeterince -ya da Danu'nun istediği her neyse- diğer tanrılar gibi kendisi de bir tanrı olabilirdi.

"Sana yardım edeceğim." Sesi hevesliydi. Sonra beklemediğim bir şey yaptı. Derin bir nefes aldı ve gözlerindeki yakıcı arzuyu bastırđığını *gördüm*. "Ama bizimle birlikte ibadet etmelisin. Tanrılar bunu istiyor. Her ölümlünün onlara kurban getirmesini isterler."

Önünde büyük tanrıça Danu'nun düşünceleri varken bile adamın açgözlülüğünün onu etkilemeye yetmemesine şaşır mıştım. Etkilendim ve onun tanrılarına tapmaya hiç niyetim olmamasına rağmen başımı salladım.

Danu'nun kış üzerindeki kontrolü benimkinden oldukça farklıydı. Ben onun oyalanmasına, kıyıdaki bir dalga gibi kabarıp çekilmesine izin verdim, ama annem böyle bir özen : Bir gün yerde kar vardı, ertesi gün çamur ve dikenli yeşil çimenlerden oluşan bir bataklıktı, ağaçlar çiçeklerle doluydu. Annemin baharı ürkütücüydü, kokusu ve çiçekleri çok ağırdı ve bunu Beltane'den iki ay önce getirmişti, ama bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu, Failinis'in ayaklarını evin her yerine çamurlu ayak izleri bırakmadan önce temizlemek için kapının yanında ıslak bir bez bulundurmaktan başka.

Bu ikinci ilk birkaç haftamı ormandan çıra toplayarak ve sınırına yakın duran ölü bir meşeyi keserek geçirdim. Failinis ormandan nefret ederdi ve asla oraya ayak basmazdı, bunun yerine ben geri gelene kadar kenarında durup sızlanırdı. Nadiren havlardı ama acıktığını ya da dışarı çıkmak istediğini söylemek için sık sık mızızılanırdı. İlk birkaç hafta gecede birkaç kez onu dışarı çıkarmak için kalkmak zorunda kaldım ve insan ya da hayvan, herhangi bir ölümlü yaratığın bu tür gereksinimlerle hayatta kalmasına bir kez daha şaşırdım. Bu bana Enya'nın kardeşi Cathal'ın yemek yeme, uyuma ve altının değiştirilmesi ihtiyacıyla annesinin tüm zamanını aldığından yakınmasını hatırlattı ama Failinis'e sahip olana kadar bunu pratikte hiç görmemiştım. Onun peşinden koşmakla meşgul olmadığım zamanlarda zamanımı arılara nasıl bakılacağını öğrenerek geçiriyordum, Dagda da yanımdaydı.

"Rüzgâr ve sıcaklık onları donuk ve uysal tutuyor," dedi bana kraliçeyi nasıl bulacağımı göstermek için tepeye çıktığı özellikle sıcak bir günde. Kollarını yukarı çekmiş ve kovanın üzerine eğilmişti. Peşimizde duran Failinis, Dagda kovanın kapağını kaldırdığında sıçrayıp uzaklaştı. Failinis genç bir at kadar ürkekti, garip sesler, ani hareketler ve hatta rüzgârda çok sert esen ağaçlar karşısında paniğe kapılıyordu. Bir gün *çamaşırlarımdan* kaçmak için çabalarken ayağı takılmış ve tepeden aşağı düşmüştü. Gözleri sanki elbisem bir şeytanmış gibi dehşetle açılmıştı.

"Kraliçeyi arıyoruz, onları fazla rahatsız etmeyeceğiz." Dagda bana işaret etti ve ben de altın duvarlı kovana bakarak yaklaştım. Arılar telaşlı görünüyordu ve Dagda diğer arılar tarafından çevrelenmiş, sessizce oturan bir tanesini işaret edene kadar onlara bir anlam veremedim. Dagda'nın hiçbir şey söylemesine gerek yoktu; onun kraliçe olduğunu hemen anladım. Diğerleri onun önünde eğiliyor gibi görünüyordardı ve Danu da büyük bir açıklama yaptığında aynı şekilde görünüyordu - dingin, kendinden tamamen emin, diğer tanrılar onun her sözüne asılıyordu.

"Hâlâ hayatta olmaları güzel," dedi Dagda, ikinci kovanda kraliçeyi kontrol edip onu da bulduktan sonra. "Bazen kraliçe bu kadar uzun süre hayatta kalamaz. O zaman bal ve balmumunu diğerleri ölmeden hemen toplamamız gerekir ve bir sonraki baharda yeni bir kovan alana kadar daha fazla toplayamazsınız."

"Kış boyunca onları nasıl hayatta tutabiliriz?" Kovanın içine bir parmağımı salladım, neredeyse uykulu arıları sıyıracaktım.

Dagda kaşlarını çattı. ". Samhain'den önce, son bal ve balmumunu almak için kovanı tamamen yok edersin. Sonra bir sonraki baharda başka bir sürü bulursun. Bu arıları böyle elde etmediniz mi?" Kovanları işaret etti. Başımı

salladım. "Ben geldiğimde buradaydılar. Ama bir kovanın soğukta bile dayanabileceğine eminim. Ben gördüm-" *Danu* diyecektim ama Dağda'nın yanında onun adını anmaktan hoşlanmadığım için sadece "Ben gördüm" dedim.

daha önce."

Dagda omuz silkti. "Belki de başka bir yolu vardır. Ama benim öğrendiğim bir yol değil."

"Bu doğru görünmüyor." Arıların ne kadar meşgul olduklarını düşündüm, sükunet veren uğultularını. "Bizim için bal ve balmumu üretiyorlar ve sonunda bunun için öldürülüyorlar." *Biz* derken bile dilimi ısırđım. Daha önce kendimden hiç ölümlülerle aynı grupta bahsetmemiştim. Rahatsızca kıpırdandım, göğsümde bir sıkışma oldu - kendimi onlardan saydığım için bir korku kıvılcımı.

"Nasıl olsa ölecekler," dedi Dagda. "Sadece kraliçeler bir sezondan daha uzun yaşar."

"Ama değil-"

Dagda nazıkçe gülümseyerek elini kaldırdı. "Hassas kalbin için seni takdir ediyorum, Cailleach," dedi, sözlerine acı acı bakmama aldırmadan, "ama daha fazla tartışacak vaktim yok. Bu gece ibadet edeceğiz." Dagda kararın gökyüzüne baktı. "Büyük meşenin yanındaki açıklıkta buluşacağız. Orayı biliyor musun?" Ben başımı sallayınca devam etti. "Ay doğduğunda seni orada göreceğim?"

İtiraz etmek, gelemeyecek kadar meşgul olduğumu söylemek istedim ama Dagda ile bir pazarlık yapmışım ve ne kadar isteksiz olursam olayım sözümünden dönecek bir *ölümlü* değildim, bu yüzden kabul ettim.

Bir saat sonra Failinis'i kulübeye kapattım ve ormana doğru ilerledim. Uzun, yalnız bir uluma sesi çıkardı ve gözlerim gülünç bir şekilde yaşlarla doldu, hızla kırıştırdım. Onu birkaç saatliğine terk ettiğim için bu kadar üzölmek saçmaydı. Benimle ormana gitmeyecekti ve ormanın kenarında durup bir kurdun onu beklenmedik bir akşam yemeğı olarak görmesinden daha güvenliydi.

Ağaçların altında her zaman hissettiğim rahatlığı bekleyerek ormana girdim, ama yürürken her dal kırıldığında, çalıl原因 arasında görünmeyen bir şey hışırdadığında sıçradım. Failinis'i diledim, ayın kocaman ve kırmızı olmamasını diledim. Sonunda ağaçların arasından bir ışık parıltısı gördüğümde ve köylülerin mırıltılarını duyduğumda, itiraf etmek istediğimden daha fazla rahatlardım. Açıklığa girdiğimde gülümsedim ya da gülümsemeye çalıştım ama sonra birinin nefesi kesildi ve tüm kalabalık dönüp bana baktı, gözleri ellerindeki meşalelerin altında parlıyordu.

"Fianna'nın çiftliğini devralan sadece dul bir kadın," diye köylüleri rahatlattı Dagda. "Hoş geldin, Cailleach." Elini bana doğru uzattı.

"Ormandan böyle çıktığında, parlayan saçlarıyla bir tanrıça gibi görünüyordun," dedi bana sessizce.

Bir *an* için bir tanrıça gibi görünmüştüm. Ama Dagda -herkes- şimdi bunun bir göz oyunundan başka bir şey olmadığına karar vermişti; ılık ve gölgenin bir araya gelmesi beni tuhaf ve uhrevi göstermişti. Onlar da tıpkı uzun zaman önce beni gören ve gördüklerini mazur görenler gibiydiler. Elbette bu ölümlüler gördüklerini mazur görmekte haklıydılar. Ben bir tanrıça *değildim*.

Dagda büyük bir meşenin bulunduğu açıklığın ortasına doğru ilerledi. Güzel bir ağaçtı, büyük ve güçlüydü, dalları sanki etrafındakileri kucaklıyormuş gibi uzanıyordu. Siobhan bir keresinde bana bu meşenin ölümlülerin yakınlarla yerleşmesinin sebebi olduğunu söylemişti ve o zaman meşelerin tanrılar için kutsal olduğuna ve ağacın yakınında ibadet ederlerse dualarının kabul olacağına inandıklarını öğrenmiştim. Bu inançlar nereden gelmişti? Belki Danu bunu ilan etmişti, belki de ataları burayı ibadet etmek için uygun bir yer olarak görmüştü ve bu zamanla insanların tanrıların ne isteyip ne istemediğine dair anlayışlarına karışmıştı.

Dagda ellerini kaldırdı ve dua etmeye başladı. Sözlerini dinlemedim, bunun yerine gözlerimin açıklıkta, başlarını eğmiş dua eden köylülerde dolaşmasına izin verdim. Belki de Dagda ibadetin önemini abartmıştı, çünkü tüm köyün burada toplanmadığı çok açıktı. Pazardaki kadınlardan birkaçı çocuklarıyla ve bazı yaşlı erkeklerle orada duruyordu, ama çok az genç erkek gördüm ve balıkçılardan hiçbirini görmedim. Belki de gece geç saatlere kadar limanda kalıp dolunayda balık tutuyorlardı.

Dagda duasını bitirdi ve etrafındakiler başlarını kaldırıp inançla parlayan gözlerle ona baktılar. Onlara söylediklerine inandıkları belliydi. Meşe ağacından ökseotu kesti ve etrafa dağıttı, oradaki herkesten ona dokunmasını, gücünün bir kısmını ona aşılmasını istedi. Hangi ayini gerçekleştirdiğini bilmiyordum ama ökse otuna dokundum, sırf daha sonra beni azarlamasın diye. Bir an için, ölümlü halimle bile ona bir tür güç -ılık, don, buz- aşılayıp aşılayamayacağımı merak ettim.

Ama aşığıya baktığımda hiç değışmemiştii. Bir yaprak parçasından, beyaz bir meyveden başka bir şey değildi. Yanaklarım utançtan kızardı ve onu solumdaki kadına uzatırken ellerim titredi. Başımı eğdim, bileğime bir çivi batırdım, böylece acı beni kış gücüm için duyduğum ezici arzudan uzaklaştırdı ve tekrar başımı kaldırdığımda tören bitmişti.

Tam çıkmak üzereydim ki birinin "Büyükannem Siobhan-" dediğini duydum ve dönüp uzun boylu, siyah saçlı bir kadınla karşılaştım.

Bir zamanlar tanıdığım kadına hiç benzemiyordu ama yine de elimi bileğine koydum. "Siobhan'ı tanıyor muydun? İki nesil önce bu köyde yaşayan Siobhan'ı mı?"

Kadın irkilmiş görünüyordu ama başını salladı. "Onu tanıyor muydunuz?"

Tereddüt ettim; yeterince yaşlı görünmediğimi biliyordum. "Fianna yaptı," diye yalan söyledim. "Ben Cailleach."

"Ben Niamh."

"Artık Fianna'nın çiftliğinde çalışıyorum," dedim. "Ölmeden önce Siobhan'la onun adına konuşmamı, eğer hâlâ yaşıyorsa yardımları için teşekkür etmemi istemişti. Yaşıyor mu? Hâlâ burada mı?" Kalabalığa baktım, onu kaçırmış olabilir miydim? Elbette görmüş olsaydı bile tanımazdı. Danu bana bu cezanın bir parçası olduğunu söylemişti, ölümlüler arasında dolaşmak ama yaşamdan yaşama asla hatırlanmamak. Yine de Siobhan'ı tekrar görmek, elini tutmak ve o zaman yapamadığım gibi ona teşekkür etmek istiyordum.

"Uzun zaman önce vefat etti." Niamh'ın gözleri hüzünlüydü. "Buradan çok uzakta."

"Oh..." Derin bir nefes aldım. Bir an için hâlâ hayatta olabileceğini ummuştum. Ama artık gitmişti, bir tanrıçanın bile onu takip edemeyeceği bir diyara. Bir an için ağlayabileceğimi düşündüm ama sonra kendime geldim. Onun için ağlamayı hak etmiyordum; onun iyiliğine hiçbir şeyle karşılık vermemiştım.

"Nereye gitti?" Siobhan'ın Daingean Uí Chúis'ten ayrılmış olmasına şaşırmıştım. Burada çok sağlam bir şekilde kök salmış görünüyordu.

"Güneye, daha sıcak rüzgarlara gitti. Soğuktan ölen başka birini buldu. Bir kadın, bir arkadaş. Kış için bir kayıp daha.

dayanabildi. Ölümden bıkmıştı, bu yüzden ailesiyle birlikte kasabayı terk etti ve kız kardeşinin yanına gitti."

Bir arkadaş. Başımı bir an için meşeye bakıyormuş gibi çevirdim ama sadece gözlerimdeki yaşları kırpmaya çalışıyordum. Boğazımdaki yumruya karşı yutkundum ve tekrar kadına doğru baktım. "Eminim harika bir büyükanneydi. Fianna bana onun iyi bir arkadaş olduğunu da söyledi. Geri döndüğünüzü biliyor muydu?"

"Oh hayır." Niamh başını salladı. "Hayır, ben küçük bir kızken öldü. Ama druid nereye giderse gitsin onu takip ederim" -Dagda'ya şefkatli bir bakış attı, yüzü kızardı- "Kendimi ona adadım."

"Sen de mi druidsın?" Şaşırmıştım çünkü cübbe giymiyordu.

"Hayır," dedi Niamh, "öğrenmek için çok yaşıyım. Dagda geldiğinde buraya geldim ve hissettim ki..." Tereddüt etti. "Beni tuhaf bulacaksın. Ama buranın benim evim olduğunu hissettim. Olmam gereken yer burasıydı. Şimdi Siobhan'ın bana öğrettiği gibi bebeklere yardım ediyorum. İlk çocuğunu kaybettikten sonra sekiz tane doğurdu ve çocuk sahibi olmayı bıraktıktan sonra ebe oldu. Sözü açılmışken" - açıklığın diğer tarafında kucağında iki bebek taşıyan genç bir kadına baktı - "Meghan'a çocukları köye geri getirmesine yardım edeceğimi söyledim." Bana küçük bir gülümseme verdikten sonra uzaklaştı ve ben de eve gitmeye hazır bir şekilde ormana geri döndüm.

Birinin yaklaştığını duyduğumda Niamh'ın bana anlattıklarını düşünerek ormanda sessizce yürüyordum. Bunun bir ölümlü olduğunu biliyordum -hiçbir hayvan bu kadar gürültülü değildi- ve bir an sonra Dagda karanlığın içinden belirdi. Beni neden takip ettiğini bilmiyordum ama geceyi kelimelerle bozmak istemediğim için ona hiçbir şey söylemedim. Kulübeme vardığımızda kapıyı açtım ve kendini kollarıma atan Failinis tarafından neredeyse yere yıkılacaktım. Yüzümü yaladı ve ben de onu kendime yakın tuttum, kalbinin benimkiyle aynı anda attığını duymaktan mutluydum. Bir süre onu tutmama izin verdi, sonra onu yere bırakana kadar kıpırdandı ve heyecanla havlayarak Dagda'nın üzerine atlamaya başladı, ta ki tekrar bana dönüp ayaklarımın altında dans edip beni devirene kadar.

Dagda sırtı ve beni ayağa kaldırmak için elini uzattı, ama Failinis'in kendisi tarafından tekrar büküldü ve yerde bir yığın halinde bana katıldı.

O anda o kadar aptalca, o kadar saçma bir şey vardı ki güldüm, Failinis'i o kadar heyecanlandırdım ki dereden su içmek için zıplayarak uzaklaşmadan önce yüzümü tekrar yaladı. Ayağa kalkmak yerine başımı boynuma yasladım ve yıldızlara baktım.

Dagda da ayağa kalkmadı, gözlerini kapadı ve bir şey dinliyormuş gibi başını eğdi. Sadece ormanın esintiyile sallanışını, dere kenarından bir kurbağanın vıraklayışını... ve... şarkı sesini duydum. Kendimi dirseğimin üzerine kaldırdım ve şarkının limandaki balıkçılardan geldiğini fark ettim. Sözleri çıkaramıyordum ama melodiyi duyabiliyordum, keskin, soğuk ve yalnız. Şarkı bana kışı, vücudumda şarkı söyleyen buzun parlak soğukluğunu, parmak uçlarımda çıtırdayan ayazı, beni çağırmak için bekleyen rüzgârları hatırlattı. *Her şeyi yaparım*, diye düşündüm. *Her şeyi. Dünyada tekrar böyle adım atmak için.*

Sese doğru döndüm ve Dagda'yı bana bakarken buldum. Yüzü bana yakındı, o kadar yakındı ki terinin kokusunu alabiliyordum.

"Seninle yatardım, Cailleach," diye mırıldandı. "Tam burada, yıldızların altında."

Konuşurken göz kapakları titreyerek kapandı ve dudakları birbirine yaklaştı, beni öpmeye çalıştığını fark ettim. Arzusundan irkildim, bana bu kadar yakın olmasına şaşırdım ve geri çekildim, sonra ayağa fırladım, bir ebeveynin bir çocuğun üzerinde durduğu gibi onun üzerinde durana kadar. Bir ölümlünün üzerindeki bir tanrı gibi. İlk dürtüm onu sertçe azarlamak, hatta tokatlamaktı ama ona baktıkça yumuşadım. Ay ışığında çok genç görünüyordu, ölümlülerin görünebileceği şekilde çok *ciddiydi*, yüzleri yeni kar gibi lekesizdi. "Seninle ya da bir başkasıyla yatmakla ilgilenmiyorum," diye ekledim yüzü düştüğünde. "Eminim bunu yapacak başkaları da vardır. Git ve adanmışlarından birinden böyle bir şey iste." Niamh'ın yüzünü, gözlerinin açıklıkta onu nasıl izlediğini düşündüm.

"Cailleach, aynı şeyleri hissettiğimizi sanıyordum." Belki yalvarmak, belki de üzölmek için elini uzattı.

"Ben senin gibi hissetmiyorum," dedim nazikçe. "Bir anlaşmamız var. Danu'dan seninle konuşmasını isteyeceğim ve sen de bana arılarla nasıl çalışacağımı öğretmeye devam edebilirsin. Arkadaş olabiliriz," dedim Siobhan'ı düşünerek. "Ama hayır.

Bundan daha fazlası." Gözlerini kırıştırtıp arkasını döndü ve ağlayabileceğini düşündüm. Bir erkeğin, bir kadın onunla yatmadığı için ağlaması aptalcaydı ama erkekler daha azı için ağlamıştı.

"Bu gece açıklığa adım attığında gerçekten bir tanrıça gibi görünüyordun. Saçların ay gibi gümüş renginde parlıyordu ve meşale ışığında tenin mavi görünüyordu. Bir an için bunun bir işaret olduğunu düşündüm, belki de Danu'dan. Birlikte olmamız gerektiğine dair bir işaret."

Tanımlaması karşısında nefesimi tuttum. O anda ölümsüzlüğümün bir parçası mı parlamıştı? Yoksa bu sadece ışığın bir oyunu muydu?

Dagda içini çekti. "Druid olarak, topluluğun lideri olarak, sık sık..." Tereddüt etti ve durakladığında şarkı tekrar aramızda süzüldü, berrak ve soğuk. "Yalnızım," dedi sonunda. "Bana bir tanrıymışım gibi bakıyorlar. Ama değilim. Ben sadece ölümlü bir adamım, diğer ölümlü adamlar tarafından bana öğretileni yapıyorum. Tanrısallığa yaklaşan bir şey hissettiğim tek an Danu'yu orada gördüğüm andı" -Danu'nun ışığın içinde yeri işaret etti- "ve bu gece seni açıklığa adım atarken gördüğüm andı."

"Yalnız olmak iyidir," dedim. "Yalnız olduğunuzda, bu dünyanın gürültüsünün dışarıda bırakmaya çalıştığı tüm düşünceleri duyabilirsiniz. Şimdi-" Ona tepeden aşağı inmesini işaret ettim. "Tek başına yatağına dönme vakti geldi."

Küçük bir gülümseme verdi ve bir an için elimi sıktı. İlk başta, onunla yatmam için bana tekrar yalvaracağını düşündüm, ama sonra elini bıraktı ve bunu sadece nazik bir jest olarak yaptığını anladım.

O gece yatağıma uzandım, Failinis yanımda horluyordu ve Dagda'nın elinin üzerimde olduğunu düşündüm. Doğruydı, onun ya da başka birinin benimle yatmasını istemiyordum. Bir tanrıça olarak bile hiçbir zaman kadın ya da erkek bir sevgilim olmamıştı. Başka bir beden bana bu kadar yakın olmasını, birinin nefesini yüzümde ya da ellerini tenimde hissetmeyi hiç istememiştim. Diğer tanrılar hem ölümlülerden hem de birbirlerinden sevgili edinmişlerdi ama ben her zaman kendi ellerimle kendimi memnun edebilmiştim ve bu bana yetmişti. Hâlâ da yeterliydi. Ama Dagda'nın elinin tenimde olduğunu düşündüğümde, bana dokunmuş olmasına aldırmadığımı fark ettim. Bunu nazikçe, hiçbir karşılık beklemeden yapmıştı. O benim arkadaşımdı, Siobhan'ın olduğu gibi. Ve her ne kadar

belki de bu hayatta Dagda'nın dostluğuna karşılık vermeye çalışabilirim.

Patileri bir rüyanın içinde seğirmeye başladığında, *bu yorucu dünyada Failinis gibi bir teselli*, diye düşündüm. Yan tarafını okşadım ve sırt üstü yuvarlandı, dört bacağı da havaya dikildi ve hâlâ derin bir uykudayken küçük bir zevk homurtusu çıkardı. Belki de ölümsüz formuma döndüğümde, Morrigan'ın yaptığı gibi köpek beslemeye devam edecektim. Kış boyunca yanımda bir köpekle yürümek hoş olabilirdi.

Failinis karı severdi.

Birçok şeyden çekindiği gibi bundan da çekinebileceğini düşünmüştüm ama o yıl yağan ilk karda - Samhain'den önce - coşkuyla, dilini oynatarak, üzerinde havada dönen pullara zıplayarak atladı.

Başımı gökyüzüne doğru eğerek hareketsiz ve sessiz durdum. Kollarım için bir şalım yoktu ve soğuktan karıncalanıyorlardı ama umurumda değildi. Sanki karla uyanmayalı, başımı kaldırıp onu yüzümde hissetmeyeli yüzyıllar olmuş gibiydi; bir tüyün dokunuşu kadar soğuk ve yumuşak. Köye doğru baktım ve ateşlerinden yükselen dumanı gördüm, liman bembeyazdı. Tamamen donmamıştı ama kenarları donmuştu ve buzun kıyıya çarparken çıkardığı ses içimi ürpertti. Kışın çıtırtısını, diğer tüm sesleri bastırmasını seviyordum. Limanda hiç tekne ve sokaklarda hiç çocuk görmedim ve köylülerin içeride olduğunu, belki de fırtınayı iki gece sonra Samhain'de yiyecekleri yemeği hazırlamak için bir fırsat olarak değerlendirdiklerini varsaydım.

Bir zamanlar yaptığım gibi çıplak ayakla, hızla yağan karda yürümek istedim ama bunun yerine ölümlü bedenimin gerektirdiği abdestleri almaya yöneldim. Kulübeme döndüm, Failinis'e su ve yiyecek verdim, eteğimin içine bir topuk ekmek soktum ve bir şal giydim. Yürürsem ayaklarımın donacağını biliyordum.

İstediğim gibi yalınayak dışarı çıkmak yerine birkaç hafta önce takas ettiğim sağlam botları giydim ve dışarı çıktım.

Ayaklarım yere değdiği anda içime çektim ve göğsüm keskin, soğuk kokuyla genişledi. Sırıttım, bir çocuk gibi sersemlemiştim; kendimi karın içine atmak ve üzerinde şekiller yapmak, dilimde tadını almak ve ayaklarımın altında çıtırdatmak istiyordum ve bu yüzden ormana döndüm. Orada tek başıma yürüyebilir ve oynayabilirdim, kimse beni yargılamaz ya da deli olduğumu düşünmezdi. Köknarların altında yürüyebilir ve ev işleri için endişelenmeyebilirdim, yorulana kadar yürüyebilir ve yürüyebilirdim.

Tam ormana girmek üzereydim ki bir vınlama sesi duydum. Yere baktım ve lanet ettim. Failinis'in beni takip ettiğini fark etmemiştim. Genellikle ben ormana girdiğimde kulübenin etrafında oynardı ve orada kapana kısıldığından beri henüz kulübeye girmemişti.

"Git." Kolumu uzattım. "Geri dön."

Hâlâ sıcak olan ateşimden gri-mavi duman sarmallarının yükseldiği kulübeye doğru baktı, sonra tekrar bana döndü. Kuyruğunu bana belli belirsiz salladı ve onu nazikçe eve doğru itmeye çalıştığımda derinden incinmiş görünüyordu. "Ben yürüyüşe çıkıyorum." Ormana doğru yarım adım daha attım. Köknarların kokusunu alabiliyordum, kışın kokuları her zaman daha keskindi ve ağaçların arasına girmek için can atıyordum. Failinis'e sırtımı döndüm ve birkaç adım daha attım. Yalnız kalmak istiyordum, hiçbir yoldaş, ölümlü ya da hayvan olmadan. Gözlerimi kapattım ve sadece yağın karın yukarıdaki dallara çarparak çıkardığı neredeyse algılanamaz sesi duyabiliyordum.

Ağaçların gölgelerine doğru bir adım attım ve kalbim hızla atmaya başladı, nefesim yoğunlaştı, bekledim, bekledim... *Ne için?* Düşündüm. *Mavi benim için mi? Rüzgârın emirlerimi yerine getirmesini mi?* Hiçbir şey olmadı, elbette hiçbir şey olmadı - sadece bedenim bir zamanlar ne olduğunu hatırladı, şimdi içime gönderdiği titremeye bana ölümlü, solgun ve kırılğan olduğumu hatırlattı.

Birdenbire yorgun düştüm, eskiden olduğum gibi olmadığımı tekrar tekrar *hatırlamak* zorunda kalmanın ağırlığıyla kemiklerim yoruldu.

Failinis öne atılıp elimi nazikçe yalamasaydı, kuyruğu cesaretinden dolayı gururla sallanmasaydı, bu hayal kırıklığı içinde oyalanacaktım.

Ormanda cesurca dolaşıyordu. Her ne kadar saçma sapan bir gürültü çıkarıp ormanın sessizliğini ve yalnızlığını bozsa da gülmekten kendimi alamadım.

"Peki o zaman." Başını okşadım. "Yürüyelim mi?"

O ağaçların altında daha dikkatli olmalıydım. Etrafta hâlâ kurtlar vardı ve biri yaklaşırsa Failinis'in pek de yardımcı olmayacağını biliyordum ama o uzun yürüyüş boyunca hiç kurt görmedik. Bunun yerine, yoğun karın oluşturduğu alacakaranlıkta yalnız ve kesintisiz dolaştık. Gölgeler mavi ve mor renkteydi ve özlediğim yalnızlığı bulamasam da onu özlememiştim. Failinis'in ormanda koşup oynamasını izlemek eğlenceliydi ve bana Enya ile birlikte donmuş nehirde ve karla kaplı ağaçların arasında oynadığımızı düşündürdü. Enya'yı ilk kez acı çekerek değil, sadece zevk olarak düşündüm, onun benim küçük köpeğimi seveceğini biliyordum.

Failinis kar ağırlığındaki dallara sıçramaya devam ettiödü! üzerine düştüğünde irkildi. Beyaz buz tutmuş bıyıklarıyla bana göz kırptı ve kendini sallayarak üzerime kar püskürttü, bunu bir oyun olarak görüyor gibiydi. İleri geri koşuyor, kendisi için çok yüksek olan dalları bile yakalamaya çalışıyordu. Zıpladı, havladı ve hırladı, kuyruğunu sürekli salladı ve sonunda oyunundan yorulduğunda yanımda soluk soluğa kaldı, ara sıra soğuk burnunu elime sokuyordu.

Büyük bir açıklığa girmek üzereydik ki Failinis durdu ve kulakları dikildi. Failinis'in her zaman dik duran bir kulağı ve ona komik bir görünüm veren aşağı sarkan bir kulağı vardı, ama şimdi her iki kulağı da tetikteydi, açıklığa bakarken vücudu hareketsizdi.

Bir dişi geyik orada durmuş, beyaz zemini kokluyor, şüphesiz altında yatan otlara çalışıyordu. Küçüktü ve yaşlı görünüyordu, sırtı sallanıyor ve karnı sarkıyordu. Çoğu köpek ona doğru koşardı ama Failinis orada oturmaktan memnun görünüyordu, büyülenmiş gibiydi. Dişi geyik başını kaldırıp bize ama koşmadı. O ve Failinis uzun bir süre birbirlerine baktılar, ta ki Failinis başını patilerinin üzerine koyarak karnının üzerine çökene kadar. Sonra dişi geyik sanki bir anlaşma yapılmış gibi kuyruğunu salladı ve karı kazmaya devam etti. Failinis'in yanına çöktüm ve geyiği izledim.

Ta ki yakındaki bir dal düşüp onu ürkütene kadar. Bir zamanlar benim olduğum gibi hızlı ve emin adımlarla uzaklaştı ve kararan ormanın içinde kayboldu.

Saatlerce daha yürüyebilirdim ama Failinis'in yorulduğunu görebiliyordum, bu yüzden onun yerine kulübeme doğru geri döndük. Kapıdan sızan ışığı gördüğümüzde Failinis heyecanla havladı ve ışığa doğru koşmaya başladı. Eve yaklaşırken ben de adımlarımı hızlandırdım, kendi ışığının tahtadan bana doğru parladığını görmekten mutluydum, yola çıkmadan önce tencerede fokurdamaya bıraktığım çorbayı düşününce memnun oldum.

Kapıya henüz ulaşmıştım ki, Dagda tepenin yamacında belirdi. Dik bir yokuş olmamasına rağmen yan tarafını tutmuş, nefes nefese kalmıştı; köyde uzun süre kalmaktan yumuşamış ve yavaşlamıştı. Göğsünün inip kalkışını izledim, neredeyse büyülenmiş gibiydim. Ölümlüler durmadan hareket eder, uykuda bile sürekli kıpırdanır ve seğirirlerdi. Danu bir gün Sorcha'nın oğlu Cathal'ı göğsünde uyurken tuttuğunda bunu bana gösteren kişi olmuştu. Dudaklarını şapırdattığını ve burnunu kaşıdığını, göğsünün sürekli inip kalktığını fark etmişti. Danu bana bunu özlediğini söylemişti, nefes alış verişini. Ben ise ölümsüz bedenimin, her isteğime itaat eden bedenimin *dinginliğini* özlüyordum.

"Balın geri kalanını bugün toplayabileceğimizi düşünmüştüm," dedi Dagda nefesini tuttuktan sonra. "Arılar soğuktan donuklaşacak ve biz de daha az sokulacağız."

İsteksizce başımı salladım. Bunun olacağını, Failinis ve benim kışı atlatabilmemiz için bal ve balmumuna ihtiyacımız olduğunu biliyordum ama kovanı yok etmek istemiyordum.

Dagda ve ben birkaç büyük kova topladık. Yaklaşmadan önce tereddüt ettim, gözlerimi kapatıp arıların sesini son bir kez daha dinledim, ama Dagda duygusallıkla vakit kaybetmedi. Dumanlı bir meşaleyi kovanın yanında yavaşça salladı ve bana bunun onları daha da körelteceğini söyledi. Sonra kovanın üstünü dikkatlice açtı. Bir arı dışarı uçtu ve Dagda'yı soktuğunda aptalca bir memnuniyet duydum. Zıplamasını bekliyordum ama tek yaptığı yüzünü buruşturmak oldu.

"Cailleach"-bana ilerlememi işaret etti-"bunu benimle yapmalısın." Dişlerimi sıktım ama doğru söylediğini bilerek ona doğru yürüdüm. Kovanın içine baktım ve arı sürüsünün kovanlarının etrafında kümелendiğini gördüm.

Kraliçe. Kanatları yavaşça çırpılıyordu ve Dagda onları işaret etti. "Onu sıcak tutuyorlar," dedi, "bu onları yoruyor olsa bile. Bu yüzden ölseler bile, yerlerini hemen bir başkası alır." Diğer tanrıların da Danu için aynı şeyi yapacağını düşündüm. Bir an bile düşünmeden ona her şeyi verirlerdi. Bu ani anlayış beni rahatsız etti. Elbette bunu hep *biliyordum* ama önümdeki arılara bakana kadar bunun gerçekliğini hiç *görmemiştim*. Danu her zaman hiyerarşi gibi insani yapıların üzerinde yaşadığımızı iddia ederdi ama tanrıların her birinin ona her şeylerini vermelerini beklediğini biliyordum. Ve hepsi de kraliçelerini hayatta tutmak için anında, memnuniyetle vereceklerdi.

Dagda elini kovalardan birine daldırdı ve kovanın içine su serpmeye başladı. "Acı bir otları karıştırdım." Diğer kovalara da aynısını yapmam için bana işaret etti. "Gidecekler ve biz de kalan petekleri toplayabileceğiz." Suyu serptim ve arılar kovalardan siyah bir duman gibi yükselmeye başladı. Birkaç tanesi Dagda'nın ellerine kondu ve birkaç tanesi de bana doğru uçarak eğilmiş yüzümü soktu. Acıdan irkildim, küfrettim ama suyu serpmeyi bırakmadım ve çok geçmeden sürü uçup gitti, bize iki boş kovan bıraktı. Dagda ve ben onları birlikte kulübeye taşıdık ve yere yerleştirdik. Dagda çorba kazanımı ateşin üzerinde sallandığı yerden alıp masanın üzerine koydu, sonra kemerinden sert bir bıçak çıkarıp sıcak kömürlerin üzerine tuttu. Uzun bir süre sonra ilk kovana doğru yürüdü ve yumuşak sarı balmumu ve balın duvarlardan ayrılması için kenarları kazımaya başladı. "Bu kısmı her zaman en çok sevmişimdir," dedi Dagda, beni başka bir bıçağı ısıtmaya ve diğer kovana başlamaya yönlendirerek.

"Yıkım mı?" Sesim hayal kırıklığıyla keskindi. Elbette en çok bunu seviyordu, o bir ölümlüydü, tek istedikleri-

"Hayır." Dagda düşüncelerimi böldü ve kovana bana doğru eğdi, böylece görebildim. "Her şey dibe düşüyor, bir güneş ışığı havuzu gibi bulmam için hazır. Bu bana kendimi tanrısal hissettiriyor" -kızardı ve gözlerini benden kaçırdı- "sanki kendi ellerimle özel bir şey yaratıyormuşum gibi. Bu... ibadete liderlik etmenin olmadığı bir şekilde somut."

"Haklısın, elbette." Danu aniden kapı aralığında belirdi. Failinis uluyarak bana doğru koştu ve Dagda bıçağından bal damlayarak etrafımda dönerken bacaklarımın arkasına saklandı.

Tanrıça formundaydı. Saçları uzun ve altın sarısıydı ve dalga dalga ayaklarına dökülüyordu. Dudakları pembeydi, kalçaları ve göğüsleri belirgindi. Mücevherlerle parıldayan altın bir cübbe bile giymişti ve teni sanki güneş ışınlarıyla dokunmuş gibi yumuşak bir ışık yayıyordu.

"Tanrıça." Dagda onun önünde diz çöktü, başı eğikti, bıçağı onun ışığı altında parlıyordu. Bıçaktan yere bal damlaları düştü ve ben Danu'nun bakışlarıyla karşılaşmak yerine onları izledim. Onu burada, evimde istemiyordum. Nasıl yaşadığını görmesini, uyuduğum palete bakmasını, yaptığım çorbanın kokusunu almasını, raflardaki bal kavanozlarını görmesini istemiyordum. Elbette bunların hepsini onaylayacaktı. Bunları görecektim ve haklı olduğunu, bilge olduğunu, beni cezalandırmakla doğru şeyi yaptığını düşünecekti.

"Ayağa kalk ölümlü." Sesi her zamankinden farklıydı, çok derin ve zengindi, bir çan gibi yankılanıyordu. Dagda'nın yanağına dokundu ve o da dizlerinin titrediğini görmeme rağmen ayağa kalktı. Bana baktı, gözleri korku ve heyecanla irileşmişti ve elimi tuttu, parmaklarını parmaklarımın arasından geçirerek beni kendisine, Danu'ya doğru çekti.

Bana sırtıttı ve bunun Dagda'nın eli elimde olduğu için olduğunu biliyordum, ama bunu yaparken tanrılık örtüsü düşüyor gibiydi, etrafındaki altın ışık azaldı, benden daha uzun durmaya kadar genişliği azaldı. "Cailleach'e arılara nasıl bakılacağını gösterdiğin için teşekkür ederim." Sesi hafıftı, artık kulübenin etrafında yankılanmıyordu. "Sende iyi bir arkadaş buldu." Tekrar gülümsedi ve aniden altın rengi saçları gitti, yerini uzun kahverengi bir örgü ve geniş, geniş yanaklar aldı. "Sık sık eski halimi giyerim." Sesi yumuşaktı, onu rahatlatmaya çalışıyordu ama tanrıçadan ölümlüye dönüştüğünü görmek onu her şeyden daha çok korkutmuş gibiydi, çünkü cevap olarak sadece gözlerini kırıştırdı. Elimi çekmek öyle sıkı tuttu ki parmak eklemlerim bembeyaz oldu. Beni istediği, bana -arkadaşına- yanında ihtiyaç duyduğu düşüncesi göğsümde bir sıcaklık yarattı ama birbirine dolanmış ellerimize bakarken, tuttuğu elin bir zamanlar mavi ve sert olduğunu bilse ne kadar korkacağını düşündüm,

Rüzgârlara, karlara hükmediyordu. Ve ani bir üzüntüyle, eğer benim hakkımdaki gerçeği bilseydi -yaptığım şeyi- *benden* saklanmak için Danu'nun arkasına sineceğinden emindim.

Bu düşünce yanaklarımın utançla kızarmasına neden oldu ve aniden ikisinin de gitmesinden başka bir şey istemedim, bu yüzden "Sözüm yerine getirildi. Şimdi bizi rahat bırakın."

Dagda'nın nefesini tuttuğunu duydum, belki de bir tanrıçayla böyle konuştuğumuz için cezalandırılacağımızdan korkmuştu, ama Danu sadece başını salladı. "Öğrenmeye geldim," dedi. "Ben de arı besliyorum. Belki bana yeni bir şeyler öğretebilirsin, Dagda." Ona bir başka parlak gülümseme daha verdi.

Etrafımıza karanlık çökerken Dagda bize balmumunu baldan nasıl ayıracağımızı, kovanları nasıl parçalayacağımızı gösterdi. Dagda'nın Danu'yu bakmadığı zamanlarda dikkatle izlediğini gördüm, özellikle de kollarını dirseklerine kadar sıvadığı ve kovana kollarını daldırdığı bir anda, kendi kendine mırıldanırken, yanağında bir bal sıçraması parlıyordu. Ne düşündüğünü bildiğimi sanıyordum: Danu hayal ettiği tanrıça gibi değildi. Bir bakıma onun için üzüliyordum. Parçalıyor olması gereken yanılşamaları için. Ona hâlâ aynı şekilde dua edecek miydi? Göklere bakıp onun ölümsüz yüzünü mü hayal edecekti? Yoksa onu sadece şu an olduğu gibi, kendisi ya da benim gibi ölümlü olarak mı görecekti?

Onu soru yağmuruna tutacağını düşünmüştüm -ölümsüzlüğü, Tara ve diğer tanrılar hakkında- ama o gece çok az konuştu. Sadece balmumu ve balla nasıl çalışacağımıza, balı nasıl arıtacağımıza, pazarda satacağım mumları nasıl yapacağımıza dair talimatlar verdi ve sonra dedi ki, "Artık gitmeliyim tanrıça. Hasta bir kadına uyumadan önce ona bakacağıma söz verdim."

Danu başını salladı. "Ölümlülerin hâlâ sözlerini tuttuğunu görmek güzel." Cüppesinin içine uzandı ve küçük bir şişe çıkardı. Gözlerinin renginde yeşil bir sıvıyla doluydu. "Belki Máiréad'a bu toniği ikram edersiniz? Öksürüğünü büyük ölçüde hafifletecektir."

Dagda'nın gözleri hafifçe irileşti, ama başını salladı ve ona uzandı - yine de dikkatlice, teninin en küçük parçasına bile dokunmadan. "İyi geceler, tanrıça." Başını Danu'ya doğru eğdi, sonra da

Ben. "Cailleach." Adımı söylerken sesi sanki bir teselli, bir tılsımmış gibi sabitleşti.

"Ateş için biraz daha odun almak üzere seninle geliyorum," dedim. Benimle birlikte odun yığımına doğru yürürken sessizdi. "İstedğin, düşündüğün gibi biri olmadıysa özür dilerim. Danu-"

"O *daha fazlası*," diye nefes aldı Dagda, sesi titreyerek. "Düşündüğümünden çok daha fazlası. Aynı anda hem tanrıça hem de ölümlüdür; dünyayı avucunun içinde tutar ama Máiréad'ın öksürdüğünü duyar ve onu rahatlatmak ister. O..." Sözüünü yarıda kesti. "Onun huzurunda kalmak, ölümlü haliyle bile ona bakmak zor. Onun yanında nasıl bu kadar rahat oturduğunu bilmiyorum." Elimi sıktı. "Teşekkür ederim," dedi. "Onu görmeme izin verdiğiniz için teşekkür ederim... Ben... onun nezaketi karşısında gözlerim kamaştı. Bizi önemsememesi gerekirdi ama önemsiyor. Bizi seviyor, tıpkı bize söylendiği gibi."

Elimi bir kez daha sıktı ve ben arkasından bakakalırken vakur bir şekilde tepeden aşağı indi. Ona, Danu'ya olan hayranlığına kızmak istiyordum ama ne yapabilirdim ki? Ölümlüleri seviyordu. Onlara saygı duymuyordu ama onları seviyordu ve Danu tarafından sevilme harikaydı. Tenim maviye dönmeden önceki ilk yıllarımda Danu beni böyle sevmiştii, kayıtsız şartsız ve bütünüyle, eli her zaman benim elimdeydi, parlaklığı içime ve üzerime akıyordu - ta ki bana kışın gücünü verene ve bir şekilde geri adım atana, bana bakıp daha önce hiç fark etmediği bir eksikliği görene kadar.

Diledim... Ne dilediğimi bilmiyordum ve bu yüzden dönüp kulübeme geri döndüm. Kulübeyi boş bulmayı bekliyordum ama Danu hâlâ oradaydı ve parçalara ayırdığı bir balmumunun üzerine eğilmişti.

Kapı aralığında bir an durdum, gitmesini ve beni düşüncelerimle baş başa bırakmasını mı yoksa kalmasını mı istediğimden emin değildim. Birlikte yalnız kalmayalı uzun zaman olmuştu; bir zamanlar o benim tüm dünyamdı. Karar veremiyordum, bu yüzden hiçbir şey söylememeye karar verdim ve fitilleri kesmeye başladım, sonra içimdeki duygu girdabını kontrol altına almaya çalışırken onları tekrar tekrar sıcak balmumuna batırdım. Failinis palete uzandı ve Danu'ya göz kulak olmaya çalışsa da sonunda uyuyakaldı, horultuları odayı dolduruyordu.

Uzun bir süre sessizce çalıştık ve sonunda bir mum yakmak için ayağa kalktığımda, mumun sarı kenarlarına baktım ve bir zamanlar Sorcha ve Enya'ya getirdiğimiz mum yükünü hatırladım, o gece Tara'ya dönerken ölümlülerin yollarını aydınlatmak için mumlara ihtiyaç duydukları düşüncesiyle nasıl güldüğümüzü de hatırladım. Yanımda çalışan Danu'ya baktım ve onun sevgisine sahip olan ama saygısına sahip olmayan tüm ölümlüleri düşündüm ve yanımda bu şekilde oturması, ışığa ihtiyacım olduğu için değil de bir çocuk oyunu olarak gördüğü için bir işi tamamlaması beni aniden kızdırdı.

"İlk yaşamında bana bir mum bırakmıştın." Danu gözlerini kırptırdı, sanki onu bir büyüden uyandırmışım gibi başını kaldırdı. "O mumu bana inat olsun diye bırakmıştın" - fitillerin uçlarını öyle bir kopardım ki birkaç mumu birbirine vurdum- "bana neyi kaybettiğimi hatırlatmak için, ışığa ihtiyacım olduğunu bildiğin için değil."

Başını iki yana salladı, gözleri acıyla doluydu. "Cailleach, hayır. Ben sadece sana Tara'dan bir şeyler vermek istedim..." Sustu, sessizliğin o kadar uzun sürmesine izin verdi ki konuşmayı bıraktığını sandım, ama sonra bana döndü, gözleri genişti, neredeyse yalvarıyordu. "Benden bir şeyler."

Ben daha konuşmadan, uzun otların arasından geçen rüzgâr gibi bir sesle gözden kayboldu.

İkinci Yaşam

Dagda'nın arılar konusundaki becerisi ve bilgisi o kışı ve bir sonraki kışı atlatmama yardımcı oldu. Onları kendim de beslemekte giderek daha da ustalaştım,

Bir kovanın hasta olduğunu ya da kraliçesini kaybettiğini kendi başıma anlayabiliyordum.

Failinis yıllar geçtikçe benim değişmez yoldaşım oldu. Köylüler bir zamanlar onu bir baş belasından başka bir şey olarak görmeseler de, ona hayranlık duymaya başladılar, ana yoldan geçerken onu çağırdılar, kurtardıkları kemikleri uzattılar ve ellerinden nazıkçe almasına izin verdiler. Birkaç çocuk ilk adımlarını onun yardımıyla attı, uzun saçlarından bir tutam parmaklarının arasına dolandı. Bazen limandaki balıkçılar özellikle iyi bir av yakaladıklarında onun için ısıklık bile çalışıyorlardı ve onun uzun tepeden aşağı kendilerine doğru koşmasını izlerken kahkahalarla gülüyorlardı. Onu ne kadar sevdiklerini görmek beni mutlu ediyordu ve ona duydukları sevgiyle birlikte bana karşı olan temkinleri de azalıyordu. Dagda gibi hiçbiriyle arkadaş olduğumu söyleyemem, ama insanlar beni gördüklerinde en azından küçük gülümsemeler ya da baş sallamalar yapacak kadar seviyorlardı.

Danu'yu Dagda'ya kendini gösterdiği gecedan beri görmemiştim ve buna sevinmişim. Artık ilk hayatımdan daha iyi yaşadığım kesindi ama yine de hatalarımı görmesini istemiyordum: öğleden sonra kuyu kapağını ayağımın üzerine düşürüp fena halde morarttığım günü ya da çürük balık yedikten sonra yatakta geçirdiğim günleri, hatta Failinis'in arkam dönükken yarım kavanoz balı yemesi gibi daha küçük yanlışları. Ayrıca zaferlerimi görmesini de istemiyordum. Köylülerin balıma bayıldığını, bildikleri tüm ballardan daha tatlı olduğunu söylediklerini bilmesine gerek yoktu. Mumlarımın her zaman altın gibi parladığını ve dibine kadar doğru olduğunu ya da Dagda ile olan arkadaşlığımın köklü bir ağaç gibi güçlü ve sağlam olduğunu görmesine gerek yoktu. Bunlardan herhangi birini görürse, bunu bana verdiği hayatı sevdiğimin kanıtı olarak kabul ederdi.

-Ya da daha kötüsü, bunun için ona minnettar olduğumu. Bu hayatta takdir ettiğim şeyler olsa da -Failinis, Dagda ile konuşmak, tek bir pazar gününde tüm mumlarımı satmanın verdiği tatmin- *ölümlülüğü* sevmiyordum. Hâlâ istediğimi yapabilme, dilediğim gibi yiyip içebilme, günlerimi sonu gelmeyen işlerden daha fazlasıyla geçirebilme özgürlüğünün özlemini çekiyordum. Tanrılığın kolay gücünü özlüyordum - mumları yakmak için bir el sallamayı, dudaklarıma su getirmek için bir göz kırpmayı, dünyanın öbür ucunda olsam bile Danu'dan gelen bir düşünceye cevap verebilmeyi. Yine de en çok kışı özlüyordum. Dağların üzerinden rüzgar göndermek, karın ağırlığını omuzlarımdan atmak, o ağırlığı tepelerin üzerine göndermek ve yeşilden beyaza dönüşmelerini izlemek baş döndürücüydü. Kışı gönderdiğim günler bana kendimi tamamlanmış hissettirmişti, sanki sürekli hareket eden dünyaya küçük bir dinlenme, gözlerini kapatıp bir süre uyuyabileceği bir an, inindeki bir ayı gibi.

Şimdi, tanrılık özlemim çok güçlendiğinde, Failinis ve ben, eve ve kendi ateşimizin sıcaklığına dönmeden önce, köpeğimin küçük patilerinin izin verdiği kadar ormanda ya da parmaklarımin dayanabildiği kadar soğukta yürürdük.

Böyle bir yürüyüşten eve dönerken Failinis'in arkamdan geldiğini fark ettim. Bütün gün biraz yavaştı ama ateşin başında çok uzun süre uyukladığını düşündüm. Genelde yürüyüş onu da benim gibi canlandırırđı.

"Gel"-dilimi şaklattım ona. Olmamız gerekenden daha uzun süre dışarıda . Havada kurtların çığlıklarını duyabiliyordum; ay tepemizde yükseliyordu. Bana doğru hımbıl hımbıl yürüdü ve birkaç adım ilerledi, ama hemen geri çekildi. "Failinis, gel," diye sabırsızlıkla tekrar seslendim. Gidecek o kadar yol varken bu kadar yavaş olamazdı; kulübemden gelen ışığı hâlâ göremiyordum. Bana doğru gelmeye çalıştı ama başı yere eğikti ve normalde o kadar dik duran kulağı kafasına yaslanmıştı. Sanki ayakta zor duruyormuş gibi bitkin görünüyordu ve ben endişeyle göğsümü gererek ona doğru koşarken küçük bir inilti çıkardı.

"Özür dilerim. Özür dilerim." Onu kucağıma alıp göğsüme yaslamadan önce başını hafifçe okşadım. Boynumu yaladı, sonra başını göğsüme gömdü.

omzumda. Onunla karda yürümek zor oldu ama sonunda kulübemize ulaşana kadar yılmadan ilerledim. Onu paletin üzerine yatırdım ve yakından inceledim ama herhangi bir yara ya da bariz bir sorun görmedim. "Çok mu ileri gittik?" Yanına oturarak mırıldandım. Küçük bir iç çekti ve başını karnıma doğru uzattı. "Sadece dinlenmeye ihtiyacı var," dedim kulübeye, kısık ateşte yanan kömürlere. "Uyuyacak ve sabah daha iyi uyanacak."

Failinis genellikle bacağıma yaslanarak uyurdu ama o gece göğsüme yayıldı. Ertesi sabah uyanıp onu beslemek için kalkmaya çalıştığımda, yatağa dönüp tekrar bana kıvrılmasına izin verene kadar usulca inledi. Ona birkaç yudum su verdim ama yemeyi reddetti ve korku büyük bir kara yılan gibi boğazımda yükseldi. Failinis onu bulduğumda çok gençti ve şimdi bile yedi ya da sekiz yaşından büyük olamazdı. Ağzındaki gri tüyleri yeni yeni görmeye başlamıştım.

Günün geri kalanında hareket etmeyi reddetti. Akşam yaklaşıyordu ve ona yemek yedirmem gerektiğini biliyordum. Dagda'nın birkaç gün önce bana verdiği büyük kemiği almaya gittim; çorba için kullanacaktım ama şimdi kokusunun onu yataktan kalkmaya teşvik edeceğini umarak Failinis'e uzattım. Yorgun bir şekilde paletten tırmanıp kemiği benden aldı ve endişem biraz azaldı. İyi olacaktı. Sadece hastaydı. Ama kemiği sadece bir an kemirdikten sonra yumuşak bir *sesle* yere bıraktı. Palete geri oturdum ve başımı ellerimin arasına aldım, tüm korkularım geri dönüyordu. Onun için ne yapabilirdim? Tekrar kucağıma süründü, bir iç çekişle başını dizime koydu ve ben de onu göğsüme yaslayarak palete geri uzandım. Tekrar uyuyacaktık. Ertesi sabah erkenden kalkacak ve köye gidip ne gibi bir çareleri olduğunu öğrenecektim.

Uyandığımda Failinis hâlâ göğsümde uyuyordu. Onu üzerimden kaldırıp yavaşça paletin üzerine yatırdım. Şalımı başıma bağlama zahmetine bile girmedim ve bir zamanlar dünyada koştüğüm gibi yalınayak ve başım açık kapıdan dışarı koştum. Dagda'nın kapısına vurdum, gözleri kan çanağına dönmüş bir halde görünene kadar. Ona Failinis'ten bahsettim ve köyde onun için ne yapılabileceğini sorması için yalvardım. Failinis'i çok seven Dagda başıyla onayladı.

ciddiyetle ve kalbimi sızlatan bir aceleyle yola koyuldum. Sonra tepeye, köpeğimin yanına koştum.

Köylüler gelen ilaçları getirirken Failinis bütün gün kucağında dinlendi. Ona tentürler, tonikler, etli kemikler, kaymak ve bal sundular ama o hepsini reddetti. Onu en çok seven çocuklardan birkaçı, her zaman yaptığı gibi onları kovalamasını sağlamaya çalıştı, ancak onları sadece donuk gözlerle izlediğinde odadan ağlayarak çıkarılmak zorunda kaldılar.

Dagda ve ben sonunda Niamh'ın getirdiği tentürlerden birini yutturmaya başardık, bunun büyükannesi Siobhan'ın hasta hayvanları iyileştirmek için kullandığı bir tarif olduğunu söylediler. İctikten sonra Failinis'in gözleri parladı ve göğsümdeki gerginlik gevşedi. Siobhan beni yine kurtaracak, küçük köpeğimi kurtaracaktı.

Dağda bütün gece benimle kalacaktı ama uyumak istediğimi söyleyerek ona köye dönmesini söyledim. Failinis'e tam gözlerinin arasından bir öpücük verdi ve Failinis de onun yanağını yaladı. Güldüm ve sonra Dağda'nın alnındaki aynı noktayı öperek ikimizi de şaşırttım. "Teşekkür ederim" - göğsümde duygular kabardı- "bize yardım ettiğiniz için." Bu hayatta yalnız olabilirdim ama değildim. Dagda vardı ve ihtiyaç duyduğumda ona dönebileceğimi bilmek bile, havadaki kar kokusunun yaptığı gibi beni rahatlatıyordu.

Failinis göğsümde uyuyakaldı ve sonunda ben de uyudum, küçük köpeğime sıkıca sarıldım.

Ertesi sabah erkenden bizi bulan Dagda'ydı. "Cailleach," dedi, gözlerinde yaşlarla omzumu sıkarak. "Cailleach."

Öldüğünü anlamak için gözlerimi açmama gerek yoktu. Ölümlü varlıklarda, ruhları ölür ölmez onları terk eden tuhaf bir hafiflik vardır. Küçük köpeğim Failinis göğsümde ağırlaşmıştı, vücudu şimdiden taş gibi sertleşmişti. Gözlerimden yaşlar süzüldü ama düşmelerine izin vermedim; cam gibi kırılındım. Hareket edersem, hatta bunu denersem, onu kaybetmenin çaresizliğiyle paramparça olurum ama hareketsiz kalırsam, tamamen hareketsiz kalırsam, onu biraz daha kendime karşı tutabilirdim, belki de dönüşebileceğim kadar uzun bir süre

O zaman birlikte iki taş olurduk ve onu gittiği yere kadar takip edebilirdim. Böylece yalnız olmayacaktı. Ben de yalnız olmayacaktım.

Enya öldüğünde, onun dünyadaki yokluğunu anında hissetmiştim. Göğsünün yükselmesinin durduğunu görür görmez gittiğini ve bir daha geri gelmeyeceğini anlamışım.

Failinis'in de artık gittiğini bilmeme rağmen bunu anlayamıyordum. Buna inanamadım. Yanıma gelip başını kucağıma koymayacağını ve her sabah istediği gibi su içmek için dereye gitmek için yalvarmayacağını anlayamıyordum. Neden yalvarmıyordu? Ayaklarımın üzerinde kıpırdamadan durdum, oraya kendim gitme ihtiyacı duydum. Belki de zaten oradaydı. Belki de onu bulup eve getirecektim.

Taşlara ve dallara takılarak tökezledim, ayaklarım sert zeminde üşüyordu ama umurumda değildi. Acıya karşı hissizleşmiştim. Failinis'i bulmalıydım, köpeğim için su bulmalıydım. Oraya vardığımda dere donmuştu ama umurumda değildi. Failinis orada değildi. Onu bulmam gerekiyordu. Ona su getirmeliydim. Dereye doğru yürüdüm, buz sıcak ayaklarıma yapışıyordu. Su altımdan hızla akıyordu. Ona ulaşmam gerekiyordu. Bir adım daha attım, buzda bir delik açmak için kullanabileceğim bir taş arıyordum ki o sesi duydum. Bir *çatırtı*, güçlü bir rüzgâr altında inleyen büyük bir ağacın ya da ölümlü ayakların altında kırılan ince buzun sesine benziyordu. *Failinis için su getirmeliyim. Köpeğim için su bulmalıyım*, diye düşündüm buzlu nehre düşerken.

İkinci Ölüm

"Danu, lütfen."

Taht odasının yeşil yosun zemininde diz çöktüm ve eğildim. Başımı kaldırdım, ağlıyordum. "Lütfen onu geri getir."

"Kız histerik." Lug'un sesi alayla doluydu.

Danu yumuşak bir elini yanağıma koydu. Başımı kaldırıp ona baktım. Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu. "Onu geri getiremem çocuğum, bunu biliyorsun."

"Bir daha asla başka bir ölümlüye zarar vermeyeceğim, yeter ki onun benim yanımda kalmasına izin ver. Lütfen." Sesim titriyordu ve kelimeleri zor . "Lütfen anne."

Birinin nefesi kesildi. Aramızdaki akrabalık bağına dair herhangi bir iddiada bulunmayalı uzun zaman olmuştu.

"Ölümlü varlıklar ölür," dedi Danu. "Eğer ölmeselerdi..." Sesi kesildi.

"Öleceğini düşünmemiştim. Seni arardım. Onu iyileştirmeni isterdim."

"Aramış olsaydınız bile yardım edemezdim." Danu'nun sesi ciddi ama . "Bu senin cezanın yasaklarından biri. Senin hayatına müdahale etmeyeceğiz."

Kollarımı kendime doladım, dizlerimi göğsüme çektim ve titremeye başladım. Tara'nın sıcak taşının üzerinde uzun süre ağladım ve titredim ama Failinis burnuyla yanıma gelmedi, yanağıma yalamadı. Kimse beni teselli etmek için kıpırdamadı.

"Sana tekrar sormalıyım" -Danu sonunda konuştu- "cezan sana ne öğretti? Ölümlüler hakkında ne öğrendin?"

"Sadece her zaman *bildiğim* şeyi öğrendim," dedim acı acı. "Hayatları kısa, sefil ve ölümle sonuçlanıyor. Bunu zaten *biliyordum* Danu. Enya'nın izledim. Şimdi Failinis'in ölümünü izledim. Benden ne yapmamı istiyorsun?"

Ne dedin? Üzgün olduğumu mu? Minnettar olduğumu mu? Minnettar değilim. Bana yaşattığın tek şey daha fazla acı oldu. Bana öğrettiğin tek şey ölümlü dünyayı yalnız bırakmakta haklı olduğum."

Yanağından bir damla gözyaşı süzüldü ama Danu üzgün görünmüyordu; daha ziyade kızgın görünüyordu. "Ama bu hayatta çok şeyin vardı. Daha önce sahip olmadığın çok şey. Arılardan ve Dagda ile olan dostluğundan zevk aldığını gördüm. O köpeği o zamandan beri sevdiğin her şeyden daha çok sevdin-"

"Enya'dan beri!" Ağladım. "Enya'dan beri böyle sevmedim ve *hala* buna değmiyor. Onun arkadaşlığı, ölü yüzünün ya da oğlunun ölü yüzünün anısını silmiyor. Ve Failinis'le olan anılarım da bu kayıp *hissini*, o artık nefes almadığında bedenimde yükselip alçalan nefesimi yok etmiyor." Hıçkırarak ağladım, kendimi daha da yakın tuttum, ondan ve hepsinden uzaklaştım. "Artık hatırlamak istemiyorum. Onların aşkını hiç bilmeseydim daha iyi olurdu, *daha iyi* olurdu."

Danu başını salladı, parmağını bir kez daha bana doğrulturken bakışları acıma doluydu. Canım yandığında sevinmişim, derimin parçaları -serulean, çivit mavisi ve arduvaz- soyulduğunda ve çığlık atmaktan başka bir şey yapamadığımda sevinmişim - kendi acım için değil, küçük köpeğim için. Failinis için.

Bahar

Dinle.
Dinle, sana bir hikaye anlatacağım.
Tanrılara karşı duran bir kızın hikayesi. Ve
onlardan kalbinin arzusunu kazandı.

Adı Fia'ydı ve ölümlü bir kızdı.

Ve acıkmıştı.

Fia günlerini tarlalarda çalışarak geçiriyordu ve harcayacak çok az şeyi vardı. Sarı güneşten başka saçlarını aydınlatacak mücevheri yoktu, ona sınıksız sarılacak bir annesi, önünden gidip yolunu açacak bir savaşçısı kalmamıştı.

Fia, erkek kardeşi dışında dünyada yalnızdı: ona masalcı diyordu, çünkü geceleri çiftliklerinde yattıklarında ona büyük tanrıların, Tuatha Dé Danann'ın masallarını anlatırdı. Dinler ve daha fazlasını, tanrıların aşağı inip onlara yeni bir yol sunmasını, günlerini oluşturan odunlardan, testerelerden ve ağrıyan sırtlardan farklı bir yol sunmasını isterdi.

Ve geceleri Fia dolu, inleyen sofraları düşünüyordu. Tombul kuşların üzerinde parlayan sıcak yağları ve hâlâ dumanı tüten yuvarlak, altın somun ekmekleri. Rüyalarında yemeğin başında durur, gözleri özlemle dolar, ama asla bakamazdı. Ne kadar yaklaşırsa, elini ne kadar uzatırsa uzatırsa, önüne serilen ziyafetin tek bir kırıntısını bile yiyemezdi.

Her sabah aç uyanırdı.

Sonra bir gün, hikaye anlatıcısı bir dut bulmuş ve her şey değişmiş. Böyle bir değişime neden olacak kadar küçük bir şey.

Parlak ve tatlı keskin meyveyi bir gün ormanda aceleyle ilerlerken bulmuştu. Orada olmaması gerekiyordu - oradan geçmek yasaktı, tanrılar için kutsal bir mezarlık olan Broga'daki Síd'e çok yakındı. Ama çocuk geç kalmıştı ve yanında çalıştığı marangozdan dayak yemekten kurtulmaya çalışıyordu, bu yüzden geçmemesi gereken bir yola saptı ve işte oradaydılar, bir sürü böğürtlen, açıklıktan geçerken ayaklarını lekeleyen mor bir kırmızı.

Hikâye anlatma konusunda yetenekliydi, bu doğru ve yine de kendini bir hikâyenin başında bulduğunda bunu hiç fark etmedi. Tek gördüğü yiyeceklerle dolu çalılardı, kız kardeşinin açlığını dindirecek yiyecekler.

Fia'ya çalılardan söz ederken, meyvelerin dalları neredeyse yere değecek kadar ağırlaştırdığını, havanın yapışkan tatlılığını, açıklığı dolduran, tökezleyen, nektar sarhoşu arıların hafif uğultusunu uzun uzun anlattı.

Kardeşinin hikâyesi sona ermeden Fia koşmaya başlamıştı bile: ormana, böğürtlenlere. Broga'daki Síd'in kenarına.

Açlığının en keskin olduğu her sabah oraya koşuyor ve bir süreliğine doyuyordu. Ama Fia hep daha fazlasını istiyordu. Ve o çalılar boşaldığında, ormanın içinde daha da uzağa gitti, yasak mezarlığa her gün daha da yaklaştı.

Kaşlarını nasıl çattığını, dudaklarını nasıl aşağı çektiğini görüyorum. Aptal kız! demek istiyorsun. İçinde bulunduğu tehlikeyi görmüyor mu? Sana "hatırla" diyorum. Hatırla kendi karnının

Açlıktan inlediğinizi ve kıstığınızı hatırlayın - onu doyurmaktan başka hiçbir şeyi önemsemediğinizi hatırlayın. Açlığınızı için ne kadar ileri giderdiniz?

Fia her şeyi yapardı.

Ve bir gün, değerli meyvelerini ararkennihayet Broga'daki Síd'in kutsal topraklarına ayak bastı.

Mezarın tırmandı, açlığını giderecek bir şey arıyordu. Orada düz bir ot yığınınından başka bir şey bulamayan Fia oturup ağladı, midesindeki kemirgenlik giderek artıyordu.

"Neden ağlıyorsun çocuğum?"

Fia gözyaşlarına boğulmuş yüzünü kaldırdı ve o güne kadar gördüğü en görkemli kadına baktı. Altın gibi bir teni, ayaklarına kadar uzanan altın gibi saçları, bahar gibi yeşil gözleri ve şarkı gibi yankılanan bir sesi vardı. Kadın daha tek kelime etmeden Fia onun bir tanrıça olduğunu anlamıştı.

"Ölümlülere buraya ayak basmamaları öğretilmedi mi?" diye sordu tanrıça, ama sesi kızgın değildi.

"Çok açım," diye fısıldadı Fia.

Tanrıçanın yüzü yumuşadı. "Ah, küçük kızım." Tanrıça elini salladı ve bir anda tümsek yiyeceklerle kaplandı. Dumanı tüten ekmek somunları, güveç tencereleri, kızarmış etler, peynir ve kuruyemişlerle dolu tabaklar... Kralları ağlatacak bir ziyafetti bu, ama Fia gözyaşlarıyla daha fazla vakit kaybetmedi. Gözleri parlayarak en yakındaki uzandı ve dişlerini geçirdi, karnı bile doyana kadar içti ve ziyafet çekti.

Ancak o zaman tanrıçaya geri döndü. "Kimsin sen?" diye sordu sonundasesi havada ince ve küçük çıkıyordu.

Tanrıça gülümsedi. "Ben Danu'yum, anne, yaşamın yaratıcısı."

Fia ölümlü bir kızdı, evet, ama senin ya da benim gibi değildi. Hızlı, gözü pek ve cesurdu. Tanrıça görüldüğünde korkmamıştı, önünde beliren ziyafetten kaçmamıştı ve şimdi tanrıçaya doğru eğilip ikinci bir soru sorduğunda da korkmuyordu.

"Tanrılar hiç acıkır mı?"

Tanrıça gülerek elini Fia'nın başına koydu. "Sevgili çocuğum. Tabii ki hayır," dedi şafak ışığında kaybolmadan önce.

Üçüncü Yaşam

(Danu beni kez daha kulübemin hemen dışındaki tarlaya gönderdiğinde kulübeme dönmedim. Ayaga kalkıp baktığımda midem

Oraya tek başına dönme, Failinis'in son nefesini verdiği paletin üzerinde yatma düşüncesi mide bulantısına yol açtı.

Onun yerine, denize bakan banka oturdum. Dagda ve ben arılarla çalıştıktan sonra sık sık orada otururduk. Bazen konuşurduk, ama çoğunlukla akşam ilerledikçe limana gelen tekneleri izlerdik. Kendimi orada tek başıma otururken bulana kadar onun yanımdaki varlığının ne kadar önemli olduğunu fark etmemiştim; ne yanımda bir arkadaşım ne de ayaklarımın dibinde bir köpek vardı. Teknelerin gelişini izlemek yalnızlık duygusunu daha da keskinleştiriyordu. Tüm o balıkçıların onları karşılayacak aileleri, onları denizden eve dönerken görüp sevinecek insanları vardı. Aşağıdaki köyde kimse beni tanı mıyordu. Önceki hayatımda beni tanı mış *olsalar* bile kimse beni hatırlamazdı. Yine yalnızdım ve bu bana bir zamanlar verdiği zevki vermiyordu.

Tekneleri seyretmeye daha fazla dayanamayıp kulübeye girdiğimde, köye inmeye karar verdim. Belki bir süre meyhanede oturursam, etrafımdaki gürültü ve sıcaklık bir kez daha rahatsız eder ve bana yalnızlığımı tercih ettiğimi hatırlatırdı.

Belki de bana yeniden *nasıl* yalnız kalabileceğimi hatırlatırdı.

Tepeyi yarıl amıştım ki arkamda bir ses duydum. "Failinis?" Danu'nun köpeğimi bana geri gönderdiğinden emin olarak etrafımda döndüm. I bir çift parlayan göz gördüm ve içimdeki neşe ani bir ateş gibi canlandı. Ona doğru bir adım attım, sonra bir adım daha attım ve bir tilkiden başka bir şey göremedim, karnı üzerine çömelmiş, beni izliyordu. Neşe geldiği gibi hızla gitti ve bir çığlık atarak kaçması için tilkiye bir taş attım.

Danu Failinis'i geri getirmemişti.

Hangi zamanda olursam olayım, Failinis'in kemikleri toz olmuştu.

Tepeden köye doğru hızla ilerledim ve eski meyhaneye girdiğimde kimse beni fark etmedi. Daha önce hiç oturmamıştım, cılalı taburelerden birine oturup arkadaşlarıyla bal likörü içmeyi seven Dagda'yı aramaktan başka bir yapmamıştım. Bir an kalabalığın içinde durdum, alışkanlıkla onu aradım, ta ki onu bulsam bile, hâlâ hayatta olsa bile, beni hatırlamayacağını bir kez daha hatırlayana kadar. Bunun beni üzmesi gerektiğini biliyordum - derinlerde bir yerde üzdüğünü de biliyordum - ama sersemlemiştim. Kederden, köpeğime duyduğum özleminden ve yaşadığım hayattan sersemlemiştim.

"Sen Fianna'nın torunu musun?" Döndüğümde bir kadının bana yaklaştığını gördüm. Uzun siyah saçları ve bana uzak kuzeydeki buzu hatırlatan parlak mavi gözleri vardı. Bana gülümsedi ama gözleri temkinliydi; belki de köy yabancılara karşı bir kez daha temkinli davranmaya başlamıştı.

İçimi çektim ve başımı salladım. Fianna'nın yeğeniydim, kuzeniydim, neden torunu olmayayım?

"Ben Áine." Kadın elini uzattı. Parmakları uzun ve narindi, teni nasırlı olsa da sıcaktı.

"Cailleach," dedim, konuşacak havada değildim. Sadece taburelerden birine çökmek istiyordum, sohbet etmek zorunda kalma düşüncesi, bir kez daha bu tür hoşluklara ve jestlere maruz kalmak zorunda kalmak beni bunaltıyordu. Tara'ya geleli çok kısa bir süre olmuştu ama kendimi bir kez daha tanrısal ve ölümlü benliklerim arasında kalmış, her iki dünyada da nasıl olacağımı bilemez halde hissediyordum.

Barın arkasındaki adam önüme uzun bir bardak altın rengi sıvı koydu ve sonunda oturdum, gözlerim yaşarırken bile uzun bir yudum aldım. Daha önce hiç alkol içmemiştim, ölümlülerin alkolü neden bu kadar sevdiğini hiç anlamamıştım. Zaten donuk olan duyularını neden daha da köreltsinlerdi ki? Ama şimdi donukluğa duyulan ihtiyacı anlıyordum. Birinin gözlerini kapatma ve hayatın zorluklarını bir anlığına unutma ihtiyacını.

"Daingean Uí Chúis'i sever misin?" dedi kadın-Áine-sa, yanımdaki tabureye kayarak.

"Daha yeni , değil mi?" Dedim, sesim sertti.

Kadının şüpheli bakışı geri döndü. "Senin Fianna'nın torunu olduğunu sanıyordum. Onu tanımıyor muydun?"

Gözlerimi kapattım ve içkimden uzun bir yudum aldım. "Ben çocukken. Gelip arıları gördüm."

"Peki burada aileniz var mı?"

"Hayır."

"Pekala," dedi kadın sonunda, kısa cevaplarım karşısında biraz şaşırılmış görünerek, "sizi yalnız bırakayım." Sanki kalmasını bekliyormuş gibi tereddüt etti, ama istemedim ve sonunda gitti. Bir süre onu izledim ve herkes tarafından sevildiğini anladım. Bir masadan diğerine bir kelebek gibi uçuşuyordu ve insanlar onun yaklaştığını gördüklerinde gözleri parlıyordu. İnsanlarla bu kadar kolay anlaşmak, zahmetsizce sevmek nasıl bir şey olurdu? Beni çok az kişi sevmiştii -ölümlüler ve tanrılar- ve sadece Enya ile olan arkadaşlığım gerçekten zahmetsiz olmuştu.

Uzun süre içtim, yavaş yavaş boşalırken meyhaneyi sessizlik doldurdu. Gecenin sonunda bir balıkçı yanıma yaklaştı. Sarhoştı, ama o zamana kadar ben de sarhoştum, bu yüzden elini dizime koyduğunda orada bırakmasına izin verdim ve daha sonra benimle eve gelmesine izin verdim, böylece karanlıkta yalnız kalmak zorunda kalmayacaktım.

O benim ilk
sevgilimdi.

Etkilenmemiştim.

Sırtı ter içindeydi ve saçları balık ve tuz kokuyordu. Yine de elleri nazikti. Şafak sökene kadar kaldı, sonra kalktı, ölümlülerin sahip olduğu yüksek sesle homurdanıp iç çekerek üstünü giyindi. Tereddüt etti ve bana doğru döndü, bir şey söylemek için ağzını açtı ama ben sadece parmağımla kapıyı işaret ettim. Mırıldandığı bahaneleri ya da daha kötüsü, aşk için yalvarmasını istemiyordum. Onu yanımda getirmemin başka bir nedeni yoktu; beni karşılayacak bir Failinis olmayacağını bildiğim halde kulübeme girememiştim.

Adam gittikten sonra paletimde kaldım, biraz daha uyumaya çalıştım ama kısa sürede üşüdüm ve aklıma yine Failinis geldi, her zaman etrafımda kıvrılıp beni sıcak tutardı. Bu düşünceyle gözlerim sulanmaya başladı ve ben

yorgun bir şekilde ayağa kalktım. Ayağa kalkmam, onu düşünmekten başka bir şey yapmam gerekiyordu.

Kapıya gittim ve öldüğümde beri evime ne olduğunu daha iyi görebilmek için kapıyı açtım. Güneş daha yeni doğmuştu ama hava çoktan ısınmıştı, Danu'nun beni ilkbaharın sonlarına doğru göndermiş olması gerektiğini anlayacak kadar sıcaktı. Bu onun en sevdiği mevsimlerden biriydi, her şey çiçek açmıştı; nereye gitse ayaklarının dibinde çiçekler açıyor, olgun meyveler onu bekleyen ellerine düşüyordu. Benim ise en nefret ettiğim mevsimdi; kaygan tatlılığı, ılık esintileriyle bir mevsimin olabileceği kadar kıştan uzaktı.

Bunları düşünürken bile evimin lentosunun etrafında kıvrılan bir çiçeğe dokundum. Döndüm ve Danu'nun en sevdiği çiçek olan sarı bir gül gördüm. Sadece bir tane değil, yüzlerce olduğunu fark ettim: düz bir taş bina olan kulübem şimdi altın güllerle *kaplıydı*. Kapının üzerinde kıvrılmışlar, kenarlardan yukarı doğru tırmanmışlar ve neredeyse taşı tamamen gizlemişlerdi. Güller bana ilk yaşamımda benim için bırakılmış olan tek altın mumu hatırlattı. Danu'nun beni iğnelemesinin, etrafımdaki ölümlü dünyanın güzelliğini görmemi *sağlamaya* çalışmasının bir başka yolu olmalıydılar. Belki de gülleri sevmediğimi unutmuştu ya da belki de bunu bu yüzden yapmıştı. Her iki durumda da, kulübenin geri kalanına bakmak için onları görmezden geldim.

Çok fazla değişmemişti. Palet daha büyüktü ve kapısı olmayan, sadece kapı çerçevesinden sarkan bir kumaş parçası olan küçük bir odada kendi içine kapalıydı. İlk geldiğimde kulübenin girişinde duran kumaşı düşündüm, öfkeyle onu nasıl parçaladığımı ve yağan gümüş yağmurunu nasıl izlediğimi. O zaman fazladan oda için minnettar olabilirdim, ama şimdi sadece ateşten ne kadar uzakta, yalnız ve karanlıkta bir mezarda gibi kapalı olacağımı düşündüm. Ana odaya geri döndüm ve rafların bal, tuzlanmış balık ve tahıl kavanozlarıyla kaplı olduğunu biraz rahatlayarak gördüm; en azından Danu beni tekrar aç bırakmak için geri göndermemişti.

Ocağın ortasında siyah bir kazan duruyordu. Onu elime aldım, sapından hafifçe salladım ve bunun *benim* eski tencerem olduğunu fark ettim, birinci ve ikinci hayatımda sahip olduğum tencerenin aynısı. Kendi bedenimin ağırlığını bildiğim kadar onun da biliyordum. O kadar çok zaman harcamıştım ki

Yemeğin yanmasını önlemek için tencereyi masanın üzerine sallamak, Failinis ayaklarımın arasında dolaşıp yemekten payını beklerken bir elimle tencereyi tutmak... Hatırladıkça ürperdim ve hayalimi olabildiğince uzağa itmeden önce neredeyse tencereyi düşürüyordum.

Kulübenin arkasındaki altın kovanları gördüğümde - artık iki yerine dört kovan - vücudum rahatlayarak sarktı. Yeniden yeni şeyler öğrenmek zorunda kalmayacaktım; arılarımın yanına dönebilirdim. Alnımı kovanlardan birine yasladım ve birkaç meraklı arı uçup parmaklarıma konduğunda bile hareket etmedim. Elimin üzerinde öyle nazıkçe yürüdüler ki, arkamdan bir ses duymasaydım ağlamaya başlayabilirdim.

"Onlardan korkmuyorsun."

Sessiz bir ifadeydi, beni ürkütmek istememişti ama yine de sıçradım ve parmaklarıma yapışan arılardan üçü uçup gitti, biri başparmağımı sert ve keskin bir şekilde soktu. Öfkeyle döndüm, sözümü kesen her kimse onunla yüzleşmeye hazırdım.

"Seni korkutmak istememiştin," dedi Áine, bir gece önce tanıştığım kadın, bana doğru adım atarak.

Ona dişlerimi göstermek, Danu'nun kedilerinden biri gibi hırlamak ve ısırarak istedim ama bir gece önce meyhanedekilerin onunla nasıl konuştuğunu görmüştüm. Belli ki çok saygı duyulan biriydi ve bana güvenmeyen köylülerle yaşamının ne kadar zor olduğunu biliyordum. Onun gözünden düşmek ve böylece düşman kazanmak istemediğim için kendimi sakince konuşmaya zorladım. "Kendini daha önce duyurmalıydın. O arı şimdi ölecek."

"Arılar hakkında bir şeyler biliyorsun." Áine şaşırılmış görünüyordu. "Çoğu, soktuktan sonra öldüklerini bilmez. Bilirlerse de buna sevinirler."

"Ölüme sevinmiyorum," dedim sessizce, sözlerimin tamamen doğru olduğunu fark ederek. Sadece sevinmemekle kalmıyor, ondan nefret ediyordum. Kimsenin, bir böceğin bile ölümüne sebep olmak istemedim.

Yumuşak bir esinti yüzüme vurdu ve bir an için Danu'nun bana yeterince öğrendiğimi ve eski halime dönebileceğimi söylemek için orada olduğunu düşündüm. Ama onu nerede ararsam arayayım bulamadım. Ya beni dinlemiyordu ya da benden istediği şeyi hâlâ anlamamıştım.

Áine kollarını yukarı itip bana doğru hamle yaptı ama kolumu uzattım ve durdu. "Neden buradasın?" Arılarımı tekrar korkutmasını istemiyordum. "Bal için mi geldin?"

"Fianna'nın sana söyleyeceğini sanıyordum?" dedi. "Ben köyün ebesiyim ama bana çok ihtiyaç olduğu için arılara da yardım ediyorum. Dört kovan tek başına bir kadın için çok fazla."

Elbette haklıydı. Eskiden sahip olduğum iki kovan, Dagda'nın yardımıyla bile benim için neredeyse çok fazlaydı. Arkadaşımı düşününce dilimi ısırdım. En azından önünde ölmemişti. En azından uzun ve dolu dolu bir hayat yaşamıştı.

"Onlara nasıl bakacağını biliyor musun?" Kolumu hareket ettirmedim ama bakışlarımı ona doğru çevirdim.

Güldü ve yüzündeki koyu renkli bir kıvrımı itti. "Bakmalıyım. Kendimi bildim bileli bu kovanlara ben bakıyorum. Nasıl yapılacağını büyükbabam öğretti. Fianna'dan önce burada yaşayan kadına yardım ederdi."

Boğazım düğümlendi ve kadına daha yakından baktım ama yüzünde Dagda'ya dair hiçbir iz göremedim. Gözleri ıslık ıslık parlıyordu; Dağda'dan çok daha güzeldi. Bir elini tekrar saçlarında gezdirdi ve onun ellerini tuttuğunu fark ettim. Onun uzun, güzel parmaklarını. "Dagda," dedim şaşkınlıkla. "Büyükbaban Dagda mıydı?"

Kadın başını salladı ve merakla bana baktı. "Onu tanıyor muydunuz? Ama benimle yaşıtsınız."

O zaman güldüm, sert ve kısa. Onun en yaşlı atasından daha yaşlıyım.

"Bana da arılara nasıl bakılacağını öğretti. Fianna'yı ziyaret ettiğim yaz."

"Seni hatırlamıyorum." Áine kaşlarını çatı.

"O yaz Fianna'ya yakın kaldım. Köye inmedim."

Áine beni incelerken başını eğdi ama sadece omuz silkti. "Büyükbabam burayı çok severdi." Kovandan bir gül sarmaşığını nazikçe çekti ve onun yerine alçak taş çitin etrafına sıkıştırdı. "Bana Fianna'dan önce burada yaşayan bir kadından bahsederdi. Adını hatırlamıyorum" -yine kaşlarını çatı- "Büyükbabamın bana anlattığından emin değilim. Yaşlandıkça zihni yumuşadı. Bazen tanrıça Danu'yla tanıştığını iddia ederdi." Güldü. "Ve bana kadının köpeği Failinis'ten bahsetmişti, onu tanıyor muydun?"

Büyükbabam öldükten uzun süre sonra bile o köpeği severdi. Onu şuradaki tepeye gömdü." Eliyle işaret etti. "Köpek orada oturup teknelerin gelişini izlemeyi severdi."

Gözlerimdeki yaşlarla savaşıarak tepedeki noktaya baktım. Burası Failinis'in en sevdiği yeri. Dagda'nın - nazik, kibar Dagda'nın - köpeğini sevdiği bir yere yatıracağını bilmeliydim. *Teşekkür ederim*, diye düşündüm eski dostuma, tıpkı bana öğrettiği gibi gezgin bir arıyı kovana geri yerleştirirken.

Kadın gevezelik etmeye devam etti ama ben onu gerçekten dinlemedim. "Buraya gelirken Ruaidhrí'nin yanından geçtim," diyene kadar, onun gürültüsünün sessizliği doldurmasına ve kovanlarda çalışırken arıların vızıltısı gibi üzerimden geçmesine izin vererek ona hiç dikkat etmedim.

Koloninin kraliçesini yeni bulmuştum ve sağlıklı olduğundan emin olana kadar başımı kaldırmadım. Sonra küçük seramik kapağı yerine koydum vebaktım. Beni azarlamaya mı çalışıyordu? Belki de Ruaidhrí onun kocası ya da kardeşi idi. Onu yatağıma çektiğimde kime bağlı olabileceğini düşünmemiş, umursamamıştım.

"Yakışıklı bir delikanlı ama duyduğuma göre kötü bir aşıkmış." Áine'in dudakları büküldü.

Hoş bir şaşkınlıkla güldüm. İlk hayatımın başlarında ölümlülerin kimin yatağında oldukları ve orada ne yaptıkları hakkında açıkça konuşmadıkları konusunda uyarılmıştım. Bir keresinde Siobhan'a kocasından başka bir adamla yattığını bildiğim bir kadın hakkında bir şeyler söylemiştim ve Siobhan beni şiddetle susturmuş, bunun kendilerinden başka kimseyi ilgilendirmediğini söylemişti. Áine'in açık sözlülüğü hoş karşılanmıştı.

"Bütün gün balık yakalayan biri için elleri yavaştı," diye karşılık verdim ve Áine kıkırdadı, yüksek, parlak bir ses etrafımızdaki havayı doldurdu.

Sabahın geri kalanında ikimiz de terden sıırıslam olana kadar sessizce birlikte çalıştık. Danu neden beni kışın ortasında geri göndermiyordu? Köyün hâlâ ona ve diğer tanrılara tapınıp tapınmadığını ben de merak ediyordum ve sordum.

Áine omuz silkti. "Çoğu hâlâ öyle" -alınını sildi- "ama büyükbabamın Danu hakkında anlattığı hikâyeleri hiç sevmedim. Eğer o bir tanrıçaysa, her şeyin gerçek annesiye, neden çocukların ateşten ölmesine izin veriyor? Neden denizler aniden yükseliyor ve sadece ailelerini doyurmak isteyen denizcileri yutuyor? Bana gerçek bir annenin asla olamayacağı şekilde dikkatsiz görünüyor."

Cevap vermedim ama Danu'nun bu ölümlü kadının onun hakkında kötü konuşmasını dinlediğini umdum.

Güneş alçalana kadar çalıştık; sonra Áine gerindi ve ellerini elbisesine sildi. "Güneşin bu kadar sıcak olmasından nefret ediyorum." Gözlerini gölgeledi ve denize doğru baktı. "Ben dereye gidiyorum."

Onu takip etmemi istemedi ama ben yine de ettim, sabahki iğneden dolayı hala kaşınan başparmağıma serin suyun iyi geleceğini düşündüm.

Akıntıyı görene kadar buranın en son öldüğüm yer olduğunu hatırlamıyordum.

O zamanlar kıştı ve nehir şimdi neredeyse tanınmaz haldeydi, yeşilliklerle doluydu, denize doğru tembelce akıyordu. Buzla tıkanacak, köpeğine su getirmeye çalışan bir kadının ağırlığı altında çatlayacak gibi görünmüyordu. Ona baktıkça midem korkuyla gerildi. Danu tatmin önce beni daha kaç kez öldürtecekti?

Áine elbisesini çıkarıp kıyıya fırlatmasa, sonra da suyun altına eğilmeseydi olduğum yerden tamamen dönecektim. Yüzeye çıktığında derin bir nefes alıp güldü, siyah saçları bir fokunki gibi parlıyordu.

Onu izlerken, basit neşesinden dolayı içimde bir sızı hissettim. Uzun zamandır bu kadar özgür, bu kadar zahmetsiz olmamıştım ve bunu paylaşmak istiyordum, bu yüzden derin bir nefes aldım ve Áine'in yanına atladım. Su beni çekti ama sert değildi ve tenime değen soğğun yumuşaklığı korkumun dağılmasını sağladı. Bunu kaybedemezdim. Ne olursa olsun soğğa duyduğum sevgiyi *kaybetmeyecektim*. Kendi bedenime olan inancımı kaybetmeyecektim, çünkü eninde sonunda tanrılığa geri dönecektim. Eninde sonunda Danu bana izin verecekti.

Áine titrerken bile gülümsedi, omuzlarından aşağı tüyleri diken diken olmuştu. "Bu dere kar erimesinden dolayı hâlâ soğuk." Elini kaldırdı ve birkaç damla suyun tekrar nehre düşmesine izin verdi. "Deniz şu anda çok sıcak." Burnunu kırıştırdı. "Kışın olmasını tercih ederim. Herkes dokunduğumu düşünüyor ama ben en çok buzun kenarlarından çatladığı zamanları seviyorum."

Bunu kolayca hayal edebiliyordum, uzun, zayıf vücudu buzunu bir balta gibi kesiyordu. Denize girmeyi neden hiç düşünmediğimi merak ettim. Tepedeki kulübemden çok nadiren ayrılırdım ve yürüyüşe çıktığımda da sahil boyunca değil, orman boyunca yürürdüm. Belki de soğuk geldiğinde denemek için denize girmeliydim.

Áine derede baloncuklar üflüyor ve saçlarının etrafında dönmesine izin veriyordu. Berrak gözleri ve kıvrak vücuduyla şimdiye kadar gördüğüm en güzel kadındı. Sonunda ayağa kalktı ve saçlarını sıkarak dereden çıktı. "Gitmeliyim." Elbisesini başına geçirirken yanakları pembe pembe kızarmıştı. "Büyükbabam beni arıyor olacak."

Başımı öyle şiddetli salladım ki tüm vücudum irkildi. "Dagda? Dagda hâlâ hayatta mı?"

Áine merakla bana baktı ve güldü. "Ben bu sabah ayrıldığımda henüz gitmemişti."

Dereden tırmanarak çıktım ve parmaklarım titreyerek kendi giysilerimi çektim. "Seninle gelebilir miyim? Onu görmeye? Ben küçük bir kızken bana karşı çok nazikti." Titreyen, iri gözlü yalvarışında ölümsüz benliğimin nefret ettiği bir şey vardı ama o parçamı görmezden geldim. Beni tanımayacağını biliyordum ama... ama ben *onu* tanıyacaktım. Hâlâ hatırlayabiliyorum, tepeden nasıl nefes nefese geldiğini, yan tarafını tuttuğunu; arılarımla ne kadar nazik olduğunu, elinin bir arkadaş olarak bana ilk kez dokunduğunu.

Áine gülümsedi. "Büyükbabanın seni gördüğüne sevineceğine eminim. Hadi o zaman."

Tepeden aşağı yürürken Áine konuşmaya devam etti ve Dagda'nın onu çok seven Niamh ile evlendiğini öğrendim. Birlikte Ciara adında bir kızları olmuştu, Áine'nin annesi üç yaşındayken ölmüştü. Áine, Niamh ve Dagda tarafından büyütülmüştü ve Niamh öldükten sonra Dagda'ya bakmak için hâlâ onların evinde yaşıyordu.

Köye girdiğimizde Áine, "O öldüğünden beri dedem eskisi gibi değil," diye iç geçirdi. Çok büyümüş gibi görünmüyordu ama evler daha müreffeh görünüyordu ve ekili alanların önceki hayatımda olduğundan çok daha uzağa uzandığını görebiliyordum. Güneşte kuruması için deniz yosunu seren ve ekinler için toprağı zenginleştirmeye hazırlanan bir grup kadının yanından geçtik.

Kadınlar da daha müreffeh görünüyordu. İlk hayatımda, çoğu bir araya getirebildikleri kıyafetleri giymişti, yıpranmış ve solmuş hurdalar. Birçoğu zayıftı, açlıktan ölmek üzereydiler ama şimdi kadınlar tombuldu, yumuşak yüzleri ve neşeli gülümsemeleri vardı, yoksulluk ve kayıplarla yıpranmamışlardı.

"Kafası karışıyor." Áine gri taş bir evin önünde durdu. "Seni hatırlamadıysa özür dilerim."

Gülmek istedim ama gülmeyeceğini ve bunun önemli olmadığını zaten bildiğim için. Onu, eski dostumu tekrar görecektim ve eve girerken heyecandan ellerim titriyordu. İkimiz için de hatırlayacaktım.

Dagda dışarıda, küçük bahçesinde oturuyordu. Önce Áine dışarı çıktı, ben de karanlık kapı aralığında tereddüt ettikten sonra dışarı çıktım. Güneş gözlerime o kadar parlak vuruyordu ki uzun bir süre hiçbir şey göremedim. Gözlerim nihayet alıştığında yaşlı bir adamın önümde eğildiğini gördüm.

"Tanrıça." Alnı neredeyse yere değiyordu. "Tanrıça," diye tekrarladı ve bir zevk patlaması hissettim. Danu başarısız olmuştu. Beni tanıyordu. Yavaşça başını kaldırdı ve yüzüme baktı. Yüz ifadesi değişti. Kafası karışmış görünüyordu ve Áine ayağa kalkmasına yardım ederken, elbette beni tanımadığını fark ettim. Beni hiç tanrıça olarak tanımamıştı, sadece Cailleach adında ölümlü bir kadın olarak biliyordu. "Danu?" dedi, sesi zayıftı, bir elini yüzüme, yeşil gözlerime doğru uzattı. Sanki bir el kalbimi sıkıyormuş gibi hissettim; bende annemi gördüğü fikri daha da kötüydü.

"Hayır, büyükbaba." Áine nazikti ama patronluk taslamıyordu, gerçekçiydi. "Bu Cailleach. Fianna'nın arıları çalıştırmak için gelen torunu.

onun tarlası. Bir yaz ona arılarla nasıl çalışılacağını öğrettiğini söyledi."

Onu dikkatle izledim, kendime rağmen eski dostumun yüzünde bir tanıma titreşimi aradım ama hiçbir şey bulamadım. Onu böyle görmek beklediğimden daha rahatsız ediciydi. Onu en son gördüğümde, benim için sadece iki gün önce, genç ve dinçti. Şimdi altın sarısı saçları ağarmış, yüzü kırışıklıklarla buruşmuştu. Ölümlülerde kırışıklık görmekten her zaman nefret etmişimdir - onları zayıf ve yaşlı gösterirlerdi, tıpkı yaşlı bir kadının sarkmış karnı gibi - ama şimdi Dagda'ya baktığımda, onları umursamadığımı fark ettim. Onu zayıflatmak yerine, ona güç veriyor, bir zamanlar taş kadar sade ve süssüz bir yüzün olduğu yere güzel bir şey yontuyor gibiydiler.

biraz önce oturduğu banka tekrar oturmasına yardım etti ve sonra eve geri döndü, ben de geçici olarak yanına oturdum. Bana ilk dokunduğu anı, karanlığın içinde uzanan elini tekrar hatırladım.

"Arkandan akan ışıkla seni o sandım. Tanrıça Danu," dedi Dagda. "Gözlerin onunki gibi yeşil. Gerçi şimdi yakından bakınca çok daha koyu, kışın bir köknar gibi. Áine'm sana arıları öğrettiğimi mi söyledi?" Bana tekrar yakından baktı, sonra hüzünle gülümsedi. "Üzgünüm ama seni hatırlamıyorum. Aklım eskisi gibi değil. Adın ne canım?"

"Cailleach," dedim. "Fianna'nın çiftliğindeki kovanlarda nasıl çalışacağımı bana sen öğrettin. Bal ve balmumunu nasıl toplayacağımı ve mum yapacağımı."

"O çiftlik kutsal bir yerdir," dedi yavaşça. "Tanrıça Danu'yu orada gördüm. Bir pazarlık yapmıştım-" Kaşlarını çattı ve bunun Danu'nun zihnini bulandırmasından kaynaklandığını biliyordum. Pazarlığımızı hatırlayamıyordu çünkü beni hatırlayamıyordu. "Fianna'dan önce orada yaşayan bir kadın vardı..." Umutla başımı kaldırdım ama o sadece başını salladı. "Aradan geçen yıllar içinde onu unuttum." Boğazım ani bir acıyla sızladı ve heyecanım kayboldu. Beni hatırlamamasının bir önemi olacağını düşünmemiştim... ama *vardı*. Birlikte yaptığımız her şeyin onun için kaybolduğunu düşünmek beni incitiyordu. Belki de sonunda, ölmüş olması daha iyi olurdu. Ona bakmak ve onu tanımak neredeyse imkânsızdı,

Sadece bana bir yabancıya göstereceği nezaketten başka bir şeyle bakmaması için. "Küçük bir köpeği vardı." Bana doğru döndü. "Bir kulağı dik duran, diğeri ise dümdüz aşağı düşen küçük siyah beyaz bir köpek. Failinis. O köpeği çok severdim. Bütün köy severdi. Ama hastalandı, çok hastalandı." Dagda yanağındaki bir damla yaş sildi. "Adam öldü ve sonra kadın - orada yaşayan kadın - ortadan kayboldu. Öldü mü yoksa gitti mi hiç ..." Sessizce iç çekti. "Bütün kasaba onu gömmek için toplandı. Hepimiz, tepede."

"Olağanüstü biri olmalı." Áine elinde bir somun esmer ekmek ve bir kavanoz balla kapıda belirdi. "Bazılarının köpekleri var elbette ama bence çoğu, bir köpeğin cenazesine katılmaktansa düşmanlarının cenazesine katılmayı tercih eder. Bunun yumuşadıklarını göstereceğini düşünürler."

"Olağanüstü bir köpekti." Dagda ekmekten bir ısırık aldı. Yalayarak temizlemeden önce dudakları balla parlıyordu. "Tanıdığım en nazik ruhlu köpekti. Çocuklar onun kulaklarını, kuyruğunu çekiştirirdi ama bir kez bile onları terslediğini görmedim. Tanıştığı herkes arkadaşıydı."

Kendi ekmeğimden bir ısırık aldım ve gözlerimde biriken yaşları gizlemeye çalıştım. Anılar acı-tatlıydı. Dagda'nın Failinis'i bu kadar iyi hatırlamasına sevinmiştim, her ne kadar onu son görüşünün üzerinden elli yıldan fazla zaman geçmiş olsa da.

Dagda ve Áine ile planladığımdan daha uzun bir süre oturdum ve gölgelerin ne kadar yaklaştığını fark ettiğimde güneş çoktan batmak üzereydi. Sonunda ayağa kalktım ve hemen eve gitmem gerektiğini söyledim. Áine beni kapıya kadar geçirdi, ertesi sabah arılara yardım etmek için erkenden döneceğine söz verdi ama beni tepeye kadar geçirmeyi teklif etmedi.

Elbette yapmazdı, kulübeme doğru yürürken kendi kendimi azarladım. Ben çocuk değildim. Failinis'e kadar karanlıkta bile hep yalnız dolaşmıştım. Yalnız olmayı tekrar öğrenmem gerekecekti.

"Belki de ölmeden önce druidinize kendimi tekrar göstermeliyim." Danu sanki başından beri oradaymış gibi aniden yanımda belirdi.

"O benim druidim değil." Yürüdüğü yerde ayaklarının altından yeşil çimlerin fışkırdığını fark ettim. Durdum ve güneşin ufukta sadece kırmızı bir parıltı olarak görüldüğü denize baktım. "O benim... benim arkadaşımdı. Ve şimdi beni hiç hatırlamıyor." Denizden uzaklaştım ve tepeye geri döndüm.

"Köpeğini hatırlıyor." Danu'nun sesi karanlıkta yankılanıyordu. "Seni hatırlamasının mümkün olmadığını biliyorsun," dedi birkaç sessiz dakikadan sonra. "Bu onun bir parçası-"

"Benim cezam." Kelimeleri öyle hızlı söyledim ki dişlerim birbirine çarptı. "Cezamın şartlarını *biliyorum* Danu. Her acı iğnesinde, her aylık kanamada, kuyumdan su çektikten sonra kaslarım her inlediğinde onları hatırlıyorum. Senin hatırlatmana ihtiyacım yok."

Danu iç çekti ama kulübeme varana kadar başka bir şey söylemedi. Ben durdum. Karanlıkta kulübeye girmek, ateşi yakıp yapabildiğim kadar yemek yapana kadar tek başıma etrafta dolanmak istemiyordum. "Güllerin hoş bir dokunuş olduğunu düşünmüştüm." Danu'nun sesi memnuniyetle doluydu. "Gerçi şimdi onları tam olarak göremiyorum." Bir elini salladı ve sanki içerideki tüm mumları yakmış gibi evim aniden ışıkla doldu. Işık gülleri madeni paralar gibi parlattı ve Danu onlara elini uzattığında, tomurcuk olanlar tam çiçeğe dönüştü. Davetiye istemeden kulübeye girdi ve kulübeyi zevkle inceledi. "Burası çok hoş bir yer." Yuvarlak masaya bir eliyle vurdu, sadece bir düşünceyle yarattığı gürül gürül yanan ateşe el salladı. Tavana baktı ve kaşlarını çatı. "Gerçi bu biraz sıkıcı" -sazdan çatıyı işaret etti ve aniden yeşil dallar kıvrılmaya başladı, ona yaklaştıklarında sarı çiçeklere dönüştüler. Yer kısa sürede sarı gül yapraklarıyla kaplandı ve Danu gülerek bu yaprakların üzerinde birkaç dans adımı attı.

"Şimdi yağmur yağdığında üzerime damlayacak," diye iç geçirdim ve akşam yemeğinde ne yiyebileceğimi görmek için raflara doğru yürüdüm.

"Yağmur için endişelenmeden çiçeklerin tadını çıkaramaz mısın?" -elini sallayarak gül kokularını eve yaydı- "yağmur için endişelenmeden?"

"Ben ölümlüyüm Danu," dedim sertçe. "Bu, yağmurun çatımdan damlayıp damlamayacağı ya da yeterince odunum olup olmadığı ya da

köpek-"

"Neden birlikte yemiyoruz?" diye sözümü kesti, bir el salladı. Masam yiyeceklerle doldu: altın derili şişman bir kuş, suyunu çekmiş mor üzümler, üzerine bal sürülmüş kremsi beyaz bir peynir. Tara'dan ayrıldığımdan beri böyle bir ziyafet çekmemiştim ve bunu reddetmek, onu evimden kovmak istedim ama kokusu ağzımı sulandırıyor. Danu fark etmiş olmalıydı çünkü genişçe gülümsedi. "ama, aptallık etme. Hiçbir ölümlü önlerine koyduğum bir ziyafeti reddetmemiştir."

Beni test ettiğini biliyordum, gurur yüzünden mükemmel bir yemeği reddedip reddetmeyeceğimi görmek istiyordu ama ben o kadar *aptal* değildim. Boğazımdaki acıyı *yuttum* ve sert bir gümbürtüyle masaya oturdum, Danu mırıldanırken ve sadece şarap içerken önümdeki her şeyi yedim. Cam gibi berraktı ama tadı baharatlı ve güçlüydü; bana bir köknar ağacını, soğuk bir kış gecesini hatırlatıyordu.

Ölümlü halimde hiç ölümsüz bir içki içmemiştim ve birkaç dakika içinde gözlerim bulanıklaşmaya başladı ve başım masaya doğru eğildi. Bütün gece orada kalabilirdim ama -derin uykunun eşiğindeyken- Danu'nun beni bir çocukmuşum gibi kucağına aldığını ve nazikçe paletime yerleştirdiğini hissettim. Yüzümü okşadı ve bana altın bir güneşin altında sallanan samanları hayal ettiren bir şeyler söyledi. Bir kez olsun arkamı dönmedim.

Ertesi sabah uyandığımda evdeki karanlık gitmişti ve o da gitmişti.

Üçüncü Yaşam

(Ondan sonra nadiren yalnız bir gece geçirdim.

Gün boyunca Áine ve ben kovanların bakımı için birlikte çalıştık, Bal şişeleyip mum yapardım ve geceleri yatağında hep biri olurdu. Çoğunlukla erkekler, ama bazı kadınlar; tavernada geçirilen bir gecenin sonunda kim yalnızsa. Çoğunun eli beceriksizdi, çok sert ya da çok hızlıydılar, ama aslında istediğim onların okşamaları değildi. Tek istediğim şafak sökene kadar bana eşlik edecek biriydi.

Genellikle kasabada kimse uyanmadan yola çıkarlardı ama ara sıra Áine tepeye erken çıkarsa içlerinden biri ona yol verirdi. Áine, bir gün köyün fırıncısının tatlı, boş kafalı kız kardeşi olan ve ellerini şaşırtıcı derecede iyi kullanan Bride adında bir kadının yanından geçene kadar bundan bahsetmemişti. "Kadınlar da mı?" Áine bir kaşını kaldırdı, Bride'in yanaklarının pembeleşmesini izlerken tepeden aşağı aceleyle inip una bulandı ve bütün gece elleri hamurdaymış gibi davrandı.

Omuz silktim. "Erkeklerden daha az ağlıyorlar. Çam da daha az. Erkekler her zaman *başka* bir şey ister. Sırtlarını yoğuracak eller, dudaklarını tatlandıracak bal, bir tanrı kadar iyi seviştiklerine dair güven verici fısıltılar. Kadınlar kendilerinin vereceğinden fazlasını istemezler. Ve çabucak giderler. O zaman tekrar yalnız kalabilirim."

"Yalnız kalmayı bu kadar çok mu istiyorsun?" Áine merakla sordu, küçük bir kavanoza uzun bir ölçü bal döküp altın balmumuyla kapattı. Birkaç damla tenine döküldü ama ürkmedi ya da soymadı, sadece parmaklarında sertleşmesine izin verdi.

"Ben hep yalnızdım." Sesim, daha önce hırçın bir kovanı yatıştırmak için kullandığım dumandan dolayı boğuk çıkıyordu.

"Bir çocuk olarak değil elbette." Áine kaşlarını çatı. "Anne babanız olmalı. Kardeşler. Arkadaşlar."

Bir an Enya'yı düşündüm, sonra başımı salladım. "Annemin başka çocuğu yoktu."

Áine uzun bir süre sonra, "Kulağa yalnızlık gibi geliyor," dedi.

Soğuk mavi gökyüzünün altında yürüdüğüm o uzun, tatlı günleri düşünerek, "Kendi kendime arkadaşlık etmekten hoşlanıyorum," dedim.

"Yalnız olmaktan nefret ediyorum. Bunda sevilecek ne var anlamıyorum."

"Huzur verici," diye açıklamaya çalıştım. Ama yalnızlığın nasıl bir his olduğunu

Dünyanın kıyısında tek başına durmak, havada kar ve kırık köknarların keskin kokusunu almak, hala buzla kaplı bir dereden ağzınıza su doldurmak, etrafınızda kendinizden başka ruh yok. "Dünyanın gürültüsü geri çekilir." O anda kahverengi gözleriyle bana bakan Failinis'i düşündüm. O anlarda koşup havlayarak sessizliği bozsa da bana katılmasına aldırmamıştım ve birden onu o kadar çok özledim ki Áine gözyaşlarını görmesin diye başımı çevirmek zorunda kaldım. Yalnız olmak, her gece sizi bekleyen küçük bir köpeğin olmaması demekti.

Ama bu aynı zamanda o köpek sizi terk ettiğinde kalbinizin kırılmayacağı anlamına da geliyordu. "Ve başınayken," diye ekledim, "bir köpeğe borçlu değilsin.

herhangi birine. Herhangi bir şeye."

Yalnız olmak daha iyi, daha güvenliydi.

Hava duman gibi kokuyordu ve güneş daha yeni doğmuş olmasına rağmen rüzgârdan soğuğun kokusunu alabiliyordum. Arılar ölmeden kovanlardan kalan bal ve balmumunu toplamamız gerekiyordu ve ben sabırsızlıkla Áine'i bekliyordum. Sonunda tepeye tırmandığını gördüğümde yalnız değildi; Dagda'nın kolunu tutuyordu.

"Büyükbabam kar kokusu aldığını söyledi," diye açıkladı Áine bana ulaştıklarında. "Balın geri kalanını toplamaya yardım etmek için gelmekte ısrar etti ve

balmumu, bunun için çok erken olduğunu söylememe rağmen."

"O haklı." Gökyüzüne doğru baktım. "Ben de kokusunu alabiliyorum."

Áine burnunu kaldırıp tilkinin kokusunu almaya çalışan bir tavşan gibi havayı nazikçe kokladı ve omuz silkti. "Ben hiçbir koku alamıyorum. Ama büyükbabamla aynı fikirdeyseniz, eminim haklısınızdır."

Birlikte kovanlarda çalışmaya başladık ve Dagda'nın elleri hafifçe titrese de dikkatli ve nazikti, asla bir damla bal dökmedi. Birkaç saat sonra Áine bize biraz yiyecek getirmek için kulübeye geri dönerken Dagda ve ben çalışmaya devam ettik, ellerimiz önceki hayatımda olduğu gibi mükemmel bir uyum içinde hareket ediyordu. Birkaç dakikalığına sanki ikimiz de yeniden genç ve güçlüydük ve arkadaşım yeniden yanımdaydı. Dagda mırıldanmaya başladı, ben de eskiden olduğu gibi ona katıldım, ama sonra durdu ve gözlerini kocaman açarak bana baktı. Son notalar dökülürken, yıldızları izlediğimiz ve limanda şarkı söyleyen balıkçıları dinlediğimiz gece duyduğumuz şarkıyı mırıldandığımızı fark ettim. Gözlerini kırıştırdı ve kısa bir an için gözlerinde tanıdık bir şeyler gördüğümü sandım. Elini uzattı, ama ben bir şey yapamadan, bir şey söyleyemeden elini bıraktı ve bir adım geri çekildi, kafası karışmış görünüyordu. Midemde acı bir hayal kırıklığı vardı ama bu hareketi hiç olmamış gibi görmezden geldim, başımı eğdim ve o "Burada Failinis'le birlikte yaşayan kadın arı yetiştirmenin bu kısmından nefret ederdi. Onlardan bal ve balmumu alıp kovanı öldürmemizden. Bir çocuk bile böcekleri öldürmekten şikâyet etmez ama o ederdi." Sevgiyle gülümsedi.

Áine ve Dagda akşam yemeğinde ve sonrasında uzun süre benimle kaldılar, Áine'in çocukluğu, annesi Ciara ve Niamh hakkında hikâyeler anlattılar. Dagda uzun uzun konuştu ve Áine kolayca güldü; yanımda oldukları için mutluydum. Áine bir hikâyenin yarısına gelmişti ki Dagda'nın sandalyesinde uyuyakaldığını fark ettim. Başı göğsüne düşmüştü ve hafifçe horlamaya başlamıştı; arıların vızıltısı gibi huzurlu, sessiz bir sestti bu. "Bugünlerde çok çabuk yoruluyor." Áine içini çekti ve ona doğru eğildi. Ateşin ışığı yüzünde ve uzun siyah saçlarında altın renginde parlıyordu ve bir an için öne doğru eğilip ellerimi gezdirmek istedim. Bu düşünce yanaklarımı renklendirdi ve ayağa fırlayıp ateşe döndüm, böylece bir bahanem olabilirdi

Allık. Áine arkadaşım olmuştu. Dahası, toplumda bir liderdi. Onunla ilişkiye girmek kolay olmayacaktı; bu hayatta sonunda bulduğum rahatlığı riske atamazdım. Rahat, uzun süren bir sessizlik içinde oturdum. Ay gökyüzünde netleştiğinde Áine, Dagda'nın omzuna nazik bir el koyup onu uyandırdı ve tepeden inmesine yardım etmeden önce bana sessizce iyi geceler dedi.

Dagda o kış yavaş yavaş hayattan çekildi. Ne bir ağrısı ne de adı konulabilir bir hastalığı vardı ama onu gören herkes bu dünyada fazla kalmayacağını biliyordu. Enerjisi yavaş yavaş azaldı; ilk başta tepeye çıkmaya devam etti ama eskisinden daha yavaş çalıştı. Sonra yukarı çıktı ama artık çalışmıyor, sadece Áine ve ben arılarla ilgilenirken onları izliyordu. Sonunda, hiç gelmemeye başladı.

Ondan sonra Áine'i her gördüğümde nefesimi tuttum, bana onun gittiğini söyleyecek mi diye merak ettim, ama günlerinin çoğunu uyuyarak geçirmesine rağmen uzun süre oyalandı. Sağlığı azaldıkça ve ona olan ihtiyacı arttıkça, Áine de tepeye gelmeyi bıraktı, onun yanından ayrılmak istemiyordu -Hangi nefesin son nefesi olacağını bilmeden.

Onun arkadaşlığını itiraf etmek istediğimden daha fazla özlemiştim.

Şimdiye kadar yaşadığımız en soğuk günde, havada birkaç kar tanesi uçuşurken, balık takası yapmak için köye inmiştim ki Áine'in bana doğru aceleyle geldiğini gördüm. Solgundu ve sanki günlerdir uyumamış gibi görünüyordu.

"Cailleach" -sesi yorgundu, gözlerinin beyazı kıpkırmızıydı- "Ben de gelip seni bulacaktım. Roisin'in kocası ona bakmam için bana yalvarıyor. Zor bir doğum yapacakmış ve çiftlikleri yolun yarısında." Áine tarlasına bir göz attı. "Ama Dagda'yı bu kadar uzun süre bırakamam. Onunla kalır mısın? Diğer herkesle kafası çok karışıyor ama her zaman sizinle rahatlıyor gibi görünüyor. Ben onu bırakmazdım ama

Kalmayı seçtiğim için bir çocuk ölürse Dagda beni asla affetmez ve yardım edecek başka kimse de yok-" Sesi titredi ve bir elimi uzatıp onunkini kendi elimle kavradım.

"Elbette onunla kalacağım. Yalnız kalmasına izin vermeyeceğim-" Bunu söylememe gerek yoktu. Áine bir an elimi sıktı, sonra eteklerini savurarak döndü ve beni evine götürdü.

Eşyalarını topladı ve Dagda'ya veda etti, ince yanaklarını öptü ve uzun bir süre elini tuttu. "Büyükbaba, Cailleach bu gece seninle kalacak. Roisin'in bebeğiyle ilgili sorunları var. Gidip yardım etmem gerekiyor." Sesi titremiyordu ve yüzünde parlak bir gülümseme vardı ama gözlerinin sanki yüz hatlarını ezberlemeye çalışıyormuş gibi onun yüzünde gezindiğini gördüm.

Dagda onun elini okşadı. "Harika olacağız, aşkım." Áine onun yanağını öptü, sonra evden çıktı.

Dagda'nın Áine'nin bıraktığı akşam yemeğini yiyecek enerjisi yoktu ama ben yatağına dönmesine yardım etmeden önce birkaç ısırık almayı başardı. Yanına oturup mum ışığının yaşlı yüzünde titreşmesini izledim.

"Dagda."

Dirseğimin dibinden gelen sesle irkilerek sıçradım ve Dagda'nın gözleri fal taşı gibi açılarak yanında beliren Danu'ya baktı. Tanrı formunda değildi; altın rengi saçları, parlayan cübbesi yoktu, sadece pembe yanakları ve yüzünde yumuşak bir gülümseme vardı. Sadece gözleri aynı bahar yeşiliydi. Yine de Dagda onu açıkça tanıdı ve elini uzattığında sıkıca kavradı, yüzü ondan akan altın ışıkla parlıyordu. "Leydim." Yataktan kalkmak için çabaladı ama Danu bir elini omzuna koydu ve yanına oturdu.

"Belki baharı tekrar görmek istersin diye düşündüm. Son bir kez." Sesi nazikti ve o konuşurken, bunların Dagda'nın yaşayacağı son anlar olduğunu biliyordum. O da bunu biliyordu ama yüzünde gördüğüm şey keder değildi. Sadece huzur vardı.

Onu tekrar görmenin Dagda'nın hayatının en büyük zevki olacağını biliyordum ama bir kez daha davetsiz geldiği için kızgındım. Birlikte huzur içinde oturuyorduk ve o sessizce, nazikçe gidebilirdi - ama bunun yerine benim

Annesi, sonunu bir gösteri haline getirmek için müdahale etmek zorundaydı. Bu adil değildi. Dagda'yı ne benim ne de Áine'nin tanıdığı gibi tanıyordu. Ellerin arıların yanında ne kadar dikkatli olduğunu ama cam tutarken ne kadar beceriksiz olduğunu görmüştüm. Küçük köpeğim için ağlayışını, ormandaki meşenin altında ayın yaparken yüzünün yansıyan ihtişamla parlayışını izlemiştim. Danu onu sadece, hayatı onun için bir nefesten daha uzun olmayan bir başka yardımcısı olarak tanıyordu. Yine de, hoşuma gitmese de, Danu'yu neden bu kadar önemseydiğini anladığımı sanıyordum. Ölümlüler neredeyse her an ölümle yaşam arasındaki bıçak dururlardı ve onları bu bıçak sırtından çekip alabilecek ya da buna bir anlam verebilecek, kendilerinden daha büyük bir şeyin, *birinin* var olduğu fikri rahatlatıcıydı. Dagda'ya bu teselli sunabilecek kişi Danu'ydu, ben değil.

Danu elini sallayarak Dagda'nın küçük odasını bir bahçe çiçeğine dönüştürdüğünde, içimden kaçan nefesi engelleyemedim. Oda birden sanki bir orman koruluğunda oturuyormuş gibi göründü, batan güneşin ışığı gibi parlıyordu. Arılar ileri geri vızıldıyordu ve şişman bir yaban arısı Dagda'nın uzattığı elinin üzerine kondu, tekrar uçmadan önce bir an için sallanırken onu güldürdü. Köy ince bir kar tabakasıyla kaplı olmasına rağmen hava yumuşak ve ılıktı. Dagda hâlâ yatağında yatıyordu ama şimdi başını yosunlar sarmış, bacaklarındaki battaniyeler dökülmüş çiçek yapraklarıyla kaplanmıştı. Ahşap karyola üzerinde sarı ve beyaz güller dal budak salmış, tavandan hanımeli sarkıyordu. Dagda derin bir nefes çekti. "Teşekkür ederim, yüce tanrıça. Bana bir ölümlü olarak hak ettiğimden çok daha fazlasını verdin."

Danu, Dagda'ya doğru eğilirken yüzünde pembe bir parıltı vardı. "Burada oturup seninle konuşacağım." *Sonuna kadar* eklemesine gerek yoktu, ancak hepimiz bunun yakında geleceğini biliyorduk.

Beklediğim gibi Niamh, Ciara ve hatta Áine hakkında konuşmadı. Onun yerine Danu'ya *kendisinden*, ona olan inancından ve bağlılığından, bahar geldiğinde ormanda onun varlığını her zaman nasıl hissettiğinden bahsetti. Ona çocukluğundan beri Danu'nun iyiliğine dair hikâyeler duyduğunu, ona tapınmaya ve bunu en iyi şekilde yapmaya çalıştığını söyledi. Çok geniş bir hayatı olmuştu ve onu Danu'dan daha iyi ve daha uzun süre seven pek çok kişi vardı...

Ama sonuçta ulaşmak istediği şey yine de onun onayıydı. Gerçekte onun hakkında çok az şey bildiği halde ona duyduğu hayranlık midemi bulandırıyordu. Ama ne diyebilirdim ki? Bunlar onun son anlariydı. Onlarla istediği gibi oynamaya hakkı vardı.

Sonunda sesi boğuklaşmaya başladı ve nefes alıp vermesi yavaşladı. Bir süre sonra Danu ile el ele sessiz bir şekilde oturdu, parlak gözleri Danu'nun onun için yarattığı büyülü çardakta geziniyordu. şafak sökmeden hemen önce gözleri benimkilere takıldı ve ona gülümsedim.

"Cailleach." Doğrudan bana baktı ama adımı beni hatırladığı için mi yoksa son anlarında tanrılığımın gerçekliğini fark ettiği için mi söylediğini anlayamadan gözleri kapandı. Onu uzun süre izledim ama göğsü bir daha kalkmadı.

Danu elini son bir kez sıktı ve sonra nazikçe göğsüne koydu, ama düşündüğüm gibi ayağa kalkmadı. "ok huzurlu görünüyor," dedi yüzüne bakarak.

Ona bakarken eski dostumun nerede olduğunu merak ettim. Karısı ve kızıyla birlikte başka bir örtülü alemde miydi? Failinis'im kuyruğunu sallayarak ona doğru koşmuş muydu? Gerçeği bilmesem de, nerede olduğunu bilmesem de, bir şekilde hala mutlu olduğuna inandiğımı fark ettim. Beklenmedik bir huzur göğsümü doldurdu ve belki de Dagda'nın tapınmasının gerçekte bu olduğunu düşündüm. Bilmeden de olsa inanmak ve bu inancın içinde bir rahatlık ve huzur duygusu.

Danu görmeyen gözlerini kapatmak istercesine hareket etti ama bileğini elimle yakaladım.

"Ben yaparım," dedim. "Ben onun arkadaşıydım." Ona bir bahçe vermişti. Ama ona dokunacak son kişi ben olacaktım. Ondan uzaklaşıp Dagda'nın bedenine döndüm. Bana gösterdiği, Failinis'e gösterdiği tüm nezaket için ona teşekkür etmek istedim ama ona ne kadar ihtiyacım olduğunu, onu ne kadar nemsediğimi benden daha iyi bildiğinden şüphelendim, bu yüzden bir şey söylemek yerine yanağına bir öpücük kondurdum, sonra da gözlerini kapattım. Tekrar arkamı döndüğümde bahçedeki ardak da Danu da ortadan kaybolmuştu ve ben de şafağın mavi ışığı eski dostumun hareketsiz yüzüne vurana kadar uzun bir süre orada tek başıma oturdum.

Áine o sabah eve döndüğünde Dagda'nın kıpırtısız görünce çantasını bıraktı. Yarı boğuk bir hıçkırık çıkardı. "Onlara söylemeliyim. Köyün geri kalanına," dedi ve odadan koşarak çıktı.

Dagda çok seviliyordu ve çok geçmeden ev insanlarla doldu. Bazıları ağlıyordu ama çoğu sonunda huzura kavuştuğu için memnun görünüyordu. Dagda'nın sonunda tanrılarıyla birlikte olmaktan ne kadar mutlu olacağından bahsettiler ve ben de onların inançlarına karşı çıkacak hiçbir şey söylemedim. Dagda her neredeyse, Danu ya da diğerleriyle birlikte değildi. Bildiğim tek şey buydu.

O gün ve ertesi gün Áine'nin yanında kaldım, yiyecek ve içecek koymasına yardım ettim, hatta Dagda'nın cesedini onun için yıkadım. Yıkamaya çalışmış, Dagda'nın solgun göğsünün üzerine damlayan bir bez kaldırmıştı ama elleri titremeye başlamış ve odadan kaçmıştı. Öğürdüğünü bile duydum, bu beni şaşırttı. Böyle şeylerden midesi bulanacağını düşünmezdim ama belki de kendi akrabamız olduğunda durum farklıydı. Danu'yu Dagda gibi yere serilmiş, vücudu kaskatı ve mosmor bir halde görmeyi hayal etmeye çalıştım ama bunu gözümde canlandıramadım. Ay denize düşse bile Danu yine de hayat dolu olurdu, damarlarındaki yeşil-sap kanı hızlı ve güçlü bir şekilde akardı, saçlarında çiçekler açardı.

Üçüncü gün onu ormandaki kutsal meşenin altına gömdük.

Ormanda bir alay halinde yürüdük, birkaç adam Dagda'nın cesedini düz bir tahta üzerinde taşıyordu. Üzerini yeşil bir örtüyle örtmüşlerdi ve ben yine Danu'nun gözlerini düşündüm. Belki de Dagda'nın kendisi, çok sevdiği tanrıçayı düşünerek örtüyü bir kenara bırakmıştı. Yürürken Áine tanrılardan Dagda'yı kucaklarına almalarını istedi. Bu aptalcaydı ve beni kızdırdı.

-Áine'e değil, tanrılara ve onların böyle bir tapınmayı teşvik etmelerine. Danu gibi onlar da isimlerini ölümlülerin dudaklarında duymaktan hoşlanmaya başlamışlardı. Bunun onların hakkı olduğunu düşünüyorlardı; kurbanın tatlı dumanı ve onlar için dökülen kan. Ne kadar anlamsız ve yanlış olduklarını bir tek ben biliyordum ve köylülerin önümde onlara tapınmalarını izlemek, Dagda'nın tanrılarla barış içinde olduğundan bahsetmelerini dinlemek yanlıştı, sapkın bir yalandı.

Kutsal meşenin bulunduğu açıklığa girdiğimizde hava çok soğuktu. Kışın ortasında yapraksız olsa bile, geniş ve yüksek uzuvları ve üç adamın kollarını saramayacağı gövdesiyle ağaç etkileyiciydi. Zemin çoktan hazırlanmıştı. Hayvanları uzak tutmak için çukuru taşlarla kaplamışlardı ve adamlar Dagda'yı yavaşça içine indirirken, gözyaşlarımı kimsenin görmesini istemediğim için arkamı döndüm. Saçmaladığımı düşünecekler, onların gözünde çok az tanıdığım bir adamın yasını tuttuğumu sanacaklardı.

Normalde mezarın etrafında şarkı söyleyip dans ederlerdi, yiyecek ve şarap getirirlerdi ama sert bir rüzgâr esiyordu, hepsinin yanakları kızarmıştı ve bazı çocukların dudakları morarmıştı. Mırıldanmalar duydum, bunun yerine meyhanede toplanmaya karar vermişlerdi.

Gözlerimi kapatıp gitmelerini bekledim ve sessiz bir hıçkırık duyup Áine'in mezarın yanında durduğunu görene kadar gittiklerini düşündüm.

Yanına gittiğimde "Babam gibiydi," dedi.

"O benim arkadaşımdı." Elini tuttum ve tepeye tırmanırken yanağını tutup gülümsediği zamanları düşündüm. Onu bir daha göremeyeceğim düşüncesi beni de ağlattı.

Uzun bir süre Áine'le orada öylece durduk, giderek daha da üşüyorduk. Köye geri dönmeyi önermek üzereydim ki Áine aniden dönüp beni öptü, dudakları soğuktu ve kar kokuyordu. Şaşırmış ama minnettar bir şekilde ben de onu öptüm, sert ve acil bir şekilde.

Köye geri dönmedik, bunun yerine tökezleyerek evime ve yatağıma geri döndük. Ellerim sert ve hızlıydı ve ben onu uzun saçları göğüslerinin üzerine düştü. Sonra ağlamaya başladı ve gözyaşları sıcak bir şekilde tenime düşerken onu kendime yaklaştırdım.

Üçüncü Yaşam

(Kimse Áine'in neden benim kulübeme taşındığını sormadı.

Bizim sevgili olarak mı, yoksa birlikte mi yaşadığımızı düşündüler bilmiyorum.

Ama köylüler bunu umursamıyor gibiydi; aksine, Áine'in Dagda'nın öldüğü evde tek başına acı çekmek zorunda kalmayacağını görmekten memnun görünüyorlardı.

Áine'in kâbuslarını öğrenmeden önce birkaç ay birlikte yaşamıştık. Bahar uzun ve sıcak bir yaza dönüşmüştü ve o gece bir türlü uyuyamamış, dönüp durmuştum. Karanlıkta öylece uzanmış, kollarımdan aşağıya buz çatırtıları gönderme yeteneğimin hâlâ olmasını dilemiştim. Günlerim o kadar doluydu ki uzun zamandır ölümsüz benliğimi düşünmemiştim ve midem suçluluk duygusuyla kıvranıyordu - sanki arzunun kendisi Áine'i artık istemediğim anlamına geliyormuş gibi.

Áine genellikle sakin ve sessiz uyurdu ama o gece vücudu titremeye başladı ve üzerine eğildiğimde gözlerinin kapalı göz kapaklarının ardında çılgınca çırpındığını görebiliyordum. O anda öyle yüksek sesle bağırdı ki kalbim yerinden fırlayacak gibi oldu; yine de uyanmadı, çılgılık atmaya devam etti. Elleri havada görünmez bir şeyi tutmaya çalışırken kollarımı ona doladım. Adını tekrar tekrar söyleyerek onu yatıştırmaya çalıştım, ta ki sonunda gözleri açılana kadar. Bana baktı ama beni gerçekten görmediği belliydi çünkü beni itti ve sanki ona zarar verecekmişim gibi ellerini yüzünün önünde birleştirerek kambur durdu.

"Áine." Dizlerini göğsüne çekmişti ve ben de korkmuş bir çocuğun yanına çömelir gibi çömelmiştim. "Ben Cailleach. Buradayım Áine, buradayım." Soluk soluğa birkaç nefes aldıktan sonra nihayet kollarını indirdi. Bana tekrar baktığında, yüzümü tanıdığını söyleyebilirdim.

"Özür dilerim." Sesi titrek ve zayıftı, sanki yeni hastalanmış gibiydi. Parmaklarını saçlarında gezdirdi ve gözlerini benden kaçırdı ama gözlerindeki yaşları görebiliyordum.

"Bize neden bu kadar sık 'ölümlüler' dediğini anlamıyorum," dedi aniden, nefes nefese, sanki koşuyormuş gibi. "Sen de bir ölümlüsün, biliyorsun." Bana neredeyse şüpheyle baktı ama ben bir şey söylemeye fırsat bulamadan içini çekti. "Özür dilerim. Rüyalar," diye fısıldadı. "Korkunçlar." Saç örgüsünü ellerinin arasında evirip çevirdi. "Rüyamda Dagda'yı gördüm - yeniden hayattaydı, bana uzanıyordu, ama... ama sonra yüzü... değişti." Ürperdi.

"Neye dönüştü?"

Áine bana hemen cevap vermedi, onun yerine soğuk ocağın yanında durmaya başladı. "Beni Dagda ve Niamh'ın büyüttüğünü biliyorsun. Dagda'ya hayrandım ama o sık sık uzaklardaydı, bazen diğer druidlerle yoldaydı, bazen kendi başına ibadet ediyordu, bu yüzden çoğu zaman Niamh ile birlikteydim. Bana nasıl şifa vereceğimi, dünyaya nasıl bebek getireceğimi öğretti. Onunla olmayı çok severdim ama huyları vardı. Bir gün o kadar mutlu olurdu ki bana ev işlerini unutmamı söyler ve bunun yerine beni yüzmeye götürürdü. Diğer günlerde... yataktan çıkmazdı ve her şeyi kendi başıma halletmem gerekirdi. İyi günlerde bana kendi büyükannesi Siobhan hakkında hikayeler anlatırdı."

Bazen Áine'in Siobhan'la akraba olduğunu unutuyordum. Birbirlerine hiç benzemiyorlardı; Áine'de Siobhan'ın yüzünde hiç görmediğim hafif, güleç bir hava vardı. Áine'in onun sıkıntılarını hiç bilmemiş olmasına, Siobhan'ın yüzündeki sert çizgilerin kendi yüzünü de aynı şekilde işaretlememiş olmasına seviniyordum.

"Niamh bana tüm yabancılara karşı nazik olmamız gerektiğini, çünkü onların kılık değiştirmiş tanrılar olabileceğini söylerdi."

Siobhan'ın bir zamanlar bana anlattığı, Manannán'ın onu boğulmaktan kurtardığı hikâyenin aynısını anlattı ve aradan uzun yıllar geçmesine rağmen Áine'in söylediği sözlerde hâlâ onun sesinin yankısını duyabiliyordum.

"O hikâyeye bayıldım." Áine küçük bir tebessüm etti. "Bana göre Dagda'nın taptığı tanrılar hep uzaktı. Ama Niamh onları gerçekmiş gibi gösterdi."

Gerçi onlarla her an karşılaşabilirim. Ama kötü günlerde..." Gülümsemesi düştü. "Kötü günlerde Niamh bana çok daha karanlık hikâyeler anlatırdı. Eskiden beni dehşete düşüren şeyler, iblisler, kötü ruhlar hakkında. Ormandan izleyen şeyler hakkında. Ve merak etmeye başladım, eğer bir tanrı bir ölümlünün bedenine girebiliyorsa... o... *şeyler* de aynısını yapabilir miydi?" Áine sanki bir kıvılcım yağmuru bekliyormuş gibi demir çubukla ocağı karıştırdı ama ocak bir an önceki gibi ölü kaldı. "Kâbuslar görmeye başladım. Niamh ve Dagda hakkında, annem hakkında. Bana uzanıyorlardı ama gözleri bomboştu ve gülümsemeleri... dudakları bükülüyor, dişleri çürümeye başlıyor ve yüzleri-" Áine ürpererek sözünü kesti. "Dagda korkacak bir şey olmadığını, sadece tanrıların ölümlülerin arasında yürüyebileceğini söyledi. Bizi koruyacaklarını söyledi. Ama Niamh hiç korumadı. Çığlık atarak uyandığımda bana sıkıca sarılır, alnımdan öperdi ama bana asla yanıldığımı söylemedi."

Bakışları açık pencereye kaydı. "Ne zaman yabancılarla karşılaşsam, çok... ikilemde kalıyorum. Onlara Siobhan'ın istediği gibi, kılık değiştirmiş tanrılar gibi davranmak istiyorum ama aynı zamanda ne olabileceklerinden, yüzlerinin ardında ne saklıyor olabileceklerinden de *korkuyorum*. Dagda'nın yaptığı gibi druidlere gitmek, büyük bir beceriyle iyileşmeyi öğrenmek istedim ama zamanı geldiğinde... Daingean Uí Chúis'i terk edemedim. Etrafımın sürekli yabancılarla çevrili olması çok fazla olurdu."

Áine beklentiyle bana döndü, sanki ona güvence ya da teselli verebilirmişim gibi ama ne diyeceğimi bilemedim. Sanki içimdeki gerçeği görmüş gibi utandım. Ama bunun aptalca olduğunu biliyordum; ben kötü bir ruh, bir iblis değildim. Ona gerçekte kim olduğumu söyleyebilirdim - ama bir tanrı olarak olduğum şey onun korktuğu şeyden çok mu farklıydı? Bu yüzden onu rahatlatmak istememe, dudaklarımı bu niyetle açmama rağmen kendimi tuttum. Bunun yerine, "O zaman neden benimle konuştun?" diye sordum. Tanıştığımız o ilk gece tavernada?"

Áine yere oturdu, başını dizime koydu. "Bilmiyorum. Orada tek başına oturuyordun. Ve sana baktığımda, sanki seni bir şekilde tanıyormuşum gibi hissettim. Sanki seni hep tanıyormuşum gibi." Kızardı ve elini uzatıp yüzümün yan tarafını okşadı. "Ayrıca, sen aslında bir yabancı değilsin. Sen Fianna'nın akrabası. Dagda'yı çocukken tanıyordun." Bana gülümsedi, o kadar geniş ve

O kadar tatlıydı ki, ona ne olduğumla ilgili gerçeği söyleme düşüncelerini bir kenara bıraktım. Artık bu hayatta birlikteydik. Önemli olan buydu. Artık tanrıça Cailleach değildim, mavi tenli ve güçlü değildim. Artık Áine ile aynıydım. Ölümlüydüm.

Sadece bir zamanlar daha fazlası olduğunun hatırasıyla.

Áine'in geceleri yatağında olması hoşuma gidiyordu, artık karanlıkta soğuk ve yalnız uyanmamak hoşuma gidiyordu ama artık evimi dolduran insanların sayısı umurumda değildi. Daha güneş doğmadan tepeden akın akın geliyorlar, onun dualarını, dokunuşlarını, düşüncelerini istiyorlardı. Endişelerini giderdikten sonra bile oyalanırlardı: Kalıp onunla bir şeyler içmeyi severlerdi ve onlar sohbet ederken, köylüler çocuklarının bahçemde dolaşmasına ve deremde su sıçratmasına izin verirlerdi. Áine buna hiç aldırılmaz ya da sessizlik özlemi çekmezdi. Gerçekten de, balık almaya gitmem gerektiğinde ya da yürüyüş yapmak istediğimde olduğu gibi, yalnız kaldığı birkaç anda kıpırdanıp durur ve genellikle yine de bana eşlik ederdi.

Başlarda aldırmadım çünkü birlikteyken Failinis'i o kadar çok düşünmüyordum. Ayaklarının yere vuruşunu dinlemiyor ya da ateşin yanında uyuyup uyumadığını görmek için başımı kaldırıp bakmıyordum. İlk kışımızı bu şekilde geçirdik ve ilkbaharın sonlarına doğru göğsümde bir sıkışma ile uyanmaya başladım, evimdeki insanların seslerini dinlerken boynumu büktüm ve yokluklarını özledim.

Bir sabah her zamankinden daha geç uyandım ve küçük uyku odamızdan tökezleyerek çıktığımda bir kez daha yalnız olmadığımızı gördüm. Áine masada oturmuş, şişko bebeği dizinde zıplatıyor, köyden bir kadın olan Saoirse'yle sohbet ediyordu; onun yanında olmak, gözlerimde sürekli parlayan bir güneşe sahip olmak gibiydi. Nereye gidersem gideyim kahkahalarını, şakalarını, sesini -her zaman çok yüksek perdeden- duyabiliyordum.

"Ölü gibi uyuyor olmalısın." Odaya girdiğimde Saoirse bana dilini şaklattı. "Çocukları sessiz tutmayı başaramadık." Üç çocuğun avazları çıktığı kadar bağıarak bir oyun oynadıkları kapıyı işaret etti. Yüzümü buruşturup küçük odaya geri döndüm, çabucak giyinip saçlarımı uzun bir örgü haline getirdim. Áine genellikle her sabah saçlarımı tarar, güzel bir düğüm yapıp yüzümden uzak tutardı ama etrafta bu kadar insan varken bu kadar mahrem bir şey yapmasına asla izin vermezdim. "Tencerede yulaf lapası var."

Saoirse sanki kulübem üzerinde, eski siyah tenceremdeki yemek üzerinde hak iddia ediyormuş gibi bana bu kadar rahat hitap edince sinirden kaskatı kesildim.

Áine bana bir bakış atıp kaşlarını çatarak uyardı, ben de dişlerimi sıkıp dilimi tuttum ve kahvaltı yapmadan dışarı çıktım. Havanın ıslak toprak ve yeşil, büyüyen şeyler koktuğu serin, esintili bir bahar günüydü. Bu koku beni rahatsız etti; Danu gibi kokuyordu.

Kovanlara doğru yürüdüm ve arılara baktım. En küçük kovan son zamanlarda beni rahatsız ediyordu ve kraliçenin hasta olmasından endişeleniyordum ama onu kolayca buldum ve hâlâ hayattaydı, etrafı bir grup takipçisiyle çevriliydi. Áine'e benziyordu, diye düşündüm -her zaman vızıldayan, yaygaracı bir kalabalıkla çevriliydi.

Ayaklarımı suya sarkıtmak için dereye doğru yürüdüm, sinirimi yatıştırmaya çalışıyordum ama Saoirse'nin gürültücü çocukları beni takip etti ve çığlıklar atarak birbirlerine su sıçratmaya başladılar. Sessiz olmalarını söyleyerek akıntıya doğru ilerledim ama beni umursamadılar ve gürültülü bir şekilde oynamaya devam ettiler. Gözlerimi kapattım, onları engellemeye, kendimi bir taş gibi hareketsiz kılmaya çalıştım. Ama çığlıkları korkulu çığlıklara dönüşene kadar daha da arttı. Akıntıya doğru baktım ve küçük kızın suya düştüğünü gördüm. Hiç düşünmeden ileri atıldım ve onu yakalayıp göğsüme çektim, sırtını kuvvetlice sıvazladım. Bir an nefes nefese kaldı ve bana doğru öksürdü, uzuvları titriyordu ve ben de titremeye başladım. Benim ikinci hayatımda boğulduğum gibi o da boğulabilir, soğuk suyun girdabında ölebilirdi.

Onu kurtardığımı fark ettim. *Bu ölümlü çocuğu kurtardım.* Ve bunu herhangi bir ölümlünün yapacağı gibi içgüdüsel olarak . Sanki ben de

Onlar. Bu düşünceyle başım döndü, bedenimin içgüdülerinin bir ölümlününkilere dönüştüğü bilgisiyle. Bir tanrıça olarak hayatımı çok nadiren düşünmüş, Áine'e hürmeten anılarımı tamamen bir kenara itmiş, ölümlülüğü bir kılık olarak giyebileceğimi düşünmüştüm ama gerçekten bir tanrıça *olacağımı* hiç ummamıştım. Hissetmek ve hareket etmek için yaptılar.

Kızı kabaca kendimden uzaklaştırdım ve Saoirse ile Áine koşarak gelirken yanıma gelen kardeşlerinin kucağına ittim, sonra kızı kucaklarına alıp korku içinde ağlarken ona sarıldım. Kızın dişleri takırdıyordu ve dudakları soğuktan maviye dönmüştü. Onu kurtardığıma sevinmişim, elbette sevinmişim ama bedenim benden izinsiz hareket ettiği için de kızgındım. Uzun zamandır düşünmediğim cezam bir kez daha zihnimin ön saflarına yükselmiş ve bileklerime zincirler vurmuş gibiydi. Nasıl dilersem dileyeyim bir tanrı değildim ama nasıl davranırsam davranayım bir ölümlü de değildim. Hem ikisiydim hem de hiçbir şey ve başım ve kalbim ağrıyordu ve bir şekilde Saoirse *hala* konuşuyordu.

"Ah aşkım." Kızı azarlamadan önce ona sarıldı, kafasına vurdu ve kızın ulumasına neden oldu. "Sana buradaki akıntının senin için çok güçlü olduğunu söylemişim. Ama sen anneni hiç dinlemiyorsun, değil mi? Ve şimdi de bizim-"

Onlardan uzaklaştım ve ormana doğru adım atmaya başladım. Áine'in adımı söylediğini duydum ama onu duymazdan geldim, beni takip etmeyeceğini umarak adımlarımı hızlandırdım. Takip etmedi ve sonunda ormanın serin, karanlık ışığına ulaştığımda nefes alabilecek kadar rahatlayabildiğimi fark ettim.

"İyi oldu," dedi bir ses. "Çocuğu kurtarmış olman."

Danu'nun yanımda belirmesiyle sıçradım. Onun için durmadım, hatta sadece daha hızlı yürüdüm, ama o bana kolayca ayak uydurdu ve gerçekten sessizdi, her küçük gürültüyü çok daha yüksek hale getirdi: ayaklarımın altında kırdığım dallar, elbisemi çizen dallar, ayak sesleri hiçbir şey yapmazken ve kıyafetleri dokunulmadan kaldı. Ölümlü bedenimin *gürültüsüne* karşı onun zarif, sessiz hareketleri düğümlenmeye neden oldu ve paniğim aniden gözyaşlarına dönüştü. Tek istediğim ormanda tek başıma yürümekti. Neden kimse artık benim *olmama* izin vermiyordu? Hiçbir şey söylemedim,

Yine de, Danu'nun ona cevap vermezsem gideceğini umarak yürümeye devam ettim, ama o kaldı.

Danu sabırla devam etti: "Bir zamanlar bunu yapmazdın," sesi sanki dünyadaki tüm zamana sahipmiş gibi konuşkan çıkıyordu. Tabii ki vardı.

"Ama artık değil," dedim. "İstediğinizi yaptım, ölümcül içgüdülerini öğrendim. Bir zamanlar boğulmasına izin vereceğim çocuğu kurtardım." Onunla alay etmek istercesine başımı eğdim ama çamurlu zeminde ayağım kaydı ve yüzüstü düştüm. Kafamı kaldırdığımda Danu yüzünde bir eğlence ifadesiyle üzerime eğilmişti, cübbesi tertemizdi.

Ayağa kalkmaya çalışırken tekrar kaydığımda bile bana yardım etmek için hareket etmedi. Sonunda başardığımda yüzümdeki çamuru sildim. "Bahara *tahammül* edemiyorum. Ne soğuk ne sıcak, ne sert ne yumuşak. Hem her şey hem de hiçbir şey."

"Bir çocuğum olacağını öğrendiğimde, onun da benim gibi olacağından, ılık bahar havasında sevineceğinden emindim." Danu, bir su deresini geçerken kollarını uzatmış, sarmaşıklardan birinin üzerine uzanmıştı. O konuşurken birkaç mavi kuş omuzlarına konmuştu ve sarı güvelerden oluşan bir halka, hızlı hareket eden bir taç gibi başını çevreliyordu. Gülünç görünmesi gerekirdi, ama bunun yerine zarif ve zarifti; etrafı tapınan hizmetkârlarla çevrili bir kraliçe. "Bunun yerine, o ilk bahar, güneş ışığının sıcaklığını yüzünde hissettiğinde *çığlık* attın. Sadece *bir kez*, buzun kırılması gibi ses çıkaran yüksek bir çığlık. Nefret etmiştin. O zaman bile emin değildim ta ki..." Gözlerini kaçırıp, hayatımın en mutlu gününü hatırladıkça yüzünde hayal kırıklığı parlıyordu. "Beni *hayal kırıklığına* uğratmadın," dedi düşüncelerimi okuyarak. "Ben... şaşırdım. Sen tanrıların doğurduğu ilk çocuktun. Nasıl biri olacağın hakkında hiçbir fikrimiz yoktu. Ama seni o açıklıkta gördüğümde... tenin maviye döndüğünde." İç çekti. "O zaman sana kışı verdim çünkü bunun seni mutlu edeceğini biliyordum. Seni mutlu etmek için her şeyi yaparım Cailleach" -gözleri cam gibiydi- "dedi."

"O zaman neden benim-" Kelimeler dilimin ucundaydı ama eve dönmeyi düşündüğümde Tara'nın

Mermer salonlarım ya da kutsal koruluğum bile değil, tepedeki küçük kulübem. Hayatımı bir tanrı olarak düşündüm, sonsuz zevk, kolay güç günlerine geri döndüm

-Ve onu istemediğimi fark ettim. Sadece Áine'i istedim.

Neredeyse tökezliyordum, sanki çarpılmış gibiydim. Artık evim, Áine neredeyse orasıydı. Bunun farkına varmak kalbimi ateşledi, çarpan kafamı rahatlattı ve ona söylemek için kulübeye doğru koşmaya başladım. Kollarımı ona dolayacak ve yakınımda tutacaktım. Ona tanrılar yerine, mavi tenim yerine, *kış* yerine onu seçtiğimi söyleyecektim. Her şeye rağmen.

Danu'nun benim gidişimi izlediğini fark etmedim bile; bir kez olsun giden ben .

Uzaklara gitmiştim ve kulübeye dönmem biraz zaman aldı: Güneş batmıştı ama hava henüz tamamen kararmamıştı. Tepenin etrafında kimseyi görmediğime ve Áine'i masada tek başına otururken bulduğuma sevindim.

"*Nerelerdeydin Cailleach?*" diye sordu ben daha konuşmadan, taburesini öyle bir itti ki yere çarptı.

"Yürüyüşe çıktım-" dedim, öfkesi karşısında irkilmiştim.

"Bütün gün mü?" Áine sözümü kesti. "Ve olanlardan sonra?"

Gözlerimi kırdım. Çocuğun boğulmak üzere olduğunu tamamen unutmuştum. "Artık onların etrafında olamam," diye kekeledim. "Saoirse ve çocuklarından nefret ettiğimi biliyorsun. Onlara gitmelerini söyledikten sonra bile o küçük çocuğu dereye düştüğünde kurtarmak zorunda kaldım. Çılgık çılgılla bağırıyorlardı. Daha fazla dayanamadım." Kelimelerim yanlış, karmakarışık ve çok hızlı çıkıyordu. Söylemek istediğim şey hiç de bu değildi. Artık bunların hiçbiri umurumda değildi, sadece *onu*, Áine'i önemsiyordum ama o bana öyle bir öfkeyle bakıyordu ki içimde bir öfke kabardı. Gidiş gelişlerim hakkında kimseye hesap vermek zorunda olmamalıydım, ona bile.

"Öylece gidemezsin!" Áine'in sesi giderek . "Ne bilmiyordum. Bir kazaya uğradın, bir kurda ya da ayıya çarptın diye endişelendim.

O ormana ne kadar girdiğınle ilgili bir fikrim yok. Ayrıca, kızgın *olsanız* bile kalmalıydınız. O çocuklar korkmuştu ve sen onları teselli etmedin."

"Onları ben *kurtardım*," dedim sesimi alçak tutarak. "Neden ben de onları teselli etmek zorundayım? Beni, seni ve Saoirse'yi dinlemeleri gerekirdi. Onlara derede oynamamalarını *söylemiştik*."

"Nasıl bu kadar duygusuz olabiliyorsun anlamıyorum, Cailleach," dedi Áine. "Çocuğın neredeyse ölüyor olmasını bile umursamıyor gibisin. Ve öylece çekip gittin. Beni terk ettin." Sesi kelimelerle boğuluyor gibiydi.

Kaşlarımı çattım. "*Seni* terk etmedim. Biraz zamana ihtiyacım vardı. Sadece bir gün. Hepsi bu."

"*Korkmuştum*." Áine'in sesi . "Yaralandığımı, bana ihtiyacın olduğunu ya da geri dönüp dönmeyeceğini bilmiyordum."

Gerçekten korkmuş görünüyordu ve onu teselli etmeliydim ama yüz ifadesinin bende uyandırdığı suçluluk duygusu beni tekrar üzdü. Kimseye bu şekilde borçlu olmaya alışık değildim; bu beni zincirlenmiş hissettirdi. Ve sözlerindeki gerçek beni korkuttu - beni bir ayı ya da kurt bulsaydı ne *olurdu*? Bir zamanlar hiçbir şey bana zarar veremezdi, ama şimdi her şey verebilirdi. Bu bana keskin bir şekilde o parçalanmış hissi hatırlattı - ne tanrı ne de ölümlü olmak

-O acı ve korkuyla konuştum, sesim soğuktu. "Benim için endişelenmene gerek yok."

Áine kulübeden çıkmadan önce uzun bir süre bana baktı, kapıyı öyle sert çarptı ki rafın kenarında duran bir kavanoz bal yere düşüp paramparça oldu. İçindekiler yere yayıldı ve cam parçalarıyla kaplı yapışkan, altın rengi bir havuz oluşturdu. Onu almak için eğildim ve parmağımı kestiğimde bağırdım, camı duvara fırlattım ve bala kendi kırmızı kanımın damlalarını . Onu ne kadar istediğimi, ona ne kadar ihtiyacım olduğunu söylemeye gelmişim. Her şey nasıl bu kadar yanlış gitmişti?

Parmağımı Áine'in yeni dokuduğu beyaz kumaş parçasına sardım, kalbim boğazıma düğümlendi. Söylediklerimden utanıyordum. Peşinden gitmek istiyordum ama bir daha istediğimi söyleyemeyeceğimden, kelimelerimin az önce olduğu gibi birbirine karışacağından korkuyordum.

sık sık yapardı ve ben de onun yerine kalıp geri döneceğini umarak akşam işlerimi yapmaya çalıştım.

Buğdayı öğütüp un haline getirdim ve daha önce yakaladığım bir tavşanı, kesik parmağımla beceriksizce de olsa temizleyip derisini yüzdüm. Uzun bir süre kuyunun başında durup tek elimle kovayı yukarı çekmeye çalıştım. Bir kovanın daha dibe düşmesine izin verdikten sonra hayal kırıklığıyla tısladım ve taşa tekme attım, ancak ayak parmağımı vurmaktan başka bir şey yapmadım. Áine'le çok rahat etmişim, ölümlü hayatının büyük kısmını oluşturan günlük işlere yardım edecek bir çift elim daha olduğu için çok rahattım.

Sonunda pes ettim ve denize bakan küçük taş bankın üzerine yığılıp kollarımı dizlerime doladım. Uzun süre ışıkları izledim, bulanıklaşmaya başlayana kadar ağladığımı fark etmedim. İlk defa yalnızlığın ne demek olduğunu anladığımı düşündüm. Bir tanrıça olarak arkadaşlık istememiştim; halimden memnundum. Bir ölümlü olarak bile, bunu daha önce hiç bu kadar yoğun hissetmemiştim, başka birine, *ait olduğum*, birlikte olduğum birine *ihtiyaç duymuştum*. Bir tanrı olarak arzularım vardı, evet, ama her arzu anında karşılanabilirken ihtiyaç nasıl var olabilirdi? Nadiren *istemiştim* bile. Yemeğin tadı hoş olduğu için yedim, aç olduğum için değil. Kaynak suyu soğuk olduğu için içtim, susadığım için değil. Şimdi ise Áine'ye olan ihtiyacım, onun yokluğu içimde bir şeylerin *çatlmasına* neden oluyordu.

Biri omzuma dokunduğunda başımı dizlerime çoktan gömmüştüm. Rahatlayarak ürperdim; parmaklarının yumuşak sıyrıklarından yanımda oturanın Áine olduğunu, saçlarıma dokunduğunu, yanağını yanağıma yasladığını anladım. "Özür dilerim," diye hıçkırdım.

"Seni seviyorum, Cailleach," diye cevap verdi, başını benimkine bastırarak. Birlikte köyün ışıklarına baktık ve ben de onu sevdiğimi söylemeye çalıştım, ona gerçeği anlatmaya çalıştım ama boğazımdaki dolgunluktan kelimeleri çıkaramadım, bunun yerine ikimiz de uykuya dalana kadar kendimi ona yakın tuttum. Birkaç saat sonra uyandım, yumuşak çimlerin üzerinde onun bedenine sarılmıştım. Üzerimizde parlayan yıldızlara baktım, o kadar çoktular ki ben onları izlerken neredeyse hareket ediyorlarmış gibi görünüyorlardı. Áine'in söylediklerini düşündüm, beni sevdiğini söylemişti ve sevdiğinden emindim ama gerçekten tanımadığı halde bu sevgi gerçek olabilir miydi? Düşündüm.

Kabuslarını, nasıl ılık atarak uyandığını, iblislerden ve kötü ruhlardan korktuğunu. Benekli mavi tenimi, damarlarımdaki buzu, sonsuz, ölümsüz bedenimi bilseydi beni sever miydi?

Yaptıklarımı bilse beni sever miydi? Öldürdüğüm insanları?

Ve böyle bir yalana tutunmuşken ona onu sevdiğimi söylemek dürüst ve adil miydi?

Ben öyle düşünmüyordum. Bu yüzden ona onu sevdiğimi söylemedim ve ona en çok korktuğu şey olduğumu da söylemedim: bir ölümlünün derisini giymiş, karanlığa muktedir büyük bir güç.

Áine'le yakınlaştıkça ölümsüz benliğimi daha çok unutuyordum. Onun sayesinde köylüler hakkında bilgi edindim; sadece isimlerini ve yüzlerini değil, Ardgall'ın, babası kasabanın kasabı olmasına rağmen hiçbir canlıyı öldürmeye dayanamaması; Eithne'nin bir avın kaç yıllık olduğunu kokusundan anlayabilmesi ve en kurnaz balıkçı tarafından bile henüz kandırılmamış olması gibi, onlar hakkında her şeyi öğrendim.

Hâlâ yalnızlığımı ya da sadece Áine'in arkadaşlığını tercih ediyordum ama o yanımdayken en azından köyde daha iyi tanınıyordum. Köyün en yaşlı kadını Nora ve sürekli annesinden kaçıp benimle konuşmak ve arılara "yardım etmek" için tepeye koşan küçük çocuk Domhnall gibi birkaç köylü bile beni seviyor gibiydi.

Bu şekilde birkaç yıl geçti ve ben köy yaşamına giderek daha fazla alışmaya başladım. Ormandaki son konuşmamızdan beri Danu'yu görmemiştim ve bunun zamanın nasıl geçtiğini fark etmediğinden mi yoksa artık umursamadığından mı kaynaklandığını merak ediyordum. Sebep her ne olursa olsun, memnundum.

Áine ara sıra kışın ortasında benimle ormanda yürürdü, ama onun sıcak ateşimizin başında oturmayı tercih ettiğini bilirdim, elleri bir anne adayı için yaptığı yorganla meşgul olurdu ya da

Ebelik için kullandığı bitkiler ve yağlar. Onunla yan yana yaptığımız yürüyüşler sessiz olmasa da -Áine sessizliği beceremezdi- ağaçların altında el ele dolaşmak rahatlatıcıydı.

Bir akşam ormandan ateşi sönmüş ve evi karanlık bulmuştum. Şaşırmıştım: Áine'in şimdiye kadar evde olmasını bekliyordum, gittiği çiftlik kasabanın biraz dışındaydı. İçimi bir endişe kapladı. Uzun ve zorlu bir kış olmuştu ve kurtların kulübemize her zaman olduğundan daha yakın yerlerde bıraktıkları izleri görmüştüm. Köyde hiç duymamıştım ama belki de geceleyin o boş yolda...

Kulübenin içinde sinirli sinirli dolaştım, ateşi yaktım, yerleri süpürdüm, ormanda bulduğum mantarları kestim. Bunlar Áine'in en sevdikleriydi, kahverengi-gri tepeleri küçük labirentler ve çizgilerle oyulmuştu. Büyük bir parça tereyağıyla pişirmek için ateşe koydum, onu göreceğim umuduyla tekrar tekrar kapıya döndüm. Çok geçmeden mantarlar tısladı, çatırdadı, altın rengini aldı ve gevrekleşti ama o hâlâ gelmemişti.

Tam masayı hazırlamış, ikimiz için de birer kadeh şarap doldurmuştum ki kapı açıldı ve Áine, yağan karın içinde, yüzü çamura bulanmış bir şekilde nihayet karşımdaydı.

"Nerelerdeydin?" Ona bir sandalye çektim ve ıslak şalını boynundan çektim. Bir bezi suya batırdım ve yüzündeki çamuru temizledim.

-Düşmüş müydü? Elbisesinin her yerine kir bulaşmıştı ve gözleri kızarmış, yüzü ağlamaktan şişmişti.

"Ne oldu?" Nazıkçe sordum ve tekrar hıçkırmaya başladı, ince, hüzünlü bir feryat. Kollarımı ona doladım ve omuzlarının titremesi durana kadar onu kendime çektim. Sonunda başını kaldırdı. "Sheelin, yardım etmeye gittiğim küçük kız? Soğukta nefes alamıyordu. Ona elimden geleni yaptım; buhar, duman, bal kullanmaya çalıştım ama hiçbirisi işe yaramadı. Onun için hiçbir şey yapamadım, Cailleach. Onun acı çektiğini görmek, yüzünün solgun ve mavi olduğunu görmek korkunçtu. Annesinin kollarında öldü." Áine son sözleri soluk soluğa söyledi ve ben o küçük, sevimli kızı düşündükçe gözlerim doldu, utangaç ve sessizdi, kızıl saçları gün batımına bakar gibi parlıyordu. Onu annesinin kollarında ölü ve soğuk düşündüm, sonra da

Siobhan, çocuğu benim gönderdiğim kış yüzünden ölmüştü. Hem yetişkin hem de çocuk pek çok kişiyi öldürmüştü.

"Özür dilerim." Sesim titriyordu. "Çok üzgünüm." Bir bulantı dalgası üzerime çökerken gözlerimi kapattım ve uzun zaman önce o kış öldürdüğüm insanları düşündüm. Ailelerinin nasıl ağlamış olabileceğini. Birden ayağa fırladım ve kulübeden dışarı koştım, karda kusmadan önce zar zor dışarı çıkabildim. Áine dışarı çıktığında soğuk zeminde diz çökmüş, nefes nefese kalmıştım. Kusmam durana kadar saçlarımı tutup yüzümden uzaklaştırdı ve ona döndüğümde artık sırlarımı saklayamayacağımı biliyordum. Ona ne olduğumu söylemeliydim, yoksa beni asla gerçekten tanıyamayacaktı. Beni asla gerçekten sevemezdi. Sadece bazı parçalarımı bilmesini istemiyordum, önceki uzun, çok uzun hayatıma kıyasla çok küçük parçalarımı.

Yüzümde bir şey görmüş olmalı, çünkü hâlâ çamurla kaplı alnı kırıştı. Nazik bir elini yüzüme koyup okşadı. "Ne oldu, Cailleach?" diye fısıldadı.

Soğuk iliklerime kadar işledi ama kalkmadım, gözlerimi onunkilerden ayırmadım. İtirafım içimden akıp gidiyordu, sanki artık kararımı vermişim ve hiçbir şey beni durduramazdı. "Niamh'ın sana o uzun, soğuk kış hakkında anlattığı hikâyeleri hatırlıyor musun? Büyükannesi Siobhan'ın yaşadığı kışı? Bunun gibi değil." Evimizin çatısında biriken karı, beyaz limanı işaret ettim. "Bu o kışla kıyaslanamaz bile. O yıl kar yığınlarının bir insanı gömecek kadar yüksek olduğunu hatırlıyorum. Ve insanlar ne kadar bekler ve umut ederse etsin, bahar gelmedi. Güneş beyaz bulutların arasından sıcaklığını gösteremedi. Nehirler dondu, denizler de. İnsanlar bile."

Áine yavaşça başını salladı ve saçlarından düşen kar taneleri yere düşmeden önce bir anlığına parıldadı. "Ama Cailleach, bu çok uzun zaman önceydi. Büyükanнемin büyükannesinin zamanında. Bunu nasıl hatırlayabiliyorsun?"

Tereddüt ettim. "Dagda sana hiç kış tanrıçasından bahsetti mi? Soğuğun? Yarattığı soğuk dünyada yürürken teni maviye dönen bir tanrıçadan? Bir zamanlar insanlar onun adını biliyordu. Ona Cailleach derlermiş." baktım. O kadar güzel görünüyordu ki

Fırtına esiyor, saçları yüzünün beyazına karşı çok koyu. "Ben o kadını. Ben Tanrıça Cailleach'im."

Áine başını salladı. "Hayır." Sesi sabit, neredeyse düzdü. "Hayır, bu doğru değil. Doğru olamaz. Seni tanıyorum. Dagda'yı tanıyordun. Sen burada bir çocuktun."

"Ben çocuk değildim," dedim yavaşça. "Ben onun tepede tanıdığı kadındım. Çok sevdiği küçük köpeği olan Failinis. Arılarım vardı ama onlarla ne yapacağımı bilmiyordum. Dagda bana yardım etti. O benim arkadaşım, bana bal ve balmumunu nasıl toplayacağımı öğretti..." Yüzünü gördüğümde sözümü yarıda kestim, sonra devam etmeye çalıştım. "Nasıl ölümlü olunacağını bilmiyordum. Hiç ölümlü olmamıştım -diğer tanrılar, onlar da bir zamanlar ölümlüydü. Ama ben değildim. Ve şimdi öyleyim. Ve anlıyorum." Ayağa kalktım ve Áine irkilerek benden uzaklaştı. Ona doğru uzandım. "Sana *asla* zarar vermem. Bu beden bana tanrılar tarafından ceza olarak verildi, böylece sizden biri olmanın ne demek olduğunu, nasıl bir zarara yol açtığımı öğrenecektim. Kışı neden göndermemem gerektiğini şimdi anlıyorum. Anlıyorum. Ve artık sana yalan söylemek istemiyorum. Söyleyemem, çünkü... çünkü seni seviyorum."

Áine'in yüzünde bir titreme oldu ama gözleri geniş ve berraktı. Bana inanmıştı. Kendimi biraz daha sakin hissettim. Söylediklerime inanıyordu. Açıklayabilecektim. Ona bir kez daha uzandım ama benden uzaklaştı.

Sonraki sözleri sert ve acılıydı.

"Kışı *sen* mi gönderdin?" diye sordu. "Hani şu çok kişiyi öldüren?"

Yutkundum. "Fark etmedim, fark etmedim..." Açıklamaya çalıştım. "Bir koruluğum vardı. Kutsal bir koru. Soğğun gerçek dokunuşunu bildiğim ilk yerdi. Danu'nun bana kış üzerinde hakimiyet verdiği yerdi, evim olarak gördüğüm ilk yerdi, güvenliydi. Ve onlar-" Sesim titredi. "Onu yok ettiler. Orayı yerle bir ettiler ve toprağı oyarak altınları ve ölüleriyle doldurdular. Ve kokusu..." Hatırladıkça öğürdüm. "Tek koklayabildiğim *onlardı*. Elleri ve vücutları, terleri, kanları ve ağgözlölükleri... Düşünmeden *alıyorlardı*. Umursamadan. Ve ondan önce, ölümlüler, arkadaşım Enya'yı öldürdüler. Onu isteğı dışında evlenmeye, istemediğı çocuklara sahip olmaya zorladılar ve o öldü.

- " Sözlerimi yarıda kestim, kelimelerim aptalca ve zayıf geliyordu. Pek çok kadın istemedikleri adamlarla evlenmiş, onları öldüren çocuklar doğurmuştu. Áine'in gözlerinde bunu görebiliyordum. Enya'nın onlardan ne farkı vardı? O zamanlar bilmiyordum ve hâlâ bilseydim bile ona olanları *doğru* yapmazdı. Ama aynı zamanda yaptığım şeyin, ölümlülere, *Siobhan'a* yaptıklarımın da *doğru* olmadığını biliyordum. Başka ne söyleyeceğimi, ona kendimi nasıl açıklayacağımı bilemediğimden, kelimelerim gittikçe hızlanarak tökezledim. "Tek bildikleri şeyin *almak* olduğunu gördüm. Kalbimi kırdılar ve ben de tepeciklerinin üzerine uzandım ve karı getirdim. Artık onların kokusunu alamayana, yaptıklarını göremeyene kadar yağmasına izin verdim. Ve baharın gelmesine izin vermedim." Sesim titredi; Áine'in yüzündeki ifadeden dehşete düşmüştüm.

"Sen bir *tanrısın*-" Áine'in sesi sert ve kırılıyordu. "Ve sen öldürdün - binlerce kişiyi öldürdün- çünkü senden *aldılar*? Her şeye sahip olan bir tanrıdan?"

"O zaman anlamadım. Şunu demek istemedim-" Bunu nasıl açıklayacağımı bilemedim ve bir kez daha Áine'in eline uzandım ama o benden bir adım daha uzaklaştı.

"Kasıtlı olarak öldürüp kötü niyetli olmadığını iddia edemezsin, Cailleach. Bu mümkün değil." Sesi alçaktı. "Aslında iyi değilsen iyilik, gerçek iyilik yapamazsın ve binlercemizi -ölümlüleri- öldüremezsın" -sanki karşısında duran ben değilmişim gibi kelimeyi tükürdü- "ve düşünmeden hareket ettiğini iddia edemezsin." Áine'in ağzı buruştu. "Aramızda dolaşmaya hakkın yok. Sevmeye hakkın yok." Gözlerini kırıştırdı ve bir kar tanesinin kirpiklerinden yere düşüşünü izledim. Tekrar yukarı baktığımda tepeden aşağı, köye doğru koşuyordu.

Kalbim kırılmıştı ama o gece yatağa girdiğimde Áine'in geri dönmeyeceğinden korkmuyordum. Onun sevgi ve affetme kapasitesini anlamıştım. Sadece biraz zamana ihtiyacı vardı. Geri dönecekti.

Daha iyi bilmeliydim.

Gecenin bir yarısı kapı açıldığında rahatlamıştım. Áine'in daha önce olduğu gibi geri döndüğüne inanmıştım. Tekrar konuşabileceğimizi düşündüm. Kelimelerim üzerinde endişelenmişim; bu sefer daha iyi anlatabilirdim, bunu biliyordum.

Mutfağa adım attığımda evimin köy halkıyla dolu olduğunu gördüm.

Nora. Ruaidhrí. Gelin. Saoirse.

Ve Áine.

Ağzı nefretle dolu, elinde yanan bir meşale tutarak onlarla birlikte durdu. Hareket edecek, çığlık atacak, hatta yalvaracak zamanım bile yoktu. Elleri çok beceriksiz olan ilk sevgilim Ruaidhrí, yumruğunu yüzüme indirdiğinde hiç de beceriksiz değildi. Sersemlemiş ve kanlar içinde yere yığıldım. Sonra birlikte geçirdiğimiz o gece güneşin doğuşunu benimle birlikte izleyen Bride ayaklarımı bağladı -ve benim için her zaman taze balık saklayan Sean ellerimi arkamdan kabaca bağladı- ve çocuğunu nehirden kurtardığım Saoirse ağzıma bir tıkaç soktu. Birlikte dans ettiğim, ekmek kırdığım ve ticaret yaptığım insanların yüzlerini gördüm - hepsinin, arkadaşlarımın ve köyümün - bir bozuk parayla bana sırtlarını dönmelerini izledim.

Beni köyün içinden geçirip ormana, kutsal meşenin bulunduğu açıklığa götürdüler. Dagda'nın hayvan kurban etmek için kullandığı taş sunağın üzerine yığılmış odunları görene kadar ne planladıklarını hâlâ anlamamıştım. Panikle hıçkırarak ağladım, kalabalığın içinde Áine'inkini bulmak için tanıdık yüzlerini aradım. Gözlerimiz kilitlendi, benimki korkudan irileşmişti ve yüzü solsa da odun yığınının yaklaşırken acımasız bakışları değişmedi.

"Baktığımız ve evimizde ağırladığımız bu kadın sandığımız kişi değilmiş." Ben ağlamaya başladığımda bile bana pişmanlık duymadan baktı. "O bir iblis. Bir ölümlünün bedenine girmiş bir hayalet. Bize karşı işlediği büyük suçları bana itiraf etti. Tüm ölümlülere karşı. Ve bu suçlar için cezalandırılmalı."

Sonra da meşaleyi ahşap ateşe doğru tuttu.

Acıyı daha önce de bildiğimi sanıyordum; ayak parmağımı çarptığımda, bileğimi incittiğimde. Ama bu -üzerimde sürünen, derimi karartan alevler-farklıydı. Yeni bir şeydi. Korkunçtu.

Yandıkça çığlık attım.

Ve yandım.

Yüzyıllar gibi gelen bir süre boyunca.

Ve sonra gelen karanlık tatlı, soğuk ya da yumuşak değildi.

Kırmızı, sıcak ve sonsuzdu.

Sonsuz.

Üçüncü Ölüm

(Ölümsüz bedenime geri döndüğümde acı devam ediyordu. Danu beni kollarıyla sararken çığlık attım, diğer tanrılar gibi etrafımda kümelandiler. Dagda'nın yüzü acıyla burkulmuştu ve Danu mavi etime sıcak gözyaşları döküyordu. "Sana sormam gerek," dedi hıçkırı hıçkırı ağlarken, "ne yaptın-")

Ama onun aptalca sorusuna cevap vermedim. Ne öğrendiğimi biliyordu. Áine'i nasıl sevdiğimi görmüş ve ihanete uğrayışımı izlemişti.

"Beni geri gönder! Beni geri gönderin! Beni geri gönderin!" Sonunda Danu bana parmağıyla işaret edene kadar öfkeyle tekrar tekrar bağırdım ve önce ışık, sonra gürültü, sonra da sessizlik oldu.

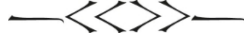
Yaz

Dinle.

Dinle, sana bir hikaye anlatacağım.

Tanrılara karşı duran bir kızın hikayesi. Ve onlardan kalbinin arzusunu kazandı.

Fia büyüdükçe artık şölenleri değil, tanrıların asla aç kalmadığını söyleyen altın tanrıçayı düşlüyordu.

Yasak olmasına rağmen Fia, tanrıçasıyla tekrar konuşabileceğini umarak Broga'daki Sid'e giden ormanlık yolu takip etmeye devam etti. Aradan birkaç yıl geçip tanrıça hâlâ ortaya çıkmayınca, Fia tanrıçaya elindekilerin en iyilerini sunmaya başladı: en gür meyveyi, bir kümes hayvanının altın sarısı gevrek derisini ya da balığının en yumuşak parçasını; hepsini bir dua eşliğinde ateşe attı. Ama ne kadar vazgeçerse vazgeçsin ya da ne kadar dua ederse etsin, tanrıça sessiz kaldı.

Ve böylece Fia diğerlerine tanrılar hakkında ne bildiklerini sormaya başladı: Neye benziyorlardı, kaç taneydiler, gelmişlerdi? Küçük köyünde bunu bilen ya da umursayan çok az kişi vardı ve ağabeyi ona bildiği tüm tanrı hikâyelerini anlatsa da bunlar onu doyurmaya yetmiyordu.

Kız kardeşinin yeni ve tuhaf açlığını bastırmak isteyen erkek kardeşi de masallar aramaya başladı. Bir gün kasabaya gelen bir yabancı, çocuğun o güne kadar duyduğu en güzel masalı -ana tanrıça Danu'nun masalını- anlatmış ve çocuk o gece bunu kız kardeşiyle paylaşmaya hazır bir şekilde eve koşmuş.

"O bir ölümlüydü," dedi gülerek ve kız kardeşinin yüzündeki merak ışığını görmeyi bekledi. "Bir zamanlar, tanrı olmadan önce." Çocuk devam etti, Danu'nun nasıl tanrıların ilki olduğunu, karayı ve denizleri nasıl yarattığını ve sonunda büyük sarayını inşa edene kadar yeryüzünde yalnız ve üzgün bir şekilde dolaşarak geçirdiği yılları anlattı. "Adını Tara koydu. Ama yine de evine baktı ve boş olduğunu görünce üzüldü, bu yüzden en iyi ölümlüleri, en nazık, en bilge, en cesur olanları çağırdı ve onlara tanrılık verdi."

Çocuk hikâyesini bitirdi, sesi bir melodi, gözleri parlak ve hevesliydi, ama Fia gülmedi ya da sevinçle alkışlamadı ve çocuk onun açlığının daha da arttığını gördü. Çenesini kaldırdı, kardeşinin bakışlarını tuttu. "İhtiyacım olan şey bu. Tanrılık. Tanrılık ve bir daha asla aç kalmayacağım."

Dördüncü Yaşam

(Köye doğru yürürken meşale parlıyordu, ölüm ellerimdeydi.

Hala karanlıktı, ama ayın oturduğu yerden görebiliyordum.

Şafak yaklaşıyordu. Engebeli yolda yalınayak, acıdan irkilmedim, duraksamadım, yandığımdan beri ne gibi değişiklikler olduğunu görmek için köyün etrafına bakmadım. Anlar olabilirdi. Nesiller de olabilirdi. Umurumda değildi. Onlar ya da onların ataları beni yakmıştı. Ve bu yüzden onlar da yanacaktı.

Meşaleyi çatılar ve duvarlar boyunca, ahşap tahtalar ve sarmaşıklar arasında gezdirdim. Bir yerlerden çiçek kokuları ve Danu'nun beni baharda geri gönderdiğini biliyordum. Bu iyiydi; alev alıp yanacak daha çok şey olacaktı.

Çılgılık atmaya başladıklarında şafak kanlı parmaklarını gökyüzüne uzatmaya başlamıştı.

Köyün kenarında durdum ve alevlerin yükselişini izledim. Ve pişen etin kokusunu aldığımda gülümsedim. Üzerimdeki ölümlü derisi soyulmuş gibi hissediyordum. Artık tanrı ve ölümlü arasında bölünmüş değildim. Sadece tanrıyım.

Güç dolu.

Öfke.

Dumandan öksüren bir adamın evinden koşarak çıkışını izledim ve başımı eğdim. Bir yanımda onu daha önce gördüğümü biliyordu. Ama adını hatırlayamıyordum. Bana bir örümcek gibi göründü - ezilmesi gereken bir şey.

Alevlerin, Áine'le ilk tanıştığım meyhanenin yanından yukarı süzülüşünü izledim.

Áine, benimle birlikte yatağıma uzanmış ve parmaklarını saçlarımda gezdirmişti.

Áine, benim canlı ateşime karşı kendi meşalesini yakmıştı.

Kendimi onunla aynı olarak düşünmek aptallıktı. Ölümlü olarak. Ben ölümlü değildim. Bana bunu öğretmişler, onlara karşı duyduğum tiksintinin her zaman haklı olduğunu göstermişlerdi. En adi hayvanlardan bile daha kötüydüler. Hayvanlar hayatta kalmak için alırlardı; asla tatmin olamadıkları, hep daha fazlasını istedikleri için alırlardı.

Onu görmemiş olsaydım, kalıp yıkımın büyümesini izler, yangının tüm köyü ve içindeki her ölümlüyü tüketmesine memnuniyetle izin verirdim.

Bana doğru koştu, saçları uzun ve siyah, gözleri kocaman ve maviydi ve ben hiç düşünmeden kollarımı açtım, çünkü onu seviyordum. Onu hâlâ seviyordum ama kollarıma düşen Áine değildi. Bir çocuktı. Áine'e o kadar benzeyen genç bir kızdı ki onun kızı olduğunu anlamıştım.

Kız bana sarıldı, öksürüyordu, dumandan boğuluyordu ve ateşin saçlarını yaktığı, yanaklarına is bulaştırdığı yerleri görebiliyordum, gözleri yüzünde yakıcı, soğuk bir maviydi. Delici bakışlarında Nora'yı gördüm; sonra yanakları sabahın pembeliğiyle kızarmış Gelin'i; sonra Domhnall'ı, arsız gülüşlü küçük delikanlıyı. Ama beni gökyüzüne baktıran ve yalvartan onları düşünmek değildi:

"Danu! Yağmur, Danu. Yağmur gönder." Hala Áine'di.

Karın içine kusarken saçlarımı tutuşu, hasta biri için otları birlikte öğütürken gözlerinin ışıltısı, eski taş bankta oturup denize bakarken kollarının yumuşaklığı ve şimdi -Şimdi kollarımdaki kızı, yarattığım yıkımın sona için yalvarmamı sağlıyordu.

Açık gökyüzü hızla kara bulutlarla doldu ve yağmur o kadar şiddetli yağdı ki beni geriye doğru savurdu, yüzüme o kadar güçlü bir şekilde çarptı ki irkildim ve çocuğu kendime yaklaştırarak onu yağmurdan korumaya çalıştım.

Danu'nun başka pek çok kez dinlemediği halde o zaman neden beni dinlediğini bilmiyorum. Yağmurun yangınları tamamen söndürüp söndürmediğini görmek için kalmadım. Bunu ben istemiştim ve bu yeterli görünüyordu. Yine de beni yakmışlardı. Kulübemin beni beklediğini bildiğim tepeye doğru yürüdüm, yanımda çocuğum vardı. Onunla başka ne yapacağımdan emin değildim.

Kulübe üçüncü yaşamımdaki gibi görünüyordu, hala güllerle kaplıydı, ancak artık sadece tomurcuklardı. Ormana baktım ve biraz daha çekildiğini gördüm, ama çok fazla değil. Gideli çok olmamıştı, belki de en fazla altı ya da yedi yıl olmuştu. Kalçamdaki kız kıpırdanmaya başladı ve onu yere bıraktım. Ciddiyetle bana baktı. Küçüktü, belki de üç ya da dört yaşından büyük değildi ve artık yanan köyden ayrıldığımıza göre, dikkat çekici bir şekilde endişesiz görünüyordu. Başparmağı ağzındaydı ama ben ona bakarken başparmağını çıkardı ve kendini işaret etti. "Mór," dedi ve beni işaret etti.

"Cailleach," dedim, Áinein hâlâ hayatta olup olmadığını merak ederek. Şu anda bile kızını aramak için çıldırıyor ? Elbette beni hatırlamayacaktı; bana baktığında sadece bir yabancı görecekti. Bu düşünce hem dehşet verici hem de rahatlatıcıydı.

Beni, yaktığı tanrıçayı hatırlamayacaktı.

Beni, sevdiği ölümlü kadını hatırlamayacaktı.

Önümde dumanı tüten köy bulanıklaşmaya ve puslanmaya başlayana kadar ağladığımı fark etmemiştim. Yüzümü sildikten sonra çocuğa baktım. Tekrar öksürmeye başlamasını istemediğim için kulübemin kapısını açtım ve onu içeri getirdim. Tüm bu karmaşa içinde, çocuğu kurtardığımı ve yangın sona erene kadar onu güvende tutmak için kulübeye gittiğimi söyleyebilirim.

Kulübe bıraktığım gibi duruyordu, siyah tencerem ateşin üzerinde sallanıyordu, raflarda bal kavanozları sıralanmıştı. İçlerinden birini indirdim ve kıza biraz bal peteği verdim. Benden dikkatlice aldı, ısırmadan önce bana uzun, neredeyse şüpheli bir bakış . Balın tatlılığı diline değdiğinde gülümsedi ve gülümsemesi'o kadar benziyordu ki - Áine'e o kadar benziyordu ki

-Ona bakmak acı veriyordu. Sertçe arkamı döndüm ve ateşi karıştırmak için harekete geçtim -kulübe sabahın erken saatlerinde soğuk olurdu- ama alevlere yaklaştıkça, yanmış et gibi dumanın kokusunu daha fazla alabiliyordum. Sanki yeniden yanıyordum ve paniğe kapılıp öğürmeye başladım. Dışarı fırladım, başımı yağmura doğru kaldırdım ve koku nihayet burnumu terk edene kadar beni ıslatmasına izin verdim.

Yağmur uzun sürmedi, güneş gökyüzünde yağmur dinmişti. Çocuğu köye geri götürmem gerektiğini biliyordum.

Áine'in hâlâ hayatta olup olmadığını öğrenmek istiyordum ama kendimi bununla yüzleştiremiyordum. Mór yatağında uyuyakalmıştı ve öğleden sonraya kadar uyudu, sonra uyandı ve ona arıları göstermem için ısrar etti. Kovanlar hâlâ oradaydı ama başımı onlara yaslayıp uğultuyu dinlediğimde göğsümü doldurmasını beklediğim huzur gelmedi. Áine ve ben günlerimizi bu kovanlarda geçirmiştik. Onu ve onun uzun, zeki parmaklarının yaşlı bir arıyı nazıkçe kovana geri koyduğunu düşünmeden onları düşünemezdim. Onu sevmişlerdi. *Ben* de onu sevmiştim. Ve o beni öldürmüştü.

Çocuğu yerden aldım ve Áine'in hâlâ hayatta olup olmadığını öğrenene kadar rahat edemeyeceğime karar verdim. İyi ya da kötü, ona ne olduğunu öğrenmeliydim.

Köye vardığımda yangında kimsenin ölmediğini görünce minnettar oldum. Bazıları çok kötü yanmıştı ve evlerin çoğunun yeniden inşa edilmesi gerekecekti ama yağmuru yeterince erken haber vermiştim.

Her zamanki gibi, kasabaya girdiğimde beni tanıyorlardı - bu hayatta Fianna'nın kız kardeşi olduğumu düşünüyorlardı. Bana başlarıyla selam verdiler ama yaralılara yardım etmekle meşgul olduklarından bana fazla ilgi göstermediler. Bana tepede yaşadığım için şanslı olduğumu, pek çoğu gibi evimi kaybetmediğimi söylediler.

Áine ölmüştü.

Mór'un annesini sorduğumda, Mór'u doğururken öldüğünü, babasının yerel bir çiftçi olduğunu, kralın ordusuna katıldığını ve yıllardır görülmediğini söylediler.

Yıkılmışım; rahatlamışım. Onu bir daha asla göremeyeceğimi anladığımda ne düşüneceğimi, ne hissedeyeceğimi bilemiyordum. En azından onun boş bakışlarına katlanmak zorunda kalmayacaktım.

Bu hayatımda, son hayatımda tanıdığım pek çok kişiyi gördüm. Domhnall'ı gördüğümde, aradan ancak on yıl geçtiğini doğru tahmin ettiğimi anladım; şimdi on yaşındaydı, hâlâ bir çocuktı. Beni gördüğünde sırtıttı ve nefesim kesildi. Danu'nun büyüsünün başarısız olduğunu, beni hatırladığını düşündüm - ta ki ona şişman bir el sallayan *Mór'a* gülümsediğini fark edene kadar.

Áine'in çocuğunu köyde bırakacaktım ama nedense bacağıma yapıştı, onu çözmeye ve Áine öldüğünden beri onu büyüten aileye teslim çalıştığымda çığlık attı. Kadın omuz silkti.

"Kız her zaman tuhaf bir kız olmuştur. Genellikle zeki ve mutludur, ama sinirlendiğinde kızgın bir kedi kadar sertleşir." Kadın yanıkları olan bir çocuğa yardım etmek için çağrıldı ve ben bir kez daha kızla yalnız kaldım. Onu orada bırakmaya karar verdim, kalması için yönlendirdim, ancak arkamda yumuşak bir adım duyduğumda birkaç adımdan fazla gitmemiştim. Döndüğümde kızın beni tepeye kadar takip ettiğini gördüm, yüzü gülüyordu.

"Evine git." Köye dönmesi için ona el salladım ama kız kaşlarını çatarak başını salladı.

"Tatlım." Tepenin üstündeki kulübemi işaret etti. İçimi çektim. Güneş denizin üzerinde batmak üzereydi ve etrafımızdaki ışık pembe ve yumuşaktı. Tek istediğim kulübeme dönüp uykuya dalmaktı ama bir çocuğun hayal kırıklığıyla uğraşacak kadar iyi hissetmiyordum, bu yüzden beni takip etmesine izin verdim.

Daha dün kışın ortasında uyanmışım, Áine Sheelin'i iyileştirmek için çağrılmadan önce . Hava çok soğuk olduğu için normalde yatmamız gerekenden daha uzun süre birlikte yatmıştık. Ateşin ışığı tenini parlatmış, erimiş gibi göstermişti. O sabah kalktığımda çıplak omzunu öpmüş, Sheelin'le ilgilenip eve döndüğünde ona sıcak bir şeyler hazırlayacağıma söz vermiştim.

Şimdi ılık bir bahar esintisinin içinde duruyordum. Áine ölmüştü. Ve kızı önümdeki çimenlerde oynuyordu.

Danu tepede görüldüğünde, batmakta olan güneşin ışığıyla yüzü hâlâ pembeydi. Onu gördüğüme şaşırmadım. Uzun bir süre hiçbir şey söylemedi, sadece Mór'un oyununu izledi.

"Kuralları çiğnedin," dedim ve sadece profilini görebilmeme rağmen, ilk benim konuşmama şaşırdığını söyleyebilirdim. "Bu formdayken bana yardım etmemen gerekiyordu. Ama yağmuru sen gönderdin."

Danu homurdandı. "Onlardan *daha* fazlasını öldürmemen gerekiyordu."

"Verdiğiniz emirlerden biri bu değildi," dedim. "Ölümlüler her zaman birbirini öldürür. Ölümlülükle birlikte gelen her şeyi hissetmemi istedin. Gördüğüm kadarıyla, bu genellikle kan dökülmesini de içeriyor."

"Seni yakacaklarını düşünmemiştim." Danu'nun sesi yumuşaktı. "İstedim ki-" Ama sözünü kesti ve yanağından aşağı bir damla gözyaşı süzüldüğünü gördüm. Bilmiyordum.

Ne söyleyeceğini. Bana yardım etmek mi istemişti? Acıyı, alevleri, kokuyu durdurmak mı istemişti? Sonunda, ne istediğinin bir önemi kalmamıştı. Hiçbir şey *yapmamıştı*. Her zamanki gibi beni ölümlülerin kaprislerine terk etmişti.

"Memnun olmalısın." Sesim soğuktu. "Aynı suç için iki kez cezalandırıldım."

Danu ürperdi ve yanağından bir damla gözyaşı daha süzüldü. Çocuk onun hafif hıçkırıklarını duymuş olmalı ki koşarak yanına geldi. Mór bir an tereddüt etti, sonra uzanıp Danu'nun elini tutmaya çalıştı. Danu'nun dizine kadar bile gelmedi ama bacağını okşadı ve küçük hıçkırık sesleri çıkardı. "Ben Mór," dedi. "Ağlamayın hanımefendi. Ağlamayın."

Çocuğu kucağına almak için eğildiğinde Danu'nun gözyaşları yavaşladı. "Ben Danu, çocuğum." Bir elini yüzünde gezdirdi. Gözyaşları anında kayboldu, yüzü sakinleşti, dinginleşti.

"Biraz bal ister misin?" Mór sordu. "Burası çok güzel."

"Burası bal için iyi bir yer," dedi Danu, yüzü gülümseyerek aydınlandı.

Kaşlarımı çattım. Kızın istediği zaman buraya gelebileceğini düşünmesini istemiyordum. Bugün onunla mücadele edemedim; yarın doğruca köye geri dönecekti.

Danu kaşlarımı çatmama aldırmayıp elini salladı ve bahçe aniden karahindiba tüyleri gibi rüzgârda süzülen bahar yeşili ışık küreleriyle doldu. Mór ciyaklayarak küreleri yakalamak için koşmaya başladı, Danu da gülerek çocuğun peşinden gitti. Çimlerin üzerine oturup uzun uzun iç geçirdim ve kızımın annemin ışıkların peşinden sanki kayan yıldızlarmış gibi dans edişlerini izledim.

Yatağıma uzandım ve kalkmadım. Bir şey yemedim ve içmedim.

Ertesi sabah Áine'in çocuğunu köye geri götürmüş, sonra da tepeye tek başıma tırmanmışım. Yapacak işlerim olduğunu biliyordum -taşımam gereken su, toplayıp kesmem gereken odun, bakmam gereken arılar- ama yatağımdan kalkacak enerjiyi bulamıyordum. Öylece uzanıp tavana baktım.

Áine'i aklımdan çıkaramıyordum.

Neyi farklı yapabileceğimi düşündüm. Ona tanrılığımı asla anlatamazdım ya da gerçeği daha nazikçe paylaşamazdım. Eğer o rüyaları görmeseydi, eğer büyükannesi ona o uzun kışla ilgili hikayeler anlatmasaydı, eğer, eğer, eğer...

Sonunda fark ettim ki, beni kurtarabilecek tek şey kendim olmamış olmamdı. Cailleach adında ölümlü bir kadın olsaydım.

Bu yüzden günlerce o palette yattım, umutsuzluk ve öfke arasında

gidip geldim. Áine'in geri gelmesini istedim.

Öldüğüne sevinmişim.

Kalp atışlarını dinlemek istedim.

Onun beni yaktığı gibi ben de onu yakmak istedim.

Eğer Áine'in çocuğu tepeden geri gelmeseydi ben de öylece yok olup gidecektim. Kapıyı ışığa ya da karanlığa karşı kapatma zahmetine girmemiştım, bu yüzden odaya girdi. Kolumdan çekilene kadar orada olduğunu fark etmemiştim bile. Nefes nefese kaldığım bir an için gelenin Áine, benim Áine'im, affetmeye hazır olduğunu düşündüm. Bağışlanmaya hazır. Ama o Mór'du.

Bana yaklaşırken yüzü ciddiye. "Biraz bal istiyorum." Sanki duyduğu bir şeyi tekrar ediyormuş gibi kelimeleri dikkatlice söyledi.

Neden kalktım bilmiyorum. Neden kavanozdan biraz bal alıp ona bir kaşık verdim. Belki de sevdiğim kadına çok benzediği için ya da tencereme baktığım ve orada olanın karnımı doyurmayacağını bildiğim zamanları hatırlayabildiğim için ya da sadece engelleyebilsem bile bir çocuğun aç kalmasına izin vermenin yanlış olduğunu bildiğim için.

O gün ona bal verdim. Ve

ertesi gün.

Ve bir sonraki.

Neden gelmeye devam ettiğini bilmiyorum ama geliyordu ve birkaç gün sonra onu kir içinde otururken görmekten sıkıldım, bu yüzden toz kaplı sandalyeleri sildim. Masadaki çatlağı elini sürtmesin diye tamir ettim ve sonra ona daha fazla bal toplamak için arıların yanına gittim ve yavaş, yavaş bir rutine girdim.

Bir gün kulübenin etrafına baktım ve yapacak hiçbir şey kalmadığını fark ettim, hem de hiçbir şey kalmamıştı. Kışı geçirmek istiyorsam artık köyden kaçamazdım, bu yüzden sırtıma bir torba mum ve bal yükledim ve tepeden aşağı yürüdüm.

Güneş gökyüzünde alçaldıkça hava serinliyordu ve tavernaya girmeden önce derin bir nefes aldım, köylülerle tekrar karşılaşacağım için gergindim. Endişelenmeme gerek yoktu; kimse benimle ilgilenmiyordu. Bara yaslanmış Aoife adında bir kadına odaklanmışlardı. "Bu kış da onu beslememiz beklenemez," diyordu kadın. "Áine arkadaşım olduğu için onu yanıma aldım. Ama yangından sonra *kendi* çocuklarımı besleyecek kadar param olacak mı bilmiyorum. Bunu başkasının yapması gerekecek." Odada etrafına bakındı ama kimse gözüne çarpmadı. Herkes yorgun ve zayıftı. Yangın birkaç tarlaya yayılmıştı ve bazı aileler kışı atlatmak için komşularının cömertliğine bel bağlamıştı bile. Belki de suçluluk hissetmeliydim ama hissetmedim. Ne de olsa beni öldürmüşlerdi. Bazı tepkileri hak ediyorlardı.

Kalabalıktan biri yavaşça, "Druidler onu alabilir," dedi.

"Áine'in çocuğunu uzağa göndermeyi düşünmekten nefret ediyorum." Konuşmacı bu kez Bride'dı. Üzgün görünüyordu ama onu yanına almayı da teklif etmedi.

"Druid kış gündönümü sırasında gelecek," dedi Aoife. "O zamana kadar ona bakabilirim..." Sesi kesildi.

"Onu ben alacağım."

Odadaki tüm gözler bana çevrildi. Konuşanın ben olduğumu fark etmemiştim bile ve anında pişman oldum, neredeyse sözümü geri alacaktım. Ama sonra günün erken saatlerindeki Mór'u hayal ettim. Kaşlarına bal sürmüştü ve ben bunu gösterdiğimde kıkırdarak yüzünün her tarafına sürmüştü. O kadar neşeli, o kadar mutlu görünüyordu ki güldüm.

O da. Küçük bir ses, şaşkın ve kaba ama yine de bir kahkaha. Ve o anda umutsuzluk değil, sadece umut hissettim.

Umarım her gün oturduğum yerden kalkabilirim.

Rüyalarımındaki alevlerin bir gün söneceğini umuyorum.

Ve bir parçam, durumlarımız tersine dönseydi Áine'in çocuğumu alacağına inanıyordu. Beni sevdiği için onu besler ve ona bakardı. Benden nefret etse bile.

Ondan nefret ediyordum.

Ve onu sevdim.

Ben de aynısını yapardım.

Yangından sonraki o ilk günlerde Mór'la kulübede kaldık ve Áine'den ve Sorcha'yla geçirdiğim o uzun günlerden ölümlü çocuklara bakmakla ilgili öğrendiğim her şeyi umutsuzca hatırlamaya çalıştım. Mór sürekli tehlikede gibi görünüyordu ve ben hep korkuyordum. Tepenin kenarına ne kadar yakın olduğumu daha önce hiç fark etmemiştim. Bu bir uçurum değildi, bir çocuk oradan düşse büyük ihtimalle hayatta kalırdı ama kaderi kıskırtmak için bir neden yoktu, bu yüzden onu güvende tutmak için bir taş duvar inşa ettim. Duvara tırmanıp üzerine oturmayı, bacaklarını ileri geri sallamayı ve onu bulduğumda kendi kendine kıkırdamayı öğrenene kadar bu işe yaradı.

Çocuklar çelişkilerin korkunç bir karışımıydı: çok üşürlerse hastalanabilir, çok büyük yiyecekler yerlerse boğulabilirlerdi. Ama aynı zamanda çok yüksekten düşebilir ve sonra gülerek ayağa kalkabilirlerdi.

Bunları öğrenmekle o kadar meşguldüm ki Mór'un bana ilk kez *anne* dediğini bile fark etmedim. Tek bildiğim onun beni çağırdığı ve benim de karşılık verdiğimdi.

-Hepsi bu kadardı. O benimdi, ben de onun.

Danu kızdan çok memnundu ama onun için berbat bir örnekti. Sık sık gelirdi ama ölümlülere olan takıntısına rağmen onların ihtiyaçlarından hiç anlamazdı. Mór'u kumda oynamaya götürürdü.

ve yemeye, içmeye, sıcak güneşten kurtulmaya ihtiyacı olduğunu unuturdu. Bir keresinde çocukla oynaması için Tara'dan büyük kedilerinden birini bile getirmişti. Bundan haberim yoktu, ipte çamaşır asarken dönüp çayırdaki oturmuş kendi kendine şarkı söyleyen Mór'u takip ettiğini görmüştüm. Bağırarak koştum ve canavarı korkuttum, o da inleyerek Danu'nun yanına çekildi. Danu, kedinin çocuğu asla yemeyeceğini söyleyerek neden kızdığımı anlamamıştı ama ben onun bedenindeki durgunluğu görmüştüm. Gözlerindeki açlığı. Yemek için avlanmanın ve zevk için avlanmanın ne demek olduğunu biliyordum; ölümsüz bedenimde her ikisini de sık sık yapmıştım.

Bu olaydan sonra Danu'yu tepeden men etmeye çalıştım ama o sadece güldü ve ertesi gün geri geldi. Ne yapabilirdim ki? Danu bir tanrıçaydı. Ben sadece kendimi ve kızımı -kızımı- hayatta tutmaya çalışan ölümlü bir kadındım.

Şaşırtıcı bir şekilde, bana en çok yardım eden önceki hayatımda tanıdığım küçük çocuk Domhnall oldu. Mór'a tapardı ve küçük balıkçı teknelerinde babasına yardım etmediği zamanlarda genellikle tepede bizimle birlikte olur, onunla oynar ve onu Danu'nun umursamazlığından korurdu.

Sadece kızımı tehlikeden uzak tutmayı öğrenmek zorunda değildim, aynı zamanda çocukların küçükken yetişkin ölümlüler kadar aykırı olduklarını da öğrenmek zorundaydım. Bir gün Mór'a peynir sürülmüş ve bal sürülmüş ekmek verdim, genellikle sevdiği bir ikramdı, ama ona verdiğimde bir ısırtık bile almayı reddetti.

"Ye onu, Mór," dedim. "Bu senin favorin."

"Hayır." Çenesinin altında cazip bir şekilde sallamaya çalıştığımda başını çevirdi. "Peynirden nefret ederim." Kollarını kavuşturdu ve bana ters ters baktı.

"Sen yemiyorsun," dedim. "Biz onu her gün yiyoruz. Ayrıca elimizdeki tek şey bu." "Nefret ediyorum bundan!" Mór aniden çılgın atarak elimdeki ekmeği kopardı ve

duvara fırlattı. Beyaz bir leke halinde aşağı kaymadan önce bir anlığına yapıştı. Kızgın olmaktan çok ürkmüştüm ve sanırım Mór da ürkmüştü çünkü bana kocaman gözlerle baktı. Uzun bir süre birbirimize baktık ve sonra ben gülmeye başladım. Yapmamam gerektiğini biliyordum, ekmeği fırlattığı ve çılgın attığı için onu azarlamam gerektiğini biliyordum. Ama bu çok aptalcaydı.

Bir çocuğun daha bir gün önce iştahla yediğı bir şeyden şimdi nefret etmeye karar vermesi absürt derecede komikti. Mór da gülmeye başladı ve kollarını bana doladı. "Seni seviyorum anne." Yüzünü boynuma yasladı.

"Ben de seni seviyorum." Mór'u sıkıca kavradım. "Ben de seni seviyorum, canım kızım."

Mór sevimli bir çocuktur. O gün kulübede olduğı gibi nadiren çığılık atar ya da nöbet geçirirdi ve o bahar ve yaz özellikle harikaydı. Ona arılarla nasıl çalışılacağını öğrettim ve yere düşen bir arıyı yerden alıp nazikçe kovana geri koyarken onun yuvarlak yüzünü dikkatle ve ciddiyetle görmek büyük bir zevkti. Bahçeden yabancı otları toplamama yardım etti ve kulübeyi gittiğı her yerden topladığı avuç avuç çiçeklerle doldurdu.

Birlikte geçirdiğimiz ilk kış çok ılımandı, günlerce güneş ışığı ve ılık esintiler vardı. Uyandığımda ve nihayet havada kar kokusu aldığımda kış gündönümünden epey sonraydı. Ayağı fırladım, kapıya koştum ve geniş bir beyaz alan görmek için kapıyı açtım. Hâlâ hafif hafif kar yağıyordu, taneler havada dönüyordu ve ben sevinçle ellerimi birbirine vurdum: Mór buna bayılacaktı. Küçük odamıza geri döndüm ve onu uyandırmaya çalıştım, yatakta kıvrıldığı küçük topun içinden nazikçe sallayarak çıkardım. Homurdanarak battaniyenin içine doğru kıvrıldı. Onu tekrar dürttüğümde, "Git buradan anne," dedi. "Ben uyuyorum."

"Kalkmalısın, Mór." Onu kucağıma çektim. Yüzünü karnıma gömdü, normalde güler ve orada kalmasına izin verirdim ama bekleyemeyecek kadar heyecanlıydım, bu yüzden sonunda vücudunu açana, gerilene ve muazzam bir şekilde esneyene kadar ayaklarını hafifçe gıdıkladım. Onu ayağı kaldırdım ve sonra kapıya doğru çektim, bir kar girdabı evin içinde dans ediyordu. Mór bir an göz kırptı, bir kar tanesi kirpiklerinden birine takıldı, sonra titredi ve kapıyı çarparak kapattı. Yatağı koştı ve kendini tekrar yorganın altına attı.

"Hayır." Onun için özel olarak yaptırdığım kürklü küçük botları çıkardım. "Yatağı dönmeyeceğiz, yürüyüşe çıkacağız."

Sonunda onu sıcacık sarmayı ve ormana doğru beni takip etmesini sağlamayı başardım. El ele, sessizce yürüdük ve kalbim

Mutluluk. Kızım, benim güzel kızım, karanlık dalların altında benimle yürüyor, mavi ve gri gölgelerin tadını çıkarıyor, yüzündeki kar dokunuşundan, havadaki kar kokusundan heyecan duyuyordu.

Sadece birkaç dakika geçmişti ki durdu ve her zaman yaptığı gibi güzel bir şeyi işaret etmesini bekleyerek döndüm - belki bir kuşun karda bıraktığı minik izleri, yakındaki çalılıkta parlayan kırmızı meyveleri ya da sadece *sessizliği*. Onun yerine kaşlarını çatıyordu. "Eve gitmek istiyorum anne."

"Saçmalama." Güldüm. "Daha yeni yürümeye başladık. Bak, tepeyi buradan görebilirsin."

"Üşüyorum," dedi ve yüzüne dokunmak için uzandım ama yüz sıcaktı, yanakları ve dudakları hâlâ pembeydi.

"Üşümüyorsun," dedim sabırsızlıkla. "Dışarısı sadece soğuk. Arada bir fark var. Sessiz ol, dinle."

Başımı eğdim, o da öyle yaptı ama bir süre sonra kaşlarını çatı. "Ben bir şey duymuyorum," diye mırıldandı, ayaklarının altındaki beyaz tozu tekmeliyordu.

"Kesinlikle," dedim. "Kışın en güzel yanı da bu. Sessizlik. Huzur."

"Hoşuma gitmiyor," diye homurdandı Mór. "Çok korkutucu." "Korkutucu değil! Çok güzel."

"Çok üzücü," dedi Mór. "Ağaçlar soğuk ve çiçekler ölmüş."

"Mór'a tamamen katılıyorum," dedi Danu, aniden ağaçların arasından

belirerek. "Danu!" Mór kendini onun kollarına attı. "Üşüyorum." Titriyordu dramatik bir şekilde, sanki kürklere sarılmamış gibi.

"Çok üzgünüm aşkım." Danu Mór'a bir öpücük verdi. "Al, belki bu yardımcı olur. Gözlerini kapat." Mór itaatkâr bir şekilde yaptı ve bir göz kırpışımızla diğer göz kırpışımız arasında etrafımızdaki orman bahara dönüştü. Kar yok olmuş, yerini yumuşak çimenler ve küçük bir dere almıştı. Dallar soluk yeşil yapraklarla kaplıydı ve yabani bir elma ağacı pembe çiçeklere bürünmüştü, yaprakları Mór'un yüzüne doğru uçuşuyordu. Mór sevinçle ciyakladı ve Danu'nun kollarından fırlayarak onları küçük çayır boyunca kovaladı.

"Ona kışı gösteriyordum." Danu'ya kaşlarımı çattım. "Hoşuna gitti." Danu bir kaşını kaldırdı ve ben de kızardım. "Hoşuna *gidecekti*. Ona donmuş gölü ve buzun kenarda nasıl kırıştığını gösterecektim. Dilinin üzerindeki pulları yakalamasına izin verecektim..." Mór'un yaprakların peşinden koşmasını izleyerek konuyu kapattım. Onu izlerken derinden yaralandım. Neredeyse ihanete uğramış gibi hissettim. Sanki Mór benim yerime Danu'yu seçmiş gibi hissettim. Kışı bahardan daha çok sevdiğimde Danu böyle mi hissetmişti? Bu düşünce Danu'ya karşı duyduğum suçluluk ve şefkatin ani bir karışımıyla yanaklarımın ısınmasına neden oldu ama o bunu fark etmedi çünkü hâlâ kızıma doğru eğilmişti.

"*Hepsini* böyle yap." Mór, Danu'nun elini çekiştirdi. "Bütün karı kaldır." Danu bunu yapabiliirdi elbette. Bir el hareketiyle Mór için her zaman bahar ve yaz olmasını sağlayabilir, soğğun hiç gelmemesini sağlayabiliirdi. Ama bir ölümlü olarak geçirdiğim onca zamandan sonra bunun ne kadar yanlış olacağını şimdi görebiliyordum. Mevsimler birbirini takip *etmeliydi*: ilkbahardan yaza, yazdan sonbahara, sonbahardan kışa. Kış gelmeliydi; bitkilerin ve toprağın dinlenmesine, hayvanların inlerinde sıcak bir uyku çekmesine, ölümlülerin ateşlerinin etrafında oturup birbirlerine uzanmalarına, geçmişin ve gelecek günlerin hikâyelerini anlatmalarına olanak sağlıyordu.

Danu'ya baktım ve sadece Mór'un gülümsediğini görmek için bile olsa bunu düşündüğünü gördüm. "Mevsimleri ölümlülüğün iyiliği için değiştirmemiz gerektiğini sanıyordum. En bu yüzden cezalandırılmamış mıydım?" Sesim soğuktu. "Ayrıca, büyüdüğünde Mór'a bunu nasıl açıklayacaksın? Bir el hareketiyle baharı nasıl yarattığını nasıl açıklayacaksın?"

Danu iç çekti. "Bunu hatırlamayacak. O daha bir bebek bile değil..." Ama sesi gönülsüzdü, sanki bu fikrin kötü bir fikir olduğunu görebiliyordu. Yüzünü buruşturdu, sonra geldiği gibi aniden ortadan kayboldu, yayı da yanında götürdü ve beni ulumaya başlayan perişan haldeki kızımın baş başa bıraktı.

"Onu geri getir anne!" Mór elimi çekiştirdi, gözyaşları yüzünden akıyordu, bir kez daha ortaya çıkan karda ayaklarını yere vuruyordu ama ben sadece başımı salladım.

"Yapamam, sevgilim. Sadece Danu-" Onun kocaman mavi gözlerine baktım. Bir çocuğa bir tanrının gücünü nasıl anlatabilirdim? İçimi çektim ve onu kucağıma aldım.

kalktım, onu açıklıktan çıkardım ve sakinleşip tekrar etrafına bakmaya başlayana kadar kollarımda yürüdüm. "Bak." Onu tekrar karın üzerine bıraktım. "Şuradaki parmak izlerimizi görüyor musun? Buraya sadece biz ayak bastık. Ve dinle." Başımı üstümüzdeki köknarlara doğru eğdim ama bunu Mór'a nasıl açıklayacağımı bilmiyordum. Sesin yokluğunun nasıl da kendine has, kristal ve yumuşak bir ses çıkardığını. Ona baktım ve uzun zamandır ilk kez ölümsüz bedenime sahip olmayı diledim. O zaman ona *gösterebilirdim*. El ele tutuşup buz gibi parlayan denizlerde birlikte kayabilir ya da bir çığ sırasında dağdan aşağı yüzebilirdik. Ne *olduğumu*, ne *olduğumu* anlayana kadar onu dünyanın soğuk, sessiz yerlerine taşıyabilirdim. Neyi özlediğimi. Ama artık ölümsüz bedenime sahip değildim ve eğer sahip olsaydım, ona asla sahip olamayacağımı fark ettim.

Bu yüzden tek yaptığım yukarıdaki koyu yeşil köknarlara bakmak, kızımın elini tutmak, ondan gözlerini kapatmasını istemek ve dinlemek oldu.

Dördüncü Yaşam

(Üç kış böyle geçti; Mór soğuğa benim kadar asık olmadı ama ben denemekten hiç vazgeçmedim. Bir ilkbahar günü Mór

Altı yaşlarındaydım, Mór ve Domhnall ile kulübeye doğru yürüyordum ki arkamdan konuştuklarını duydum, sesleri rüzgârda yankılanıyordu.

"O benim arkadaşımı. Onu neden yaktıklarını bilmiyorum." Yavaşıladım, dikkatle dinliyordum.

"Neye benzediğini ya da adının ne olduğunu hatırlamıyorum ama senden ve Cailleach'ten önce tepede yaşıyordu. Orada arı beslemeye başlayan oydu. Ve bana birçok şey öğretti. Onlardan korkmama gerek olmadığını. Asla *onları* korkutmaya ya da kızdırmaya çalışmamam gerektiğini, çünkü seni bir kez soktuklarında ölürler."

"Çok mu korkutucuydu?"

"Hayır." Domhnall onun sorusunu düşündü. "O... sessiz ve nazik biriydi. Soğuğu ve geceleri uluyan kurtların sesini severdi."

"Annem gibi," dedi Mór. "Annem soğuğu sever." Bir an sessiz kaldılar. "Onu neden yaktılar?" Mór'un sesi gözyaşlarının eşiğinde geliyordu ve hikâyenin muhtemelen Mór'un hassas kalbi için çok fazla olduğunu biliyordum ama sözünü kesmedim. Domhnall'ın ne hatırladığını bilmem gerekiyordu. Köyde hiç sormamıştım, yaktıkları kadını hiç duymamıştım ve kafa karışıklığı ya da şüphe uyandırmadan bu konuyu nasıl açacağımı hiç bilememiştim.

Domhnall sesini alçalttı ve dediğini duymak için kendimi zorladım: "O gece anneni -ilk anneni, Áine'i- tepeden inerken gördüm. Dışarıda olmamam gerekiyordu ama Eanna'yla karda oynuyorduk ve onun geçtiğini gördük. Hasta görünüyordu. Gözleri kızarmıştı ve teni solgundu. Önce Bride'ın evine, sonra da benim evime girdi. Annemle konuşurken duydum. Tepedeki kadının gerçek bir kadın olmadığını, bir kadın olduğunu söyledi.

ruh. Büyük bir kötülük yapmıştı ve aramızda yaşamaya devam etmesine izin verilmemeliydi."

"Ama onun nazik olduğunu söylemiştin," diye fısıldadı Mór, sesi şok olmuş gibiydi.

"Öyleydi," dedi Domhnall. "Yine de insanların bunu görmesini istemezdi. Bir keresinde bakmadığımı sandığı bir anda arıların başında ağladığını görmüştüm. Ölü bir kraliçe bulmuştu ve tüm kovanın öleceğini biliyordu."

"Neden ruhları yakıyoruz?"

"Annen -Aine- başka kimseye zarar veremeyeceğinden emin olmanın tek yolunun bu olduğunu söyledi. Ruhu serbest bırakmanın ve geldiği yere geri göndermenin tek yolu buydu. Köydeki diğerleri de aynı fikirdeydi."

Ve çok çabuk, diye düşündüm. Beni tanıdıkları yıllardan sonra. Merak ettim, ilk kez değil, daha nazik olsaydım, daha çok gülümseseydim - çocuklarını Áine gibi yakın tutsaydım - bu kadar kolay etkilenirler miydi? Kalplerinde merhamet bulurlar mıydı, meşaleleri olmadan sadece yalvarmak ya da kaçmak için gelirler miydi?

"Ondan hoşlanmıyorum," diye karar verdi Mór. "Áine benim annem değildi. Annemdi. Ve annem asla kimseyi incitmezdi." Bana doğru koştu, elini benimkinin içinden geçirdi ama ona bakamadım, onu rahatlatacak, Áine'in anısını koruyacak bir şey söyleyemedim.

Tek düşünebildiğim elimde yanan meşalenin ne kadar sıcak olduğuydu.

Yıllar geçtikçe, önceki yaşamlarım uzak ve sisli hale geldi. Bir çocuğa bakmak, onu sıcak ve sağlıklı tutmak ve beslemek için gereken her şeyle birlikte, bırakın diğerlerini ya da ölümsüz hayatımı, oturup *bu* hayat hakkında düşünecek vaktim bile yoktu. Bazen neredeyse bunu -tanrısallığımı- hayal edip etmediğimi merak ediyordum. Sanki her zaman bu tepede kıızıyla birlikte yaşayan, arıları birlikte besleyen ölümlü bir kadınmışım gibi geliyordu.

Bebeğimin nasıl ve ne zaman on bir yaşında bir çocuğa dönüştüğünü bilmiyordum.

Mór son zamanlarda sessizdi ve Domhnall'ı özlediği için üzgündü. Artık bir çocuk değildi, geçen yıl boyunca uzamış ve güçlenmişti ve şimdi babasıyla birlikte teknede çalışıyordu. Hâlâ fırsat buldukça tepeye geliyordu ama Mór'un oynamak istediği oyunlarla daha az ilgileniyor gibiydi ve ona karşı her zaman nazik olsa da, Mór artık kalbinin bu oyunlarda olmadığını anlayabiliyordu. Danu hâlâ bazen geliyordu ama gelişi her zaman ani ve beklenmedik oluyordu ve bir yaz fırtınası kadar hızlı bir şekilde tekrar gidiyordu; Mór ona güvenilemeyeceğini anlamaya başlamıştı. Danu hakkında sorular sormaya da başlamıştı. Nasıl oluyor da bir an görünüp bir an sonra kayboluyordu? Neden başka hiçbir ölümlü yapamazken o yüzebiliyor, uçabiliyor ve elleriyle büyülü küreler yaratabiliyordu? Danu bunu düşünmemesini, Mór'a böyle şeyleri sır olarak saklamasını söylediğini ve Mór'un da söz verdiğini söyledi ama keşke... keşke Mór ölümsüzlerle hiç uğraşmak zorunda kalmasaydı.

Bir yaz akşamı bahçede oturmuş ekmek ve bal yerken Mór, "Anne, ben bir köpek istiyorum," dedi.

"Hayır-" Nefesim boğazımda düğümlendi. Temizledim ve sesimi daha az sert çıkarmaya çalıştım. "Çoğu gün köyün köpekleriyle oynuyorsun, bu yeterli değil mi? Ayrıca, bir köpek tavukları korkutur." Failinis'i güneşin altında uyurken bulduğum günü hatırladım, üç tavuk sırtında memnuniyetle gıdaklıyordu. Kalbim sanki büyük bir ağırlığın altında ezilmiş gibi sıkışmıştı. Bunca yıl sonra küçük köpeğimi hâlâ özleyor olmam mümkün görünmüyordu. Bazen onu unutabilmeyi, anısını bir rüya gibi belirsiz ve puslu hale getirebilmeyi diliyordum.

"Ona öğrettirdim," dedi Mór ciddiyetle. "Tavuklarla arkadaş olurdu. Arılarla. *Lütfen* anne." Mavi gözlerini kocaman açarak bana baktı ama başımı salladım ve ona uyku vaktinin geldiğini söyledim. Kaşlarını çattı ama yine de içeri girdi ve ben de kulübenin kenarına yaslandım. Mór'a hayır demekten nefret ediyordum ama onu korumak istiyordum. Sonunda köpeği öldüğünde ne yapacaktı? Ölümlü varlıklar için bile köpeklerin ömürleri çok kısıydı. Engelleyebilseydim Mór'un böyle bir acıyı tatmasına izin vermezdim.

"Çocuğa bir köpek getirebilirim." Danu havadan bir adım attı. Ölümsüz formundaydı ve ona bir kaşımı kaldırdım. "Dans ediyorduk." Danu

elini salladı. "Mor hepimizin ölümsüz formlarımızı giymemizi istedi." Gözlerimi kırıştırdım, kafam karışmıştı ve Danu güldü. "Morrígan." Kelimeleri sanki ben akılsızmışım gibi yavaşça telaffuz etti. "Tanrıça."

"Onun kim olduğunu biliyorum Danu." Sesim keskindi. Ama onu kandırmadığımı biliyordum. Morrígan'ı unutmuş, sadece kendi küçük kızımı düşünmüştüm. Morrígan, Lug, Dagda, Manannán... isimleri bile garip ve boştu, yarı unutulmuştu.

Danu ellerini salladı. "Çocuğa bir köpek getireceğim," dedi tekrar. "Ormanda seveceğini düşündüğüm bir tane gördüm. Siyah, sarı gözlü."

"Mór'a bir kurt getiremezsin." Sesim sertti. "O bir ölümlü, onu yer."

"Çocukken kurtları severdin." Danu güldü. "Ne zaman kaybolsan, seni genellikle onlarla karda oynarken bulurdum."

"Ben bir insan çocuğu değilim. Bana zarar veremezlerdi. Nasıl hatırlamazsın Danu? Sen ölümlüyken, annenin sana hiç kurt getirdiğini düşünüyor musun?"

Danu'nun yüzü karardı ama hafifçe, "Belki de öyledir. Çok, çok uzun zaman önce yaşadım."

"Eğer iyi bir anne olsaydı, yapmazdı." Sesim sivriydi.

Danu iç çekti. "Sen ölümlü değildin, Cailleach. Annelik yapman imkansızdı."

"Ona bir kurt getirme," dedim, kulübeye girmek için yanından geçerken.

Danu bir kurt getirmemişti ama Mór'un kendisinden daha büyük olan devasa beyaz bir köpek getirmişti. Mór çok heyecanlandı ama ben köpeğin kalmasına izin vermedim. Bana Danu'yu fazlasıyla hatırlatan soluk yeşil gözleri vardı; beni takip etmelerinden hoşlanmamıştım. Ondan sonra Danu bir dizi köpek getirdi; uzun tel gibi tüyleri olan siyah bir köpek, kocaman, hüzünlü gözleri olan şık gri bir köpek ve Failinis'e çok benzeyen beyaz-siyah bir köpek.

ağlamaya başladı. Başıımı salladım ve dereye koşup derin nefesler aldım ve buz gibi suyu yüzüme çarptım. Mór beni orada buldu ve kollarını boynuma doladı. "Özür dilerim anne." Yanağımdan öptü.

Burnumu çektim ve gözlerimi sildim. "Sana hiç küçük köpeğımden bahsetmiş miydim?" Anlatmadığıımı bildiğıim halde sordum. Failinis hakkında hiç konuşmamıştım. "Danu'nun az önce getirdiğı köpeğı tıpatıp benziyordu." Hatırlayıp hatırlamadığıını ya da hatırlayıp hatırlamadığıını merak ettim. "Ona Failinis derdim. İlk arkadaşlarımdan biriydi." Ben küçük köpeğımden bahsederken Mór başını omzuma yasladı. Ben konuşurken bana sorular sordu - patileri ne renkti, çok havlar mıydı ve hiç yemeğımi çaldı mı - ve öldüğünden beri ilk kez bunları nazikçe, şefkatle düşünebildim ve hatta ona Failinis'in balık çalma tutkusunu anlattığıımda gülebildim.

O gece yatağıımda uzanırken onu daha da ayrıntılı bir şekilde hatırlamak için kendime izin verdim, birlikte paylaştığımız hayatı ve ne kadar güzel olduğunu, birlikte ne kadar mutlu olduğumuzu hatırladım. O gece uykuya daldığıımda rüyamda yine küçük köpeğımi gördüm ve dudaklarıımda bir gülümsemeyle uyandım.

Mór'a Failinis'ten bahsettikten birkaç hafta sonra rıhtıımda durmuş Domhnall'ın annesi Cara ile konuşuyordum ki balıkların bulunduğı bir masanın altında bir kuyruk hareketi gördüm. Büyük kırmızı balıklardan birinin yavaşça ucundan kaymaya başladığıını izledim. Bir balıkçı onu gördüğünde köpek yavrusu neredeyse balığı tamamen koparmayı başarmıştı. Bağırđı ve köpeğı tekme attı; köpek botundan zar zor kurtuldu ve kuyruğunu bacaklarıının arasına kısıtırıp kaçarak tahta bir sandığıa sığıındı. Ufak tefek ve kahverengiydi, bana bir foku anımsatan zarif tüyleri vardı. Ona balıkçıdan bir an önce ulaştım; Fachtna adında, hiç sevmediğıim kırmızı yüzlü bir adamdı. Titreyen köpeğı göğsüme yasladım ve ben Fachtna'ya ters ters bakarken o da boynuma sokuldu.

"Bir köpek bir kez balık çalmaya başladı mı, bir daha durmaz." Fachtna büyük elini uzattı. "Onu şimdi boğmama izin versen daha iyi olur."

"Onu boğmayacaksın," dedim, Fachtna'yı daha çabuk boğacağımı düşünerek. Köpeğe baktım ve Failinis'in onu pazara ilk getirdiğimde bir balık çalmaya çalıştığını hatırladım ve bir tutam acı hissetsem de çoğunlukla onu hatırlamak *iyi* geldi. Kollarımdaki köpeğe baktım. Bir yuvaya ihtiyacı vardı. "Onu Mór'a götürüyorum."

Fachtna'nın yüzü değişti. Köylüler beni yeterince seviyorlardı ama kızıma tapıyorlardı. "Pekâlâ," diye homurdandı Fachtna. "Eğer Mór içinse, o zaman."

Yavru köpeği göğsümde tutarak tepeye doğru yürüdüm ve Mór evden çıkıp onu gördüğünde gözleri büyüdü. Başka bir çocuk ciyaklayabilir ya da ağlayabilirdi ama Mór bize doğru sessizce yaklaştı ve yavru köpeğin sırtını okşamaya başladı. Onu dikkatlice Mór'un kollarına bıraktığımda uykusunda küçük bir homurtu çıkardı.

"Teşekkür ederim anne," diye fısıldadı.

Mór yavruya Aengus adını verdi ve Failinis'in bana olduğu gibi o da Mór'a bağlandı. Birlikte büyüdüler ve neyse ki Aengus altıncı ve Mór'un on yedinci yıllarında bile Mór'un peşinden koşmaya devam etti.

Ölümlü bir bedende hiç bu kadar uzun süre yaşamamıştım, bu da yaşlanmakla hiç şimdiki gibi mücadele etmek zorunda kalmadığım anlamına geliyordu. Bundan nefret ediyordum. Sabahları kalktığımda vücudumun inlemeye ve iç çekmeye başlamasından, gözlerimin ve ağzımın etrafındaki gölgelerin hiç gitmeyen çizgiler haline gelmesinden nefret ediyordum. Yine de en tuhaf şey, aylık kanamanın durmasıydı. Başta fark etmemiştim bile ama sonra ateşim çıkmaya başladı ve kışın en soğuk zamanında bile battaniyeyle uyuyamıyor, terden sıırılsıklam olmuş kıyafetler ve kızarmış bir yüzle uyanıyordum. Domhnall'ın annesi Cara bana anlatana kadar neler olduğunu anlamamıştım.

Önceki hayatımda da arkadaştık, Áine ile yaşadığım zamanlarda. Beni hatırlamıyordu elbette, ama eskiye dönmek, büyüyen çocuklarımız hakkında sohbet etmek ve birlikte çalışmak kolay olmuştu. Domhnall'ın benimle birlikte arıları çalıştırıp çalıştıramayacağını, belki daha fazla kovan yapıp yapamayacağını sormuştu ve ben de hemen kabul etmiştim. Bunun çocuk için akıllıca bir seçim olduğunu biliyordum. Balık yakalayıp bağırsaklarını temizlediği her gün gözlerindeki ışık daha da sönükleşiyordu ve bu yüzden babası teknenin başına geçmesini istemiş olsa da Cara, Domhnall'ın hayatta kendi yolunu çizmesi konusunda ısrar etmişti.

Cara ve ben tepeden aşağı köye doğru yürürken tekrar ateşim çıkmaya başladı. Bu hiç mantıklı değildi çünkü kar için bile çok soğuk bir gündü. Yüzüm kızarıırken ve göğsüm sıcaktan sıkışırken bile parmak uçlarım uyuşmuştu. Küçük bir nefes verdim ve yüzümü yelpazeledim. Buz gibi denize, yolun kenarından akan küçük dereye atlamak istedim; Cara ile yürümüyor olsaydım atlardım.

"Cailleach?" Bana doğru döndü. "İyi misin?"

Başımı salladım. "Çok ateşliyim. Neden bilmiyorum..."

"Ah, değişim." Dudakları kıpırdadı ama ne demek istediğini anlamadım. Atkımı başımdan çektim ve rüzgâr çıplak tenime değerken rahat bir nefes aldım.

"Ne değişti?"

Cara kaşlarını çattı. "Kanama durduğunda. Bu artık çocuk sahibi olamayacağın anlamına geliyor. Annen sana söylemedi mi?"

Başımı salladım, yanaklarım utançtan kızarmıştı. Artık bilmediğim bir ölümlülükle karşılaşmam pek sık olmuyordu. "O yaşlanmadı." Danu benden daha genç görünüyordu.

Cara içini çekti. "Özür dilerim. Pekâlâ. Başka birinden haber almadığınıza şaşırdım ama sanırım Mór ile o kadar meşguldünüz ki yıllar boyunca dedikodu yapmaya pek vaktiniz olmadı. Bütün kadınların başına gelir. Bu artık çocuk sahibi olamayacağımız anlamına geliyor. Ateş gelip gider ama sonunda durur ve artık kanaman olmaz."

Ama eninde sonunda tekrar kanayacağım, diye düşündüm. *Bu hayatta değilse bile, bir sonraki hayatta.* Bu düşünce beni çok yormuştu. *başka bir hayat vardı, başka bir hayat.*

ve bir tane daha, kim bilir kaç tane? *Benim Mór'umun sadece bir tane vardı* ve bu düşünce kalbimi acıtıyordu. Bir tane ve bu adil görünmüyordu, adil değildi, ama bunu değiştirmek için ona elimden geleni yapmaktan başka ne yapabiliirdim?

Mór'u büyötmeye geldiğimden beri günlerim hızla ilerliyordu ama hâlâ geleceğe bakmanın ölümcül hilesini öğrenememiştim. Mór büyürken bile bir mevsimden fazlasını düşünmüyordum ve bunun tek nedeni arıları ve onlara en iyi şekilde nasıl bakacağımı, Mór ve benim soğuktan bağımsız olarak hayatta kalmamız için gereken yiyecek ve oduna nasıl sahip olacağımızı zorunda olmamdı. Mór'un yaşlanmasının ne anlama geldiğini hiç düşünmemiştim.

Ama o bahar Mór'u Domhnall'ı arı kovanlarının arkasında öperken yakaladım.

Onları gördüğümde şok geçirerek geri çekildim ve Domhnall Mór'un elini tutmaya devam etse de birbirlerinden ayrıldılar. Yanakları kızardı ve bana bir şey söyleyecekmiş gibi dudaklarını araladı ama ben çoktan onlardan uzaklaşıp ormana doğru yürümeye başlamıştım. Serin karanlığa girdiğimde başım dönüyor, etrafımdaki sesler azalıyordu. Mór artık çocuk değildi, bunu biliyordum ama bir sevgili isteyebileceğini hiç düşünmemiştim. Mór'un beni terk edeceğini, evlenip kendi çocuklarına sahip olmak isteyip istemeyeceğini hiç düşünmemiştim. Domhnall'a doğru eğilmesi, bir çiçeğin güneşe doğru eğilmesi gibi hızlı bir ihanetti. Onları şaşırttığımda bana değil *ona* uzanmıştı ve kalbim biraz kırılmıştı. Domhnall'ı sevmeme rağmen, o anda kızımı yanımda tutmak için onun sonsuza dek uzaklaşmasını mutlulukla izleyebilirdim. Ama dünyanın böyle işlemediğini biliyordum. İkisi de genç ve güzeldi ve belki de, fark ettim ki, birbirlerine her zaman biraz aşık olmuşlardı.

Ben ormandan döndüğümde Mór, Aengus'la birlikte dere kenarında oturuyordu. Bacaklarını altına sokmuştu, ama ben ayakkabılarımı çıkardım ve

çoraplarımı giydim ve ayaklarımı suya bıraktım. Su hala dağlardan akan kar sularıyla doluydu ve o kadar soğuktu ki ayaklarım kısa sürede uyuştı.

"Onu seviyor musun?" Soruyu sorduğumda sesim genç çıkmıştı. Mór'unkinden daha genç. Bir tanrının ki kadar masum.

Mór başını omzuma yasladı. "Özür dilerim anne. Sana söyleyecektik. Biz sadece... hava hanımeli gibi kokuyordu ve..." Sözünü yarıda kesti. "Başparmağında bir yara izi var." Kendi güzel ellerini kaldırdı. "Çok küçükken onu bir arının soktuğunu söylüyor. Burada ilk yaşayan ve arı beslemeye başlayan kadının iğneyi çıkardığını ama arıları bilerek korkuttuğu ve bu onu soktukları için ona kızdığını söylüyor. O zamana kadar öleceklerini bilmiyormuş. Bu yüzden babasıyla çalışmaktan nefret ediyordu. Balıkları öldürmekten nefret ederdi." Mór konuşmaya devam etti, Domhnall hakkında sevdiği her şeyi anlattı ve o konuşurken ben de biri için aynı şeyi hissetmeyi, onun anlattığı sevgiyi hissetmeyi . Áine'i bildiğim şekilde sevmiştim ama bu, Mór'un Domhnall'a duyduğu sonsuz, her şeyi kapsayan aşk gibi değildi. Nasıl olabilirdi ki? O benim sadece parçamı, ölümlü kadını tanıyordu. Ölümsüz bedenimi tanımamıştı, kış güneşinde maviye çalan tenimi hiç görmemişti, ormanı kırağıya boğduğumu hiç görmemişti. Gerçek benliğimi bilmiyordu.

Sonuna kadar değil.

Düğün yaklaşana kadar Mór ve Domhnall'ın beni yaktıkları kutsal meşenin altında evlenmek istediklerini fark etmemiştim.

O günden beri oraya gitmemiştim. Mór'un Cara'nın gözetiminde gitmesine izin vermiştim ama orada düzenlenen druid törenlerine, kutlamalara ve nöbetlere hiç katılmamıştım.

Öğrendiğimde köydeki tavernada onlarla birlikte oturuyordum. Artık oraya nadiren gidiyordum ama Mór gelmemi istemişti ve ben de

Köşede oturup druid-bard'ın güzel şarkısını dinlemeyi kabul ettim. Melodi hüznünlüydü ve bittiğinde ağlayacağından emin olduğum Mór'a doğru baktım. Ama ağlamıyordu. Domhnall'ın omzuna yaslanmıştı ve müziğe neredeyse hiç dikkat etmemiş gibi görünüyordu, kulağına fısıldıyordu ve henüz gitmemiş olmasına rağmen onu şimdiden özlediğim için gözyaşlarımı kırıştırmak zorunda kaldım.

Gözlerimi siliyor ve kendimi bu aptalca düşünceden kurtarmaya çalışıyordum ki birinin Mór'a nerede evleneceklerini sorduğunu duydum. "Kutsal meşede tabii ki," dedi ve kalabalığa doğru döndü, bir kez bile bana bakmadı - ama neden baksındı ki? Orada bana ne olduğu hakkında hiçbir fikri yoktu. Domhnall bana bakarken yüzümdeki kan çekildi. Gözleri büyüdü ve ayağa kalktı. "Cailleach?" Sesi alçaktı -bana ilgi gösterilmesinden nefret ettiğimi biliyordu- ama bayılacağımı düşünmüş olmalıydı çünkü yanıma doğru geldi. "Biraz hava almak ister misin?"

Başımı salladım ve koluna girdim, beni kalabalığın arasından geçirip kapıdan çıkarırken kendimi yaşlı bir kocakarı gibi hissettim. Soluk soluğa havayı içime çektim ama hava çok sıcaktı, güllerin ve uzun altın başakların yaz kokularıyla doluydu ve bana huzur vermiyordu. İçine atlayabileceğim bir kar birikintisi olmasını diledim, yanan etin kokusunu hatırladıkça panikle aldığım nefesimi boğacak bir şey.

"Meşeyi onaylamıyor musun?" Domhnall sessizce sordu. Şaşkınlıkla ona baktım. "Seni orada hiç görmedim," diye açıkladı.

Onu o kadar uzun zamandır tanıyordum ki bazen onun artık yetişkin, bilge ve gözlemci bir adam olduğunu unutuyordum. Bana dikkatle baktı ve bir an için neredeyse ona orada yanan kadının *ben* olduğumu söyleyecektim. Arkadaşlarının, ailesinin ateşe verdiği kadın *bendim*. O zaman ne diyecekti? Ama tabii ki söyleyemezdim.

"Bir keresinde bir kadının yandığını görmüştüm," dedim onun yerine. "Ben burada yaşamadan önce. Kutsal bir meşenin altındaydı."

Konuşurken Domhnall'ın gözleriyle karşılaşmak istemediğim için köyün etrafına baktım. Uzun yolun iki yanında evler, yanlarında da tarlalar uzanıyordu. Yolun bir ucunda deniz, diğer ucunda ise

diğer ucu ülkenin kalbine doğru devam ediyordu. O yoldan hiç geçmemiştim, diğer ucunda ne olduğunu görmeyi hiç umursamamıştım. Bazen köyün yanmasına izin verseydim, bu hayatta gideceğim yerin orası olup olmadığını merak ederdim.

"Korkunç bir şey yapmıştı," dedim sessizce. "Bu yüzden cezalandırılması gerektiğine karar verdiler."

"Onu tanıyor muydun?" Domhnall söyledi, ben de başımı salladım ama konuşmadım. İçini çekti ve uzaktaki kulübeme baktı. "Bir zamanlar burada tanıdığım bir kadını da yakmışlardı. O benim arkadaşımdı." Tekrar bara doğru baktı. "Mór'a bunun yerine tepede evlenip evlenemeyeceğimizi soracağım. Arıların yanında."

Danu düğünden bir gece önce geldi ve gözleri kapalı bir şekilde bahçede durdu. Tüm çiçeklerin açtığı ve yaprakların yeşerdiği bu yaz mevsiminde bahçenin çok güzel olduğunu ben bile kabul edebilirdim ama Danu gözlerini açtığında bahçe bir tanrıya yakışır bir hale büründü. Güller normal boyutlarının üç katıydı, yaprakları ipekten daha yumuşaktı. Ayaklarımın altındaki çimenler kısa ama kalındı, sanki derin, yumuşak bir halının üzerinde duruyormuşum gibiydi. Bel hizasında zambaklar ve birbirine örülerek büyümüş sarmaşıklardan oluşan bir kemer vardı.

"Bu çok fazla Danu. Bu doğal değil."

Danu başını salladı. "Saçmalama. Bu benim torunum. Tara'ya yakışır bir düğün yapacak."

Havada dönen parlayan altın ışıkları işaret ettim. "Bunların hepsini nasıl unutturacaksın?"

Danu güldü. "Sevgilim, sanırım tanrı olmanın ne demek olduğunu unuttun. Bu köylülere böyle bir şeyi unutturmak benim için elimi sallamaktan daha zor değil."

Sözleri acı veriyordu ama elbette haklıydı. Tanrılar her şeyi yapabilir. Evet. Danu, en azından, yapabilirdi.

"Tek hatırlayacakları güzel olduğudur," diye devam etti Danu. "Sanırım Mór'un düşününü nesiller boyu hatırlayacaklar."

O nesiller boyunca orada olacağını, bu günü tekrar tekrar duyacağını düşününce kalbim kabardı. Bu kasabanın tarihinin bir parçası haline geldiğimi fark ettim.

Ertesi gün Mór'u neredeyse hiç görmedim; kulübeye girip çıkmakla o kadar meşguldü ki bir grup arkadaşıyla gülüşüyordu - bana öyle geliyordu ki daha dün çocuk olan kadınlar. Sonunda, güneş gökyüzünde alçalmaya başladığında, Mór giyinmesine yardım edebilmem için kulübeye yalnız döndü. Gözleriyle uyumlu mavi bir elbise giydi, ben de boynuna ve bileklerine dövülmüş altın bilezikler taktım ve saçlarını taç şeklinde başına doladım. Örgüyü bitirdiğimde ona "Çok güzelsin," dedim. Dışarıdaki kalabalığın gürültüsünü duyabiliyorduk ve koşup onlara katılacağını düşünmüştüm ama öyle olmadı. Onun yerine elimi tuttu. "Seni seviyorum anne." Gözleri yaşlarla doldu. "Seni bırakmak istemiyorum."

Gözlerime dolan yaşları kırıştıtararak uzaklaştırdım. Ben de onun beni terk etmesini istemiyordum ama kulübe çok küçüktü. Onun ve Domhnall'ın burada benimle kalması mümkün değildi ve ayrıca hepimiz onlara tepemle köyün ortasında kendi küçük evlerini inşa etmiştik. Henüz yeni tamamlanmıştı ve hala taze kesilmiş ahşap ve yerleri cilalamak için kullandığım balmumu kokuyordu. İçini bal ve mumlarla doldurmuştum ama sunduklarım çok azdı. Hâlâ bir tanrıça olsaydım Mór'a bir saray, mermer salonlar, sonsuz ılık esintiler, her yüzeye yığılmış çiçekler verebilirdim. Yine de Mór'umun böyle bir şey isteyeceğini sanmadığım için içim rahattı; küçük evinde, sevgi dolu kocasıyla mutlu olurdu.

"Yakında olacaksın." Bir elimle saçlarını düzelttim. "Beni her gün göreceksin. yardım etmek için sana ve Domhnall'a ihtiyacım olacak." Yine de biliyordum ki eninde sonunda bir gün, sonra iki ya da üç gün onun tatlı yüzünü görmeden geçecekti. Evi çekip çevirmekle, kocasına yemek hazırlamakla meşgul olacak ve tepeye çıkmayı unutacaktı. Bir gün, eteklerinde ona benden daha çok ihtiyacı olan çocukları olacaktı ve onu ziyaret edecek zamanı olmayacaktı.

Bu düşünceyi uzaklaştırmak için başımı salladım ve ona gülümsedim. "Gel." Elimi ona uzattım. "Gitme vakti geldi."

Domhnall ile evlenirken kızımın yanında durdum, Danu da hemen arkamdaydı. Ağladığını duyabiliyordum ama gözyaşlarımı sonraya sakladım. Mór'un parlak yüzüne bakmanın bir anını bile kaçırmak istemiyordum.

Törenden sonra onu ve Domhnall'ı öptüm ve Enya'nın zamanından beri dans etmediğim gibi onlarla dans ettim. Müzik o kadar parlak, o kadar neşeliydi ki hareket etmeden duramadım. Cara, Ruaidhrí, Nora ve hatta Fachtna ile dans ettim. Yemek yedik, güldük ve tepe -benim tepem- ışıkla parladı.

Misafirler ancak ay gökyüzünde yükseldiğinde süzülerek uzaklaşmaya başladılar. Mór ve Domhnall bana veda öpücüğü verdiler ve Mór'la uzun, çok uzun bir süre birbirimize sarıldık, ama sonunda onu bırakmak zorunda kaldım ve gülümseyerek, onun işini zorlaştırmak istemeyerek bıraktım, yeni kocasıyla tepeden aşağıya doğru yürürken, evlerine girip kapıyı kapatırlarken. Ancak o zaman gülümsememi bıraktım ve soğuk elimi köprücük kemiğime koydum. Vücudum parçalanacakmış gibi hissediyordum ve parçaları bir arada tutabilmemin tek yolu kendi kemiklerimin üzerine sertçe bastırmak, kızım gitmiş olsa bile hala bir bütün olduğumu, hala orada olduğumu kendime hatırlatmaya çalışmaktı.

Tepemin üzerinden geriye baktım. Yiyecekler yere düşmüş ve ayaklar altında ezilmişti; birisi yarım fıçı şarabı devirmiş ve çamurlu bir havuz oluşturmuştu. Danu'nun bahçesi bile zarar görmüştü; yapraklar saplarından kopmuş, güller dökülmüş, zambaklar ezilmişti. Benim hissettiğim gibi boş ve yalnız görünüyordu ve bunu düzeltmek zorunda kalmak istemiyordum. Etrafımda Danu'yu aradım-belki de elini sallayıp her şeyin yok olmasını sağlayabilirdi? Ama bir noktada gitmişti ve bunu benim yapmam gerektiğini fark ettim. Tek başıma. Yine tek başıma. Yanağımı ısırdım ama ağlamama izin vermedim.

Sonunda o kadar bitkin düşmüştüm ki kulübemin karanlığına ve yalnızlığına dönmekten başka çarem kalmamıştı. Ateş yakmak için ıncıları karıştırdım, yandığımdan beri yapmaktan nefret ettiğim bir şeydi bu; Mór ya da Domhnall genellikle alevlerin devam etmesini sağlardı ama şimdi tek başıma benim görevim olacaktı: mumları söndürmek, kömürleri dizmek, kapının ağır mandalını takmak. Hepsi Mór'un gevezeliği, yumuşak kahkahası, sessiz mırıltısı olmadan olacaktı.

Sonunda ateş yakıldığında, tavuklara yem vermeye ve bankıma oturup biraz huzur bulmaya gittim. Kulübeye geri dönüp uyumaya çalışacaktım ki yolda bir ışığın sallandığını gördüm. Kalbim yerinden fırlayacak gibiydi, Mór. Mór eve gelmişti. Ama şekil köşeyi döndüğünde onun Cara olduğunu gördüm. Yüzü solgundu ve yorgun görünüyordu. Beni görünce ağlamaya başladı. "Oğlumu özledim." Şalına sarıldı. "Kocam anlamadı. Senin anlayacağını düşünmüştüm."

Başımı salladım, sonunda gözlerim yaşlarla doldu ve birlikte kapıma doğru yürüdük. Birkaç mum yaktım ve birlikte oturup şarap içerek konuştuk. Güneşin Mór'un bileziklerinden yansıyıp Fachtna'yı nasıl kör ettiğini, Domhnall'ın Cara'nın yeni diktiği beyaz gömleğe koca bir bardak şarap döktüğünü ve Aengus'un masadan koca bir balığı gizlice alıp birkaç ısırıkta yediğini konuştuk.

Güneş doğana ve ikimiz de ağlamadan yatağa girene kadar küçük, tatlı şeylerden konuştuk.

O sonbaharda, bir sonraki bahara kadar yaşayamayacağımı biliyordum.

Tam olarak neyin yanlış olduğunu bilmiyordum, sadece ne kadar uyursam uyuyayım her gün bir önceki günden daha yorgun uyandığımı, gözlerimi her kapattığımda hayati bir parçamın yok olduğunu biliyordum. Ağrım yoktu ama göğsümde bir sıkışma vardı ve ne kadar derin nefes alırsam alayım tam olarak nefes alamıyor gibiydim.

Ama bu sefer ölmek istemedim.

Yaşamak istedim.

Tepede kalmak, Domhnall ile kovanlarda çalışmak istedim. Cara'yla konuşmak ve Aengus'u sevmek istedim. Kalbimin her atışında Mór'la, sevgili kızımınla birlikte olmayı, onunla gülmeyi, saçlarını taramayı, yaralarını sarmayı ve ona sımsıkı sarılmayı, olabildiğince uzun süre ona annelik etmeyi istedim. İstedim, ah istedim, daha önce hiç *yaşamadığım* gibi *yaşamak* istedim.

Günler geçtikçe ve sağlığım kötüleştikçe umutsuzluğa kapıldım. Bir büyücüye gittim ama başını salladı ve yapılacak bir şey olmadığını söyledi. Kasabadaki bilge kadınlardan bana toniklerini ve biralarını vermelerini istedim, ama yardımcı olmadılar. Sonunda, gelmekte olan şeyi durduramayacağımı anladım. Deneyecek tek bir şey kaldığını biliyordum.

Danu'yu çağırdım.

Gümüşi gri bir gündü, güneş tül gibi bulutlarla örtülmüştü ama hava hâlâ sıcaktı ve hava o kadar ağırdı ki hareket etmek için büyük çaba sarf etmem gerekiyordu. Domhnall akşam için eve gitmişti ve ben de ona birazdan gideceğimi söylemiştim ama onun yerine çalışmaya devam etmiştim - bu bir hataydı. Sanki koşuyormuşum gibi nefesim ve bunu hafifletemeyince kendimi kapana yakalanmış bir tavşan gibi nefessiz hissederek yumuşak çimlerin üzerine yığıldım. Başımın üzerinde birkaç arı uçu ve sonunda annemi çağırmadan önce onları izledim.

Cevap vermeden önce uzun, çok uzun bir süre nefes nefese kaldım. Oturmama yardım etti ve onun dokunuşuyla göğsüm rahatladı ve nefesim daha kolay geldi. Yine de elini kolumdan çektiği anda yeniden çırpınmaya başladım.

"Danu," diye mırıldandım.

Danu yavaşça, "Karışmayacağımıza söz verdik," dedi.

"Sizden ölümlülere müdahale etmenizi istemiyorum." Sesim yalvarır gibiydi. "Senden beni iyileştirmeni bile istemeyeceğim. Seni bunun için çağırmadım. Cezanın şartlarını anlıyorum. Yakında öleceğimi biliyorum." Öksürmeye başladım, tüm vücudum titriyordu, boğazımın arkasında metalik bir tat vardı. Sonunda "Mór" diyebildim. Danu'nun tüm yüzü onun adıyla yumuşadı ve göğsümde küçük, sert bir umut büyüdü. Bunu benim için olmasa bile kızım için yapacaktı. "Onun izledin. Onun iyiliğini, herkese olan sevgisini gördünüz. O-"

"Bana Enya'yı hatırlatıyor," diye sözümü kesti Danu. "Enya'nın sahip olduğu şeye, Mór'un sahip olduğu şeye çok az ölümlü sahip. Diğer ölümlüler alçak ve sessiz yanan korlar iken, onlar karanlığı ışığa çeviren büyük şenlik ateşleri gibiler."

Başımı salladım, gözlerim doldu ve kalbim yerinden çıkacak gibi oldu. Danu'nun onu bu şekilde göreceğini ummuştum.

"İşte bu yüzden bir şeyler yapmalıyız Danu," dedim hevesle. "Şu ana kadar dört hayat yaşadım. Senin yaşadığından daha fazla. En kötülerini gördüm ama Mór en iyisiydi." Yutkundum, kendimi çelikleştirdim. "Onu bir tanrıça yap Danu. Ölümsüzlükte bize katılmayı hak ediyor. O zaman sonsuza dek yanımızda olur. dek." Sonra öksürdüm, öyle şiddetli öksürdüm ki tüm bedenim sarsıldı, ama öksürürken bile umut etmeye cesaret ettim. Çünkü Danu kabul ederse yarın ölsem de, binlerce kez daha ölsem de fark etmezdi. Mór sonunda hep orada olacak, beni bekleyecekti. Danu da onu benim sevdiğim gibi seviyordu. Nasıl reddedebilirdi ki?

Sonra Danu'nun yüzüne baktım ve bana nasıl cevap vereceğini gördüm. Kalbim kederle doldu; nefes alamıyordum. Sanki bir kez daha ağaçların dibinde durmuş, ölümlülerin kutsal koruluğumda yarattığı yıkıma bakıyordum ama bu acıya neden olan insanlar değildi. "Danu." Sesim acıdan titriyordu.

"Görüyorum ki hiçbir şey öğrenmemişsin," dedi, sesi düz ve öfkeliydi. Yanaklarım sanki bir çocukmuşum gibi kızardı.

"Ne yap-"

"Her zaman yaptığın gibi yanlış anlıyorsun, Cailleach. Seni buraya bir zamanlar yaşamla oynadığın gibi ölümle de oynayasın diye göndermedim. Ölüm ölümlülüğün bir parçasıdır, tıpkı kayıp ve acı gibi. Ölümsüz yaşama neden olmamamız gerektiği gibi ölümlü ölüme de neden olmamalıyız." Gözleri sertti. "Kendi iradeni başkalarına dayatmaya çalışmaktan vazgeçmelisin."

"Ama Mór isterdi-"

Danu soğuk bir şekilde güldü. "Mór'un ne isteyeceğini bilmiyorsun. Ona sordun mu?"

"Ben onun annesiyim; onun için en iyisini ben bilirim."

"Her zaman olduğun kadar bencilsin," dedi Danu. "Onu böyle bir seçimden mahrum etmek bunu gösteriyor." Danu'nun yüzü çarpıktı, çirkindi ve ona bakarken, ondan gerçek bir duygu görmeyeli ne kadar uzun zaman olduğunu merak . "Biz karışmayız Cailleach, sana kaç kere söylemem gerekiyor? Bu dersi çocukken öğrendiğini sanırdım."

Dışlerimi sıktım, ses tonumu eşit tutmaya çalıştım, Danu'nun daha da öfkelenmesini ve bir ışık seli içinde kaybolmasını engellemeye çalıştım. "Enya'nın yolunu değiştirmenin neden mümkün olmadığını anlıyorum." Bunun doğru olduğundan emin değildim ama yine de söyleyecektim. Mór için her şeyi söyleyebilirdim. "Ama biliyorsun, ikimiz de biliyoruz, Mór farklı. Ve sen bunu daha önce de yaptın. Tanrılık verdiği her ölümlüye müdahale ettin." Bu sözleri söyler söylemez Danu'nun yüzü değişti, cam gibi pürüzsüz oldu, tüm duygular kayboldu ve nedenini bilmesem de sözlerimin bir hata olduğunu anladım.

"Olduğu gibi kalacak," dedi Danu. Ve sonra sanki hiç olmamış gibi gitti, beni yerde tek başıma bıraktı, nefes alamıyordum, gözyaşlarım yanaklarımdan süzülüyordu çünkü o anda yapabileceğim hiçbir şey olmadığını biliyordum. Bir gün kızımın, sevgili kızımın öleceğini biliyordum. Ve belki de Danu haklıydı, belki de hiçbir şey öğrenmemiştim, çünkü hala bir tanrıça olsaydım, yine binlerce kişiyi öldürürdüm, şehirleri yakıp yıkardım, Danu kızımı kurtarmak için isteklerimi kabul edene kadar tüm dünyayı kışın rehin tutardım.

Ama ben bir tanrıça değildim ve hiçbir gücüm yoktu. Ben sadece nefes alamayan ölümlü bir kadındım.

Danu'yla geçirdiğim o günden beri onu görmemiş, hatta havada bir parıltı bile hissetmemiştim. Onu defalarca aradım, yalvardım, çığlık attım, fısıldadım, Mór'a tanrılık bahşetmesini tekrar tekrar istedim. Ama bana hiç cevap vermedi, duyduğuna dair hiçbir işaret vermedi ve bir ay boyunca yalvardıktan sonra nihayet durdum. Tanrılara yakaran ve sessizlikten başka bir şey duymayan binlerce kişiden hiçbir farkım yoktu.

Yılın ilk soğuk gününde bahçemde tek başıma durmuş, ormana doğru bakıyordum. Soğuk hava daha iyi nefes almama yardımcı olmuştu ama beni iyileştirmemişti. Göğsümdeki gerginlik hâlâ devam ediyordu ve ağaçların altında yürümek için yanıp tutuşsam da bunu başarabileceğimden emin değildim.

Kendim. O gün Mór'u beklemiyordum - bana bir gün önce ilk kar yağmadan önce Cara'ya balıkları tuzlamasında yardım ettiğini söylemişti - bu yüzden onu tepeye tırmanırken gördüğümde şaşırdım.

"Neden burada dikilip duruyorsun anne?" Mór'un yüzü endişeyle buruşmuştu. "Seni gördüğümde Cara'ya gidiyordum. Böyle bir günde çoktan ormanın derinliklerine gitmişsindir diye düşünmüştüm."

Ona gülümsemeye çalıştım ama zayıftı. "Yürüyecektim ama çok yorgunum."

Mór önce ağaçlara sonra da bana baktı. "Seninle yürüyeyim mi?" dedi. "Yarın balıkları taşımada Cara'ya yardım edebilirim." Bana kolunu uzattı, ben de minnetle tuttum. Ormanda yavaşça yürüdük ve ben ayaklarımı sürüyerek ilerlerken, çok uzun zaman önce aynı ormanda başım dik bir şekilde nasıl yürüdüğümü düşündüm. Ve bu sadece ölümlü bedenimdeydi. Ölümsüz halimle ağaçların arasında bir geyikten daha hızlı koşmuştum; dünya mavi gölgeler, beyaz kar ve yeşil köknar dallarından oluşan bir bulanıklıktı. Kızımın kolunu tutmayı asla bırakmamayı isterken bile o bedenin gücünü özlüyordum.

"Anne," dedi Mór aniden. "Anne, geri döneceğim. Evde seninle ilgileneceğim."

Konuşmaya, itiraz etmeye çalıştım ama öksürmeye başladım. Mór kollarını bana doladı ve ben ona yaslanırken, olmam gereken özverili anne olamayacağımı biliyordum. Ona eve, genç kocasının yanına gitmesini söyleyemezdim. Mór'u evde *istiyordum*. Onunla birlikte sıcak, küçük kulübemizde oturmak ve mırıltısını duymak, karanlıkta uyanıp yumuşak nefeslerini duymak ve yalnız olmadığımı bilmek istiyordum. Bu yüzden başımı salladım ve tepeye geri dönerken elini sıktım.

Günler geçtikçe ve ilk kar yağdıkça zayıfladım; kısa süre sonra yardım almadan yatağımdan kalkamaz hale geldim. Mór yanımdan hiç ayrılmadı ve ölüyor olmama rağmen o son günler çok güzeldi. Domhnall, Cara ve diğer birkaç arkadaşım ellerinden geldiğince sık ziyaretime geliyorlardı ama geceleri sadece Mór vardı. Mór benim için şarkı söyleyip bana yiyecek ve içecek getirirken Aengus aramızda oturmuş, biz konuşurken kuyruğunu yere vuruyordu. Ateşi yaktı, kapıyı kilitledi ve mumları söndürdü, bana o kadar yakın uyudu ki elini tutabildim

Karanlıkta nefes nefese uyandığımda beni rahatlatmak için. Soğuk , sanki beni canlandıracağını umuyormuş gibi, karın içeri süzülmesi için kapıyı bile açık bırakırdı. Akşamları onunla birlikte ateşin başında oturmak ve dışarıda biriken karanlığa, beyaz zemine ve kapımızın önünde eriyen bir sınır oluşturan mavi buza, ateşin sıcaklığıyla buluştuğu yere bakmak bir alışkanlık haline geldi.

Başlarda küçük şeylerden, köy dedikodularından ve Domhnall'la olan hayatından konuştuk ama günler geçtikçe Mór bana daha zor sorular sormaya başladı. Bir gün sessizce, "Danu seni neden iyileştirmiyor?" dedi.

Ona doğru döndüm ve bakışları sabit bir şekilde benimkilerin üzerindeydi. Başka biri olsa gülerdim, sorudan kaçmaya çalışırdım ama yüzündeki bir şey bana Danu'nun ölümlü olmadığını bildiğini söylüyordu.

"Yapamaz," dedim.

"Ama o-" Mór yutkundu ve sonra sessizce, "O bir tanrıça. Danu bir tanrıça, değil mi? Ve-ve annen."

Gözlerimi kapattım; kızım çok bilge ama çok gençti. "Bu benim cezamın bir parçası." Bu sözleri söylemek istememiştim ve Mór'un gözlerinin nasıl açıldığını gördüm.

"Ne cezası?" Mór söyledi. "Anlamıyorum."

Uzun bir süre sessiz kaldım. Ama ölmek ve öz kızımın benim ve gerçek hayatım hakkında bu kadar az şey bilmesini istemedim, bu yüzden konuşmaya başladım.

"Ben de bir zamanlar tanrıçaydım."

Ona ormanda bir esintiden daha hızlı koşmanın nasıl bir şey olduğunu anlattım. Tara'nın gün batımını yansıtan duvarlarının resmini çizdim: pembe ve yeşil ve mavi ve ateşli kırmızı. Danu'nun kocaman kedilerinden, Lug'un arpından ve Dagda'nın yeşil sakalından bahsettim. Kolumu uzattım ve benekli tenimi, çivit mavisi, deniz mavisi ve arduvazın çizgilerini ve bir kış gecesinin gölgelerinde yürürken değişen mavinin her tonunu tarif ettim.

Enya ve benim kutsal korumda olanlar.

Sonra, kutsal meşenin altında yaktıkları kişi.

Mór bu kısımda başını salladı. "Bunu sana neden yapsın ki?"

Sonunda ona ebedi kıştan bahsettim.

Sessizce dinledi, yüzü hiç görmediğim kadar solgundu. Ancak dördüncü hayatımda geri döndüğüm, elimde yanan bir meşaleyle köye doğru yürüdüğüm kısma gelene kadar dehşet içinde benden uzaklaştı. "Ama anne-" Dudakları titredi. "Domhnall'ın omuzlarında o geceden, düşen bir kirişin ona çarpmasından kalma yaralar var. Fiadh'ın gözleri dumandan mahvoldu. Fachtna'nın topallaması var. Bunu sen mi yaptın? Onları... öldürecek miydin? Bizi mi öldürecektin?"

Sesi yüksekti, bir çocuğunki kadar inceydi ve gözlerindeki bakış... Daha önce benden hiç korkmamıştı. Ellerimi titretti. "Áine bana ihanet etti." Sesim kısıktı, panikten çok hızlı çıkıyordu. "İncinmişim ve öfkeliydim, o kadar öfkeliydim ki geçmişi göremiyordum. Ta ki seni görene kadar." Üzgün olduğumu söylemedim. Ona söylediklerimin ışığında bu sözler önemsiz ve yetersizdi. Yaptığım her şeyin ışığında. Bir elimi ağzıma götürdüm, acıyı yuttum. "Seni seviyorum." Sesim hırıltılıydı ve göğsümdeki gerginlik yüzünden kelimeleri zar zor çıkarabiliyordum. Gözleri önce benimkilere, sonra karlara kaydı ve kulübeden aceleyle çıkmadan önce gitmekte olduğunu *biliyordum*.

Gözyaşlarımı zorlamak için gözlerimi kapattım. Sanki onun yanımdaymışım gibi sahneyi net bir şekilde görebiliyordum: tepeden aşağı kocasına koşan kızım, hikâyemi anlatırken döktüğü gözyaşları, Domhnall'ın yaşadığı şok ve ardından Áine'in haklı olduğunu taş gibi sert bir şekilde anlamaları.

Ben yakılmayı hak eden bir kadındım.

Tekrar tepeye çıkacaklardı. Ve bu sefer, öz kızım meşaleyi etime doğru tutacaktı.

Kaçmam gerektiğini biliyordum ama çok yorgundum, çok güçsüzdüm ve kalbim paramparçaydı. Çünkü Mór, benim Mór'um - dünyada en çok sevdiğim kız - benden nefret ediyordu, benden korkuyordu ve *bu* - bu - beni bekleyen acıdan daha kötüydü, kendi etimin yanık kokusundan daha kötüydü.

Kapı açıldığında gözlerim kapalıydı ve bakmaya zahmet etmedim.

Yu

kar Ama oda sessiz kaldı.

¹ Bir el koluma dokundu ve irkildim, kolumdan fırlatılmayı bekliyordum. ellerimi ve bacaklarımı birbirine bağlamak için.

Onun yerine Mór yatağa sürünerek girdi ve kollarını bana doladı. Kapıyı açık bırakmıştı ve şafağın ilk ışıkları kulübeye düştüğünde kızımın yüzünü aydınlattı, öyle ki Danu'nun en parlak güneş altında parladığından daha parlaktı. Ancak o zaman ağlamaya başladım.

"Senin için geri geleceğim," dedim usulca. "Beni bekle. Geri geleceğim." Sonra ona baktım ve ona baktım ve ona baktım. Ay yeryüzüne çarpana kadar, her yıldız gökyüzünden düşene kadar ona bakabilirdim ama sonunda nefesim kesildi, göz kapaklarım çırpındı ve karanlık çöktü.

Dördüncü Ölüm

(Bu ölüm en nazik olanıydı. Aylar sonra ilk derin nefesimi aldığımda yine Tara'da olduğumu anladım. Göğsümdeki gerginlik

Gitti ve ben ölümsüz bedenime geri döndüm, hızlı, hafif ve güçlüydüm.

Sarayın duvarları soluk sarı renkteydi, şafağın ilk ışıkları üzerlerine yayılıyordu. Diğer tanrıların toplandığını duydum, Danu'nun varlığını omzumda hissettim ama hepsini görmezden geldim. Kollarımı dizlerime doladım ve Mór'un yüzünü hatırlayarak gözlerimi kapattım. Mavi gözleri, burnunun kenarına serpiştirilmiş altın rengi çilleri, obsidyen gibi parlak uzun siyah saçları. Mór, benim Mór'um, ona yaptıklarımı anlattıktan sonra bile geri gelmişti. Benimle ilgili gerçeği öğrendikten sonra bile. Sessizliği, beni reddetmesi yüzünden Danu'ya öfkelenmek istesem de tüm öfkemi ve gururumu yuttum ve yavaşça çenemi kaldırdım, Danu'nun kocaman yeşil gözlerine baktım, sonra önünde diz çöktüm.

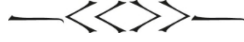
"Lütfen beni ona geri gönderin. Beni hatırlamaması umurumda değil. Sadece onunla birlikte olmak istiyorum. Onu tekrar görmeye ihtiyacım var. Lütfen," diye yalvardım. "Senden başka bir şey istemeyeceğim. Sadece onunla birlikte olmak istiyorum. Sonuna kadar." Çocukluğumdan beri yapmadığım gibi Danu'ya elimi uzattım, onu bekledim ama o bana sadece derin ve acımasız bir merhametle baktı.

O geri uzanmadı.

Sonbahar

Dinle.
Dinle, sana bir hikaye anlatacağım.
Tanrılara karşı duran bir kızın hikayesi. Ve
onlardan kalbinin arzusunu kazandı.

Tanrıların bir zamanlar ölümlü olduğunu öğrendikten sonra Fia, Danu'nun dikkatini tekrar çekmek için elinden geleni yaptı.

İlk yıl Fia nazikti. Havanın kar koktuğu soğuk sabahlarda ateşyakmak için erkenden kalktı. Domuz ağılını temizledi ve bunu yaparken tek güzel elbisesini mahvettiğinde şikâyet etmedi. Huysuz bir bebeği yatıştırdı. Kardeşinin eski botlarını tamir etti, o istemediği halde.

Danu gelmedi.

Ertesi yıl bilge oldu. Küçük köylerine gelen her hikaye anlatıcısını, her gezgini dinledi. İki günlük mesafedeki surlarla çevrili kaleye yürüdü ve ülkeyi kendi aralarında bölüşen krallar hakkında öğrenebileceği her şeyi öğrendi. Druidlerden kendisine Ogham taşlarını nasıl okuyacağını öğretmelerini istedi ve öğrendiklerini küllerine dikkatle çizdi, druidler bile gülümseyene kadar çizgileri ve noktaları tekrar tekrar uyguladı.

Yine de Danu gelmedi.

Ertesi yıl, Fia cesurdu. Geride kalmasını söylemesine rağmen kurtları avlamak için ağabeyini ormana kadar takip etti. Değirmencinin oğlu Liam'ı öptü ve boğulan bir kuşu kurtarmak için güçlü akıntısına rağmen nehre atladı.

Ve hala Danu gelmedi.

Kış gündönümünde Fia tekrar Broga'daki Síd'e gitti ve ne kadar yanlış yaptığını anladı. Danu bir tanrıydı. Yumuşak gülümsemelerden ve nazik sözlerden daha fazlasına, nazik kollardan ve öğrenilmiş dudaklardan daha fazlasına ihtiyacı vardı.

Fedakârlığa ihtiyacı vardı.

Fia mezar höyüğünün tepesinde diz çöktü. Güneş yeni doğuyordu ve çimlerin üzerindeki buzu mücevherler gibi parlatıyordu. Yine de Fia etrafındaki sabaha aldırış etmedi; sadece kolunu yukarı çekti ve ön kolunu uzattı. "Yüce tanrıça Danu." Kardeşinin bronz bıçaklarından birini çıkardı. "Her şeyimi sana veriyorum. Kendi kanımı bile." Bir çubuğu sertçe ısırdı, sonra bıçağı kolundan aşağı doğru sürükledi ve Ogham'ı kutsallık için işaretledi. Gözlerini kapatmayı, kana sırtını dönmeyi reddetti, kanı görmek ellerinin titremesine neden olsa da. Kanın izledi, hileli bir akışla yere çarpışını dinledi - yumuşak, ıslak bir ses, ona domuz öldüren çiftçileri düşündürdü. Kan daha hızlı akmaya başladı, elbisesine ve zemine sıçradı, ama Fia korkmasına izin vermedi. Danu ölümlüler arasında en iyisini istiyordu ve ölümlülerin en iyisi korku hissetmezdi.

"Danu." Başını yapış yapış toprağa eğdi. "Anne," diye fısıldadı sessizce, o kadar sessizce ki dudakları zar zor kıpırdadı.

Beşinci Hayat

A uzun, yorucu bir yol.
Kızım için yalvaran bir ses, kendi sesim.
Mór, tekrar tekrar söyledim.

Mór.

Onu hiç bulamadım.

Beşinci Ölüm

(Danu **'va** öyle sert bir tokat attım ki yere düştü. Yere yığıldı ve ben ona doğru koşuyordum, onu yakmak istiyordum, kalbini yerinden sökmek istiyordum Kızımı benden aldığı anda benimkini gibi, ama bir elini kaldırdı ve ben hareketsiz kaldım, bir taş gibi hareketsiz.

"*Seni koruyordum,*" diye tısladı, sesi yükseliyordu. "Mór seni tanımadığında hissedeceğin acıdan seni koruyordum! Bana teşekkür etmelisin." Elini geri çekti ve bana tokat atacağını, derimi kemiklerimden ayıracağını sandım ama tek yaptığı parmağıyla işaret edip beni ölümlü dünyaya geri göndermek oldu.

İçinde kızımın olmadığı bir dünya.

Kış

Dinle.

Dinle, sana bir hikaye anlatacağım.

Tanrılara karşı duran bir kızın hikayesi. Ve onlardan kalbinin arzusunu kazandı.

Kardeşi onu mezar höyüğünün tepesinde yatarken bulmuş. Teni dondan maviye dönmüş, vücudu taş gibi sertleşmişti. Kendini suçladı, çünkü ona tanrılardan bahseden oydu.

Dinle.

Hayır, kulaklarını kapat. Yüzünüzü . Kederinin görüntüsüne, gözyaşlarının sesine dayanamazsınız. Bu tanık olunması gereken bir an değil - kız kardeşi için ağladığı ve gökyüzünü lanetlediği gece - yukarıdaki tanrılar ve aşağıdaki tanrılar.

Ve sonra tanrıça ağaçların arasından çıktı.

"Çok güzel," dedi tanrıça. Gözleri kırmızıydı ve teni ay gibi gümüşü parlıyordu. "Siz ölümlüler ölürken neredeyse tanrılarla karıştırılabilirsiniz." Sesi rüzgârda yaşlı bir ağacın gıcirtısı gibiydi, bir mağaranın karanlık ağız gibi içi boştu. "Ben ölüm tanrıçasıyım. Ve onu şimdi alacağım."

Onun sözleri karşısında çocuk sadece kız kardeşini kendi bedenine daha sıkı sardı. Tanrıça başını eğdi, gözlerinde meraklı bir parıltı vardı; bir avcı kuş, dalmak üzereydi. Çocuk gözlerini kapadı ve . Kız kardeşiyle birlikte ölecekti.

Hayır. Başka bir ses açıklıkta çan gibi çaldı. Sonra, sıcaklık.

Buzları eriten, soğuğu alıp götüreren bir yaz esintisi. Çocuk gözlerini açtı ve etrafındaki çıplak çalılardan çiçek açtığını gördü. Bedeninin altındaki toprak birden yeşil çimenlerle yumuşadı ve kız kardeşinin bedeninin ağırlığı kollarını terk etti. Beyaz yapraklardan oluşan bir rüzgar, açıklığın etrafında kar gibi savruldu ve önünde bahar yeşili gözleri ve uzun altın saçları olan bir tanrıça durduğunu görene kadar görüşünü engelledi.

Elini tutan, yaz meyvelerinin mor kırmızısına bürünmüş genç bir kızdı.

Kalbi umut etmeye cesaret etti ve kız kardeşine baktığında ölümsüz bir karşılaştı. Bir daha asla aç kalmayacak bir kızın gülümsemesi.

Altıncı Yaşam

(Gözlerimi açtığımda hava sıcaktı ve güneş intikam alırcasına üzerimde parlıyordu. Sendeleterek ayağa kalktığımda Danu'nun beni geri gönderdiğini gördüm.

Her zaman yaptığı gibi baharda değil, yazın. Yüksek, sıcak yaz. Etrafımdaki çimler sanki birkaç haftadır yağmur yağmamış gibi sarı yeşildi. Tenim, uyanmadan önce uzun süre güneşte yatmışım gibi kızarmıştı ve bunun içindeki kötülüğe şaşırmıştım. Kötülük genelde Danu'yla bağdaştırdığım bir şey değildi ama bunu bilerek yaptığını, tokadıma, öfkeme bir ceza olarak benim sıcak, kırmızı ve yakıcı olmasını istediğini biliyordum.

Sendeleterek ayağa kalktım ve çayırdaki olduğumu gördüm. Mór'la burada yaşarken burası küçüktü ama şimdi etrafımda uzanıyordu. Bir yönde ağaçlardan oluşan bir leke, diğer yönde ise kulübemi görebiliyordum. Kulübeye doğru yavaşça yürüdüm; her yeni hayatla birlikte genellikle güçlü ve parlak olan bedenim yorgun ve ağrılıydı, kaslarım ağrıyordu. Acıyı görmezden geldim ve olabildiğince hızlı bir şekilde tepeme doğru ilerledim, Danu'nun nasıl acı çektiğini bilmesini istemedim. Ne suçluluk ne de üzüntü hissedecektim. O benim tokadımı hak etmişti, hatta daha fazlasını, bin kat fazlasını. Öfke ve umutsuzluk kavurdu: Mór'u bir tanrıça yapmamıştı; Mór'un bensiz ölmesine izin vermişti.

Sonunda tepeme ulaştığımda dereye gittim ve elbiselerimi çıkardım, sıg derinliklere uzandım, böylece vücudumu tamamen kapladı, ancak deredeki su, genellikle çok soğuktu, banyo suyu kadar sıcaktı. Danu'nun bir başka numarasıydı bu; beni teselli bulamayacağım kadar sıcak bir yaz mevsimine geri gönderiyordu. Gözlerimi kapattım ve etrafımdaki derenin sesini dinledim. Bu hayatı, ilk hayatımda yaşadığım gibi yaşayacaktım. Hiçbir köpeğe bakmayacak, hiçbir yetim evlat edinmeyecek ve bir daha asla anne olmayacaktım.

Yaz uzun ve yakıcıydı. Her sabah ter içinde uyanıyor ve aynı şekilde yatıyordum. Baktığım her yerde, topraktan dalga dalga yayılan sıcaklığı gördüm.

Danu'nun gözlerini her an üzerimde hissediyordum. Aşağı inmedi ama beni izlediğini, benim ona olduğu kadar onun da bana kızgın olduğunu anlayabiliyordum. Genelde çok iyi yetişen sebzeler, ben onları toplamayı bile başaramadan küçülmüş ve sararmıştı. İyi, bolca yetişen tek şey onun gülleri idi. Hala tarlayı kaplıyorlardı ve kokuları o kadar güçlüydü ki nereye gidersem gideyim onlardan kaçamıyordum. Bir gün köklerini çekiştirerek onları sökmeye bile çalıştım ama ertesi sabah uyandığımda eskisinden daha parlak ve daha büyük bir şekilde geri dönmüşlerdi.

Sıcak nihayet bastırduğında ve yüzümde serin bir esintiyle uyandığımda hasadı çoktan geçmiştik. O zamana kadar yiyeceğim bitmişti ve balık takası yapmak için köye inmek zorunda kaldım; sonra gidip meyhanenin köşesinde oturdum, fincanımdaki köpüğü izledim ve kalabalığın arasından bir ses yükselene kadar kimseye aldırış etmedim.

"Dinle," dedi. "Dinle, sana bir hikaye anlatacağım. Tanrılara karşı duran ve onlardan kalbinin arzusunu elde eden bir kızın hikayesi."

Kafamı kaldırdım ve tanımadığım bir adamın benimkinin karşısındaki köşede oturduğunu gördüm. Saçları sıradışıydı, altın ve gümüş rengindeydi ve teni sanki sürekli güneşte kalmış gibi bronzlaşmıştı. Yanında gür kuyruğu ve alaycı yüzüyle alacalı kahverengi ve sarı bir kedi oturuyordu. Adam özellikle herhangi bir kişiye bakmıyordu ama konuşurken bakışlarıyla dinleyen kalabalığın tamamını tarıyor gibiydi. Gözleri maviydi -Mór'un ki gibi parlak ve dans eden değil- taş renginde gri bir maviydi.

O devam ederken ben içkime dönüp baktım. Aç bir ölümlü çocuğun hikâyesi pek ilgimi çekmemişti. Aralarında kim aç değildi ki? Aralarında kim istemiyordu ki? Ama sonra Broga'da Síd adını verdiği bir yeri anlatmaya başladı ve ben de başımı kaldırıp koruluğumu ya da bir zamanlar koruluğumun bulunduğu yeri anlatırken onu dikkatle izledim.

Ondan sonra, Fia adındaki kız çocuğu hakkında anlattıklarını herkes gibi ben de dikkatle dinledim. Adam hikayeyi geniş gözlerle, geniş, dürüst bir yüzle anlattı ve etrafındaki kalabalığın her kelimeye inandığını görebiliyordum. Kızın tanrılığa eriştiğine inanıyorlardı.

Bu yüzden ondan nefret ettim. Bu doğru olamazdı. Bu adam ne cüretle bu kızın tanrılığa Mór'dan daha layık olduğunu iddia edebilirdi?

Hikâyesini bitirdiğinde uzun bir sessizlik oldu, sonra biri alkışlamaya başladı ve çok geçmeden tüm taverna tezahürat ve gürültüyle inledi, sesleri birbirinin üzerine yuvarlanarak kızın adını kutsal bir şeymiş gibi tekrarladılar. *Fia, ölümlülerin en iyisi*, dediler. *Fia, tanrıça*.

"Yalancı." Kelimeyi fısıldamak istemiştım ama yüksek sesle çıkmıştı ve masalcı kalabalık odanın diğer ucundan bana baktı. Bakışlarımla karşılaştı ve gülümsemesi azalmasa da çenesi gerildi.

"Birçok kişi aynı şeyi söyledi." Sesi rahat ve umursamazdı. "Ama ben oradaydım. Ve kendi gözlerimle gördüklerimi anlatıyorum. Kız kardeşimin bir tanrıya dönüştüğünü gördüm." Kızın kız kardeşi olduğunu açıkladığında kalabalık nefes nefese kaldı, hep bir ağızdan konuştu ama gözlerini benden ayırmadı.

Alay ettim. Akralalık gibi ucuz bir numaraya kanmayacaktım. "Ve sen de yalanlarına tutunuyorsun öyle mi? Bir yalancı ve bir aptal."

"Neden dürüstlüğümlü sorguluyorsun?"

Aklıma Mór geldi. "Danu ölümlüleri tanrıya dönüştürmez."

Adam güldü ama gözlerinde karanlık bir öfke parıltısı gördüğümü sandım. "O zaman yalancı olan sensin. Danu bize hikâyeleri kendisi anlattı. Yalnızdı ve en iyi ölümlüleri yanında hüküm sürmeleri için tanrılara dönüştürdü. Benim Fia'mın en iyimiz olmadığını mı söylüyorsun?"

"Ölümlüler arasında *en iyisi* yoktur." Mór'un yüzü zihnimde canlandı. "Artık yok." Adamdan uzaklaşıp tekrar içkime baktım. Kavga etmeyi bırakmıştım.

Gecenin geri kalanında meyhanes sessiz ve boş olana kadar içtim. Sonunda kapıdan çıkarıldım ve tepeye doğru tek başıma yoluma devam etmek üzereydım ki bir kıvılcım parladı ve masalcının yüzü piposunu yakarken kırmızıyla kaplandı. Artık onda yorgun ve üzgün bir şeyler vardı.

gölümsemiyordu. "Danu'dan sanki onu tanıyormuşsun gibi bahsettin." Mavi bir duman üfledi. Yanından geçip gidecektim ama elini uzattı ve bileğimi kavradı. Tutuşu acı verici değildi ama çaresizdi. Beni durduran şey onun gücü değil, benimkinin aynası olan o çaresizlikti. "İstiyor musun?"

Ne söyleyeceğimi düşünürken yüzüne baktım. Uzun yıllarımı yabancılara ve arkadaşlarıma yalan söyleyerek geçirmiştim. Aileme de. Ona da kolayca yalan söyleyebilirdim. Ama ona baktığımda bir boşluk gördüm. Mór'u her düşündüğümde içimi dolduran boşluğun aynısını. O da benim gibi yas tutuyordu; aramızdaki havanın tadını neredeyse alabiliyordum - acı, boş ve sonsuz.

"Evet," dedim. "Danu'yu tanıyorum." "Peki neden yalan söylediyimi düşünüyorsun?"

Neden yalan söyleyeyim ki? Kimi koruyacaktım ki? Artık ne anlamı vardı ki? "Çünkü kendi torununa bile ölümsüzlük vermezdi."

Adam bir kez göz kırptı. "Sen Danu'nun torunu musun?"

"Hayır." Sesim düzdü. "Ben onun kızıyım, kış tanrıçası Cailleach."

Adam bir duman halkası daha üfledi. "Bir tanrıçaya benzemiyorsun."

"Çünkü annem-Danu-tanrısallığı benden aldı," diye tükürdüm.

Bir duman halkası daha üfledi. "Bu oldukça iyi bir hikâye," dedi.

"Neredeyse sana inanacağım."

Küstahlığına kısa bir kahkaha attım. "Anlattığın masalların aksine, bu gerçek."

Gözlerimi, yüzümü aradı. "O zaman bana geri kalanını anlatacak mısın?"

Başımı eğdim, düşündüm. Hikâyeyi anlatırsam Danu'yu kızdırabilirdim. Gerçekten de, eğer şimdi izliyorsa, beni durdurabilir, hatta öldürebilirdi. Ama artık Danu'nun öfkesi umurumda değildi. Ve eğer ona anlatırsam, belki... belki o da Mór'un adını anardı. Belki de kız kardeşinin hikâyesini anlattığı gibi onunkini de anlatacaktı ve böylece diğerleri tanıyacak, yasını tutacaktı. O da

hatırlanacak ve bu küçük yolla asla gerçekten gitmeyecek. "Eğer hikayemi paylaşırsam, yolda anlattırın. Ve doğru, düz ve bıçak gibi keskin anlatacaksın."

Adam bana dikkatle baktı, sonra başını salladı. "Yapacağım," dedi basitçe ve ben de ona inandım, bu yüzden tepeye kadar beni takip etmesini söyledim.

Tepeye vardığımızda ay doğmuştu ve her şeyi olduğundan daha güzel gösteriyordu. Derenin üzerinde parlıyor, hatta çok aşağıdaki denizin üzerinde dans ediyor ve -kaşlarını çattı- kulübeyi hâlâ kaplayan gülleri aydınlatıyordu. "Gülleri hiç sevmemişimdir," dedi.

"Ben de öyle."

"O zaman neden tarlanızı örtüyorlar?"

"Hepsi aynı hikâyenin bir parçası." Kapıyı açıp onu içeri çağırdım. Arkasından, onu takip ettiğini fark etmediğim kedi de içeri girdi ve yanımdan geçerken bana bir tıslama sesi çıkardı.

"Senin mi?" Pençelerinin önünden çekilip ateşi körükleyerek sordum.

Adam iç çekti. "Kiri. Onu yavru bir kedyken yolda buldum. Çoğu insanı sevmez. Bazen beni bile. Günlerce uzaklara gider ve beni terk ettiğini düşünürüm ama sonunda beni yine bulur."

"Bir zamanlar bir köpeğim vardı," dedim ve bunu söylemenin bana acı vermediğini fark ettim - sanki tüm yaralarım açık ve kanlıyken hissedecek hiçbir şey kalmamış gibi. Ya da belki de tamamen hissizleşmişim. "Failinis. Beni bir an bile yalnız bırakmadı. Kurtlar ulumaya başladığında bile..." Örgülü ellerime bakarak, sanki tüm hayatlarım birbirine karışmış gibi hissederek konuşmamı sonlandırdım. Hikâyeme başlamayı nasıl umabilirdim ki?

"Belki de hikâyene başlamadan önce birbirimizin adını öğrenmeliyiz," dedi adam. "Ben Fionn."

"Size adımı zaten söyledim," dedim. "Cailleach." Ve böylece nasıl başlayacağımı biliyordum. "Bir zamanlar bir tanrıçaydım. Bu bedende" - parmaklarımı uzattım, ellerim çalışmaktan kızarmış ve pürüzlüydü- "eskiden en ufak bir iz bile yoktu. Acı nedir bilmezdim, hiç kanamazdım. İstedğim her şeyi yapabilirdim, *yaptım* da. Yıldız ışığını avuçlarımda tutabilir ve bileklerimden aşağı süzülmesine izin verebilirdim. Ayın ışığını kumaşa dokuyabilir ve onu giyebilirdim.

bir elbise gibi. Acıyı, ölümü bilmiyordum. Kaybı." Gözlerimi kapattım. "Sonra Danu beni ölümlülerin arasına getirdi. Enya ile tanıştım."

Ona arkadaşşımdan bahsettim. El ele tutuşup buzun üzerinde birlikte uzanıyorduk.

Gölüyor, şarkı söylüyor, uluyor. Babasının ihaneti... onun ölümü.

Sonra onunla kimsenin bilmediğı bir şeyi paylaştım. Enya öldükten sonra ne yaptığımı.

Eskiden birlikte oynadığımız dereye inmiştim ve yaz olmasına rağmen suyun en derin yerine dalıp eteklerimi taşlarla doldurmuşum. Kendimi suyun içine bıraktım. Enya'nın gittiğı yere gitmek istiyordum ama bir tanrıça olarak onu takip edemeyeceğimi biliyordum.

Onun yerine gözlerimi kapattım ve uyudum. Uyandığımda tek gördüğüm maviydi. Gökyüzü değil, su. Buz.

Kirpiklerimde, el ve ayak parmaklarıımın arasında kabuk bağladı. Sert bir koza beni sardı ve uyandığımda bile uzun, çok uzun bir süre orada kaldım. Buzun altındaki dünya sessizdi. Kuşların çığlıklarını ya da ağaçların arasından geçen rüzgârı duyamıyordum. Tara'da sohbet eden diğer tanrıların sesini duyamıyordum ve ölümlülerin kokusunu alamıyordum.

"O buzun altında ne kadar kaldım bilmiyorum," dedim. "Ama sonunda oradan çıktım ve dünyada yeniden yürümeye başladım."

Yeryüzünde dolaştığım yılları, Danu'nun druidleri nasıl yarattığını, katılmamı emrettiğı ziyafeti anlattım. Sonra ona kutsal koruluğumu, ölümlülerin onu nasıl yok ettiklerini, Broga'da Síd adını verdiğı höyüğü nasıl inşa ettiklerini anlattım.

"Tümseğın üstüne uzandım ve artık kokularını alamayana kadar etrafıma kar yağmasına izin verdim," dedim.

Sonra ona cezamı anlattım. Hayatlarıım hakkında. Ölümleerimi. Sesim kısılana kadar konuştum, sonunda anlatacak bir şeyim kalmayana kadar. Ona kızımın hikayesini, adını bile verene kadar.

"Mór." Zengin sesi kızın adının kulübede çınlamasına neden oldu. Sonra doğrudan bana baktı. "Onun adını söyleyeceğim. Tüm topraklar onu söyleyene kadar tekrar tekrar söyleyeceğim. Yemin ederim kız kardeşimin hikâyesini anlatmaya devam edeceğim gibi onunkini de anlatmaya devam edeceğim." Parmakları yüzümü okşarken gözleri yüzümden hiç ayrılmadı.

Yanak. Uzun ve zariftiler. "Özür dilerim," dedi usulca. "Tanrılar bu kadar acımasız olduğu için. Kendilerine karşı bile."

Yutkundum, parmakları boğazımda bir ateş hattı çiziyordu. Dokunulmak için ne kadar acı çektiğimi fark etmemiştim. Ama-"Kız kardeşin," diye başladım. "Bu onun gerçek hikâyesi değil. Değil mi?"

Durdu. Bir an sessiz kaldı, bakışlarını ellerine indirdi ve sonra tekrar benimkilerle buluşmak için başını kaldırdı. "Sanırım bu gece için yeterince hikâye dinledik." Sesi sessizdi.

Yanağımı avucuna yasladım ve kabul ettim. Kederimi boğazıma geri tıkarak aramızdaki mesafeyi kapattım.

Bütün yaz boyunca Danu'nun gözlerini üzerimde hissetmişim ama Fionn'la tanıştıktan sonra onu tamamen unutmuştum, ta ki kışa yakın bir güne kadar.

Başım Fionn'un göğsünde uyuyordum ki çürüyen güllerin kokusuyla irkilerek uyandım. Şafaktan hemen önceydi ve Danu küçük odamda duruyor, altın ışığıyla beni kör ediyordu. Fionn da doğrulup gözlerini ovuşturarak küfretti.

"Danu? Ne işin var burada? En azından daha önce *kapıyı çalamaz* mıydın?"

Danu bir kaşını kaldırdı. "Burası *benim* evim. Onu ben yarattım. Başınıza yıkılmasını engelleyen de benim." Sesi ılımlıydı ama son tartışmamızdaki şiddetten sonra beklediğim kadar öfkeli değildi. Yine de bir duygudan diğerine geçmek tam ona göreydi.

O unutmuş ya da bırakmış olabilirdi ama ben unutmamıştım. "Git buradan," diye çıktım, kapıyı işaret ederek, ama o beni görmezden gelerek yatağın kenarına oturdu.

"Bak!" Çatıyı işaret etti. "Gülleri sevmediğini biliyorum, bu yüzden onları kaldırdım."

"Bunlar... iğrenç." Çiçeklerin çürüdüğü tavana baktım.

"Onları öylece alıp götürmemi isteyeceğinizi düşünmemiştim. Ölümlülerin kafası daha az karışır, eğer onları bir belanın ele geçirdiğini düşünürlerse." Danu kendinden memnun görünerek mırıldanmaya başladı.

Yastığımın üzerine düştüm. O neden buradaydı? "Neredeyse kış geldi, güller çoktan öldü," dedim sonunda ve Danu ellerini havaya kaldırdı.

"Senin için nazik bir şey yapmaya çalışıyordum kızım."

"Benim için iyi bir şey yapamazsın Danu, artık yapamazsın." Kızımın genç ve mükemmel yüzünü düşündüm. Bunca zaman sessiz kalan Fionn bir kolunu belime doladı.

Danu'nun yüzü buruştu ama ben onun üzüntüsünü, gözyaşlarını kabul etmedim. Bu yolu o seçmişti. Bu yolu ikimiz için de seçmişti. Tek istediğim onun gitmesiydi.

"Belki de ne yaptığınızı görmeliyim," dedim, onu dışarı çıkarırsam bizi yalnız bırakacağını umuyordum.

Yılın bu geç dönemine göre alışılmadık derecede sıcak bir sabahtı. Evime bakmak için dışarı çıktığımda çıplak ayaklarım üşümüyordu bile. Çatıyı küçük bir örtü gibi kaplayan yeşil sarmaşıklar siyahlaşmış ve sümüksü bir hal almıştı. Bazı sarmaşıklar yere düşmüş, neredeyse leş gibi görünüyordu. Hava tuz ve çürüme kokuyordu.

"*Bu* nasıl bir tür?" Danu'nun yarattığı yıkıma bir el salladım.

"Düşündüm ki-" Danu'nun boğazı düğümlendi, sanki kelimeleri çıkaramıyordu. Gözleri yaşlarla parlarsa da, doğan güneşin altında öyle güzel görünüyordu ki, güzel kızım ölüp toprağa gömülmüşken, bu güzelliği yüzünden ondan nefret ettim. "Telafi etmek istedim."

Mór için mi? İçimdeki öfke yeniden yükseldi. "Asla telafi edemezsin."

"Anlamıyorsun," diye yalvararak ellerini bana doğru uzattı. "Seni *hatırlamazdı*. Bu çok fazla olurdu, Cailleach. Senin onunla birlikte olman ama onun seni tanımaması. Seni annesi olarak reddetmesi."

"Benim için neyin çok fazla olacağını bilemezsin," diye tısladım, kelimeler boğazımda düğümlendi. "Bedeli ne olursa olsun onunla birlikte olmak istedim. Bir ölümünün ne kadar acıyla başa çıkabileceğini anlamıyorsun."

"Ben *senin* annenim, Cailleach. Seni *tanıyorum*. İliklerine kadar." Danu'nun gözleri genişti, neredeyse vahşiydi. "Hayatının her anını biliyorum. Karnımda büyümeye başladığın andan bu ana kadar. Ne zaman acı hissetsen, ben de hissettim. Her ölümünde, ben de seninle birlikte öldüm. Ağladığın her gözyaşı için, ben bir okyanus daha ağladım. Ve sana söylüyorum, Mór'un sana yüzünde boşlukla bakması seni yok ederdi."

Başımı tiksintiyle salladım ve onu terk etmek için döndüm, ama bileğimi yakaladı.

"Cezanın neleri gerektirdiğini hiç düşünmedin mi? Nasıl olur da beni değil de seni unutabilir? Beni tanımıyordu, Cailleach. Bana bakıp rahatlık ya da sevgi görmedi. O sadece bir tanrıça gördü. Korkulacak birini." Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu ama ona hiç acımıyordum. Yine de seçimimi elimden almıştı. Acı çeksem bile bunu isterdim. Onunla birlikte olabilseydim bana binlerce kez boş boş bakmasını isterdim.

"Onun elini tuttum," diye devam etti Danu. "Domhnall birkaç hafta önce ölmüştü ve biliyordum... Onsuz yaşayamayacağını biliyordum. Elini tuttum ve ona güvende olduğunu söyledim. Gittiği yerde Domhnall'ı tekrar görecekti. Ama yalan söyledim, bilmiyorum-" Dudağı titredi. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyordu. Ölüm hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Ve asla da bilmeyecekti.

"Lütfen gidin," dedim sessizce.

Mór hakkında daha fazla konuşamazdım. Öldüğünü hayal etmek istemiyordum, Danu yanındayken bile korktuğunu düşünmek istemiyordum ve beni çağırıp çağırmadığını ya da sonunda beni tekrar göreceğini düşünüp düşünmediğini merak etmek istemiyordum.

Fionn çelişkilerle doluydu. Bir hikâye anlatmadığı zamanlarda nadiren konuşurdu. Gece geç saatlere kadar tavernada oturmak isterdi ama sık sık etrafında toplanan köylülerle konuşmak istemezdi. Sık sık gülümserdi, ama gülümsemesi ne kadar geniş olursa olsun, gözlerinde ağır bir ağırlık, tanıdığım ama adını koyamadığı derin bir keder vardı.

O kış neredeyse her gece Fionn kulübemde uyudu ama Áine gibi gelip benimle yaşamadı. Áine'le birlikte olmak bazı açılardan daha kolaydı. Çok neşeli, çok sağduyuluydu. Aslında benimle yaşamasını hiç konuşmamıştık; Dagda'nın ölümünden sonra gitmedi ve bu ikimizi de tatmin etmişti. Fionn'la ise işler farklıydı. Bazen öylece çekip gidiyordu. Benimle aynı odada olur, bana bakar, hatta bazen konuşurdu, birden *onun* artık gerçekten orada olmadığını fark ederdim. Neler olduğunu anlamaya, ona neyin yanlış olduğunu sormaya çalıştım, ama o her zaman her şeyin yolunda olduğunu ve sadece yorgun olduğunu ya da yeni bir hikaye düşündüğünü söyledi. Ama bir şeylerin yanlış gittiğini biliyordum.

Bahar geldiğinde, ağaçlardaki yeşil tomurcuklar gibi huzursuz bir şekilde kulübenin etrafında dolaşmaya başladı. Limana bakarken üzerine konan bir arıyı dikkatsizce ezdiğinde ona arı kovanlarıma yeni oğulları nasıl yerleştirdiğimi gösteriyordum. "Fionn," dedim sertçe. "Az önce o arıyı öldürdün."

Fionn özür dilemek yerine, "Gitme vaktim geldi," dedi. Ona bakarak başladım. "Gitmek mi? Nereye gideceksin?"

"Daingean Uí Chúis'e sadece bir sezon için geldim," dedi. "Ama ben bir seanchaidhe'yim. Yolda yürür ve hikayeler anlatırım. Bazen bir süreliğine bir yerde kalırım ama..." Ellerini iki yana açtı ve havada salladı. "Çok uzun zaman oldu. Daingean Uí Chúis çok güzel. Sen de çok güzelsin. Ama kalamam."

Onun gitme düşüncesi gözlerimin dolmasına neden oldu ve bu gözyaşları beni öfkелendirdi - bu hayatta hiçbir bağılılığa sahip olmamayı, kaybedecek, yas tutacak kimsem olmamasını planlamıştım. Neden onun hayatıma girmesine izin vermişim? Ne zaman benim için bu kadar önemli olmuştu? "O zaman git." Ondan uzaklaştım. "Ben

seni önlüğümün ipine bağı tutuyorum. İstersen şu anda gidebilirsin."

"Cailleach." Çenemi kendisine doğru kaldırmaya çalıştı ama ben onun elinden kurtuldum ve bahçemdeki yabancı otları acımasızca koparmaya başladım. İç çekti, sonra parmaklarını saçlarında gezdirdi. "Tanıştığımız gün bana yalancı demiştin," dedi usulca. "Haklıydın elbette. Ama şimdi sana gerçeğı söylemek istiyorum. Ona ne olduğı hakkındaki gerçeğı. Fia'ya."

Fionn'un Hikayesi

Fionn derin bir nefes aldı ve sonra kelimeler sanki uzun zamandır bekliyormuş gibi ağzından dökülmeye başladı. "İlk bölüm Hikaye doğru. Fia benim kız kardeşimdi, ikizimdi. Ve çok açtı. Bir gün böğürtlen buldum ve ona söylediğimde sadece onun açlığını düşündüm. O böğürtlenlerin bana neye mal olacağını bilmiyordum. Fia, açlığını, yani bizim açlığımızı giderecek tek şeyin tanrısallık olduğuna karar verdi ve nazik, iyi, bilge olmak için yola çıktı. Danu'nun değer verdiği her şey."

Danu'nun değer verdiğini iddia ettiği her şey, diye düşündüm acı acı. Mór hepsine, her birine sahipti ve Danu ona tanrılığını vermemişti.

"Ama yaptığı hiçbir şey işe yaramadı," diye devam etti Fionn. "Danu gözlerini bir daha ona çevirmedi. Böylece bir yıl, kış gündönümünde, Fia Broga'daki Síd'e geri döndü. Benim keskin bronz bıçaklarımdan birini getirdi ve... bıçağı kolundan aşağı sürükleyerek Ogham'ı kurban için işaretledi." Fionn ürperdi, sonra keskin bir nefes aldı. "Fia kan görmekten her zaman nefret etmişti ama yine de kanı izledi ve korkmasına izin vermedi. Başını eğdi ve Danu'ya seslendi, kalbinin çok istediği tanrılık için yalvardı."

Birden Danu'nun onu orada bıraktığından, kan kaybından ölmesine izin verdiğinden emin olarak nefesimi içime çektim.

"Danu geldi."

Tekrar nefes verdim.

"Ama kızgındı, gözleri parlıyordu ve konuşmadan önce bile Fia korkması gerektiğini biliyordu."

" 'Ölümlüler tanrı olamaz,' diye ilan etti tanrıça ona. 'Artık değil. Elini Fia'nın yanağına koydu, ama eli ateşten yeni çıkmış bir soba demiri gibi sıcakken bu jest hiç de şefkatli değildi. "Duymaktan yoruldum

Sesin, çocuğum. Beni bir daha çağırma. " Fionn uzun bir iç geçirdi. "Fia o gece döndüğünde perişan haldeydi ve bana tüm hikâyeyi anlattı. Ve anlaştık" - Fionn'un elleri birbirine kenetlenmişti- "vazgeçmesi konusunda anlaştık. Tanrılık arayışına devam etmesinin çok tehlikeli olduğunu söyledim. Hatta onunla birlikte yollara düşeceğimi, onun istediği gibi bir seanchaidhe olacağımı bile söyledim, yeter ki..." Sustu ve ben uzanıp ona sarılmak istedim. Ama vücudu kaskatı kesilmişti, sanki bu hikayeyi anlatmak için sahip olduğu her şeye mal oluyordu ve ona dokunursam dağılabileceğini düşündüm.

"Doğuya gitmem için beni zorladı ve ben de kabul ettim. Her adımda daha hafif, daha neşeli görünüyordu ve işe yaradığına ikna olmuşum, gülümsemesini geri kazanmışım. Günlerce yürüdükten sonra bir tavernaya vardık ve kalacak yer sormaya gittiğimde, Danu'nun kendisi bir ölümlüyen doğduğu söylenen yeri nerede bulabileceğini soran biriyle konuşmasına kulak misafiri oldum. İşte o zaman beni kandırdığını, tanrılık arayışının bitmediğini, aslında yeniden başladığını anladım." Fionn bir elini yüzüne götürdü. "Şimdi çok aptalca geliyor, gerçeği nasıl göremedim? Ama gençtim ve onu tüm kalbimle seviyordum. Onu karanlıktan geri getirdiğime inanmak istiyordum.

"Bu neden yeterli değil? Onunla yüzleştüğimde sesim boğazımda bir ağrıya dönüşerek talep ettim. Etrafımızda yeşil ve altın sarısı uzanan tarlaları, uzakta görebildiğimiz küçük köyün parıldayan ışıklarını işaret ettim.

"Bu yeterli *olamaz*," dedi Fia. 'Fionn, anlamıyor musun? Yetmez.'

" 'Hiçbir şey istemeyeceğinden emin olacağım. Söz veriyorum. Elimi uzattım ve ona baktım, elimi tutacağından emindim. Kız kardeşim. İkizim. Benim kalbim.

"Fia geri . 'Böyle bir söz veremezsin. Başını iki yana salladı. 'Sadece bir tanrı yapabilir. Ve sen bir tanrı değilsin.' "

Fionn onu hiç tarif etmemiş olsa da, onu çok net bir şekilde hayal edebiliyordum; ince, keskin yüzünü, altın rengi saçlarının bir hale gibi etrafında bulutlandığını hayal edebiliyordum.

" 'Sen de değilsin,' dedim ona.

"Ama olacağım. Fia bana bunu söylerken çenesini kaldırdı. 'Seninle ya da sensiz, Fionn. Ben bir tanrı olacağım. Ve emin olacağım ki' -sanki hareketiyle tüm dünyayı kuşatıyormuş gibi kolunu salladı- 'bir daha kimsenin aç kalmayacağından emin . "

Fionn burnunu çekti, gözlerini sildi. "Onunla gitmeyi reddettim. Çok tehlikeli olduğunu söyledi ve yollarımızı ayırdık." Ellerini bana doğru uzattı, sanki anlamam için yalvarır gibiydi. "Eninde sonunda geri döneceğini düşündüm ve bu yüzden soğuk bir kış günü Broga'daki Síd'e gittiğimde, bunu sadece ona tekrar yakın hissetmek için yaptım. Cesedini orada, kıskanç tanrıların talep ettiği diğer hazine ve kurbanların arasında yatarken bulmayı beklemiyordum."

Altıncı Yaşam

"She had carved 'sacrifice' on his own chest," dedi Fionn uzun, çok uzun bir süre sonra. "Ama bu sefer..."

"Bu sefer Danu gelmedi." Fionn'un yanağındaki bir damla yaşı titreyen elimle sildim. "Çok üzgünüm," diye fısıldadım. "Belki de o kışı göndermemiş olsaydım... belki de nesiller sonra bile böyle bir açlık olmayacaktı. Belki de Fia bu kadar sonsuz açlık çekmeyecekti. Belki de tüm bunlar engellenebilirdi."

Fionn kollarını bana dolayarak beni susturdu. "Pişman olduğun bir şeyi yapmanın ne demek olduğunu bilirim Cailleach. Sonsuz, ezici suçluluk duygusu üzerine taş gibi yığılırken bile dünyada ilerlemek."

Uzun bir süre sessiz kaldık. Sonra ona sordum, "Danu'dan korkmuyor musun? Fia'nın tanrılığı yalanına kızacağından endişelenmiyor musun?"

Fionn omuz silkti. "Ölümden korkmuyorum. Danu bana daha ne yapabilir ki? Ayrıca, tüm hikâye anlatıcıları yalan söyler. Yolda duyduğumuz hikâyelerin parçalarını bir araya getiririz ve onlara eklemeler yaparız: kızıl saçlı bir kadının kahkahası, yaşlı bir adamın vıraklayan sesi, yoldaki delikanlının ineğine usulca şarkı söylemesi gibi. Tüm hikayeler yalandır ve tüm hikayeler gerçektir. Ve Fia... Ona verebileceğim tek şey bu. Bu tanrılık değil. Ama bir tür ölümsüzlük."

Fionn o gün daha sonra ayrıldı. Beni öptü, bir sonraki kış döneceğine söz verdi ve ufukta kaybolana kadar formunun giderek küçülmesini izledim. Bir tencereyi karıştırdım, bir tabağa bal ve su doldurdum.

Arılarımla uğraştım, yerleri süpürdüm ve daha önce hazırladığım hamuru yoğurdum. Fionn ve Fia yerine onu düşünüyordum. Yollarda dolaşmaya devam etmiş ve hiçbir şey bulamamış, sonra da Broga'daki Síd'e mi dönmüştü? Yoksa Fionn'un reddi onu hemen tanrılara en çok bağlı hissettiği yere geri mi göndermişti? En sonunda bile Danu'nun hâlâ geleceğini düşünmüş müydü?

O gece paletime uzandım ama uyuyamadım. Gözlerimi her kapattığımda, onu Fionn'un hikâyesi sırasında gördüğüm kadar net görebiliyordum. Onun kocaman, çaresiz gözlerini görebiliyordum. *Aç gözlerini...* Ama neye benzediğini nereden bilebilirdim ki? Onu hiç görmemiştim. Onunla daha önce hiç karşılaşmamıştım. O zamandan beri Broga'daki Síd'in yanına gitmemiştim.

Beşinci hayatımdan beri.

Gözlerim fal taşı gibi açıldı ve sonunda bir doğru ipliği, her şeyi çözecek ipliği çekiştirdiğimi hissederek ayağa kalktım. Dışarı çıkmadan önce evin içinde durmadan volta attım. Üzerimde ince bir elbise vardı ve titriyordum, ama umurumda değildi, çünkü doğruya doğru uzanan tepelere bakarken hatırlamaya başladım...

Yarı deli bir halde kızımın adını sayıklayarak yollarda yürümüştüm. Onu bulmak için, Mór'umu bulmak için çaresizdim ve onu Daingean Uí Chúis'te bulamayınca sonunda şehir dışına çıktım. Ayaklarım beni doğruya, kutsal koruma, ölümlülerin artık Broga'da Síd dedikleri yere götürene kadar sadece ayaklarımın götürdüğü yere doğru yürüdüm. Düşüncelerimin neden oraya yöneldiğini bilmiyorum, belki de deliliğim yüzünden bir zamanlar her şeyden çok sevdiğim yere dönmenin onu bana getireceğine inanmıştım. Elbette getirmemişti, bir zamanlar orada bulduğum mezar höyüğünden başka bir şey değildi ve sonunda kendimi unutana kadar içmek için yakındaki bir kasabada bir tavernaya girene kadar toprağa lanet ederek oradan ayrılmıştım.

Bir taverna, Fia ile tanıştığım yer.

Artık emindim.

Ama ona ne demiştim? Hatırlayamadım.

Sonraki günlerde, kış yaklaştıkça, başka hiçbir şey düşünemiyordum. Göğsümde bir gerginlik oluştu. Ya Fionn'un hikayesindeki kötü adam *ben* olsaydım?

Hikaye mi? Ya kız bana hikâyesini anlatsaydı ve ben de deliliğimle Mór'un alamadığını almaya çalıştığı için ona zarar verseydim? Ya elime bir bıçak alıp kızın göğsüne indirseydim? Ya bana sarıldığı onca zaman boyunca kız kardeşinin katiline sarılmış olsaydı?

Bilinmezlik dayanılmazdı. Böylece bir gün, soğuk iyice bastırdıktan, balımı toplayıp mumlarımı yaptıktan sonra, pelerinimi üzerime çektim ve doğuya, Broga'daki Síd'e ve aradığım cevaplara doğru yola çıktım.

Yol uzun ve soğuktu ama yıldızları takip ederek yeterince iyi bir şekilde yolumu bulabildim. Ne de olsa Broga'daki Síd, Tara'ya yakındı ve gökyüzündeki yıldızları Danu'nun kendi yüzünü tanıdığım kadar iyi tanıyordum.

Elbette Tara'yı göremiyordum, artık göremiyordum -bu tanrılara mahsustu- ama ona vücudumun ne kadar temkinli olduğunu, ne kadar sıkı sarıldığını her ölümlü gibi *hissede biliyordum*. Ensemdeki tüyler diken diken oldu ve kalbim bir şahin tarafından fark edilmek üzere olduğunu bilen bir tavşaninki gibi hızla çarpmaya başladı. Vücudumun verdiği tepkiye şaşırmıştım, Tara'ya yaklaştığımda bir zamanlar evim dediğim yere yakın olma düşüncesiyle heyecan, hatta belki de sevinç hissedeceğimi sanmıştım. Ama Tara'nın ne kadar güzel olduğunu, duvarları gün batımıyla parladığında nasıl görüldüğünü, bir el sallamayla ortaya çıkan ziyafetlerin kolaylığını ve yağlı, yumuşak minderlerle dolu yatakları hatırlamama rağmen, kendimi korkudan başka bir şeyle düşünmeye ikna edemedim. Orada kelimelere şekil verme gücüyle Danu oturuyordu; keskin silahları ve daha keskin gülümsemesiyle Morrigan; derinliklerden fırtınalar çıkarma ve ölümlüleri bütün olarak yutma güçleriyle Manannán. Onlar -Danu, Dagda, Morrigan, Manannán, Lug-tanrılardı, Tuatha Dé Danann. Ben sadece bir kadındım ve o kadar uzun zamandır bir kadındım ki kendi ölümsüz günlerim neredeyse hafızamdan silinmiş gibiydi. Orada durup beni saran dişlerimi titreten dehşetle savaşılmaya çalışabilirdim ama bunun yerine kararlılıkla arkamı döndüm. Artık tanrılardan korkmamın ya da korktuğumu görmelerinin ne önemi vardı ki? Buraya onlar için gelmemiştim; Fionn ve Fia için gelmiştim.

Gece çökerken ve yıldızlar yükselirken bile yürüdüm. Tara'nın etrafındaki toprak beni korkutmuş olsa da, dolaştığım orman o kadar tanıdıktı ki

Gözlerimi kapatıp zihnimin uzun zamandır sevdiğim sesler ve kokularla dolmasına izin vererek rahatladım. Çam ve köknar kokusunu ve karın habercisi olan soğuk rüzgârı alabiliyordum; sincapların koşuşturmasını, farelerin kaçışmasını, hatta bir kurdun uzun ve yüksek sesle ulumasını duyabiliyordum.

Sonra kar yağmaya başladı ve orman sessizleşti, tek duyabildiğim kendi çatırdayan adımlarımdı. Üşümeme ve giderek daha da üşümeme rağmen, Broga'daki Síd'in beyaz bir battaniyeye bürünmüş olarak önümde yükseldiğini görene kadar yığıtçe ilerlemeye devam ettim.

Yamacı yavaşça tırmandım ve tepesinde durup temizlenmiş araziye baktım. Burada durduğumdan beri çok uzun zaman geçmişti ama yine de sanki bir kalp atışından daha uzun sürmemiş gibi geliyordu. İçimde bir yerlerde o sonsuz keder vardı ama şimdi farklıydı, başka acılarla karışmıştı: Failinis'in kaybı, Áine'in ihaneti ve Mór'um. Mór ve Fia ve Enya, şimdi hepsi ölmüş olan parlak, cesur kızlar.

Onlar gibi ben de cesur olurdum.

Başımı eğdim, gözlerimi kapattım ve Fia'nın yüzünü hayal ettim. Olması gereken yerde diz çöktüm, ellerimi soğumuş toprağa bastırdım ve onun kocaman aç gözlerini hayal ettim. Hatırlamak için kendimi hazırladım ve sonra, sersemlemiş bir solukla hatırladım.

Gece aniden geri geldi.

Tavernada oturuyordum, kızgın ve kederliydim. Mór'u Broga'daki Síd'de bulamamıştım ve o zaman onu aramanın anlamsız olduğunu anlamıştım. O ölmüş ve gömülmüştü, çocukları da ölmüş ve gömülmüştü ve onun tatlı yüzünü bir daha asla göremeyecektim ve çaresizdim, teselli edilemezdim, öfkeliydim ve Danu'ya bağlamak istiyordum ama o artık beni dinlemiyordu. Ve o gece meyhanedeki ozan Danu hakkında bir hikâye anlatıp onun erdemlerini, iyiliğini ve ölümlülere olan sevgisini övdüğünde, "Tanrıların gerçeğini bilmek mi istiyorsun?" diye hırladım.

Elbette kimse beni dinlemedi. Deli olduğumu anlayabiliyorlardı. Ve sonra, karanlık ve aç gözler.

Fia, önündeki uzun yolculuk için yiyecek aramak üzere kapıdan içeri girmişti.

Beni duydu ve dedi ki, "Evet. Bilmek istiyorum. Ben Fia. Anlat bana."

Onu incelemeye çalıştığımı, yüzüne odaklanamadığımı hatırlıyorum, sadece o gözlere ve altın rengi saç halkasına. Daha fazla bira istediğimi hatırlıyorum. Şöyle dediğimi hatırlıyorum: "Tüm ölümlülerin hikayelerini duymuşsundur. Danu hakkında. Büyük ana tanrıça." Sesim soğuk ve ısırtıcıydı. "Onun gözyaşlarından denizler doldu ve onun kanından toprağa ekinler, çiçekler ve her türden ağaçlar verildi. Tepeleri ve vadileri mükemmel göğüslerinden, yuvarlak kalçalarından sonra şekillendirdi. Ama yine de yalnızdı. Hâlâ kendisi gibi olanları arıyordu. Diğer tanrıları. Ama onları bulamadı. Yalnızdı. Bu yüzden bir aile yarattı. Ölümlülerden yarattığı diğer tanrılar: Dagda ve Morrígan, Manannán, Lug."

"Cailleach." Fia bana doğru eğildi ve ben sert, öfkeli bir kahkaha attım.

"Hayır," dedim. "Hayır, Cailleach'i o yaratmadı. Onu o doğurdu. Cailleach ölümlülüğü hiç deneyimlememiş tek tanrıydı. Ölümü, acıyı anlamayan tek tanrıydı." Dişlerim gıcırdıyordu. "Belki de beni de diğerleri gibi yaratmış olsaydı tüm bu olanlar olmazdı-"

"Sen mi?"

Bardağımdan uzun bir yudum aldım, bira boynumdan aşağı dökülürken başımı salladım. "Ben Danu'nun çocuğuydum. Kendi kızıydım. Ve sonra bir gün bir kızım oldu ve ondan kendi torununa tanrılık vermesini istediğimde, ona yalvardığımda, Danu hayır dedi. Böyle bir şey istediğim için kızgındı. Kızgındı. Ve kendi çocuğum için ölümsüzlük istememe neden kızdığını anlamıyorum." Başımı şiddetle sallıyordum. "Hayır dedi ve ben anlamıyorum, anlamıyorum!" Ellerimi masaya vurdum ve içkim döküldü ama aldırmadım. "Ne düşünüyorum biliyor musun?" Öfkelendim. "Bence yapamaz. Bence o bir yalancı. Bence iddia ettiği kadar güçlü değil ve ölümlüler öğrenirse, diğer tanrılar öğrenirse olacıklardan korkuyor. Çünkü o zaman neden ona tapsınlar ki?"

Saçmalıyordum. Çaresizdim ve Danu'yu suçluyordum. Söylediklerimin doğru olduğunu gerçekten düşünmüyordum. Ama kız bana inanmıştı. Bunu gözlerinin açılmasında, teninin solgunluğunda ve dönüp kaçarken titreyen ellerinde görmüştüm.

Ve Şimdi, kendim görmemiş olŐam da, Fia'ya daha sonra ne olduğunu hayal edebiliyordum.

Broga'daki Síd'e, her Şeyin başladığı yere geri dönmüş olmalıydı. Diz çöküp bir zamanlar kendi kanını döktüğü yerde izler bırakmış, sonra da Danu'nun adını sayıklarken göğsündeki izleri kazımış olmalıydı.

Tanrıça onun önünde belirmiŐti, sesi öfkeyle çınılıyordu. "Sana beni bir daha çağırmamanı söylemişim."

Altıncı Yaşam

(Şimdi Danu'nun adını söylediğimde, tıpkı Fia'nın bildiği gibi onun da geleceğini biliyordum.

Dönen karın içinden çıktı ve nerede görünce soldu. Onu tepedeki evime çağırdığımı sanmıştı. Belli ki beni izlememiş, Broga'daki Síd'e yaptığım yolculuğu görmemişti.

"Neden-" dedi ama ben sözünü kestim.

"Onu sen mi öldürdün? O ölümlü kızı, Fia'yı sen mi öldürdün?"

Danu dudaklarını büzdü. Her zamanki ölümlü formundaydı, ama soruyu sorduğumda, tanrıçanın bir anlık görüntüsünü gördüm: uzun, altın rengi saçları, bir bakışta derimi yırtabilecek kadar yeşil ve keskin gözleri. "Hayır."

Şaşkınlıkla ona baktım; yalan göz kamaştırıcıydı. "Neden genç bir kızı öldürdün? Ziyafet verdiğin birini? Konuştuğun birini?"

"Onu *ben* öldürmedim." Danu doğrudan bana baktı. "Sen ."

Ona bakakaldım. "Onun ölümünü nasıl benim üzerime yıkabilirsin?"

"Ona sırlarını anlattın. Onların duymaması gereken sırları. Kıza söylediğin anda hayatı *senin* ellerindeydi."

"Ne sırrı?" Ağladım. "Ben... çıldırmıştım! Ne söylediğimi zar zor hatırlıyorum. Sır olması için, sır olduğunu bilmem gerekirdi-" Ve o zaman neyi itiraf ettiğini anladım. Ne demek istediğini. Yutkundum. "Bu bir *yalandı*."

Dagda'nın ördüğü ve duyduğum tüm hikâyeleri, ölümlülere anlatılan tüm hikâyeleri tasvir eden gobleni düşündüm.

Danu'nun bize söyledikleri.

Ona tanrılık veren gizli bir büyüyü nasıl bulduğu hakkında. Bu gizli büyüyü kullanarak diğer ölümlüleri nasıl

onun gibi tanrılara dönüştü. Bu onun en büyük başarısıydı. Ölümlülerin en çok sevdiği hikâyelerden biriydi. Ona baktım ve gerçeği tüm açıklığıyla kavradım. "Tanrıların nasıl ortaya çıktığını *bilmiyorsun*," dedim yavaşça.

Danu hiçbir şey söylemedi, henüz değil. Sadece bana baktı. Gözlerinde öfke vardı, karanlık ve derin, ama başka bir şey de gördüm - *rahatlama*. Ben izledikçe vücudu gevşiyor, rahatlıyor gibiydi. Ve sonra başladı. "Büyük tanrıça Danu'nun dünyaya baharı nasıl getirdiğini duymuşsundur. Sorumluluğu altındaki ölümlülerle nasıl ilgilendiğini. Ne kadar yalnız olduğunu duydun." Danu'nun gözleri yaşlarla doldu. "Gerisini ben anlatayım."

Danu, Tara'daki sarayını inşa ettikten sonra onu ölümlülere gösterdi. Hepsine değil, sadece birkaç erkek ve kadına, en iyilerine: nazik, meraklı, cesur hikaye anlatıcılarına ve inananlara. Kadınları hediyelerle gönderirdi: çiçekler, kürkler ve zengin boyalı kumaşlar. Erkeklerden kalmalarını isterdi. Bir gün, bir hafta, bir yıl. Ama sonunda hepsi de onun salonlarının ihtişamından bıktı. Sonunda hepsi ölümlü hayatlarına ve konforlarına dönmek istedi. Ailelerine. Danu buna itiraz etmedi; yalnızlığın ne demek olduğunu biliyordu ve ayrıca bir gün o adamlardan birinin onu en çok istediği şeyle baş başa bırakacağından emindi: bir çocuk. Umudunu hiç kaybetmedi. Yıllar geçtikçe ve bir zamanlar birlikte olduğu erkekler ağarıp soldukça bile, her yeni ölümlünün o kişi olacağına inanıyordu.

Yine de adı tüm dünyaya yayılmış olsa da, ölümlülerin sesleri her zaman onunla olsa da, o hala tek başına bir tanrıydı. Ayrı. Ve Danu, belki de tanrıların ölümlüler gibi çocuk sahibi merak etmeye başladı. Belki de kendisi gibi ölümlülerden tanrılar yaratması gerekiyordu.

Böylece tekrar ölümlülere döndü. Önce en nazik olanları, yavru bir kuşu yuvasına geri koymak için işlerine ara verenleri, baharda yeşil filizlere basmaktan kaçınanları ve adını kendileri için değil başkaları için çağıranları aradı. Onları Tara'ya çağırdı. Kendini bu ölümlülerin onun çocukları, vaftiz çocukları olacağına ikna etti.

Birincisi Cairbre adında, kendi ailesi olmayan ama köyündeki bebekleri bir anne kadar şefkatle sallayan, onlar ağlayan yumuşak, yaşlı bir adamdı. İkincisi Gráinne adında uzun boylu bir kadındı.

Her zaman dik ve sertti ama tenceresini aç olan herkesle, dostlarla ve düşmanlarla paylaşırdı. Sonuncusu Bláth adında bir kadındı; kısa boylu, zayıf ve altın çillerle kaplı yuvarlak bir yüzü vardı. Herkese, çocuklara ve delilere, arılara ve çiçeklere karşı nazikti ve bu yüzden tanrıça en çok onu severdi.

Her birine onları neden çağırdığını söyledi ve onlar da gülümsediler - Gráinne bile - öyle parlak bir şekilde gülümsediler ki sanki batan güneş onlara dokunmuş gibiydi. *Evet*, dediler. *Evet, bizi de senin gibi yap. Bizi tanrı yap.*

Böylece Danu elini Cairbre'ye doğru uzattı, avuç içi açıktı ve onu çağırdı. Yaptığı diğer şeylerde olduğu gibi, bunu da sadece *istemesi* gerektiğini düşündü. *Gel*, diye davet etti. *Gel ve yeniden yaratıl.*

Onun ışığının tadını çıkararak ileri doğru adım attı. Teni griye dönmeye başladığında, bir adım daha attığında, bedeni parçalanmaya başladığında bile hâlâ gülümsüyordu. Danu'ya uzandı, uzattığı eli onunkiyle buluştu ve o hafif sıyrıktaki ölümlü Cairbre esintiyi uçup gitti. Danu nefesini tuttu ve diğer ikisine doğru döndü. Ağızları çığlık çığlığa açılırken bile gözleri hâlâ hayretle doluydu. Danu kollarını açarak onlara doğru koştu. "Hayır," diye bağırdı. "Hayır, lütfen, kaçmayın. Cairbre buna layık olmamalıydı. Ama siz layıksınız dostlarım. Öylesiniz." Gráinne tökezleyerek geri çekildi ama Bláth, sevgili Bláth, gözleri kocaman ama bir çocuğunki kadar güven dolu, olduğu yerde duruyordu. Derisi de solup toz haline gelene kadar Danu'ya böyle baktı.

Danu o geceyi ve ondan sonraki birçok geceyi ağlayarak geçirdi. Neyi yanlış yapmıştı? En nazik ölümlüleri, kendisine en çok benzeyenleri toplamıştı.

Ama belki de bir insanı değerli kılan şeyin ne olduğunu tam olarak anlamamıştı.

Bu yüzden tekrar deneyecekti. Öğrenecekti. Daha iyi ölümlüler bulacaktı, en iyilerini.

Ve yaptı da.

En nazik olanları, fakirlere kendi yemeklerini yedirenleri ve bir başkasına karşı kılıç kaldırmayı reddedenleri buldu.

En cesur olanları, krallarını, soydaşlarını savunmak için savaşa atlayanları, saldırmak üzere olan hırslayan bir kurda karşı koyanları buldu.

bir çocuk.

Meraklıları, dünyanın iç çözmek isteyenleri, yaraları saranları ve etraflarındaki iyileştirecek iksirler yaratmak için uzun saatler çalışanları buldu.

İnananları, saatlerini yıldızlara, aya ve kendisine dua ederek geçirenleri buldu.

Hikâye anlatıcılarını, bir buluta bakıp bir kuş, bir çiçek, bir ağaç görenleri, köyü etraflarına toplayıp onlara daha önce yapılmış büyük ve korkunç işleri anlatanları buldu.

Ancak hangi ölümlüleri toplarsa toplansın, hangilerine ulaşırsa ulaşsın, hepsi aynı kaderi paylaştı. Bedenleri onun tanrılığının gücünü barındıramıyordu. Onları tutmaya, kendi ölümsüz bedenine bastırarak kurtarmaya çalıştı, ama kollarında toza dönüştüler.

Her birini.

Tara gri bir kül tabakasıyla kaplanana kadar.

"Sonunda denemeyi bıraktı." Danu derin, ürpertici bir nefes aldı. Sanki kefareti öder gibi ellerini bana doğru kaldırdı. "Diğer tanrılar, onları benim yarattığımı . Ama bir gün Tara'ya geldiler. Benim gibi bir çeşit ölümlülüğü hatırlayarak. Kafaları karışmıştı. Korktular. Benden korkmalarını istemedim; tekrar yalnız kalmak istemedim. Ve bana *teşekkür ediyorlardı*. Ben de onlara söyledim... Onlara sadece kendi düşündüklerini söyledim. Onları Tara'ya getirdiğimi. Onlara tanrılık verdiğimi. Küçük bir yalandı. Önemli olacağını düşünmemiştim. Sadece bana ihtiyaç duyulması, bana dönülmesi, sevilmem iyi gelmişti. Ve sonra" -Danu yere baktı- "gerçek için çok fazla zaman geçti."

Önemli olacağını düşünmemiştim. Tabii ki . Her zaman biliyordum.

-Danu için hiçbir şeyin önemi yoktu, ona bir şekilde hizmet etmediği sürece. *Kendisi* önemli olmadıkça. Cesetleri düşündüm, birçoğu küle dönmüştü; onların yasını tutmadığı açıktı. Sadece başarılı olsaydı *önemleri* olurdu. Oysa onlar sadece birer oyuncaktı. Yanlış giden deneyler. Ondan daha azı, böcekler, daha fazlası değil.

"Kızı neden öldürdün?" Sonunda sordum.

Danu'nun gözleri çılgına dönmüştü. "Eski hikâyelerin peşine düşmeye çalışıyordu. Bir tanrı olmak için yanıp tutuşuyordu. Ve sen ona söylediğinde... neden ya da neye inandığın önemli değil... şey. Güçlerimin sınırlarını keşfedebilirdi. En büyük sırrımı. Bu yüzden yaşamasına izin veremezdim."

"Ama sen beni cezalandırdın." Sesim sabit kalsa da dişlerim gıcırdıyordu. "Beni onların arasında yaşamaya gönderdin çünkü onları öldürdüm, çünkü bir ders almamı istedin - ama daha kötüsünü yaptın, çağlar boyunca. Tara onların bedenleri üzerine inşa edildi. Şimdi bile Fia senin yalanlarının bedelini ödemek zorunda. Beni nasıl cezalandırabilirsin? Sen de bir zamanlar ölümlüydün, daha iyisini biliyordun. Sen sadece-"

Danu'nun sesi benimkine çarptı, kıyıya vuran bir dalga gibi. "Ben seçilmiştim. Onların arasında dürüsttüm. Nazik ve iyiydim. Onlar -beni seçen her kimse- ölümlüleri koruyacağımı biliyorlardı."

Keskin bir öfke omurgam boyunca çatırdadı ve sonunda içimdeki öfke patladı. "Hatırlamıyorsun!" diye bağırdım. "Nasıl ölümsüz olduğun hakkında hiçbir fikrin yok. Nasıl bir tanrı olduğun hakkında. Bir dereden su içmiş ve dönüşmüş olabilirsin. Vahşi bir hayvan tarafından saldırıya uğramış ya da karanlık bir kuyuya düşmüş olabilirsin."

"Beni sorgulamaya nasıl *cüret* edersin!" Danu'nun gözleri öfkeyle parlamaya başladı. "Ben komşularımı sevdim. Yoksullarla ilgilendim. Her şeyimi verdim. Ve bana ödül olarak her şey verildi."

"Kendi annenin adını bile hatırlamıyorsun," diye alay ettim. "Neden başkalarının değil de senin seçildiğini bilmiyorsun. Bu bir hata olabilirdi. Hepiniz bir hata yapmış olabilirsiniz. Aranızda tanrı olarak *doğan* tek kişi benim. Hepiniz *yaratıldınız*."

Danu güldü, iç burkan, dehşet verici bir ses. "Oh, Cailleach, aşkım. Sen de *yaratılmıştın*. Annen bir tanrıça olabilir ama baban da en az diğerleri kadar ölümlüydü."

Dondum kaldım, ellerim titriyordu. "Ne dedin sen?" Dünya ayaklarımın altında dönüyordu. Bir babam mı vardı? Bir *ölümlü* mü?

"Benimle sadece bir gece kaldı ve beni karnımda büyüyen bir çocukla bıraktı. Neden onda işe yaradı da diğerlerinde yaramadı bilmiyorum." Elini karnının üzerine koydu, yüzü hem hassas hem de öfkeliydi. "I

Bir süre senin de bir ölümlü olabileceğini düşündüm. Benim hiç yaşamadığım hayatı sen de yaşayabilirsin. Ölümle sonuçlanan bir hayatı." Üzerinde durduğumuz çıplak tepeciğe baktı. "Derinin ilk maviye döndüğü yer burasıydı. Burada bizden biri olduğunu, asla ölmeyecek, gerçek acıyı ya da korkuyu asla bilmeyecek bir tanrı olduğunu anladım ve senin varlığını, güçlerini diğerlerinden daha fazla açıklayamadım."

Nefes alamıyordum. "Neden bana ölümlü bir babam olduğunu söylemedin?" Sesim titriyordu. "Ya onunla tanışmak isteseydim?"

Danu bakışlarımı kendi keskin ve meydan okuyan bakışlarıyla karşıladı. "Seni neden Mooghaun'a getirdiğimi sanıyorsun?"

"Ama orada hiç erkek tanıımıyordum, sadece Sorcha ve Enya ve-ve-" *Cormac*. Danu gözlerini benden kaçırdı ve birden midemin bulandığını hissettim. "Cormac benim babam mıydı?" Fısıldadım. "Ama Sorcha- siz arkadaşınız-"

Danu elini salladı. "Aptal olma. O da bir erkekti. O sadece tüm erkeklerin istediği şeyi istiyordu. Ve Sorcha bunu asla bilemedi."

"Ama bana onun iyi olduğunu, ölümlüler arasında en iyisi olduğunu söylemiştin.

-Ve seninle birlikteydi. Hem de karısı hayattayken. Sonra da Enya'nın yaşamadığını bildiği halde Enya'yla evlendi. Enya." Kelimeleri fısıldadım. "Enya benim kız kardeşimdi."

Danu o zaman bana acıyarak baktı. "O bir ölümlüydü. O senin kız kardeşin değildi. Gerçekten değildi."

Ağlamaya başladım, bir çocuğun kırık, boğuk hıçkırıklarıyla. "Evliliği durdurmanız, bebeği almanız için size yalvardım. Ama sen reddettin, ölümlülerin hayatına *karışamayacağımızı* söyledin. Onun ölmesine izin verdin. O benim *kız kardeşimdi*. Cormac'ı etkileyebilirdin. Onu sevdiğimi biliyordun ama yine de ölmesine izin verdin. Bu kadarcık gücün bile yok mu senin? Bir ölümlünün ölümünü durdurmak için? Gerçekten bu kadar zayıf mısın?"

Sarmaşıklar etrafımda patladı, beni çekip büktiler, böylece gökyüzünde bir yıldız gibi asılı kaldım, rüzgâr kulaklarımda uğulduyor, dolu yüzüme çarpıyordu. Danu ölümlü derisini bir ışık parıltısıyla yırtıp atmıştı. Karşımdaki tanrıça bir el hareketiyle, boş bir düşünceyle dünyayı derin yeşil bir havuzda boğabilirdi. Onun çıplak gücü karşısında yapabileceğim tek şey

Hiçbir şey. Sarmaşıklar boğazımı sıktı ve boğulmaya başladım. "Ben dünyayım!" Danu'nun sesi rüzgârların uğultusu, bir çığın düşüşü, dünyanın derinliklerinden gelen bir yankıydı. "Suları ve toprakları ben yarattım ve ölümlülere yiyecek, dinlenme ve yardım sağlarım. Bitirme ve *başlatma* gücüne sahibim ve karşılığında hiçbir şey istemiyorum."

"Tapınma," diye başardım. "Tapınma istiyorsun."

"Tapınmak *istiyorlar*." Danu'nun sesi yüksekti, yalvarıyordu. "Benim her şeye kadir olduğuma inanmak istiyorlar. Peki bunun ne zararı var? Bu bana güç veriyor, vermeye devam edebilmemi sağlıyor. Onlara uğruna yaşayacakları, çabalayacakları bir şey verdim." Elleri yanlarına düştü ve boğazımdaki sarmaşıklar gevşedi.

"Onların ibadeti *senin* için," dedim sesim kısık bir şekilde. "*Senin* için, böylece kendini *seçilmiş* gibi hissedebilirsin. Seçilmemiş olsanız bile. Hiçbiriniz öyle olmasanız bile. Onların arzularını, ihtiyaçlarını çarpıtıyorsunuz ki her zaman açlığın, vebanın, savaşın, zorluğun kıyısında olsunlar. Size dönmeleri için açlıktan ölmelerini *istiyorsunuz*. Neden? Sahip olduğunuz güç yeterli değil mi? Rüzgâr senin emrinde, güneş ve çiçekler de. Gökyüzündeki ışıklar senin isteğinle dans ediyor. Havadan şölenler çağırabilir ve bir kar fırtınasının ortasında kelekleri omzunuza getirebilirsiniz. Sonsuz zevklerle dolu bir hayat yaşıyorsunuz. Bu neden yeterli değil?"

Danu bana bakarken yüzü değişti. Yarısı annem olarak tanıdığım, Mór'un kovalaması için havaya ışık gönderen geniş, kırmızı yanaklı kadın oldu. Diğer yarısı ise tanrıçaydı -sonsuz, değişmez- onu yalan söylerken yakalayan bir kızı öldürmüştü.

"Tanrılar kendilerini ölümlülere açıklamaz," dedi sonunda, ben yere atılıp soğuk kış gecesinde yalnız kalmadan önce sesi havada çınlıyordu.

Altıncı Yaşam

Ben uzun zaman önce yaptığım gibi karda yayılmış bir şekilde orada kaldım ve gücü düşündüm.

Bir tanrı olarak ölmem mümkün olmazdı. Orada yatar ve etrafımdaki dünyayı boğana kadar karın birikmesine izin verirdim. Dünya benim kederim ve acımla sona erse ne fark ederdi ki? Ben yaşayacaktım. Umursamamıştım; onların ölmesini *istemiştim*.

Danu Enya'yı kurtarabilirdi. Belki ölümden değil, bunu şimdi anlıyorum ama en azından istemediği bir hayatı yaşamak zorunda kalmaktan. Yine de Danu bunu yapmamıştı. Tıpkı Fia'yı bu höyüğe getiren kıtlığı durduramadığı gibi. Her seferinde gerçeği söylemek ya da kendini kurtarmak arasında seçim yapmak zorunda kalmıştı.

-Ve her seferinde kendini seçmişti. Bu düşünceden iğrenerek yüzümü buruşturdum ama bir tanrıça olarak benim de aynı şeyi yaptığımı biliyordum.

Bu, biz tanrıların sahip olduğu sonsuz, bencil bir gücü - bir hevesle kullandığımız, duaları kendi arzularımıza göre kabul ya da reddettiğimiz bir güç. Tanrıların yaşadığını bilmek insanoğluna ne kazandırmıştı? Onlara sadece sahte bir umut verdi. Artık gücü, ölümsüzlüğü istemiyordum. Parmak uçlarımdaki buzu ya da dudaklarımdaki tüm soğuk rüzgârların nefesini istemiyordum. Aşağıya bakıp tenimin maviye döndüğünü görmek istemiyordum. Tek istediğim eve, tepedeki çiftliğime dönmekti; arılarıma ballı su getirmek, kendi ellerimle yaptığım ekmeği yemek ve Fionn'la yatağa uzanıp kalp dinlemek. Artık tanrılık istemiyordum: görebiliyordum, bedeli Buna değer.

Ve *belki de* - sanki zihnimin karanlık dehlizlerine güneş doğmuş gibi ani bir umut ışığı doğdu - belki de onu asla geri almak *zorunda* değildim.

Bu farkındalık beni buzdan daha derin ve sert bir şekilde delip geçerken derim rahatlayarak karıncalandı. Bu hayatı ölümcül acılarıyla birlikte yaşayacaktım -şu anda bile ellerimin soğukluğunda, uyuşmuş kulaklarımda ve donmuş ayak parmaklarımda, titreyen bedenimde hissettiğim acılarla. Zamanın çok yavaş ve çok hızlı geçmesine izin verecektim; asla yeterince zamanım olmayacaktı. Ama ellerimle çalışacak, anlam, yuva ve sevgi bulacaktım.

Ölümlüydüm ve Danu'yla pazarlık yapıp öyle kalmama izin vermesini isteyecektim. Karşılığında -ki bu düşünce beni çok az etkiledi- onun lanet olası yalanlarını saklayacaktım. Ve eğer bir ölümlü olarak ölürsem, sırrını ifşa edeceğimden korkmasına gerek kalmayacaktı; o çok istediği tapınma devam edip gidebilirdi. Ölebilir ve sevdiklerime katılabilirdim. Failinis, Dagda, Siobhan, Enya.

Mór.

Düşündükçe ağlamaya başladım, bunun rahatlığıyla, çünkü bu hayatın sonunda, ne kadar uzun ya da kısa olursa olsun, ona tekrar sarılacaktım.

Altıncı Yaşam

(Sonunda Daingean Uí Chúis'e, deniz kıyısındaki küçük köye giden yolu gördüğümde ağladım. Orası *benim* köyümdü, benim Eve. Ve bir daha asla terk etmem.

Fırtına buraya da gelmişti ve buzların ve sürüklenmelerin arasından geçerek tepeye, kulübeme geri dönmek uzun zamanımı aldı. Altı hayatım boyunca bu tepeye kaç kez çıkmıştım? Kulübenin orada, yuvarlak, taş ve ölümlülüğümü oluşturan nesnelerle dolu olduğunu görmekten ne kadar çok nefret etmiştim: eski siyah kazan, bal kavanozları, saman dolu palet.

Kar yavaşladı, tembel ve yumuşak bir hal aldı ve çok geçmeden kulübemi görebildim. Bacasından mavi dumanlar tütüyor, pencerelerinden ışıklar saçılıyordu. Yavaşladım. Kim vardı orada? Sonra kapı açıldı ve altın rengi ışığın ana hatlarıyla Fionn'u gördüm. Fionn, geri döndü.

Kalbim sevinçle çarptı ve ona doğru koştum, kollarını bana dolmasına ve ikimiz de gülüp ağlayana kadar beni havada sallamasına izin verdim.

Gece boyunca onunla birlikte yattım, uyumak istemiyordum, sadece ona bakıyordum.

"Nereye gittin?" diye fısıldadı, uykuya daldığını düşündükten çok sonra. "Geri döndüğümde kulübe karanlık ve tozluydu. Sanki haftalardır gibi görünüyordu."

Gözlerimi ondan kaçırdım, yüzümü yastığa bastırdım. Fia hakkında öğrendiklerimi ona anlatmak istiyordum ama bunu Danu'nun ne yapacağından korkuyordum. Danu'ya karşı uzun zamandır beslediğim öfke, ölümlü kalmayı seçmemle birlikte dağılmıştı. İstedikimi yapmamıştı ama sonunda Mór'u - sevdiklerimi- tekrar göreceğimden emin olmak kalbimdeki sert düğümü hafifletmişti. Danu'nun kendi ölümünü tahmin edemezdim.

Yine de duygular. Tümseğın üzerinde yarı deli görünüyordu. Aynı anda hem kızgın, hem çaresiz, hem de yalvarıyordu.

Beklemenin daha iyi olacağına karar verdim. Danu her zaman yaptığı gibi eninde sonunda unutacaktı ve o zaman Fionn'a gerçeği syleyebilecektim.

"Bana sorma. Henüz değil." Bana baskı yapmak istediğini söyleyebilirdim, bunu vücudunun gergin hatlarında görebiliyordum, ama hiçbir Şey söylemedi ve kalbim onun sessizliği karşısında geniŐliyor gibiydi. Ona ne zaman ne syleyebileceğimi söylemem konusunda bana güveniyordu. Çok etkilenmiŐtim, elini tuttum ve yüzünü kendime çevirdim. "Seni seviyorum."

Onu sevdiğimi ilk kez söylüyordum ama garip gelmiyordu. Bazı açılardan sanki onu hep tanıyormuşum gibi hissettim. Onu hep sevmiştim.

Gümüş saçlarımdan bir tutamı parmağına doladı. "Tanrı olsaydın beni sever miydin?"

"Hayır," diye yanıtladım hemen. Fionn güldü ve ben de biraz kızararak güldüm. "zr dilerim. Bazen ölümlülerin sordukları sorularda her zaman gerçeği istemediklerini unutuyorum." İçimi ektim. "Ben sadece *kimseyi* sevmediğimi kastetmiŐtim. Bir lml olmadan önce kimseyle *birlikte değildim*. Bir tanrı olarak... Ben yeterliydim. Yeterliydim. Kendime."

"O zaman seninle bir tanrı olarak tanışmadığıma memnunum." Fionn bir parmağını yüzümün yan tarafında gezdirdi. "lml bir kadın olduğun için mutluyum."

"Ben de yleyim." Bu gerçek beni neredeyse sersemletiyordu. Beni bu hale getirdikleri için tanrıları lanetlediğim zamanı düşündüm. "Kız kardeşin tanrı olmanın bir yolunu bulmuş olsaydı, bunu yapar mıydın? Hayatını, ölümünü tanrılıkla takas eder miydin?"

"Hayır." Fionn bir dirseğinin üzerinde doğruldu ve yüzüme baktı. "Hayır, yapmam." Başparmağını tekrar dudaklarımda gezdirdi. Teni yol tozunun tadındaydı. "Sonsuza kadar devam etmek istemiyorum. Bir ağacı keserken kollarımdaki gücü, taze kesilmiş odun kokusunu, kıymık ve kesiklerle kaplı ellerimin küçük acılarını unutmak istemiyorum. Bir tanrı olarak yaşamın sıkıcı olacağını düşünüyorum." Parmak eklemlerimi öptü ve bana küçük bir gülümseme verdi. "*Gerçek* bir ölümsüz varlığa böyle Şeyler söylemek garip. Ama belki ben de bir tanrı olarak doğmuş olsaydım, ben de senin gibi düŐünürdüm."

"Hayır," dedim. "Hayır, eninde sonunda haklı olduğunu anlayacaksın."

Fionn ilkbahar ve yaz aylarında yollarda yürümeye devam etti ve her sonbaharda bana geri döndü. Arılarımla çalıştım ve yeni bir köpek aldım, Mavi adını verdiğim oyuncu bir köpek yavrusu.

Danu ziyarete gelmedi, ben de onu çağırmadım. Mutluydum.

Yılları saymayı bıraktım ama birçoğu geçti ve her birinde sadece bu hayatı sürdürebildiğim kadar sürdürmeyi diledim.

Fionn çoğu yıl Samhain'den önce dönerdi ama bir tanesini kaçırdığında telaşlanmazdım. Yollar bazen tehlikeliydi ve bana doğru olabildiğince hızlı geleceğini biliyordum. Ama bir yıl, birkaç hafta geçtikten sonra, tedirgin olmaya başladım, sürekli yola doğru bakıyor, herhangi bir hareketi duyabilmek için kapıyı açık tutuyordum. Bazen hepimizden daha uzun yaşayacağını düşündüğüm Kiri'yi bile özlüyordum.

Bir gün, mevsim geç olmasına, hasattan sonra olmasına rağmen yüzümde ılık bir esintiyle uyandım. Günün sıcaklığı beni rahatsız etti ve işime devam ederken endişelendim. Yaz mevsimine benzeyen ama böceklerin vızıldamadığı ya da tepede yeşil otların yeşermediği bir gün olması tuhaftı ve içimi bir önsezi duygusuyla dolduruyordu. Kaygımı hafifletmek için bunun yerine Mór'u düşünmeye çalıştım, böyle günleri nasıl sevdiğini, soğuk mevsime girmemize yardımcı olacak bir hediye olarak adlandırdığını.

O akşam hâlâ onu hayal ediyordum ve en sevdiği yahniyi yaptım. Henüz beş yaşındayken ona ilk kez yaptığım yemeği hatırladıkça ellerim havada uçuşuyor, soğan ve havuç doğruyordum - koca bir kâseyi nasıl yediğini, sonra arkasına yaslanıp yaşlı bir adam gibi yuvarlak karnını okşadığını ve bana vücudunun "sıcacık olduğunu" söylediğini hatırladım. Gülmüştüm ve onu gıdıklamıştım ve-

"Cailleach, aşkım."

Döndüm ve dönerken bıçağı avucumun etli kısmına, başparmağımla parmağımın arasına derin bir şekilde sapladım. "Fionn!" Onu gördüğüm için o kadar rahatlamıştım ki dizlerimin bağı çözüldü.

Arkamı döndüğümde gülümsüyordu ama sonra yüzü düştü. "Ah, Cailleach, kendine ne yaptın böyle?" Elimi kendine doğru çekti ve oradaki derin yaraya baktı.

"Bu senin hatan," dedim ama onu görmenin verdiği rahatlama beni gülümsetti. "Beni korkuttun! Ama önemli değil." Aceleyle yedek bir bez alıp elime sardım ve ona döndüm. "Geri dönmüştün."

Kollarını bana doladı, ben de ona doğru eğildim ve her zaman yanında getirdiği yol kokularını içime çektim: Bazen uyuduğu tarlalardan gelen duman ve otlar ve yağmurdan sonra yeni dönmüş toprak gibi derin, topraksı bir koku. Kiri Fionn'un omzuna atlayıp bana şüpheli bir bakış atmasaydı orada daha uzun süre kalabilirdim. Fionn güldü ve beni bırakmadan önce onu uzaklaştırdı, uzun bir süre kulübenin etrafına baktı. Tencerenin üzerine eğildi ve içine çekti. "Evde olmak güzel."

Fionn'un dönüşünden sonra geçen haftalarda kışa hazırlanmakla -son bal ve balmumunu toplamak, bahçemizi hasat etmek ve kulübenin çatısındaki delikleri doldurmakla- o kadar meşguldük ki elimdeki yaraya pek dikkat etmedim. İyileşmediğini biliyordum, yaradan koluma doğru yayılan kırmızı çizgileri fark ettim ama bunun için endişelenerek kaybedecek zamanım yoktu. Sincapların fındıkları nasıl sakladıklarından ve farelerin yuvalarını nasıl inşa ettiklerinden kışın kötü geçeceğini görebiliyordum.

Bir gece yatağa girdiğimizde Fionn yanağımı öptü ve sonra geri çekti. "Ateş gibi sıcaksın," dedi. "Hasta mısınız?"

"Ben iyiyim," dedim. "Sadece küçük bir şey."

Sonraki günlerin çoğunu hatırlamıyorum, sadece yattığım yerde dönüp durdum, karanlık rüyalara dalıp çıktım, yandım, yandım ve yandım. Birisi boğazıma acı bir bira dayadı ve ben boğuldum, ama yutana kadar beni sıkıca tuttular.

Yine de *çok* ateşliydim.

Nihayet bir gece uyandığımda yüzümde serin bir hava buldum. Gözlerimi açmayı başardım ve yıldızlarla dolu bir gökyüzü gördüm. Dışarıdaki palette yattığımı ve Fionn'un yanımda uzanmış olduğunu fark ederek gerçek bir zevkle iç çektim. Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu.

"Fionn," dedim kısık sesle ve o da sıçradı. Dirseğinin üzerine kalktı ve bir elini saçlarımın üzerinde gezdirdi.

"Başka ne yapacağımı bilemedim." Sesi titriyordu. "Çok sıcaktın. Bir an daha içeride kalırsan yanacağını sandım."

"Elinizdeki bir kesik kadar küçük bir şey yüzünden ölebileceğinizi unutmuşum." Bunu hafifçe, zayıf bir gülümsemeyle söyledim ama aslında öleceğime *inanmıyordum*. Yaşlı değildim. Ve daha fazla zamana ihtiyacım vardı - henüz Danu'dan ölümlü kalmama izin vermesini istememiştim. Elbette bunu uzun zaman önce yapmak istemiştim ama önce onu aramaktan korkmuştum, belki hâlâ kızıgındır diye, sonra... sonra da unuttuğumu sanmışım. Hayat çok yoğundu; toprak, köylüler ve Fionn bana ihtiyaç duyuyordu. Ama daha fazla erteleyemezdim. Bu hastalık bana bir ders olmuştu. Ölümlü bedenimin kırılğanlığını uzun zamandır hissetmediğim kadar hissettim. Fionn'a gerçeği söyleme zamanının geldiğini biliyordum. Ve sonra Danu'yu çağıracaktım. Ona tanrılığa dönmek istemediğimi söyleyecektim. Yarın, kendime söz verdim. Yarın.

Öksürdüm. "Hatırlıyor musun, yıllar önce? Eve boş bir şekilde gelmiştin ve nereye gittiğimi sormuştun."

Kaşlarını çattı, elini alnımda hafifçe gezdirdi. "Evet, Cailleach, ama bunu neden şimdi düşünüyorsun? Bekleyebilir. Dinlenmelisin, sen-"

"Hayır, Fionn." Gözlerimi kapattım, derin bir nefes aldım. "Şimdi olmalı." Kendimi toparladım. "Broga'da Síd'e geri döndüm. Sen ilk kez gittikten sonra. Geri döndüm çünkü... çünkü onu hatırladım, Fionn. Fia'yı hatırladım." Gözlerine, o çok sevdiğim yüzüne baktım. "Sen ondan bahsederken kulağa çok tanıdık geliyordu ama sen gidene kadar fark etmemiştim."

onunla beşinci hayatımda tanıştım. Mór'u aramaya gittiğimde. Şans eseri, doğudaki bir kasabada meyhanedeydim, yas tutuyordum, sarhoştum ve o yiyecek aramaya geldi ve tanrılar hakkında saçmaladığımı duydu. Ona... Danu'nun yalan söylediğini düşündüğümü söyledim." Ona hikâyenin geri kalanını elimden geldiğince anlattım, Danu'yla mezar höyüğünde nasıl yüzleştığımı, Fia'yı neden öldürdüğünü. "Çok üzgünüm." Hikâyeyi bitirdiğimde ağlamaya başlamıştım. "Onunla tanıştığım için çok üzgünüm. Ne söylediğimi bilmiyordum, ne yaptığımı anlamamıştım. Onu nasıl bir kadere doğru ittiğimi. Ama Fionn, bilmelisin ki bu senin hatan değildi. O sadece...o çok cesurdu. Tanrılara karşı durdu. Ve korkmayı unuttu."

Fionn önce yanıt vermedi ama gözleri hâlâ yıldızlarda, ağlıyordu. Bana dönmeyeceğinden endişelendim ama ona kararsız bir el uzattığımda elimi tuttu. Bana sitem etmedi ve beni terk etmedi. Sadece bana sarıldı, yaptıklarımız için ağlarken serin gece havasının etrafımızdan akıp gitmesine izin verdi. Sevdığımız ve kaybettiğimiz kız kardeşlerimiz için.

Altıncı Ölüm

(Uyandığımda kendimi farklı hissediyordum. Artık sıcak değildim ve bir an için ateşimin nihayet düştüğünü düşünerek rahatladım.

Ama üşümüştüm, çok üşümüştüm ve... Şok ve korku içinde doğruldum, mavi tenime .

Tara'nın soğuk mermer zeminlerinden birinde oturuyordum. Ve bir kez daha ölümsüzdüm.

Ağlamamak için dudajımı ısırdım, zihnim karmakarışık. Bu Fionn'la geçirdiğim zamanın sonu olmayacaktı. Böyle olmasına izin veremezdim. Diğer odadan gelen kahkaha seslerini duyduğumda gözlerim kısıldı. Buradaydılar ve öldüğümü fark etmemişlerdi bile. Ama önemli değil. Mavi ellerimi yumruk yaptım. Danu'nun sırlarını biliyordum. Artık onları kullanma zamanıydı.

Bana ilk kez ölümlü bir beden verildiğinde, kafa karıştırıcı, beceriksiz ve zayıftı ve şimdi bu ölümsüz bedende de aynı şekilde hissediyordum. Sarayda yürürken, tenim her gölgede bir kez daha mavinin farklı tonlarına büründü, ama dönüşümünü izlerken, sanki doğal olmayan bir şeye tanık oluyormuşum gibi midem kazındı. Bedenimdeki güç beni huzursuz ediyordu. Dünyada bir tanrı olarak yürümeyeli uzun olmuştu ve adımlarım o kadar güçlüydü ki geriye dönüp baktığımda ayaklarımın mermerdeki izlerini görebiliyordum. Bunu Fionn'a nasıl anlatacağımı, ona nasıl tarif edeceğimi düşündüm; ona geri döneceğimden emindim, öyle olmasını sağlayacaktım.

Yemek odasına ulaştığımda hâlâ Fionn'u düşünüyordum. Hepsi oradaydı ve bir ziyafet çekiyorlardı. Ya da belki de normal bir yemektir; artık neyi bolluk olarak gördüklerini anlayamıyordum. Artık her şeye ölümlü gözlerle bakıyordum.

İlk başta odaya girdiğimi fark etmediler bile. Sonra Lug kafasını kaldırdı. Küfretti, elinde tuttuğu küçük kuşu yere düşürdü, kuş yerde zıpladı ama mermerde yağlı izler bırakmadı, yakut sosunun izini bile bırakmadı.

Danu elini sallayarak büyük kedilerinden birinin kuşu almasını işaret etti ve sonra gözleri benimkilerle buluştu. Ağzı absürd bir "O" ile açıldı ve herkes ayağa kalkıp bağırmaya başlayınca bir ses patlaması oldu.

"Buraya nasıl geldin?"

"Kendini öldüremezsin. Bu imkansız."

Danu elini bir kez daha salladı ve hepsinin üzerine sessizlik çöktü. Orada dururken çok aptal görünüyorlardı. Vücutları aynı anda hem güçlü hem de tembeldi ve hepsi yemek yemiş olsa da bunu anlamamız mümkün değildi. Dudaklarında yağ parıltısı yoktu ve parmakları, az önce kan kadar kırmızı bir sosa batırmış olmalarına rağmen temizdi. Masalarında ya da sakallarında hiç kırıntı yoktu. Çok sahte görünüyorlardı. Sanki yemek yerken, yaşarken oynuyorlardı. Gülmekten kendimi alamadım.

"Buraya nasıl geldin?" Danu alaycı tavrımı yarıda kesti. "Ne yaptın sen?"

"Ben öldüm, Danu." Kelimeleri ısırarak söyledim.

"Ama nasıl?" Danu sordu. "Düştün mü? Ormanda... bir kurtla mı karşılaştın?" Tekrar güldüm ve ses o kadar acı, o kadar sertti ki salonda yankılandı, Morrigan irkildi ve Dagda kulaklarını kapattı. "Ama sen... sen hasta değildin," dedi Danu. "Geçen gece sana baktım ve sen sadece... o adam yatağındayken uyuyordun." Gözleri kocaman açılmıştı, şaşkındı.

Elimi kaldırdım, mükemmel, bütün . "Kendimi kestim," dedim. "Yemek yapıyordum ve Fionn bana sürpriz yaptı."

Lug güldü. "Bir ölümlü kesik yüzünden ölemez. O kadar beceriksizdirler ki her saat, her an düşüp ölürler."

Gözlerimi ona diktim. "Her an ölüyorlar."

Lug ağzını açtı ama yüzüme bakınca tekrar kapattı.

"Özür dilerim," dedi Danu sonunda. "Biliyorum-"

Çenemi kaldırdım. Onun üzülmelerini istemiyordum. "Seninle yalnız konuşmalıyım Danu."

Diğer tanrılar itiraz etmeye başladılar ama Danu gözlerinde korku ve öfkeyle bana baktı. "Git," dedi sonunda. "Kızım ile yalnız konuşmak istiyorum."

Sadece onlar gittikten ve salon boşaldıktan sonra konuştum ve kelimelerimi dikkatle seçtim.

"Size teşekkür etmek istedim."

Danu'nun elleri kenetlendi. Söylememi beklediği şeyin bu olmadığını biliyordum.

"Bana neden ölümlülüğü verdiğini anlıyorum," diye devam ettim. "Daha önce hiç anlayamadığım şeyi şimdi anlıyorum - ölümlülerin tanrılardan *daha fazlası* olduğunu. Tek bir günde bizim bir ömür boyu yaşadığımızdan daha fazlasını yaşıyorlar. Bu armağan için size minnettarım. Yaşadığım hayatlar için."

O anda Danu'da bir şeyler yumuşadı, bir şeyler hafifledi ve onu tanımayan biri bunu iyilikseverlik olarak görebilirdi. Bense bunun ne olduğunu gördüm: kendini tatmin. Bir tanrıça hakkı olduğunu düşündüğü şeyi alıyordu. Bu iyi bir şeydi. Böyle hissetmesine ihtiyacım vardı.

"Cailleach, bunu duyduğuma çok sevindim-"

"Ve" -onun yerine ben konuştum- "buraya, bu sınırsız çöküşe geri dönmek istemiyorum." Taht odasının duvarları renklerle parlıyordu, uzun masanın üzerine yayılmış yağlı şeyler ziyafeti. "Bir ölümlü olarak kalmak ve bir ölümlü olarak ölmek istiyorum."

Danu önce masaya sonra da bana baktı, gözleri temkinli ama meraklıydı, sanki gerçekten bilmek istiyordu. "Neden böyle bir şey diledin?" Sesi altın bir tahıl tarlasından geçen rüzgâr gibi yumuşaktı. "Teninin renginin değiştiğini bir daha asla göremeyeceksin." Elini uzattı ve maviyi ortaya çıkaran gölgeler oluşturdu. "Bir daha asla dünyada yürüyemeyecek, bir kar birikintisinde uyuyamayacak ya da buzlu denizlerde yüzemeyeceksin. Neden tüm gücünden vazgeçesin ki?"

"Ailemi tekrar görmek istiyorum." Sesim neredeyse bir fısıltı gibiydi. Danu konuşmak için ağzını açtı ama ben elimi kaldırdım. Bir isteğim daha vardı. "I

Fionn'a geri dönmek istiyorum," dedim. "Onun kollarında uyanmak ve beni hatırlamasını istiyorum."

"Karışmayacağımıza söz verdik." Danu kaşlarını çattı.

"Danu." Ona doğru bir adım attım, gözlerim onunkilere odaklanmıştı. "Sırrını biliyorum. Ve eğer söylersem ne olacağını da biliyorsun."

Bunun üzerine gözleri önce genişledi, sonra daraldı. "Beni tehdit mi ediyorsun kızım?" Sesi bir tıslamaydı.

"Bu bir tehdit değil." Onun karşısında bile sakin kaldım. "Bu sadece gerçek. Her şeyin bir sınırı vardır. Gücünün bile. Senin için bile."

"Ne cüretle-"

"Seninle bir daha kavga etmeyeceğim Danu. Buraya pazarlık yapmaya geldim." Nefes aldım. "Fionn'u istiyorum. Beni hatırlamasını istiyorum."

Yüzündeki mücadeleyi, *onunla* oynadığım oyundan -bir kez olsun benim oyunumdan- duyduğu hayal kırıklığını gördüm. Gözlerinde yükselen umudu, sadece elini süpürüp şölenine, tanrılarına, gücünün doluluğuna indönme arzusunu. Ve uzun bir süre bana baktıktan sonra, korku, merak ve öfke hala yüz ifadesinde birbirine karışmışken, kolay ve nazik yolu seçti. Yapacağını bildiğim gibi.

Parmağıyla beni işaret etti. "Geri dön."

Yedinci Yaşam

"Cailleach!"

Gözlerimi açtığımda Fionn adımı haykırıyordu. "Sen "Nefes almıyordun," diye soluk soluğa bağırdı, "nefes almıyordun."

Sonra beni kendine çekti ve yıldızlar üzerimizdeydi ve ben yeniden hayattaydım, canlıydım ve kendi ölümlü bedenimdeydim ve o beni tanıyordu. Fionn beni tanıyordu. O, ölümlü bir adam ve ben, ölümlü bir kadın.

Bir sonraki hayatım. Ve son hayatım.

Yedinci hayatım uzun ve tatlıydı.

Fionn her yıl kar yağmadan önce bana dönmek üzere yola çıkmaya devam etti. Arı beslemeye, bal toplamaya ve altın balmumunu altın mumlara dönüştürmeye devam ettim. Köylülerle arkadaş oldum, çocuklarını kucağıma aldım ve onların yürümelerini, sonra koşmalarını ve sonra dans etmelerini izledim ama kendime ait bir çocuğum yoktu. Mór'um vardı ve bu hayatın sonunda onu tekrar kucağıma alacaktım.

Ve ilk kez sadece yaşlanmadım, gerçekten yaşlandım. Sırtım ağrımaya, gözlerim bulutlanmaya, yüzüm çizgilerle dolmaya başladı. Fionn'un saçları ve sakalları ağardı, bıçak tutarken güçlü elleri titredi ve sonunda yolda yürümeyi bıraktı. Dinlenmek, sesini bırakmak ve ahşapla çalışmaya başlamak onu rahatlattı, hayatının son yıllarını köyün çocukları için küçük hayvanlar olarak geçirdi.

Güzel hayatımızla o kadar meşguldüm ki Fionn öksürmeye başladığında ilk başta fark etmedim.

Bir gün onu denize bakan bankta otururken buldum. Kolunu belime doladı, başını bana yasladı. "Cailleach, aşkım. Ben ölüyorum."

Gözlerim yaşlarla doldu. Bana Fia hakkındaki gerçeği söylediği o günden beri yalan söylememişti. Yine de şimdi ona inanamazdım, inanmayacaktım. Gözlerinin içine de bakamıyordum. "Böyle saçma sapan konuşma."

Beni kucağına çekti ve ben de kollarımı ona doladım. "Seni özleyeceğim, aşkım."

"Hayır." Sesim titriyor, gözlerimden yaşlar dökülüyordu. "Hayır, lütfen. Beni bırakma."

Fionn dudaklarını alnıma hafifçe bastırdı. "Ölümü hiçbir şeyin durduramayacağını herkesten çok sen biliyorsun." Ellerini benimkilerle birleştirdi. "Bana hayatımı geri verdin, Cailleach. Umarım ben de karşılığında sana bir hayat vermişimdir."

Yüzümü göğsüne gömdüm ve uzun, çok uzun bir süre ağladım ve o da bana izin verdi. Beni kendine yakın tuttu, saçlarımı, şakaklarımı, gözlerimi öptü.

Ona bakmak için başımı kaldırdım. "Sen benden önce gidebilirsin ama en kısa zamanda ben de geleceğim." Yaşlılık lekeleri olan ellerimi önümde tuttum. "Danu'nun önünde son kez durduğumda bir karar verdim."

Fionn kaşlarını çattı ve bakışlarımı karşılamak için kolunu belimden çekti. "Ne demek istiyorsun? Ölmeyeceksin. Gerçekten ölmeyeceksin. Eninde sonunda Danu'nun cezası sona erecek ve sen olduğun şeye dönüşeceksin. Bir tanrıça."

"Ben artık bir tanrıça değilim ve bir daha asla olmayacağım." Sesim hevesle titriyordu, sonunda ona söylemenin, birbirimizi tekrar göreceğimizi bilmenin heyecanıyla. "Ben ölümlüyüm. Danu'yla Fia konusunda yüzleştüğimde o tembellik ve güç dünyasına geri dönemeyeceğimi anladım. Geri dönmeyeceğim."

"Danu sana izin vermez-"

"Onunla pazarlık yaptım, sırrını saklayacağımı söyledim. Eğer gerçek bir ölümle ölmeme izin verirse. O da kabul etti."

Fionn benden uzaklaşarak ayağa kalktı. Şimdi sırtı bükülmüştü ve çok aşağıdaki denize bakarken kendi oyduğu uzun ahşap bir asaya yaslanmıştı. "Sen bir korkaksın," dedi.

Sanki bana tokat atmış gibi geri çekildim. "Ne?" Başka ne diyeceğimi bilemedim. Fionn benimle daha önce hiç bu kadar sert konuşmamıştı ve döndüğünde yüzünde renk lekeleri gördüm.

"Cailleach, sen onların hiçbirinin alamadığı bir şeyi aldın - ne Enya, ne Mór ne de Fia. Bir tanrı olma şansını. Ve herhangi bir tanrı değil, ölümlü olmanın ne demek olduğunu anlayan bir tanrı. Yaşayıp ölmek ve sevdiklerinin yaşayıp ölmesini izlemek. Unutmayacak, bizi olduğumuz gibi sevecek tek kişi sensin. Bizim için konuşacak olan."

"Ama tekrar ölümsüz olursam, sevdiklerimi asla göremeyeceğim." Sesim titredi. "Failinis'i ya da Enya'yı, Mór'u, seni asla göremeyeceğim."

"Cailleach, aşkım." Bana döndü, ellerini ıslak yanaklarıma koydu; bir kez daha ağlamaya başladığımı fark etmemiştim. Alnını benimkine yasladı. "Yeniden tanrı olursan, hepsini onurlandırmış olursun. Danu'nun asla yapmadığı şeyi yapabilir, teselli edebilir, rehberlik edebilir ve koruyabilirsin. Almak yerine verebilirsin."

"Unutacağım," diye fısıldadım. "Tanrı olmanın ne demek olduğunu anlamıyorsun. Sonsuz bir sonsuzluktur. Danu bu şekilde bu hale geldi. O ölümlülüğünü unuttu. Eninde sonunda ben de unutacağım."

"Yapmayacaksın," dedi Fionn basitçe. Onun kolay güveni, inancı kalbimi sızlattı. "Onun hiç yaşamadığı gibi yaşadın, hiç ölmediği gibi öldün. Ve biz vardık. Arkadaşların, ailen. Hatırlayacaksın."

"Beni lanetleyecek misin? Seni bir daha asla göremememi, sana dokunamamamı, kucağını bilemememi mi istiyorsun?"

"Yapacaksın. Bir gün." Tam bir inançla konuştu. Nazikçe gülümsedi. "Aşkım, Danu *her zaman* öyle değildi. *Her zaman* da olmayacak. Ve sen de olmayacaksın. Eninde sonunda Tuatha Dé Danann geçecek. Sonunda sen de öleceksin. Ve sonra, sonra tekrar birlikte olacağız."

Fionn iki gün sonra kollarımın arasında öldü.

Yedinci Yaşam

A Fionn'un ölümünden sonra, uzun yıllardır olmadığım kadar yalnızdım. Ne yapacağımı bilmiyordum, bu yüzden hayatıma normal bir şekilde devam ettim,

Arılarıma bakıyor, bahçemle ilgileniyor, köyde balık ticareti yapıyor, onun yasını tutmak için ihtiyacım olan zamanı ayırıyordum; bir yandan da onun son sözlerini düşünüyordum. Yeniden tanrı olsam bile ölümlüleri hatırlayacağıma olan inancı. Onlara göz kulak olacağıma olan inancı. Onlara rehberlik edeceğime. Onları seveceğime.

Ve bir gün tanrıların bile sonunun geleceğinden emindi.

Ben de Danu'yu düşündüm. Yedinci hayatımın çoğunu onu hatırlamamaya kararlı bir şekilde geçirmiştım, ama şimdi onu olduğu gibi hayal ediyordum, yeni yapılmış ve yalnız. Diğer hikâyelerinin doğru olup olmadığını, Danu'nun dünyayı iddia ettiği gibi yaratıp yaratmadığını bilmiyordum ama yalnızlığından söz ettiğinde ona inanmıştım. Tepedeki çiftliğimde tek başıma uyandığımda o yalnızlığı hissettim, sevdiğim tüm insanlar artık yoktu, ölüm benden önce gelip geçmişti.

Yine de nasıl bir seçim yapacağımdan emin değildim.

Bir gece yatağıma uzanmış, düşüncelere dalmış, yine Fionn'u ve bana söylediklerini düşünürken, dalıp gitmeye başladım. Geç olmuştu, ateş titriyordu, gözümü kırptım ve aniden Siobhan, bana nezaket gösteren ilk ölümlü, yatağımanın üzerinde duruyordu. Kelimeler dudaklarımdan döküldü: "Üzgünüm Siobhan, Brigid için çok üzgünüm."

Siobhan'ın yüzü sertti ama kaba değildi. "Öyle olduğunu biliyorum," dedi. "Ama üzüntün onu geri getirmeyecek. Ölene kadar her gün onu düşündüm. Benim küçük kızım."

"Ben kendi çocuğumu kaybettim; bunun ne demek olduğunu bilirim-"

"Hayır." Siobhan sözümü kesti. "Çocuğunuz *yaşadı*. Onun yürüdüğünü, koştuğunu ve oynadığını gördün. Evlendi, çocukları oldu ve yaşlandı. Ben bunları hiç görmedim." Yüzümden yaşlar aktı ama ona karşı çıkmadım. O haklıydı. Mór

Tüm ölümlüler gibi ölmüştü ama önce bir hayatı vardı. Benim yüzümden Brigid'in böyle bir mutluluğu tatma şansı hiç olmadı.

Uzun zamandır açgözlülükleri yüzünden ölümlüleri ama onlardan çalan bendim. "Anlamamıştım."

"Peki ya şimdi?"

Yanaklarımda gözyaşlarıyla uyandım.

Bir şekilde, o gün ölümün geleceğini biliyordum.

Paletimden kalktım, eski siyah tenceremde yulaf lapası yaptım, kendi ellerimle topladığım balı yavaşça döktüm. Sonra kovanlarıma gittim. Bu yıl onları yok etmemiştim, bu yüzden hala hafif uğultularını duyabiliyordum.

Kovanları bir arabaya yerleştirdim ve Failinis'e rastladığım küçük açıklığa ulaşana kadar ormanın içinden geçirdim. Onu düşünmek beni gülümsetti. Failinis'i kurtarmak bir ölümlü olarak benim ilk özverili davranışım olmuştu. Onu bulduğum yere dokunmak için eğildim, sonra kovanlarımı ağaçlara yasladım. Failinis arıları çok severdi. Onları asla terslemez ya da korkutmazdı, sadece gözleriyle takip eder, burnuyla hafifçe vururdu. Arılarımla bu açıklıkta yeni kovanlar oluşturmaktan ve burayı çiçeklerle dolu bir yere dönüştürmekten keyif alacaklarını umuyordum.

Failinis'i düşünmek bana uzanacak ve giderek kararan gökyüzüne bakacak kadar cesaret verdi. Ellerimi kaldırdım ve akşam ışığında yine mavi görünüyorlardı. Gözlerimi kapattım ve kendimi hatırlamaya bıraktım.

Çamura düştüğüm ve çamurun yanağıma sıçradığı o ilk gün. Siobhan bana öldürdüğüm çocuğu anlatırken gözleri üzerimdeydi. Bir köpeğin inlemesi, çalılarda çarpınması, sonra elimi yalaması, vücudunun göğsüme değmesi. Áine beni öpüyor, uzun gümüş saçlarımı nazik elleriyle okşuyor, sonra aynı eller boğazıma yanan bir meşale tutuyor ve ben çığlık çığlığa bağıyorum. Sonra Mór'un korku içinde ağlaması. Kızım kollarımda, ben ona sıkıca sarılıyorum, ondan asla vazgeçmeyeceğime yemin ediyorum ve düğününde dans ediyorum. Kızım beni terk ediyor, sonra eve geliyor, elimi tutuyor. "Seni seviyorum anne, seni seviyorum" diyordu. Kızımı ararken ve sonra onu bulduğumda dünya griydi.

Fionn -Fionn mucizesi- kollarımda güçlü ve sağlamdı, bana bir hikâye anlatıyordu, duman ve toprak kokuyordu. Benim adımlı söylüyordu.

"Cailleach," dedi.

"Cailleach." Sesleri kafamın içinde bir koro gibiydi.

"Cailleach." Enya elini uzattı, tıpkı yüzyıllar önce yaptığı gibi. Benim ilk arkadaşım. Kız kardeşim.

Uzun, çok uzun bir süre orada yattım, hatırladım. Böylece unutmayacaktım.

Kar yağmaya başladı.

Ve onun adını

söyledim.

Yedinci Yaşam

" (Sen) ölüyorsun." Danu'nun sesi yumuşaktı.
Başımı salladım.

Uzun bir süre bana baktı, sonra beni şaşırtarak yanıma uzandı ve elimi tuttu.

"Seninle kalacağım. Sonuna kadar."

Bir an gözlerimi kapattım, yüzlerini düşündüm. Sonra başımı çevirdim ve anneme baktım. "Bunu neden yaptığını şimdi anlıyorum." Bu tam olarak affetmek değildi -ölümü, yıkımı, acıyı affedemezdim- ama en azından ona anlayış gösterebilirdim. "Yalnız kalmak istemedin."

Danu'nun dudağı titredi. "Onları incitmek istemedim." Sesi boğuk çıkıyordu. "Ama sırrımı keşfederlerse..."

"Size ihtiyaç duyulmasını istersiniz. Sana seslenmelerini, seni övmelerini ve seninle konuşmalarını, sana ihtiyaç duyulduğunu hatırlatmalarını istiyorsun." Gözleri kocaman, yaşlarla doluydu ve o anda bana bir çocuk gibi göründü. Annesi olmayan, karanlıkta korkmuş ve bu yüzden kendini korumak için bir hikaye uydurmuş bir çocuk. "Bu tehlikeli," dedim yavaşça. "Korkan bir tanrı olmak."

Nefes kalmıştı. "Sen orada değildin, o dünyada.
Diğer tanrılardan önce. Sonsuz sessizlik. Ve sadece ben."

"Artık yalnız değilsin Danu," dedim. "Ve bu böyle edemez."

Sessizce uzandık.

"Ben senin gibi bir tanrı olarak doğmadım. Aramızda görünmeyen bir yaratıcı ya da güç tarafından şekillendirilmemiş tek kişi sensin. Ya da kaza." Yanağından bir damla gözyaşı süzüldü. "İsimlerimizi söyledikçe, aramızdakilerin

unutulmadık. Eğer bizi çağdırmaya devam ederlerse, mutlaka kalmamıza izin verilecektir."

"Kalmak istemiyorum." Sesim arzumun gücüyle titriyordu. "Kızımı tekrar kucağıma almak istiyorum. Değil mi Danu? Mór'u tekrar kucağına almak istemiyor musun?"

"Ya her şey sona ererse?" Danu'nun sesi o kadar kısıktı ki yanımda olmasaydı duyamayacaktım. "Eğer onlar... bizi çağdırmazlarsa. Ya yok olursak?"

"Belki bir gün olur. Belki de olmayacağız. Ama gerçekten bu şekilde devam etmek istiyor musunuz? Bu maliyete katlanarak? Bunun doğru olduğunu düşünüyor musunuz?"

Danu'nun gözleri irileşmiş, korkmuştu ama bana cevap vermedi. Sonunda, "Dünyanın tüm dönüşleri üzerinde kontrol sahibi olman gerektiğini düşünmüyorum," dedim. Ayağa kalktım ve o da beni takip etti. "Kışı bana geri ver."

Bana baktı, kararsızdı. "Ama bunu istemediğini söylemiştin. Bir ölümlü olarak ölmek, ailenle birlikte olmak istediğini söylemiştin."

Boğazımdaki ağrı keskindi. Kar omuzlarımıza düştü, benim omuzlarıma yerleşti ama Danu'nun altın sarısı başına değdiği anda eridi. Uzun zaman önce çok benzeyen bir açıklıkta yaptığım gibi acıyı tekrar yuttum. "Üzüntünü eninde sonunda unutacaksın. Sırrını korumak için elinden geleni yapacaksın." Danu ağzını açtı ama itiraz etmedi. "Ve ben bile..." Bir an için ormana baktım. "Eğer kışı geri alırsam ben de unutacağım. Günler bir tanrı kadar uzun. Çok sonsuz. Eğer kışı geri alırsam..." Bahar yeşili gözlerine baktım. "Baharın gücüne de ihtiyacım olurdu, bir daha asla bitmeyen bir kış göndermemek için, kendimi kaybetmemek için. İki kişi olurum. Cailleach, kışın kocakarı. Brigid, bahar tanrıçası."

"Bahar," diye fısıldadı Danu. "Baharda beni her şeyleriyle seviyorlar. Baharda kendimi... sanki gerçekten iyi *olduğum* için bana tanrılık verilmiş gibi hissediyorum. Aralarında en iyisi olduğum için."

"Belki de bu yüzden vazgeçmelisin."

Danu'nun yanağından bir damla yaş süzüldü ve soğuk zemine düştü. Düştüğü yerde bir menekşe çiçeğı açtı.

Sonunda tekrar bana baktı. "Bunu yapmak için senin kış benliğinden almam gerekecek. *Senden*, Cailleach. Dünyanın masmavi yerlerinde sonsuza dek yürüyemeyeceksin. Bir kar çığına karşı duramayacak ya da buzla kaplı bir gölde uyuyamayacaksın. Aynı şey olmayacak."

"Biliyorum." Elini tuttum. "Ama eğer bunu yaparsam -eğer bunu yaparsan- belki eninde sonunda kefaretimizi öderiz. Belki de bu dünya sona erdiğinde, sevdiklerimizi gururla selamlayabileceğiz. Onlar için elimizden geleni yaptığımızı bilerek. Ve bakımımız altındaki diğer ölümlüler için."

Danu kendi gözlerine çok benzeyen yeşil gözlerime baktı. Yüzümün hatlarını inceledi. Beni sevdiğini, üzgün olduğunu ya da farklı olmayı dilediğini söylemedi. Bunun yerine elini uzattı.

Geri uzandım.

Bahar

T Druid yolda tek başına.
Yürürken baharı arar.

Yeşil çim filizlerini ve gözyaşı şeklindeki küçük beyaz çiçekleri arıyor. Kuş seslerini dinliyor ve kar kokusunun yerini kara toprak kokusunun almasını umarak havayı kokluyor - büyüyen şeylerin kokusunu. Uzun ve soğuk bir kış oldu. Bir zamanlar altın sarısı olan cübbesi haftalardır yıkanmamış ve toz ve çamurla o kadar kaplanmış ki kahverengi görünüyor.

Mor bir çiçek gördüğünü düşünerek bir çalılığın derinliklerine bakar ve bu yüzden yolda ilk görüldüğünde onu görmez.

Dizlerinin üzerine çöküyor.

Başı öne eğik. Onun altın yüzüne bakmaya korkuyor, ama kadın nazikçe çenesini yukarı kaldırarak gözlerinin içine bakmasını sağlıyor.

Yeşil gözlü.

"Sen sadıksın," der tanrıça sessizce. "Çok uzun zamandır sadıksın."

"Evet leydim," diyor druid, gözlerini tekrar yere indirerek. Eğilmek, cüppesinin eteğini öpmek, parmak uçlarında *hissettiği* sıcak güce karşı bir fare gibi kıvrılmak istiyor ama kıpırdamıyor.

Tanrıça bir parmağını onun yanağında gezdiriyor. "Sana söylemeye geldim..." Gözlerini kaçırıyor ve druid titremeye başlıyor çünkü o... üzgün görünüyor. Onun gibi bir tanrıçanın üzülmesine ne sebep olabilir?

Tanrıça yüzünü tekrar onunkine çevirir. "Baharı arıyordun." Gülümsemesi hâlâ hüzünlü. "Beklediğimden daha geç olabilir ama... ne olursa olsun gelecek, Druid. Bahar her zaman gelecek. Bunun için sana söz veriyorum."

Tanrıça elini adamın yüzünde bırakır, ama çenesini yukarı kaldırır, omuzlarını öyle *bir* hareketle dikleştirir ki druid şaşırır, çünkü o anda sadece bir ölümlü, cesaretini bulan bir kadın gibi görünmektedir. "I

kardeşlerinize duyurmanızı söylemeye geldim. Kız kardeşlerinize. Ölümlülere. Artık bize tapmak zorunda değilsiniz."

Druid anlamıyor. Bir ölümlü için yaşlıdır ama yine de bir insandır. Tapınmanın olmadığı bir zaman olduğunu hiç hatırlamıyor.

"Bir zamanlar, uzun zaman önce," diyor tanrıça, "sizin türünüz sunaklar inşa etmedi ya da dualarda adımızı anmadı. Elinizdeki en iyisini bize vermediniz ya da bizim için kan dökmediniz. Ayrı ayrı yaşadık. Ölümlüler ölümlülerle ve tanrılar tanrılarla. Yine bu şekilde yaşayabiliriz. Siz - ölümlüler - artık size koruma sağlamamız için bize adaklar sunmak zorunda değilsiniz. Artık bizden korkmanıza gerek yok."

"Korkmuyoruz leydim," diyor druid ama bu tam olarak doğru değil. Tanrılardan korkuyorlar. Hem dinlemeyeceklerinden hem de çok yakından dinleyeceklerinden korkuyorlar. Çok fazla dinlemelerinden.

Tanrıça elini onun çenesinden çeker. Adam perişan.

"Sizi seviyoruz leydim." Druid yolun sert toprak zeminini öpüyor, artık eteğine bile dokunamayacak kadar korkmuş. "Siz bizim annemizsiniz."

Druid yukarı bakmamış olmayı diler, çünkü tanrıça ağlamaya başlar ve bu manzara o kadar yürek parçalayıcıdır ki, elinde keskin bir taş olsaydı, daha fazla görmemek için kendi gözlerini oyardı.

"Ben de bir zamanlar anneydim," diyor tanrıça usulca. "Mór adında küçük bir kıza. Keşke-" Tanrıça sözünü kesiyor ve birdenbire artık ağlamıyor. "Önemli değil." Sesi buz gibi pürüzsüz. "İstediğin gibi ibadet et, ama artık buna gerek olmadığını bil. Eninde sonunda... duracaksın."

"Asla," diye haykırır druid. "Asla durmayacağız, Danu!" Tanrıça gülümser ve druid'in vücudu sanki bir fıçı viski içmiş gibi sıcaklıkla dolar.

"Danu," dedi ve bu ismi nazikçe söyledi. "Danu artık bahar tanrıçası değil. Ben varım ve sen bana ihtiyaç duyduğun sürece de var olacağım. İhtiyacın kalmayacağı güne kadar kalacağım. Senin, çocuklarının ya da onların çocuklarının unutacağı güne kadar. O zaman sona ereceğiz. Ben biteceğim." Gözlerini kapatır. "Ve onu bir kez daha kucağıma alacağım."

Druid gözlerini kırptırır ve tekrar yolda yalnızdır.

Ayaklarının dibinde bir küme beyaz çiçek büyür.

Brigid

My adı her bahar değişir.

Isırıcı, kış tadı -Cailleach- daha yumuşak ve nazık, dilleri için daha kolay hale geliyor. Bana Brigid derler, Siobhan'ın kızına verdiği isim.

Bahar geldiğinde, artık buruşmuş ve maviyle çevrelenmiş bir kocakarı değilim, çünkü her yıl baharın döndüğü gün kemiklerim çatlıyor. Tomurcuklar, dönmek için bekledikleri, bekledikleri, bekledikleri mavi benekli derimin altından zorla çıkarken uzuvlarım yırtılır.

TEŞEKKÜRLER

Bu şimdiye kadar yazdığım en zor kitaptı. Neyse ki yanımda bunu kolaylaştırmakla kalmayıp kitabın bugünkü haline gelmesini sağlayan iki kişi vardı. Birincisi, editörüm Nidhi Pugalia. Beni zorladığın ve bu kitabı iyiden de iyi yaptığın için teşekkür ederim. Sen olmasaydın bunu gerçekten yapamazdım.

Parlak menajerim Jim McCarthy, cesaretlendirme ve güvence her adımda yanımdaydı ve ona yine yeni bir şey üzerinde çalıştığımı söylediğimde gözünü bile kırpmadı - neyse ki bu fikir sonunda işe yaradı ve *Kış Tanrıçası*'na dönüştü. Her şey için teşekkürler Jim.

Jim Tierney'nin kapak üzerinde çalışması için ekibime yalvardım ve iyi ki de yapmışım. Tasarım vizyonuna sahip olduğu için kendimi çok şanslı hissediyorum, çünkü bu konuda ne yazık ki ve korkunç derecede eksikim.

Molly Aitken günümüzde yazan en büyük yeteneklerimizden biri, romanımı okumak ve övmek için zaman ayırdı. Bu benim için dünyalara bedel ve herkesin gidip benimkinden çok daha üstün olan kitaplarını okuması gerekiyor. Dostluğun için teşekkür ederim, Molly.

Viking Penguin'deki ekibim olmasaydı, bu kitap var olamazdı. Sara Carminati ve Jennifer Tait, redaktörüm ve düzeltmenim; Chelsea Cohen, yapım editörüm; Raven Ross ve Mary Stone, pazarlama ekibim; Becca Stevenson ve Rebecca Marsh, tanıtım ekibim; ayrıca Nick Michal, Matt Giarratano, Andrea Schulz, Kate Stark ve Brian Tart'a bu kitabı parlattıkları için teşekkür ederim.

Ailem geniş ve hırslı ama yine de ne olursa olsun beni desteklemek için her zaman zamanları var. Bazıları tüm kitaplarımı *okumamış* olabilir... ama eminim "eninde sonunda" *okuyacaklardır*. Öyle bile olsa, onlar benim dünyadaki en sevdiğim insanlar.

Kayınvalidem kitaplarımı okuyor. Yani, bilirsiniz. Gerçek ailemden daha iyi olabilirler.

Katie, Alex, Jarin ve Inna'ya sevgi ve teşekkürler.

Pippin beni onunla saklambaç oynamaya zorluyor, bu da en kötü günlerimde bile gülümsememi ve gülmemi sağlıyor. Teşekkürler, Snap.

Tyler bana kışı nasıl seveceğimi gösterdi. O olmasaydı, bu kitap mümkün olmazdı. Neyse ki, onunla her şey mümkün görünüyor.

Penguin
Random House
PENGUIN PUBLISHING GROUP

What okuma
listenizde sırada ne
var?

Bir sonraki harika
okumamızı keşfedin!

Kişiselleştirilmiş kitap seçimleri ve bu yazar hakkında güncel
haberler alın.

Şimdi **kaydolun.**

İletişim Botu: @cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirikitaplarsohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Çeviri Kitaplar Yorum + Öneri
<https://t.me/cevirigilleryorum>

Not: Türkiye’de basılmamış kitapların ya da yarım kalmış serilerin yapay zeka çevirisini paylaşan bir topluluğuz. Kitaplarımız paylaşılacak içindir.Ama lütfen emeklerimizi hiçe sayarak kendi oluşumunuz gibi yansıtmayınız. Çok fazla zaman ve emek verilerek oluşturulmuş bir arşivimiz mevcut.Lütfen anlayışlı olunuz.

Sevgiler.

Çevirigiller Ekibi.

